חמשת חומשי תורה

מיט איינער

ווארטליכען איבערזעטצונג

אונד

קורצען ערקלארונגען.

צור ערלייכטערונג

דעז אונטעררילטז אין דען איזראעליטישען שולען.

ספר ויקרא.

פיורדא

שנת תרי"ז לפ"ק.

Vajikra 3. Theil.

Fürth.

Verlag von S. B. Gusdorfer.

Druck von Zürndorffer und Sommer.

1856.

חמשה חומשי תורה

ספר ויקרא

פיורדא

שנת תרט"ז לפ"ק

Vajikra 3. Theil.

Fürth.

Verlag von D. B. Gusdorfer.

Druck von Zürndorffer und Sommer.

1856.

יניח ד' שיטין פנויות ויתחיל מתחילת שיטה ה'.

עז ריעף צו דעם משה, אונד עז רעדעטע דער עוויגע צו איהם

א א וַיִּקְרָא* אֶל־מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו

אויז דעם שטיפטזצעלטע, וויא פֿאָלגט: רעדע צו דען קינדערן ישראל

מֵאֹהֶל מוֹעֵד לֵאמֹר: ב דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

אונד זאָגע איהנען: יעמאַנד ווען ער דאַרברינגט פֿאָן אייך, איין אָפּפֿער דעם עוויגען,

וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי־יַקְרִיב מִכֶּם קָרְבָּן לַיהוָה

פֿאָן פֿיעהע, פֿאָן רינדפֿיעה אָדער פֿאָן קליינפֿיעה, ברינגעט דאַר

מִן־הַבְּהֵמָה מִן־הַבָּקָר וּמִן־הַצֹּאן תַּקְרִיבוּ אֶת־

אייערע אָפּפֿער. ווען איין גאַנצאָפּפֿער זיין אָפּפֿער (איזט), פֿאָן רינדפֿיעה,

קָרְבַּנְכֶם: ג אִם־עֹלָה קָרְבָּנוֹ מִן־הַבָּקָר

(זאָ) איין מענליכעז אָהנע פֿעהל זאָלל ער דאַרברינגען, אַן דען איינגאַנג דעז שטיפטזצעלטעז

זָכָר תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד

זאָלל ער הינברינגען עז, צום וואָהלגעפֿאַללען פֿיר איהן, פֿאָר דעם עוויגען.

יַקְרִיב אֹתוֹ לִרְצֹנוֹ לִפְנֵי יְהוָה:

אונד זאָלל לעגען זיינע האַנד אויף דען קאָפּף דעז גאַנצאָפּפֿערז, דאַס עז גנאַדע ברינגע

ד וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֹלָה וְנִרְצָה

איהם, צו זיהנען פֿיר איהן. דאַן טשלאַכטע מאַן דאַז יונגע1) רינד פֿאָר

לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו: ה וְשָׁחַט אֶת־בֶּן הַבָּקָר לִפְנֵי

דעם עוויגען, אונד עז זאָללען דאַרברינגען דיא זאָהנע אהרן'ז, דיא פּריעזטער,

יְהוָה וְהִקְרִיבוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־

דאַז בלוט, אונד זאָללען שפּרענגען דאַז בלוט אַן דען אַלטאַר אומהער, וועלכער (איזט)

הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר־

(פֿאָר) דעם איינגאַנגע דעז שטיפֿטזצעלטעז. דאַן ציעהע מאַן אַב דאַז גאַנצאָפּפֿער

פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: ו וְהִפְשִׁיט אֶת־הָעֹלָה

אונד צערלעגע עז אין זיינע שטיקקע. דאַן געבען דיא זאָהנע אהרן'ז, דעז פּריעזטערז

וְנִתַּח אֹתָהּ לִנְתָחֶיהָ: ז וְנָתְנוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן

פֿייער אויף דען אַלטאַר, אונד אָרדנען האָלצער איבער דעם פֿייער, אונד עז אָרדנען

אֵשׁ עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְעָרְכוּ עֵצִים עַל־הָאֵשׁ: ח וְעָרְכוּ

1) בן הייסט בייא דען טהיערען דאַז יונגע. *א' זעירא

דיא זעהנע אהרן'ז, דיא פריעזטער דיא שטיקקע, דען קאפף
בני אהרן הכהנים את הנתחים את-הראש
אונד דאס פעטט, אויף דען האלצערן, וועלכע (זינד) איבער דעם פייער, וועלכעס (איזט)
ואת-הפדר על-העצים אשר על-האש אשר
אויף דעם אלטאר. אונד זיין איינגעווידע, אונד זיינע קניאשטיקקע וואשטע מאן
על-המזבח: ט וקרבו וכרעיו ירחץ
מיט וואססער, אונ' עס לאססע פערדאמפפען דער פריעזטער דאס גאנצע אויף דעם אלטאר
במים והקטיר הכהן את-הכל המזבחה
(אלס) איין גאנצאפפער, איין אנגענעהמער גערוך דעם עוויגען (צו עהרן).
עלה אשה ריח-ניחוח ליהוה: ס
אונד ווען פאם קליינפיעה זיין דארגעבראכטעס (איזט), פאם שאפען אדער
י ואם-מן-הצאן קרבנו מן-הכשבים או
פאם ציעגען צום גאנצאפפער, (דאן) איין מענליכעס אהנע פעהל זאלל ער דארברינגען.
מן-העזים לעלה זכר תמים יקריבנו:
מאן שלאכטע עס אן דער זייטע דעס אלטארס, צור מיטטערנאכטזייטע פאר
יא ושחט אתו על ירך המזבח צפנה לפני
דעם עוויגען, אונד עס שפרענגען דיא זעהנע אהרן'ז דיא פריעזטער, זיין בלוט
יהוה וזרקו בני אהרן הכהנים את-דמו
אן דעם אלטאר אומהער. מאן צערלעגע עס אין זיינע שטיקקע אונד
על-המזבח סביב: יב ונתח אתו לנתחיו ואת-
זיינען קאפף אונד זיין פעטט, אונד עס ארדנע דער פריעזטער זיא אויף דען האלצערן,
ראשו ואת-פדרו וערך הכהן אתם על-העצים
וועלכע (זינד) איבער דעם פייער, וועלכעס (איזט) אויף דעם אלטאר. אונ' דאס איינגעווידע
אשר על-האש אשר על-המזבח: יג והקרב
אונד דיא קניעשטיקקע וואשטע מאן מיט וואססער, אונד עס ברינגע דאר, דער פריעזטער
והכרעים ירחץ במים והקריב הכהן את-
דאס גאנצע, אונ' לאססע עס פערדאמפפען אויף דעם אלטאר; איין גאנצאפפער (איזט) עס,
הכל והקטיר המזבחה עלה הוא
איין פייעראפפער (צום) אנגענעהמען גערוך דעם עוויגען (צו עהרען).
אשה ריח ניחח ליהוה: פ

שני

ווען אבער פֿאָם געפֿליגעל איין גאנצאָפּפֿער (איזט) זיין דארגעבראכטעס דעם עוויגען,
יד וְאִם מִן־הָעוֹף עֹלָה קָרְבָּנוֹ לַיהוָה
זאָ ברינגע ער פֿאָן דען טורטעלטויבען אָדער פֿאָן דען יונגען טויבען זיין אָפּפֿער.
וְהִקְרִיב מִן־הַתֹּרִים אוֹ מִן־בְּנֵי הַיּוֹנָה אֶת־קָרְבָּנוֹ׃
עס נעהמע דיעזעס דער פריעסטער צום אלטאר אונד קנייפע אב, זיינען קאָפּף.
טו וְהִקְרִיבוֹ הַכֹּהֵן אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וּמָלַק אֶת־רֹאשׁוֹ
אונ' לאססע עס פֿערדאמפֿפֿען אויף דעם אלטאר, ווען אויסגעדריקקט איזט זיין בלוט אן
וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה וְנִמְצָה דָמוֹ עַל
דער וואנד דעס אלטארס. ער זאָנדרע אב, זיינען קראָפּף מיט זיינען פֿעדערן
קִיר הַמִּזְבֵּחַ׃ טז וְהֵסִיר אֶת־מֻרְאָתוֹ בְּנֹצָתָהּ
אונד ער ווערפֿע איהן נעבען דען אלטאר געגען מאָרגען, אן דען אָרט
וְהִשְׁלִיךְ אֹתָהּ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ קֵדְמָה אֶל־מְקוֹם
פֿיר דיא אשע. דאן רייסע ער איהן, עס, בייא זיינען פֿליגעלן, ניכט אבער זאָנדרע ער אב
הַדָּשֶׁן׃ יז וְשִׁסַּע אֹתוֹ בִכְנָפָיו לֹא יַבְדִּיל
אונד עס לאססע פֿערדאמפֿפֿען עס, דער פריעסטער אויף דען אלטאר, אויף דען העלצערן,
וְהִקְטִיר אֹתוֹ הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה עַל־הָעֵצִים
וועלכע (זינד) איבער דעם פֿייער, איין גאנצאָפּפֿער (איזט) עס, איין פֿייעראָפּפֿער
אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ עֹלָה הוּא אִשֵּׁה
(צום) אנגענעהמען גערוך, דעם עוויגען (צו עהרען). אונ' יעמאנד ווען
רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃ ס ב א וְנֶפֶשׁ כִּי
ער דארברינגט (זאָגט) איינע אָפּפֿערגאבע1) דעם עוויגען, פֿאָם פֿיינסטען מעהלע זייא
תַקְרִיב קָרְבַּן מִנְחָה לַיהוָה סֹלֶת יִהְיֶה
זיין אָפּפֿער, מאן גיעססע דאראויף אֶהל, אונד געבע דאראויף וויירויך.
קָרְבָּנוֹ וְיָצַק עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְנָתַן עָלֶיהָ לְבֹנָה׃
אונד ברינגע עס צו דען זאָהנען אהרן'ס, דען פריעסטערן; אונד ער פֿאססע דאפֿאָן
ב וֶהֱבִיאָהּ אֶל־בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים וְקָמַץ מִשָּׁם
איינע האנדפֿאָלל, פֿאָן דעם פֿיינען מעהלע אונד פֿאָן דעם אֶהלע, זאמט אללעם וויירויך,
מְלֹא קֻמְצוֹ מִסָּלְתָּהּ וּמִשַּׁמְנָהּ עַל כָּל־לְבֹנָתָהּ

---

1) מנחה בייא דען אָפּפֿערן בעדייטעט יענעס, וועלכעס ניכט פֿאָם טהיערגעשלעכטע איז

אונד עז אַנזע פֿערדאַמפֿפֿען דער פריעזטער דען דופֿטטהייל אויף דעם אַלטאַר

וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת־אַזְכָּרָתָהּ הַמִּזְבֵּחָה

אַלז פֿייעראָפפֿער, (צום) אַנגענעהמען גערוך דעם עוויגען, אונ' דאַז איבערבלייבענדע פֿאָן

אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃ ג וְהַנּוֹתֶרֶת מִן

דער אָפפֿערגאַבע (זייא) פֿיר אהרן אונד זיינע זאָהנע, (אַלז) דאַז אַללערהייליגזטע

הַמִּנְחָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו קֹדֶשׁ קָדָשִׁים

פֿאָן דען פֿייעראָפפֿערן דעז עוויגען. אונד ווען דוא דאַרברינגזט

מֵאִשֵּׁי יְהוָה׃ ס ד וְכִי תַקְרִב

אַלז אָפפֿערגאַבע, געבאַקקענעז דעז אָפֿענז, פֿאָם פֿיינזטען מעהל, קוכען

קָרְבַּן מִנְחָה מַאֲפֵה תַנּוּר סֹלֶת חַלּוֹת

אונגעזייערטע איינגעריהרט מיט אֶל אָדער פֿלאַדען אונגעזייערטע בעשטריכען

מַצֹּת בְּלוּלֹת בַּשֶּׁמֶן וּרְקִיקֵי מַצּוֹת מְשֻׁחִים

מיט אֶל (זייא עז). ווען אַבער איינע אָפפֿערגאַבע אויף דער פֿאַננע,

בַּשָּׁמֶן׃ ס ה וְאִם־מִנְחָה עַל־הַמַּחֲבַת

דיין אָפפֿער (איזט), פֿיינעז מעהל, איינגעריהרט מיט אֶל, אונגעזייערט, זייא עז.

קָרְבָּנֶךָ סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן מַצָּה תִהְיֶה׃

אַן צערברעכע עז 1) אין שטיקקע, דאַן גיעססע דוא דאַרויף אֶל, איינע אָפפֿערגאַבע

ו פָּתוֹת אֹתָהּ פִּתִּים וְיָצַקְתָּ עָלֶיהָ שָׁמֶן מִנְחָה

(איזט) עז. אונד ווען איינע אָפפֿערגאַבע אויז דעם נאַפפֿע

הִוא׃ ס שלישי ז וְאִם־מִנְחַת מַרְחֶשֶׁת

דיין אָפפֿער (איזט), פֿאָם פֿיינזטען מעהל מיט אֶל ווערדע זיא בערייטעט. ווען דוא ברינגזט

קָרְבָּנֶךָ סֹלֶת בַּשֶּׁמֶן תֵּעָשֶׂה׃ ח וְהֵבֵאתָ

דיא אָפפֿערגאַבע, דיא געמאַכט ווירד אויז דיעזען דעם עוויגען (צו עהרען),

אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה מֵאֵלֶּה לַיהוָה

זאָ ברינגט מאַן זיא דאַר דעם פריעזטער, אונד ער ברינגט זיא הין צום אַלטאַר;

וְהִקְרִיבָהּ אֶל־הַכֹּהֵן וְהִגִּישָׁהּ אֶל־הַמִּזְבֵּחַ׃

דאַן העבט אַב, דער פריעזטער, פֿאָן דער אָפפֿערגאַבע איהרען דופֿטטהייל,

ט וְהֵרִים הַכֹּהֵן מִן־הַמִּנְחָה אֶת־אַזְכָּרָתָהּ

---

1) פתות איזט דיא צווייטע פֿאָרם דעז מקור, וויא זכור (געדענקע).

אונד, לאסט (איהן) פערדאמפפען אויף דעם אלטאר, (אלז) איין פייעראפפער

וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה אִשֵּׁה

(נום) אנגענעהמען גערוך, דעם עוויגען. או' דאז איבריגבלייבענדע פאן דער אפפערגאבע

רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃ י וְהַנּוֹתֶרֶת מִן־הַמִּנְחָה

(זייא) פיר אהרן או' פיר זיינע זאהנע (אלז) איין אללערהייליגסטעז פאן דען פייעראפפערן

לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו קֹדֶשׁ קָדָשִׁים מֵאִשֵּׁי

דעז עוויגען. יעדע אפפערגאבע, וועלכע איהר דארברינגעט דעם עוויגען,

יְהוָה׃ יא כָּל־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיהוָה

ניכט זייא זיא בערייטעט אויז געזייערטעם, דען אירגענד איינען זויערטייג או' איינען האניג

לֹא תֵעָשֶׂה חָמֵץ כִּי כָל־שְׂאֹר וְכָל־דְּבַשׁ

ניכטז זאללט איהר פערדאמפפען לאססען דאפאן אלז פייעראפפער דעם עוויגען.

לֹא־תַקְטִירוּ מִמֶּנּוּ אִשֶּׁה לַיהוָה׃

אלז אפפער דער ערזטלינגע דירפט איהר דארברינגען זיא דעם עוויגען,

יב קָרְבַּן רֵאשִׁית תַּקְרִיבוּ אֹתָם לַיהוָה

אבער אויף דען אלטאר ניכט זאללען זיא קאממען צום אנגענעהמען גערוך.

וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא־יַעֲלוּ לְרֵיחַ נִיחֹחַ׃

אללעז דארגעבראכטע אלז איינע אפפערגאבע, מיט זאלץ זאללזט דוא עז ווירצען,

יג וְכָל־קָרְבַּן מִנְחָתְךָ בַּמֶּלַח תִּמְלָח

אונד ניכט זאללזט דוא פעהלען לאססען דאז בינדניז דיינעז גאטטעז פאן

וְלֹא תַשְׁבִּית מֶלַח בְּרִית אֱלֹהֶיךָ מֵעַל

דיינער אפפערגאבע; בייא יעדעם דיינער אפפער זאללזט דוא דארברינגען זאלץ.

מִנְחָתֶךָ עַל כָּל־קָרְבָּנְךָ תַּקְרִיב מֶלַח׃ ס

ווען דוא דארברינגזט דיא אפפערגאבע דער ערזטלינגע דעם עוויגען,

יד וְאִם־תַּקְרִיב מִנְחַת בִּכּוּרִים לַיהוָה

פאן רייפען אהרען געזענגט אם פייער, גרויפען פאן פאללען אהרען, ברינגע דאר דיא

אָבִיב קָלוּי בָּאֵשׁ גֶּרֶשׂ כַּרְמֶל תַּקְרִיב אֵת

אפפערגאבע דיינער ערזטלינגע. אונד געבע דארויף אהל אונד לעגע

מִנְחַת בִּכּוּרֶיךָ׃ טו וְנָתַתָּ עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְשַׂמְתָּ

דארויף ווייהרויך, איינע אפפערגאבע איזט עז. עז לאססע פערדאמפפען

עָלֶיהָ לְבֹנָה מִנְחָה הִוא׃ טז וְהִקְטִיר

דער פריעסטער איהרען רויכטהייל פאָן דען גרויפען אונד פאָן דעם אֶהל, זאַמט

הכהן את־אזכרתה מגרשה ומשמנה על

אַללעם ווייהרויך (אַלס) פייעראָפּפער דעם עוויגען. (נ'עהרען).

כל־לבנתה אשה ליהוה׃ רביעי

ווען איין פריעדענסאָפּפער זיין אָפּפער איזט, ווען פאָן דעם רינדפיעה

ג א ואם־זבח שלמים קרבנו אם מן־הבקר

ער דאַרברינגט, זייא עס 1) איין מֶננליכעס, זייא עס איין ווייבליכעס, אָהנע פעהל

הוא מקריב אם־זכר אם־נקבה תמים

זאָלל ער עס דאַרברינגען פאָר דעם עוויגען. ער לעגע זיינע האַנד אויף דען קאָפּף

יקריבנו לפני יהוה׃ ב וסמך ידו על־ראש

זיינעס אָפּפערס, אונ' מאַן שלאַכטע עס אַם איינגאַנגע דעס שטיפטסצעלטעס, אונ' עס שפּרענגען

קרבנו ושחטו פתח אהל מועד וזרקו

דיא זֶהנע אהרן'ס, דיא פריעסטער, דאַס בלוט אַן דען אַלטאַר אומהער.

בני אהרן הכהנים את־הדם על־המזבח סביב׃

אונד ער ברינגע דאַר, פאָר דעם פריעדענסאָפּפער אַלס פייעראָפּפער דעם עוויגען,

ג והקריב מזבח השלמים אשה ליהוה

דאַס אונשליט, וועלכעס בעדעקט דאַס איינגעווײדע, אונד אַללעס

את־החלב המכסה את־הקרב ואת כל־

אונשליט, וועלכעס איזט אַן דעם איינגעווײדע. אונד דיא בײדען ניערען

החלב אשר על־הקרב׃ ד ואת שתי הכלית

אונד דאַס אונשליט, וועלכעס איזט דאַראַן, וועלכעס איזט אַן דען לענדען, אונד

ואת־החלב אשר עלהן אשר על־הכסלים ואת־

דאַס נעטץ אַן דער לעבער, נעבסט דען ניערען זאָנדערע ער עס אַב.

היתרת על־הכבד על־הכליות יסירנה׃

אונד פערדאַמפפען זאָללען עס דיא זֶהנע אהרן'ס אויף דעם אַלטאַר, נעבען

ה והקטירו אתו בני־אהרן המזבחה על־

דעם טֶעגליכען גאַנצאָפּפער, וועלכעס איזט אויף דען העֶלצערן, וועלכע (זינד) איבער

העלה אשר על־העצים אשר על־

---

1) אם—אם, הייסט זייא עס — זייא עס. בעדייטענד, זייא עס דיעס אָדער יענעס.

דעם פייער, אלז פייעראפפער (לום) אנגענעהמען גערוך, דעם עוויגען (צו עהרען).

הָאֵשׁ אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃ פ

וונן פאן דעם קליינפיעה זיין אפפער אלז פריידענאפפער זיינ

ו וְאִם־מִן־הַצֹּאן קָרְבָּנוֹ לְזֶבַח שְׁלָמִים

דעם עוויגען צו עהרען, אמענליכעז אדער וייבליכעז, אהנע פעהל זאלל ער עז דארברינגען.

לַיהוָה זָכָר אוֹ נְקֵבָה תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ׃

וונן איין טאף ער דארברינגט (אלז) זיין אפפער, זא זאלל ער ברינגען

ז אִם־כֶּשֶׂב הוּא־מַקְרִיב אֶת־קָרְבָּנוֹ וְהִקְרִיב

עז פאר דען עוויגען. ער לעגע זיינע האנד אויף דען קאפף

אֹתוֹ לִפְנֵי יְהוָה׃ ח וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל־רֹאשׁ

זיינעז אפפערז, אונד אמן שלאכטע עז פאר דעם שטיפטזעלטע, אונד עז שפרענגען

קָרְבָּנוֹ וְשָׁחַט אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ

דיא זאהנע אהרנז זיין בלוט אום דען אלטאר אוואהער.

בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת־דָּמוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃

ער ברינגע דאר פאן דעם פריידענאפפער אלז פייעראפפער דעם עוויגען (צו עהרען),

ט וְהִקְרִיב מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אִשֶּׁה לַיהוָה

זיין אונשליט, דאז שוואנצשטיק אים גאנצען, געגען דען ריקגראד זאנדערע אמן עז אב,

חֶלְבּוֹ הָאַלְיָה תְמִימָה לְעֻמַּת הֶעָצֶה יְסִירֶנָּה

אונד דאז אונשליט, וועלכעז בעדעקט דאז איינגעווידע אונד דאז גאנצע

וְאֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת כָּל־

אונשליט, וועלכעז איזט אן דעם איינגעווידע, אונד דיא ביידען ניערען

הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב׃ י וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת

אונד דאז אונשליט, וועלכעז (איזט) אן איהנען, וועלכעז איזט אן דען לענדען,

וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים

אונד דאז נעטז איבער דער לעבער, נעבזט דען ניערען זאנדערע אמן עז אב.

וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל־הַכְּלָיֹת יְסִירֶנָּה׃

אין עז לאזע עז פערדאמפפען דער פריעזטער אויף דעם אלטאר, אלז שפייזע פיר דאז פייער,

יא וְהִקְטִירוֹ הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה לֶחֶם אִשֶּׁה

דעם עוויגען (צו עהרען).

לַיהוָה׃

ווען איינע ציעגע זיין אָפּפער איזט, בריגגע ער עז דאַר, פֿאָר דעם עוויגען.

יב וְאִם־עֵ֖ז קָרְבָּנ֑וֹ וְהִקְרִיב֖וֹ לִפְנֵ֥י יְהֹוָֽה׃

אונד לעגע זיינע האַנד אויף דעססען קאָפּף, אונד לאַססע שלאַכטען עס

יג וְסָמַ֤ךְ אֶת־יָדוֹ֙ עַל־רֹאשׁ֔וֹ וְשָׁחַ֣ט אֹת֔וֹ

פֿאָר דעם שטיפֿטסצעלטע, אונד עס שפּרענגען דיא זאָהנע אהרן'ס זיין בלוט

לִפְנֵ֖י אֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד וְזָרְק֨וּ בְּנֵ֧י אַהֲרֹ֛ן אֶת־דָּמ֖וֹ

אַן דען אַלטאַר רונדהערום. ער בריגגע דאַר דאַפֿאָן זיין אָפּפער,

עַל־הַמִּזְבֵּ֖חַ סָבִֽיב׃ יד וְהִקְרִ֤יב מִמֶּ֙נּוּ֙ קָרְבָּנ֔וֹ

אַלס פֿייערָאָפּפער דעם עוויגען, דאַס אונשליט, וועלכעס בעדעקט דאַס איינגעווייידע,

אִשֶּׁ֖ה לַיהֹוָ֑ה אֶת־הַחֵ֙לֶב֙ הַֽמְכַסֶּ֣ה אֶת־הַקֶּ֔רֶב

אונד דאַס גאַנצע אונשליט, וועלכעס איזט אַן דעם איינגעווייידע, אונד

וְאֵת֙ כָּל־הַחֵ֔לֶב אֲשֶׁ֖ר עַל־הַקֶּֽרֶב׃ טו וְאֵת֙

דיא ביידען ניערען, אונד דאַס אונשליט, וועלכעס (איזט) אַן איהנען, וועלכעס איזט

שְׁתֵּ֣י הַכְּלָיֹ֔ת וְאֶת־הַחֵ֙לֶב֙ אֲשֶׁ֣ר עֲלֵהֶ֔ן אֲשֶׁ֖ר

אַן דען לענדען, אונד דאַס נעטץ איבער דער לעבער, נעבסט דען ניערען

עַל־הַכְּסָלִ֑ים וְאֶת־הַיֹּתֶ֙רֶת֙ עַל־הַכָּבֵ֔ד עַל־הַכְּלָיֹ֖ת

זאָלל ער עז אַבזאָנדערן. אונד עס לאַססע זיא פֿערדאַמפּפֿען דער פּריעסטער אויף דעם אַלטאַר

יְסִירֶֽנָּה׃ טז וְהִקְטִירָ֥ם הַכֹּהֵ֖ן הַמִּזְבֵּ֑חָה

אַלס שפּייזע פֿיר דאַס פֿייער, צום אַנגענעהמען גערוך. אַללעס אונשליט געהערט דעם עוויגען.

לֶ֚חֶם אִשֶּׁה֙ לְרֵ֣יחַ נִיחֹ֔חַ כָּל־חֵ֖לֶב לַיהֹוָֽה׃

איין עוויגעס געזעטץ (זייא עס) פֿיר אייערע נאַכקאָממען, אין אַללען אייערן וואָהנפּלעטצען

יז חֻקַּ֤ת עוֹלָם֙ לְדֹרֹ֣תֵיכֶ֔ם בְּכֹ֖ל מוֹשְׁבֹתֵיכֶ֑ם

אַללעס אונשליט אונד אַללעס בלוט ניכט זאָללט איהר עססען.

כָּל־חֵ֥לֶב וְכָל־דָּ֖ם לֹ֥א תֹאכֵֽלוּ׃ פ חמישי

עס רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד שפּראַך: רעדע צו דען קינדערן

ד א וַיְדַבֵּ֥ר יְהֹוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ ב דַּבֵּ֞ר אֶל־בְּנֵ֤י

ישראל אונד זאַגע: איינע פּערזאָן, ווען זיא זינדיגעט אויס פֿערזעהען1) פֿאָן אַללען

יִשְׂרָאֵל֮ לֵאמֹר֒ נֶ֗פֶשׁ כִּֽי־תֶחֱטָ֤א בִשְׁגָגָה֙ מִכֹּל֙

1) געגען וויססען.

געבאטען דעז עוויגען, דאס (עטוואז) ניכט געטעהען), אונד אבער בעגעהט איינעז
מצות יהוה אשר לא תעשינה ועשה מאחת
פאן איהנען. ווען (אלזא) דער געזאלבטע פריעזטער זינדיגט, צור פערשולדונג
מהנה׃ ג אם הכהן המשיח יחטא לאשמת
דעז פאלקעז2) זא בריננע ער דאר, וועגען זיינער זינדע, (דורך) דיא ער געפעהלט האט,
העם והקריב על־חטאתו אשר חטא
איינען שטיער אוז יוננעז רינד אהנע פעהל, דעם עוויגען צום זינדאפפער. ער בריננע
פר בן־בקר תמים ליהוה לחטאת׃ ד והביא
דען שטיער צום איינגאנגע דעז שטיפטזצעלטעז, פאר דען עוויגען, אונד לעגע
את־הפר אל־פתח אהל מועד לפני יהוה וסמך
זיינע האנד אויף דען קאפף דעז שטיערז אונד שלאכטע דען שטיער פאר
את־ידו על־ראש הפר ושחט את־הפר לפני
דעם עוויגען. דאן נעהמע דער געזאלבטע פריעזטער פאן דעם בלוטע דעז שטיערז
יהוה׃ ה ולקח הכהן המשיח מדם הפר
אונד בריננע עז אין דאז שטיפטזצעלט, אונד עז טונקע דער פריעזטער
והביא אתו אל־אהל מועד׃ ו וטבל הכהן את־
זיינען פינגער אין דאז בלוט, אונד שפרענגע פאן דעם בלוטע זיעבען מאל פאר
אצבעו בדם והזה מן־הדם שבע פעמים לפני
דעם עוויגען, געגען דען פארהאנג דעז הייליגטהומז. עז געבע דער פריעזטער פאן
יהוה את־פני פרכת הקדש׃ ז ונתן הכהן מן־
דעם בלוטע אן דיא הערנער דעז אלטארז דעז רייכערווערקז פאן שפעצעריין פאר
הדם על־קרנות מזבח קטרת הסמים לפני
דעם עוויגען, וועלכער3) איזט אים שטיפטזצעלט, או' אללעז איבריגע בלוט דעז שטיערז,
יהוה אשר באהל מועד ואת כל־דם הפר
גיעסע ער אן דען גרונד דעז אלטארז פיר גאנצאפפער, וועלכער (איזט) אם איינגאנגע
ישפך אל־יסוד מזבח העלה אשר־פתח
דעז שטיפטזצעלטעז. אונד דאז גאנצע אונשליט דעז זינדענשטיערז נעהמע ער אב
אהל מועד׃ ח ואת־כל־חלב פר החטאת ירים

1) איין געבאט, דאס עטוואז ניכט געטעהען, הייסט איין פערבאט.
2) ווארורך ער דעם פאלקע איינע שולד צוציעהט. 3) דער אלטאר נעמליך

דאַפֿאָן ; דאַז אונשליטט, וועלכעז בעדעקט דאַז איינגעווײדע, אונד

מִמֶּנּוּ אֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה עַל־הַקֶּרֶב וְאֵת

אַללעז אונשליטט, וועלכעז אויז אַן דעם איינגעווײדע. אונד דיא ביידען

כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב׃ ט וְאֵת שְׁתֵּי

ניערען אונד דאַז אונשליטט, וועלכעז אויז אַן איהנען, וועלכעז אויז אַן

הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן אֲשֶׁר עַל־

דען לענדען, אונד דאַז נעטץ איבער דער לעבער, נעבזט דען ניערען

הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל־הַכְּלָיוֹת

זאָנדערע ער אַב ; זאָ וויא עז אַבגעזאָנדערט ווירד פֿאָן דעם אָקזען דעז פֿרידענזאָפּפֿערז,

יְסִירֶנָּה׃ י כַּאֲשֶׁר יוּרַם מִשּׁוֹר זֶבַח הַשְּׁלָמִים

אוּ' עז לאַזזע זיא פֿערדאַמפּפֿען דער פריזטער אויף דעם אַלטאַר פֿיר גאַנצאָפּפֿער. דאַז

וְהִקְטִירָם הַכֹּהֵן עַל מִזְבַּח הָעֹלָה׃ יא וְאֶת־

פֿעלל דעז שטיערעז אונד זיין גאַנצעז פֿלייש זאַמט זיינעם קאָפּפֿע זאַמט

עוֹר הַפָּר וְאֶת־כָּל־בְּשָׂרוֹ עַל־רֹאשׁוֹ וְעַל־

זיינען קניעשטיקען אונד זיין איינגעווײדע אונד זיינען מיזט ; ער בריננע הינויז,

כְּרָעָיו וְקִרְבּוֹ וּפִרְשׁוֹ׃ יב וְהוֹצִיא אֶת־

דען גאַנצען שטיער אויזערהאַלב 1) דעז לאַגערז אַן איינען ריינען אָרט,

כָּל־הַפָּר אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל־מָקוֹם טָהוֹר

צום שוטט־אָרטע דער אַשע, אונד אַלן פֿערברעננע איהן אויף האָלצערן אים פֿייער,

אֶל־שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן וְשָׂרַף אֹתוֹ עַל־עֵצִים בָּאֵשׁ

אויף דעם שוטט־אָרטע דער אַשע ווערדע ער פֿערבראַננט.

עַל־שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן יִשָּׂרֵף׃ פ

ווען דיא גאַנצע געמיינדע ישראל'ז אירדט, ווייל פֿערבאָרגען וואַר איינע זאַכע

יג וְאִם כָּל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ וְנֶעְלַם דָּבָר

פֿאָר דען אויגען דער פֿערזאַממלונג, אוּ' זיא בעגעהן איינעז פֿאָן אַללען געבאָטען דעז עוויגען 2)

מֵעֵינֵי הַקָּהָל וְעָשׂוּ אַחַת מִכָּל־מִצְוֹת יְהוָה

דאָס ניכט עטוואַז געטעהע, אונד ערקעננען איהרע שולד ; ווען (נון) בעקאַננט ווירד

אֲשֶׁר לֹא־תֵעָשֶׂינָה וְאָשֵׁמוּ׃ יד וְנוֹדְעָה

1) אל מחוץ אויז הערבראַכטע צוזאַממענשטעללונג, אונד נור דעם זיננע נאַך איבער־זעטצבאַר. 2) וועלכע געביעטען.

דיא זינדע, וואָ זיא פֿעהלטען דאַדורך, זאָ ברינגט דאַר דיא פֿערזאַממלונג
החטאת אשר חטאו עליה והקריבו הקהל
איינען שטיער אַלז יונגעז ריגד צום זינדאָפּפֿער. מאַן ברינגט איהן פֿאָר
פר בן־בקר לחטאת והביאו אתו לפני
דאַז שטיפֿטזעלט, אונד עז לעגען דיא אֶלטעזטען דער געמיינדע איהרע העֶנדע
אהל מועד׃ טו וסמכו זקני העדה את־ידיהם
אויף דען קאָפּף דעז שטיערז פֿאָר דעם עוויגען, דאַן שלאַכטע מאַן דען שטיער
על־ראש הפר לפני יהוה ושחט את־הפר
פֿאָר דעם עוויגען, אונד עז ברינגע דער געזאַלבטע פריעזטער פֿאָן דעם בלוטע
לפני יהוה׃ טז והביא הכהן המשיח מדם
דעז שטיערז אין דאַז שטיפֿטזעלט. אונד עז טונקע דער פריעזטער זיינען פֿינגער אין 1)
הפר אל־אהל מועד׃ יז וטבל הכהן אצבעו מן־
דאַז בלוט, אונד שפרענגע זיעבען מאַל פֿאָר דעם עוויגען געגען
הדם והזה שבע פעמים לפני יהוה את פני
דען פֿאָרהאַנג. פֿאָן דעם בלוטע געבע ער אַן דיא העֶרנער דעז אַלטאַרז,
הפרכת׃ יח ומן־הדם יתן על־קרנת המזבח
וועלכער איזט פֿאָר דעם עוויגען, וועלכער איזט 2) אים שטיפֿטזעלטע אונד
אשר לפני יהוה אשר באהל מועד ואת
דאַז גאַנצע איבריגע בלוט גיסע ער אַן דען גרונד דעז אַלטאַרז פֿיר גאַנצאָפּפֿער, וועלכר איזט
כל־הדם ישפך אל־יסוד מזבח העלה אשר
אַם איינגאַנגע דעז שטיפֿטזעלטעז. אונד אַללעז זיין אונשליט נעהמע ער אַב דאַפֿאָן
פתח אהל מועד׃ יט ואת כל־חלבו ירים ממנו
אונד לאַססע עז פֿערדאַמפֿפֿען אויף דעם אַלטאַר, אונד מאַן פֿערפֿאַהרע מיט דעם שטיערע,
והקטיר המזבחה׃ כ ועשה לפר
וויא מאַן פֿערפֿאַהרען מיט דעם שטיער דעז זינדאָפּפֿערז זאָ פֿערפֿאַהרע מאַן מיט איהם,
כאשר עשה לפר החטאת כן יעשה־לו
אַז עז זיהנע פֿיר זיא דער פריעזטער אונד עז ווירד פֿערגעבען איהנען. מאַן ברינגע היגויז
וכפר עלהם הכהן ונסלח להם׃ כא והוציא

1) מן הדם בעדייטעט אַלז שטיקדע בדם. 2) נעמליך דער אַלטאַר.

דען שטיער אויסערהאלב דעז לאגערז, אונד פערברעננע איהן, זא וויא

אֶת־הַפָּר אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׂרַף אֹתוֹ כַּאֲשֶׁר

מאן פערברעננען לאָזן דען ערשטען שטיער, איין זינדאָפּפער פיר דיא פערזאממלונג איזט עז.

שָׂרַף אֵת הַפָּר הָרִאשׁוֹן חַטַּאת הַקָּהָל הוּא׃ פ

ווענן[1]) איין פירשט זינדיגעט אונד בעגעהעט איינעז פאָן אללען געבאָטען

כב אֲשֶׁר נָשִׂיא יֶחֱטָא וְעָשָׂה אַחַת מִכָּל־מִצְוֹת

דעז עוויגען זיינעז גאָטטעז, דאס (עטוואז) ניכט געטעהע, דורך אירטהום,

יְהוָה אֱלֹהָיו אֲשֶׁר לֹא־תֵעָשֶׂינָה בִּשְׁגָגָה

אונד ערקעננעט דיא שולד, אָדער עז ווירד בעקאננט געמאכט איהם זיינע זינדע

וְאָשֵׁם׃ כג אוֹ־הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ

וואָ ער געזינדיגט דאדורך: ברינגע ער אלז זיין אָפּפער איינען ציגענבאָק,

אֲשֶׁר חָטָא בָּהּ וְהֵבִיא אֶת־קָרְבָּנוֹ שְׂעִיר עִזִּים

מענליך (מאננא), אָהנע פעהל, אונד לעגע זיינע האנד אויף דען קאָפּף דעז באָקעז,

זָכָר תָּמִים׃ כד וְסָמַךְ יָדוֹ עַל־רֹאשׁ הַשָּׂעִיר

אונד שלאכטע איהן אן דעם אָרטע וואָ מאן שלאכטעט דאז גאנצאָפּפער

וְשָׁחַט אֹתוֹ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר־יִשְׁחַט אֶת־הָעֹלָה

פאָר דעם עוויגען, איין זינדאָפּפער איזט עז. אונד עז נעהמע דער פריעסטער

לִפְנֵי יְהוָה חַטָּאת הוּא׃ כה וְלָקַח הַכֹּהֵן

פאָן דעם בלוטע דעז זינדאָפּפערז מיט זיינעם פינגער, אונד געבע עז אן דיא הערנער

מִדַּם הַחַטָּאת בְּאֶצְבָּעוֹ וְנָתַן עַל־קַרְנֹת

דעז אלטארז פיר גאנצאָפּפער, אונד זיין (איבריגעז) בלוט גיעססע ער אן דען גרונד

מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־דָּמוֹ יִשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד

דעז אלטארז פיר גאנצאָפּפער. אונד אלל זיין אונשליט לאססע ער פערדאמפפען

מִזְבַּח הָעֹלָה׃ כו וְאֶת־כָּל־חֶלְבּוֹ יַקְטִיר

אויף דעם אלטאר, וויא דאז אונשליט דעז פרידענזאָפּפערז, זא זאָלל זיהנען פיר איהן

הַמִּזְבֵּחָה כְּחֵלֶב זֶבַח הַשְּׁלָמִים וְכִפֶּר עָלָיו

דער פריעסטער וועגען זיינער זינדע, אונד עז ווירד פערגעבען איהם.

הַכֹּהֵן מֵחַטָּאתוֹ וְנִסְלַח לוֹ׃ פ ששי

---

[1]) אשר הייסט אויך, ווען, ז"ב אשר ידבר הנביא (דברים י"ח כ"ג).

ווען אבער איינע פערזאן זינדיגעט דורך אירטהום — אויז דעם פאלקע
כז וְאִם־נֶפֶשׁ אַחַת תֶּחֱטָא בִשְׁגָגָה מֵעַם
דעז לאנדעז — אינדעם זיא בעגעהט איינעז פאן דען געבאטען דעז עוויגען דאס (עטוואז)
הָאָרֶץ בַּעֲשֹׂתָהּ אַחַת מִמִּצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר
ניכט געטהאן, אונד ערקעננעט דיא שולד; אדער מאן האט בעקאננט איהר
לֹא־תֵעָשֶׂינָה וְאָשֵׁם׃ כח אוֹ הוֹדַע אֵלָיו
דיא זינדע וואמיט זיא געפעהלט, זא בריגנע זיא (אלז) אפפער, איינע ציעגע
חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְהֵבִיא קָרְבָּנוֹ שְׂעִירַת עִזִּים
אהנע פעהל, איין ווייבכען וועגען דער זינדע, וואמיט זיא געזינדיגט, אונד לעגע
תְּמִימָה נְקֵבָה עַל־חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא׃ כט וְסָמַךְ
דיא האנד אויף דען קאפף דעז זינדאפפערז, אונד מאן שלאכטע דאז זינדאפפער
אֶת־יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַחַטָּאת וְשָׁחַט אֶת־הַחַטָּאת
אם ארטע דעז גאנצאפפערז. עז נעהמע דער פריעזטער פאן איהרעם בלוט מיט זיינעם פינגער
בִּמְקוֹם הָעֹלָה׃ ל וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדָּמָהּ בְּאֶצְבָּעוֹ
אונד געבע (עז) אן דיא הערנער דעז אלטארז פיר גאנצאפפער, אונד איהר גאנצעז
וְנָתַן עַל־קַרְנֹת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־
(איבריגעז) בלוט גיעסע ער אויז אן דען גרונד דעז אלטארז. אונד אללעז
דָּמָהּ יִשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ׃ לא וְאֶת־כָּל־
איהר אונשליט זאנדערע ער אב, וויא אבגעזאנדערט ווירד דאז אונשליט פאן
חֶלְבָּהּ יָסִיר כַּאֲשֶׁר הוּסַר חֵלֶב מֵעַל
דעם פריעדענזאפפער, אונד עז לאססע פערדאמפפען עז דער פריעזטער אויף דעם אלטאר
זֶבַח הַשְּׁלָמִים וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה
צום אנגענעהמען גערוך דעם עוויגען, זא זאל פערזעהנען פיר איהן דער פריעזטער,
לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן
אונד עז ווירד פערגעבען איהם.
וְנִסְלַח לוֹ׃ פ
אונד ווען איין שאף ער בריגנט, אלז איין אפפער פיר דיא זינדע, איין ווייבליכעז
לב וְאִם־כֶּבֶשׂ יָבִיא קָרְבָּנוֹ לְחַטָּאת נְקֵבָה

1) נעמליך פאן דעם בלוטע דער ציעגע.

אהנע פעהל ברינגע ער עז. ער לעגע זיינע האנד אויף דען קאפף

תְּמִימָה יְבִיאֶנָּה׃ לג וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל רֹאשׁ

דעז זינדאפפערז, אונד אהן טשלאכטע עז לום זינדאפפער אן דעם ארטע, וואָ

הַחַטָּאת וְשָׁחַט אֹתָהּ לְחַטָּאת בִּמְקוֹם אֲשֶׁר

מאן טשלאכטעט דאז גאנצאפפער. אונד עז נעהמע דער פריעזטער פאן דעם בלוטע

יִשְׁחַט אֶת־הָעֹלָה׃ לד וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם

דעז זינדאפפערז מיט זיינעם פינגער, אונד געבע עז אן דיא הערנער דעז אלטארז

הַחַטָּאת בְּאֶצְבָּעוֹ וְנָתַן עַל־קַרְנֹת מִזְבַּח

פיר גאנצאפפער, או' דאז גאנצע איבריגע בלוט גיעססע ער אויז אן דען גרונד דעז אלטארז;

הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־דָּמָהּ יִשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ׃

אונד אלל' איהר אונשליט זאנדערע ער אב, וויא אבגעזאנדערט ווירד דאז אונשליט

לה וְאֶת־כָּל־חֶלְבָּהּ יָסִיר כַּאֲשֶׁר יוּסַר חֵלֶב

דעז שאפעז פאם פרידענזאפפער אונד עז לאזזע פערדאמפפען דער פריעזטער

הַכֶּשֶׂב מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן

זיא1) אויף דעם אלטאר נעבען דען פייעראפפערן דעז עוויגען, זא זאלל פערזאהנען

אֹתָם הַמִּזְבֵּחָה עַל אִשֵּׁי יְהוָה וְכִפֶּר

פיר איהן דער פריעזטער וועגען זיינער זינדע, וואמיט ער געזינדיגט,

עָלָיו הַכֹּהֵן עַל־חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר־חָטָא

אונד עז ווירד פערגעבען איהם.

וְנִסְלַח לוֹ׃ פ

אונד איינע פערזאן ווען זיא זינדיגעט, דאס זיא אנהערט דען רוף צום איידע2),

ה א וְנֶפֶשׁ כִּי־תֶחֱטָא וְשָׁמְעָה קוֹל אָלָה

זיא מיט ליגען, ענטוועדער זיא זאה, אדער וואוסטע עטוואז; ווען נון ניכט

וְהוּא עֵד אוֹ רָאָה אוֹ יָדָע אִם־לוֹא

זיא (עז) אנזאגט, זא טרעגט זיא איהרע זינדע; אדער איינע פערזאן, וועלכע

יַגִּיד וְנָשָׂא עֲוֹנוֹ׃ ב אוֹ נֶפֶשׁ אֲשֶׁר

בעריהרט אירגענד איינע אונרייגע זאכע, ענטוועדער דאז אאז

תִּגַּע בְּכָל־דָּבָר טָמֵא אוֹ בְנִבְלַת

1) אותם (פיעלפאכע צאהל) בעגרייפט היער, אללעז נאך דאלו געהאריגע.
2) דאס זיא נאמליך אנכיאוט דען אייד.

איינעס אונריינען ווילדעס, אָדער דאַס אַאַס איינעס אונריינען פיעהעס, אָדער
חַיָּה טְמֵאָה אוֹ בְּנִבְלַת בְּהֵמָה טְמֵאָה אוֹ
דאַס אַאַס איינעס אונריינען קליינען טהיערעס, אונד עס וואַר פערהאָלען פאָן איהר,
בְּנִבְלַת שֶׁרֶץ טָמֵא וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ
זיא איזט אַלזאָ אונריין. אונד האַט זיך פערשולדעט; אָדער ווען יעמאַנד בעריהרט
וְהוּא טָמֵא וְאָשֵׁם׃ ג אוֹ כִי יִגַּע
דיא אונרייניגקייט איינעס מענשען, נאַך אַללען (אַרטען) זיינער אונרייניגקייט, וואָ מאַן
בְּטֻמְאַת אָדָם לְכֹל טֻמְאָתוֹ אֲשֶׁר
אונריין ווירד דאַדורך, אונד עס וואַר פערהאָלען פאָן איהם, ער דאַן ערפאָהרט
יִטְמָא בָּהּ וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא יָדַע
דאַס ער זיך פערשולדעט; אָדער איינע פערזאָן, וועלכע שוואָרעט דורך דאַס אויזספרעכען
וְאָשֵׁם׃ ד אוֹ נֶפֶשׁ כִּי תִשָּׁבַע לְבַטֵּא
מיט דען ליפפען, (זיך) צו שאַדען אָדער וואָהל צו טהון, אין אַללעם וואַס אויזספריכט
בִשְׂפָתַיִם לְהָרַע ׀ אוֹ לְהֵיטִיב לְכֹל אֲשֶׁר יְבַטֵּא
דער מענש מיט איינעם שוואורע, אונד עס וואַר פערהאָלען פאָן איהר, אונד זיא
הָאָדָם בִּשְׁבֻעָה וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא
דאַן ערפאָהרט דאַס זיא זיך פערשולדעט דורך איינעס פאָן דיעזען. איזט עס,
יָדַע וְאָשֵׁם לְאַחַת מֵאֵלֶּה׃ ה וְהָיָה
דאַס (יעמאַנד) זיך פערשולדעט דורך איינעס פאָן דיעזען, זאָ בעקעננע ער דאַס,
כִי־יֶאְשַׁם לְאַחַת מֵאֵלֶּה וְהִתְוַדָּה אֲשֶׁר
וואָ ער געזינדיגט דאַדורך, אונד ברינגע זיין שולדאָפפער דעם עוויגען,
חָטָא עָלֶיהָ׃ ו וְהֵבִיא אֶת־אֲשָׁמוֹ לַיהוָה
וועגען זיינער זינדע, דיא ער געזינדיגט האַט, איין ווייבליכעס פאָם קליינפיעה,
עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא נְקֵבָה מִן־הַצֹּאן
איין ווייבליכעס שאַף אָדער איינע ציעגע, צום זינדאָפפער, אונד עס פערזאָהנע
כִּשְׂבָּה אוֹ־שְׂעִירַת עִזִּים לְחַטָּאת וְכִפֶּר
פיר איהן דער פריעסטער וועגען זיינער זינדע. ווען אָבער ניכט אויזרייכט זיין פערמאָגען
עָלָיו הַכֹּהֵן מֵחַטָּאתוֹ׃ ז וְאִם־לֹא תַגִּיעַ יָדוֹ
גענוג צו איינעם לאַממע, זאָ ברינגע ער פיר זיינע שולד, וואָמיט ער געפעהלט האַט,
דֵּי שֶׂה וְהֵבִיא אֶת־אֲשָׁמוֹ אֲשֶׁר חָטָא

צווייא טורטעלטויבען אָדער צווייא יונגע טויבען, דעם עוויגען, איינע צום זינדאָפּפער

שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ־שְׁנֵי בְנֵי־יוֹנָה לַיהוָה אֶחָד לְחַטָּאת

אונד איינע צום גאַנצאָפּפער. אונד ער ברינגע זיא צום פּריעסטער, דיעזער ברינגע דאַס

וְאֶחָד לְעֹלָה׃ ח וְהֵבִיא אֹתָם אֶל־הַכֹּהֵן וְהִקְרִיב

דאַס וואַס (געהערט) צום זינדאָפּפער צוערסט, אונד קנייפּע אַב זיינען קאָפּף

אֶת־אֲשֶׁר לַחַטָּאת רִאשׁוֹנָה וּמָלַק אֶת־רֹאשׁוֹ

געגען דאַס געניקע, דאָך ניכט זאָנדערע ער איהן אַב. אונד ער שפּרענגע

מִמּוּל עָרְפּוֹ וְלֹא יַבְדִּיל׃ ט וְהִזָּה

פאָן דעם בלוטע דעס זינדאָפּפערס אַן דיא וואַנד דעס אַלטאַרס, אונד וואַס איבריג בלייבט

מִדַּם הַחַטָּאת עַל־קִיר הַמִּזְבֵּחַ וְהַנִּשְׁאָר

פאָן בלוט, ווערדע אויסגעדריקט אַן דעם גרונד דעס אַלטאַרס, איין זינדאָפּפער

בַּדָּם יִמָּצֵה אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ חַטָּאת

איזט עס. אַבער דאַס צווייטע בערייטע ער (אַלס) גאַנצאָפּפער נאַך פאָרשריפט

הוּא׃ י וְאֶת־הַשֵּׁנִי יַעֲשֶׂה עֹלָה כַּמִּשְׁפָּט

אונד עס פערזאָהנע פיר איהן דער פּריעסטער וועגען זיינער זינדע, וועלכע ער געזינדיגעט,

וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן מֵחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר־חָטָא

אונד עס ווירד פערגעבען איהם. ווען אַבער ניכט רייכט

וְנִסְלַח לוֹ׃ ס שביעי יא וְאִם־לֹא תַשִּׂיג

זיין פערמאָגען, צו צווייא טורטעלטויבען אָדער צו צווייא יונגען טויבען, זאָ ברינגע ער

יָדוֹ לִשְׁתֵּי תֹרִים אוֹ לִשְׁנֵי בְנֵי־יוֹנָה וְהֵבִיא

(אַלס) זיין אָפּפער ווייל ער זינדיגטע, איין צעהנטעל איינעס איפה פיינעס מעהל

אֶת־קָרְבָּנוֹ אֲשֶׁר חָטָא עֲשִׂירִת הָאֵפָה סֹלֶת

צום זינדאָפּפער, ניכט געבע ער דאַרויף אָהל אונד ניכט געבע ער דאַרויף

לְחַטָּאת לֹא־יָשִׂים עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְלֹא־יִתֵּן עָלֶיהָ

ווייהרויך, דען איין זינדאָפּפער איזט עס. אונד ער ברינגע עס צום פּריעסטער,

לְבֹנָה כִּי חַטָּאת הִוא׃ יב וֶהֱבִיאָהּ אֶל־הַכֹּהֵן

אונד עס פאַססע דער פּריעסטער דאַפאָן איינע האַנדפאָלל אַלס זיינען דופטטהייל

וְקָמַץ הַכֹּהֵן ׀ מִמֶּנָּה מְלוֹא קֻמְצוֹ אֶת־אַזְכָּרָתָהּ

אונד לאַססע עס פערדאַמפּפען אויף דעם אַלטאַר נעבען דען פייעראָפּפערן דעס עוויגען,

וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה עַל אִשֵּׁי יְהוָה

איין זינדאָפּפֿער איזט עס. אונד עס פֿערזאָהנע פֿיר איהן דער פּריעסטער וועגען
חטאת הוא: יג וכפר עליו הכהן על
זיינער זינדע, וועלכע ער געזינדיגעט דורך אייננעס פֿאָן דיעזען, זאָ ווירד פֿערגעבען
חטאתו אשר חטא מאחת מאלה ונסלח
איהם; אונד עס זייא 1) פֿיר דען פּריעסטער, זאָ וויא דיא שפּייזעאָפּפֿער. עס רעדעטע
לו והיתה לכהן כמנחה: ס יד וידבר
דער עוויגע צו משה אונד שפּראַך: איינע פּערזאָן, וועלכע
יהוה אל משה לאמר: טו נפש כי
איינע אונטרייע בעגעהעט אונ' זיך פֿערזינדיגט אויז אירטהום אַן דען הייליגטהימערן
תמעל מעל וחטאה בשגגה מקדשי
דעז עוויגען, זאָ ברינגע זיא (אַלז) איהר שולדאָפּפֿער דעם עוויגען, איינען ווידדער
יהוה והביא את אשמו ליהוה איל
אָהנע פֿעהל, פֿאָם קליינפֿיעה, נאַך דיינער שאַטצונג, לוייא שקל 2) נאַך דעם געוויכטע
תמים מן הצאן בערכך כסף שקלים בשקל
דעז הייליגטהומז, צום שולדאָפּפֿער. אונד וואַז ער ענטצאָגען האַט פֿאָן
הקדש לאשם: טז ואת אשר חטא מן
דעם הייליגטהומע זאָלל ער בעצאַהלען, אונד דעססען פֿינפֿטעל פֿיגע ער היינצו,
הקדש ישלם ואת חמישתו יוסף עליו
דאַן געבע ער [illegible] עס, דעם פּריעסטער, אונד דער פּריעסטער פֿערזאָהנע פֿיר איהן
ונתן אתו לכהן והכהן יכפר עליו
דורך דען ווידדער דעז שולדאָפּפֿערז, ווירד פֿערגעבען איהם.
באיל האשם ונסלח לו: פ
יז ווען איינע פּערזאָן זינדיגעט 3) אונד בעגעהעט אייננעז פֿאָן אַללען
ואם נפש כי תחטא ועשתה אחת מכל
געבאָטען דעז עוויגען, דאַס (עטוואַז) ניכט געשעהע, אונד ניכט עס וויס,
מצות יהוה אשר לא תעשינה ולא ידע
אבער דאַך זיך שולדיג געוויסט אונ' טראָגט איהרע זינדע; זאָ ברינגע זיא איינען ווידדער
ואשם ונשא עונו: יח והביא איל

---

1) דאַז איבריגע, 2) שקלים איזט דיא פֿיעלפֿאַלכע צאַהל, וואָ דאַז איינדעזטע לוייא איזט.
3) דאַז כי פֿערבונדען מיט דעם פֿאָרשטעהענדען ואם, איזט שפּראַכגעברויך אונ' אונ־איבערזעצלבאַר.

אָהנע פֿעהל פֿאָם קליינפֿיעה, נאַך דיינער טאַקסירונג, פֿיר איין שולדאָפפֿער צום

תָּמִים מִן־הַצֹּאן בְּעֶרְכְּךָ לְאָשָׁם אֶל־

פריעסטער, אונד עס פֿערזאָהנע פֿיר איהן דער פריעסטער וועגען איהרעס אירטהומס,

הַכֹּהֵן וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן עַל שִׁגְגָתוֹ

וואָדורך ער געפֿעהלט אונד, ער עס ניכט ווייס, ווירד פֿערגעבען איהם,

אֲשֶׁר־שָׁגָג וְהוּא לֹא־יָדָע וְנִסְלַח לוֹ׃

איין שולדאָפפֿער איזט עס, ער האַט זיך פֿערשולדעט געגען דען עוויגען.

יט אָשָׁם הוּא אָשֹׁם אָשַׁם לַיהוָה׃ פ

עס רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד שפראַך: איינע פערזאָן

כ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ כא נֶפֶשׁ

ווען זיא זינדיגעט, אונד איינע אונטריי בעגעהט אַן דעם עוויגען, דאַס זיא אַבלייגנעט

כִּי תֶחֱטָא וּמָעֲלָה מַעַל בַּיהוָה וְכִחֵשׁ

איהרעם נעבענמענשען, ביי איינעם פֿערוואַהרונגסגוט אָדער פֿערוואַלטונגספֿערמעגען, אָדער

בַּעֲמִיתוֹ בְּפִקָּדוֹן אוֹ־בִתְשׂוּמֶת יָד אוֹ

דורך רויב, אָדער זיא בעדריקקט איהרען נעבענמענשען. אָדער פֿינדעט

בְגָזֵל אוֹ עָשַׁק אֶת־עֲמִיתוֹ׃ כב אוֹ־מָצָא

עטוואַס פֿערלאָהרנעס אונד לייגנעט אַב עס, אונד שוועהרט דאַריבער פֿאַלש, ביי

אֲבֵדָה וְכִחֶשׁ בָּהּ וְנִשְׁבַּע עַל־שָׁקֶר עַל־

אירגענד איינעם פֿאָן אַללען, וואַס דאַ טהוט דער מענש צו זינדיגען דאַדורך,

אַחַת מִכֹּל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה הָאָדָם לַחֲטֹא בָהֵנָּה׃

געשיעהט עס, דאַס ער זינדיגעט או' איזט שולדבעלאַדען, זאָ געבע ער ווידער,

כג וְהָיָה כִּי־יֶחֱטָא וְאָשֵׁם וְהֵשִׁיב אֶת־

דאַס געראויבטע, דאַס ער געראויבט, אָדער דאַס פֿאָרענטהאַלטענע, דאַס ער פֿאָרענטהאַלט,

הַגְּזֵלָה אֲשֶׁר גָּזָל אוֹ אֶת־הָעֹשֶׁק אֲשֶׁר עָשָׁק

אָדער דאַס פֿערוואַהרונגסגוט, דאַס פֿערוואַהרט וואַרד ביי איהם, אָדער

אוֹ אֶת־הַפִּקָּדוֹן אֲשֶׁר הָפְקַד אִתּוֹ אוֹ אֶת־

דאַס פֿערלאָהרנע, דאַס ער געפֿונדען, אָדער פֿאָן אַללעם, וואָ ער שוועהרט

הָאֲבֵדָה אֲשֶׁר מָצָא׃ מפטיר כד אוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר־יִשָּׁבַע

דאַריבער פֿאַלש, בעצאַהלע ער עס נאַך דער הויפטזוממע, או' דאַס פֿינפטעל פֿיגע ער

עָלָיו לַשֶּׁקֶר וְשִׁלַּם אֹתוֹ בְּרֹאשׁוֹ וַחֲמִשִׁתָיו יֹסֵף

הינלו; דעמיעניגען דעם עז געהערט, געבע ער עז, אם טאגע זיינער שולדערקענטנוג.

עָלָיו לַאֲשֶׁר הוּא לוֹ יִתְּנֶנּוּ בְּיוֹם אַשְׁמָתוֹ׃

אונד זיין שולדאָפפער בריגגע ער דעם עוויגען, איינען ווידדער אָהנע פעהל פאָם

כה וְאֶת־אֲשָׁמוֹ יָבִיא לַיהוָה אַיִל תָּמִים מִן־

קליינפיעה, נאך דיינער שאַטצונג, פיר דאַז שולדאָפפער צום פריעזטער.

הַצֹּאן בְּעֶרְכְּךָ לְאָשָׁם אֶל־הַכֹּהֵן׃

אונד עז פערזאָהנע פיר איהן דער פריעזטער פאָר דעם עוויגען, אונד עז ווירד פערגעבן

כו וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה וְנִסְלַח

איהם, וועגען איינעז פאָן אַללעם וואַז ער טהון ווירד, זיך זו פערשולדיגען דאַדורך.

לוֹ עַל־אַחַת מִכֹּל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לְאַשְׁמָה בָהּ׃ פ

עז רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד שפראַך: פעראָרדנע דעם

ו * א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ ב צַו אֶת־

אהרן אונד זיינען זאָהנען אונד זאַגע: דיעזעז (איזט) דיא לעהרע דעז גאַנצאָפפערז:

אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה

דיעזעז. דאַז גאַנצאָפפער (נעמליך זעלבסט) אויף דער פייערשטעללע אויף דעם אַלטאַר דיא גאַנצע

הִוא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ כָּל־

נאַכט, ביז צום מאָרגען, אונד דאַז פייער דעז אַלטאַרז זאָלל ברעננען דאַרויף.

הַלַּיְלָה עַד־הַבֹּקֶר וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ׃

אונד עז לעגע אַן, דער פריעזטער, זיין לייננעז געוואַנד, אויך לייננע בייקליידער

ג וְלָבַשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנְסֵי־בַד

לעגע ער אַן, אויף זיינען לייב, אונד נעהמע וועג דיא אַשע, וואָ פערברעננט האַט

יִלְבַּשׁ עַל־בְּשָׂרוֹ וְהֵרִים אֶת־הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל

דאַז פייער דאַז גאַנצאָפפער אויף דעם אַלטאַר, או' לעגע זיא נעבען דען אַלטאַר.

הָאֵשׁ אֶת־הָעֹלָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ׃

דאַן ציעהע ער אויז, זיינע קליידער, אונד לעגע אַן, אַנדערע קליידער,

ד וּפָשַׁט אֶת־בְּגָדָיו וְלָבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים

אונד ברינגע היגויז דיא אַשע אויסערהאַלב דעז לאַגערז: אַן

וְהוֹצִיא אֶת־הַדֶּשֶׁן אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל־

איינען רייניגען אָרט. אונד דאַז פייער אויף דעם אַלטאַר אום ברעננען

מָקוֹם טָהוֹר׃ ה וְהָאֵשׁ עַל־הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד־

*סדר צו *מ' זעירא

דאַרויף, ניכט זאָלל עז פֿערלאָשען, אונד עז צינדע אַן, דאַרויף דער פריעזטער.
בו לא תכבה ובער עליה הכהן
האָלצער, אַמאָרגען פֿיר מאָרגען, אונד אָרדנע דאַרויף דאַז גאַנצאָפּפֿער
עצים בבקר בבקר וערך עליה העלה
אונד לאַססע פֿערדאַמפֿפֿען דאַרויף דיא פֿעטטשטיקקע דער פֿריעדענזאָפּפֿער,
והקטיר עליה חלבי השלמים׃
דאַז פֿייער, אימערוועהרענד זאָלל עז ברעננען אויף דעם אַלטאַר, ניכט זאָלל עז פֿערלאָשען.
ו אש תמיד תוקד על־המזבח לא תכבה׃ ס
אונ' דיעזעז איזט דיא לעהרע דער אָפּפֿערגאַבע: עז ברינגען דאַר זיא דיא זאָהנע
ז וזאת תורת המנחה הקרב אתה בני
אהרן'ז פֿאָר דעם עוויגען אַן דיא פֿאָרדערזייטע דעז אַלטאַרז. אונ' ער נעהמע אַב
אהרן לפני יהוה אל־פני המזבח׃ ח והרים
דאַפֿאָן מיינע האַנדפֿאָלל, פֿאָן דעם פֿיינען מעהלע דער אָפּפֿערגאַבע אונ' פֿאָן איהרעם אָהל,
ממנו בקמצו מסלת המנחה ומשמנה
אונד דען גאַנצען ווייהרויך, דער אויף דער אָפּפֿערגאַבע (איזט)
ואת כל־הלבנה אשר על־המנחה
אונ' לאַססע פֿערדאַמפֿפֿען אויף דעם אַלטאַר (צום) אַנגענעהמען גערוך, איהרען רויפֿט,
והקטיר המזבח ריח ניחח אזכרתה
דעם עוויגען (צו עהרען). אונד דאַז איבריגע דאַפֿאָן זאָללען פֿערצעהרען אהרן
ליהוה׃ ט והנותרת ממנה יאכלו אהרן
אונ' זיינע זאָהנע; (אַלז) אונגעזייערטע קוכען ווערדע עז געגעססען אַן איינעם הייליגען אָרטע,
ובניו מצות תאכל במקום קדש
אים האָפֿע דעז שטיפֿטזצעלטעז זאָללען זיא עז פֿערצעהרען. ניכט ווערדע עז געבאַקקען
בחצר אהל־מועד יאכלוה׃ י לא תאפה
געזייערט, אַלז איהרען אַנטהייל האַבע איך געגעבען עז פֿאָן איינען פֿייעראָפּפֿערן;
חמץ חלקם נתתי אתה מאשי
איין אַללערהייליגסטעז איזט זיא, וויא זינדאָפּפֿער אונ' וויא שולדאָפּפֿער. יעדער
קדש קדשים הוא כחטאת וכאשם׃ יא כל־
מענכליכע אונטער דען זאָהנען אהרן'ז דאַרף עז עססען; אַלז בעשטיממטעז אויף עוויג
זכר בבני אהרן יאכלנה חק־עולם

פיר אייערע נאַכקאָממען, פאָן דען פייעראָפּפערן דעס עוויגען; אַללעס וואַס אַנריהרט דאַראַן
לְדֹרֹתֵיכֶם מֵאִשֵּׁי יְהוָה כֹּל אֲשֶׁר־יִגַּע בָּהֶם
זָאלל היילִיג זיין.
יִקְדָּשׁ׃ פ שני
עס רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד שפראַך: דיעזעס איזט דאַס אָפּפער
יב וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ יג זֶה קָרְבַּן
אהרן'ס אונד זיינער זֶעהנע, וועלכעס זיא דאַרברינגען זָאללען דעם עוויגען, אַם טאַגע
אַהֲרֹן וּבָנָיו אֲשֶׁר־יַקְרִיבוּ לַיהוָה בְּיוֹם
דאַ מאַן זאַלבט איהן, איין צעהנטעל איינעס איפה פיינעס מעהל אַלס אָפּפערגאַבע
הִמָּשַׁח אֹתוֹ עֲשִׂירִת הָאֵפָה סֹלֶת מִנְחָה
יעדער צייט, דיא העלפטע דעס מאָרגענס אונד דיא העלפטע דעס אַבענדס. אויף
תָּמִיד מַחֲצִיתָהּ בַּבֹּקֶר וּמַחֲצִיתָהּ בָּעָרֶב׃ יד עַל־
איינער פּפאַננע אין אָהל ווערדע זיא בערייטעט, גערעֶסטעט ברינגע זיא, באָקקערייען
מַחֲבַת בַּשֶּׁמֶן תֵּעָשֶׂה מֻרְבֶּכֶת תְּבִיאֶנָּה תֻּפִינֵי
איינע אָפּפערגאַבע אין שטיקקען זָאללסט דוא דאַרברינגען צום אַנגענעהמען געריך דעם עוויגען.
מִנְחַת פִּתִּים תַּקְרִיב רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה׃
אויך דער פּריעסטער, דער געזאַלבט ווירד שטאַטט זיינער פאָן זיינן נאַכקאָממען זָאלל בערייטען
טו וְהַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ תַּחְתָּיו מִבָּנָיו יַעֲשֶׂה
זיא אַלס בעשטיממטעס פיר איממער, דעם עוויגען, גאַנץ זָאלל זיא פערדאַמפפען.
אֹתָהּ חָק־עוֹלָם לַיהוָה כָּלִיל תָּקְטָר׃
אונד יעדע אָפּפערגאַבע איינעס פריעסטערס גאַנץ געאָפּפערט ווערדע זיא, ניכט
טז וְכָל־מִנְחַת כֹּהֵן כָּלִיל תִּהְיֶה לֹא
דאַרף זיא געגעססען ווערדען.
תֵאָכֵל׃ פ
עס רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד שפראַך: רעדע צו אהרן
יז וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ יח דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן
אונד צו זיינען זֶעהנען, אונד דיעזעס (איזט) דיא לעהרע דעס זינדאָפּפערס: אַן דעם אָרטע
וְאֶל־בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הַחַטָּאת בִּמְקוֹם
וואָ געשלאַכטעט ווירד דאַס גאַנצאָפּפער, ווערדע (אויך) געשלאַכטעט דאַס זינדאָפּפער
אֲשֶׁר תִּשָּׁחֵט הָעֹלָה תִּשָּׁחֵט הַחַטָּאת

פאָר דעם עוויגען, איין אללערהייליגסטעס איזט עס. דער פריעסטער,

לִפְנֵי יְהוָה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא׃ יט הַכֹּהֵן

דער דען זינדאָפּפער בריינגט עס, זאָלל עס פערצעהרען, אן איינעם הייליגען אָרטע

הַמְחַטֵּא אֹתָהּ יֹאכְלֶנָּה בְּמָקוֹם קָדֹשׁ

ווערדע עס געגעססען אים האָפע דעס שטיפטסצעלטעס. אללעס וואס אנריהרט

תֵּאָכֵל בַּחֲצַר אֹהֶל מוֹעֵד׃ כ כֹּל אֲשֶׁר־יִגַּע

אן זיין פלייש זאָלל הייליג זיין, אונד ווען מאן שפריטצט פאָן זיינעם בלוטע אויף איין קלייד,

בִּבְשָׂרָהּ יִקְדָּשׁ וַאֲשֶׁר יִזֶּה מִדָּמָהּ עַל־הַבֶּגֶד

דאַס וואָס מאן שפריטצט דאַראויף זאָללסט דוא עס וואַשען אן איינעם הייליגען אָרטע.

אֲשֶׁר יִזֶּה עָלֶיהָ תְּכַבֵּס בְּמָקוֹם קָדֹשׁ׃

איררדענעס געפעס, וואָס עס געקאָכט ווארד דאַרין, ווערדע צערבראָכען; ווען אַבער

כא וּכְלִי־חֶרֶשׂ אֲשֶׁר תְּבֻשַּׁל־בּוֹ יִשָּׁבֵר וְאִם־

אין איינעם קופפערנען געפעסע עס געקאָכט ווארד, ווערדע עס געשייערט אונד אויסגעשוועמט

בִּכְלִי נְחֹשֶׁת בֻּשָּׁלָה וּמֹרַק וְשֻׁטַּף

מיט וואַססער. יעדער מענליכע אונטער דען פריעסטערן דאַרף עססען עס;

בַּמָּיִם׃ כב כָּל־זָכָר בַּכֹּהֲנִים יֹאכַל אֹתָהּ

איין אללערהייליגסטעס איזט עס. אַבער יעדעס זינדאָפּפער, וואָס געבראַכט ווירד

קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא׃ כג וְכָל־חַטָּאת אֲשֶׁר יוּבָא

פאָן זיינעם בלוטע אין דאַס שטיפטסצעלט צו זיהנען אים הייליגטהומע, ניכט

מִדָּמָהּ אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ לֹא

דאַרף עס געגעססען ווערדען, אים פייער ווערדע עס פערבראַננט.

תֵאָכֵל בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף׃ פ

דיעזעס איזט דיא לעהרע דעס שולדאָפּפערס: איין אללערהייליגסטעס איזט עס.

ז א וְזֹאת תּוֹרַת הָאָשָׁם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא׃

אן דעם אָרטע, וואָ מאן שלאַכטעט דאַס גאַנצאָפּפער, שלאַכטע מאן

ב בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחֲטוּ אֶת־הָעֹלָה יִשְׁחֲטוּ אֶת־

דאַס שולדאָפּפער, אונד זיין בלוט שפּרענגע מאן אויף דעם אַלטאַר הערום,

הָאָשָׁם וְאֶת־דָּמוֹ יִזְרֹק עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃

אונד אללעס זיין אונשליט אָפּפערע מאן דאַפאָן, דאַס שוואַנצשטיק אונד

ג וְאֵת כָּל־חֶלְבּוֹ יַקְרִיב מִמֶּנּוּ אֵת הָאַלְיָה וְאֶת־

דאס פעטט, וועלכעס בעדעקט דאס איינגעווידע. אונד דיא ביידען ניערען,

הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב׃ ד וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת

אונד דאס פעטט, וועלכעס אויף איהנען, וועלכעס אויף דען לענדען, אונד

וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־

דאס נעטץ איבער דער לעבער, נעבסט דען ניערען זאנדערע מאן עס אב.

הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל־הַכְּלָיֹת יְסִירֶנָּה׃

אונד עס לאססע פערדאמפפען זיא דער פריסטער אויף דעם אלטארע אלס איין פייעראפפער

ה וְהִקְטִיר אֹתָם הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה אִשֶּׁה

דעם עוויגען, איין שולדאפפער איסט עס. יעדער מענליכע אונטער דען פריסטערן

לַיהוָה אָשָׁם הוּא׃ ו כָּל־זָכָר בַּכֹּהֲנִים

דארף עס עססען, אן איינעם הייליגען ארטע ווערדע עס געגעססען; איין אללערהייליגסטעס

יֹאכְלֶנּוּ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ יֵאָכֵל קֹדֶשׁ קָדָשִׁים

איסט עס. וויא דאס זינדאפפער זא דאס שולדאפפער, איינע לעהרע איסט פיר זיא;

הוּא׃ ז כַּחַטָּאת כָּאָשָׁם תּוֹרָה אַחַת לָהֶם

דער פריסטער, וועלכער פערזעהנט דאמיט, איהם געהערע עס. אונד דער פריסטער,

הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יְכַפֶּר־בּוֹ לוֹ יִהְיֶה׃ ח וְהַכֹּהֵן

וועלכער דארברינגט דאס גאנצאפפער איינעס מאננעס, דיא הויט דעס גאנצאפפערס,

הַמַּקְרִיב אֶת־עֹלַת אִישׁ עוֹר הָעֹלָה

וועלכעס ער דארברינגט דעם פריסטער איהם געהערע זיא. אונד יעדע אפפערגאבע

אֲשֶׁר הִקְרִיב לַכֹּהֵן לוֹ יִהְיֶה׃ ט וְכָל־מִנְחָה

וועלכע געבאקקען ווירד אים אפען, אונד יעדע, דיא בערייטעט ווירד אים נאפפע

אֲשֶׁר תֵּאָפֶה בַּתַּנּוּר וְכָל־נַעֲשָׂה בַמַּרְחֶשֶׁת

אדער אין דער פפאננע, דעם פריסטער, דער דארברינגט זיא, איהם געהערע זיא.

וְעַל־מַחֲבַת לַכֹּהֵן הַמַּקְרִיב אֹתָהּ לוֹ תִהְיֶה׃

אבער יעדע אפפערגאבע איינגעריהרט מיט אהל אדער טראקען, אללען קינדערן

י וְכָל־מִנְחָה בְלוּלָה־בַשֶּׁמֶן וַחֲרֵבָה לְכָל־בְּנֵי

אהרן'ס געהערע זיא, איינעם וויא דעם אנדערן.

אַהֲרֹן תִּהְיֶה אִישׁ כְּאָחִיו׃ פ שלישי

דיעזעס (איסט) דיא לעהרע דעס פרידענסאפפערס, וועלכעס מאן דארברינגט

יא וְזֹאת תּוֹרַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר יַקְרִיב

דעם עוויגען. ווען נון דאנקע אהן עז דארברינגט, זא ברינגע ער דאר צו
לַיהוָה׃ יב אִם עַל־תּוֹדָה יַקְרִיבֶנּוּ וְהִקְרִיב ׀ עַל־
דעם דאנקאפפער אונגעזייערטע קוכען איינגעריהרט מיט אהל,
זֶבַח הַתּוֹדָה חַלּוֹת מַצּוֹת בְּלוּלֹת בַּשֶּׁמֶן
אונד אונגעזייערטע פלאדען בעשטריכען מיט אהל, אונד פיינעז מעהל געראסטעט צו
וּרְקִיקֵי מַצּוֹת מְשֻׁחִים בַּשָּׁמֶן וְסֹלֶת מֻרְבֶּכֶת
קוכען איינגעריהרט מיט אהל. נעבזט קוכען פאן געזייערטעם בראד
חַלֹּת בְּלוּלֹת בַּשָּׁמֶן׃ יג עַל־חַלֹּת לֶחֶם חָמֵץ
ברינגע ער דאר זיין אפפער נעבען זיינעם פרייזענדען פריידענאפפער. אונד ער ברינגע דאר
יַקְרִיב קָרְבָּנוֹ עַל־זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמָיו׃ יד וְהִקְרִיב
דאפאן, איין שטיק פאן יעדעם אפפער (אלז) איינע העבע דעם עוויגען; דעם פריעזטער,
מִמֶּנּוּ אֶחָד מִכָּל־קָרְבָּן תְּרוּמָה לַיהוָה לַכֹּהֵן
וועלכער שפרענגט דאז בלוט דעז פריידענאפפערז איהם געהערע עז.
הַזֹּרֵק אֶת־דַּם הַשְּׁלָמִים לוֹ יִהְיֶה׃
אונד דאז פלייש דעז פרייזענדען פריידענאפפערז, אם טאגע זיינער אפפערונג
טו וּבְשַׂר זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמָיו בְּיוֹם קָרְבָּנוֹ
ווערדע עז געגעסען; ניכט לאססע מאן דאפאן ביז (צום) מארגען. ווען אבער
יֵאָכֵל לֹא־יַנִּיחַ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר׃ טז וְאִם־
איין אנגעלאבטעז אדער איין פרייוויליגעז זיין אפפעראהן איזט, דאן אם טאגע,
נֶדֶר ׀ אוֹ נְדָבָה זֶבַח קָרְבָּנוֹ בְּיוֹם
וואָ ער דארברינגט זיין אפפער ווערדע עז געגעסען, אונד טאגז דארויף
הַקְרִיבוֹ אֶת־זִבְחוֹ יֵאָכֵל וּמִמָּחֳרָת
נור דאז איבריגע דאפאן דארף געגעסען ווערדען. וואז איבריג בלייבט פאם פליישע
וְהַנּוֹתָר מִמֶּנּוּ יֵאָכֵל׃ יז וְהַנּוֹתָר מִבְּשַׂר
דעז אפפערז, אם דריטטען טאגע אים פייער ווערדע עז פערברענט. ווען אבער
הַזָּבַח בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף׃ יח וְאִם
געגעסען ווערדען זאללטע פאם פליישע דעז פריידענאפפערז אם דריטטען טאגע,
הֵאָכֹל יֵאָכֵל מִבְּשַׂר־זֶבַח שְׁלָמָיו בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
ניכט ווירד עז געגעדיג אנגענאממען, דער דארברינגט עז, ניכט ווירד עז אנגערעכנעט
לֹא יֵרָצֶה הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יֵחָשֵׁב

זיהן, פערוואָרפען זייא עז, אונד דיזא פערזאָן, וועלכע עססען ווירד דאַפאָן, אירהרע זינדע
לוֹ פִּגּוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֺנָהּ
טראָגען זיא. אויך דאַז פלייש, וועלכעז בעריהרט אירגענד עטוואַז אונרייגעז, ניכט
תִּשָּׂא׃ וְהַבָּשָׂר אֲשֶׁר־יִגַּע בְּכָל־טָמֵא לֹא
ווערדע עז געגעססען, אים פייער ווערדע עז פערברענט. אַבער דאַז (רייגע) פלייש, יעדער
יֵאָכֵל בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף וְהַבָּשָׂר כָּל־
ריינע דאַרף עססען (זאָלכעז) פלייש. אַבער איינע פערזאָן וועלכע עססען ווירד
טָהוֹר יֹאכַל בָּשָׂר׃ כ וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־תֹּאכַל
פלייש פאָן פרידענסאָפפערן, דאַז 1) דעם עוויגען, אונד אירהרע אונריינהייט
בָּשָׂר מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַיהוָה וְטֻמְאָתוֹ
אַן זיך (האַט), זאָ ווירד אויזגעראָטטעט דיעזע פערזאָן אויז אירהרעם פאָלקע.
עָלָיו וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ׃
אָדער איינע פערזאָן, וועלכע אַנריהרט אַן אירגענד עטוואַז אונרייגעז, אַן דיא אונרייניגקייט
כא וְנֶפֶשׁ כִּי־תִגַּע בְּכָל־טָמֵא בְּטֻמְאַת
איינעז מענשען, אָדער אַן איין אונרייגעז פיעה, אָדער אַן אירגענד איין אונרייגעז טייאַזאַן,
אָדָם אוֹ בִּבְהֵמָה טְמֵאָה אוֹ בְּכָל־שֶׁקֶץ טָמֵא
אונד איזזעט דאַן פאָם פלייש דעז פרידענסאָפפערז, וועלכעז 2) דעם עוויגען,
וְאָכַל מִבְּשַׂר־זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַיהוָה
זאָ ווירד אויזגעראָטטעט דיעזע פערזאָן אויז אירהרעם פאָלקע. אונד עז רעדעטע
וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ׃ כב וַיְדַבֵּר
דער עוויגע צו משה אונד שפראַך: רעדע צו דען קינדערן ישראל
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ כג דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אונד זאַגע איהנען: אַללעז אונשליט איינעז אָכזען אָדער שאַפעז אָדער איינער ציעגע ניכט
לֵאמֹר כָּל־חֵלֶב שׁוֹר וְכֶשֶׂב וָעֵז לֹא
זאָללט איהר עססען. אונד דאַז אונשליט איינעז אַאַזעז אונד דאַז אונשליט
תֹאכֵלוּ׃ כד וְחֵלֶב נְבֵלָה וְחֵלֶב
איינעז צעררייססענען (פיעהעז) דאַרף געבראויכט ווערדען צו אַללערלייא אַרבייט, עססען אַבער
טְרֵפָה יֵעָשֶׂה לְכָל־מְלָאכָה וְאָכֹל

1) געווייהעט איזט. 2) געווייהעט איזט.

ניכט זאָלט איהר עס עססען, דען יעדער, דער דאַס איסעט אונטשליט פֿאָן דאָזעלבען פֿיהע,
לֹא תֹאכְלֻהוּ׃ כה כִּי כָּל־אֹכֵל חֵלֶב מִן־הַבְּהֵמָה
וואָ אמַן דאַרברינגט דאַפֿאָן אַלז פֿייערָאָפּפֿער דעם עוויגען, ווערדע אויזגעראָטטעט
אֲשֶׁר יַקְרִיב מִמֶּנָּה אִשֶּׁה לַיהוָה וְנִכְרְתָה
(דיזא פערזאָן, וועלכע געגעססען) אויס איהרעם פֿאָלקע. אויך אירגענד איין בלוט ניכט
הַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מֵעַמֶּיהָ׃ כו וְכָל־דָּם לֹא
זאָלט איהר עססען אין אַללען אייערן וואָהנזיטצען. פֿאָן פֿאָגעלן, אָדער פֿאָן פֿיעה.
תֹאכְלוּ בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם לָעוֹף וְלַבְּהֵמָה׃
יעדע פערזאָן, וועלכע איססעט אירגענד עטוואַס בלוט, ווערדע אויזגעראָטטעט
כז כָּל־נֶפֶשׁ אֲשֶׁר־תֹּאכַל כָּל־דָּם וְנִכְרְתָה
דיזזע פערזאָן אויס איהרעם פֿאָלקע.
הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ׃ פ
עס רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד שפראַך: רעדע צו דען קינדער
כח וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ כט דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
ישראל אונד זאַגע: דער דאַרברינגער איינעס פֿרידענסאָפּפֿערס, דעם עוויגען,
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הַמַּקְרִיב אֶת־זֶבַח שְׁלָמָיו לַיהוָה
ברינגע זיין אָפּפֿער, דעם עוויגען, אַלז זיין פֿרידענסאָפּפֿער, (אַלזאָ):
יָבִיא אֶת־קָרְבָּנוֹ לַיהוָה מִזֶּבַח שְׁלָמָיו׃
זיינע (אייגענען) הענדע (נעמליך) זאָללען דאַררייכען דיזא פֿייעראָפּפֿער דעס עוויגען;
ל יָדָיו תְּבִיאֶינָה אֵת אִשֵּׁי יְהוָה
דאַס אונטשליט אויף דיזא ברוסט (געלעגט) זאָלל ער עס ברינגען, (נעמליך) דיזא ברוסט,
אֶת־הַחֵלֶב עַל־הֶחָזֶה יְבִיאֶנּוּ אֵת הֶחָזֶה
אום זו אַלַלעבן דאַמיט איינע שווענקונג פֿאָר דעם עוויגען. ווען נון פֿערדאַמפּפֿען זאָל
לְהָנִיף אֹתוֹ תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃ לא וְהִקְטִיר
דער פריעסטער דאַס אונטשליט אויף דעם אַלטאַר, דאַן זייא דיזא ברוסט פֿיר אהרן
הַכֹּהֵן אֶת־הַחֵלֶב הַמִּזְבֵּחָה וְהָיָה הֶחָזֶה לְאַהֲרֹן
אונד פֿיר זיינע זאָהנע. אויך דאַס רעכטע שולטערשטיק זאָללט איהר געבען אַלז העבע
וּלְבָנָיו׃ לב וְאֵת שׁוֹק הַיָּמִין תִּתְּנוּ תְרוּמָה
דעם פריעסטער פֿאָן אייערן דאַנקאָפּפֿערן. דער דאַרברינגט דאַס בלוט
לַכֹּהֵן מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵיכֶם׃ לג הַמַּקְרִיב אֶת־דַּם

דעז פֿריידענאָפּפֿערז אונד דאַז אונשליטט, אויז דען זאָהנען אהרן'ז 1), איהם ווערדע .

השלמים ואת־החלב מבני אהרן לו תהיה

דאַז רעכטע שולטערשטיק צו טהייל. דענן דיא ברוסט דער שווענקונג אונד

שוק הימין למנה: לד כי את־חזה התנופה ואת

דאַז שולטערשטיק דער העבע נעהמע איך פֿאָן דען קינדערן ישראל פֿאָן דען אָפּפֿערן,

שוק התרומה לקחתי מאת בני־ישראל מזבחי

איהרן פֿריידענאָפּפֿערן נעמליך, אונ' געבע זיא פֿיר אהרן דען פריעזטער אונ' פֿיר זיינע זאָהנע

שלמיהם ואתן אתם לאהרן הכהן ולבניו

אַלז בעשטימטעז אויף עוויג פֿאָן דען קינדערן ישראל. דיעזעז איזט

לחק־עולם מאת בני ישראל: לה זאת

דער (בעשטימטע) אַנטהייל אהרן'ז 2) אונד דער אַנטהייל זיינער זאָהנע

משחת אהרן ומשחת בניו

פֿאָן דען פֿייעראָפּפֿערן דעז עוויגען, אַם טאַגע דאַ מאַן היינצוגעפֿיהרט זיא

מאשי יהוה ביום הקריב אתם

פריעזטערליך צו דיענען דעם עוויגען, וועלכעז בעפֿאָהלען דער עוויגע צו געבען איהנען,

לכהן ליהוה: לו אשר צוה יהוה לתת להם

אַם טאַגע דאַ מאַן זאַלבטע זיא, פֿאָן דען קינדערן ישראל, אַלז איין עוויגעז געזעטץ,

ביום משחו אתם מאת בני ישראל חקת עולם

פֿיר איהרע נאַכקאָממען. דיעזעז איזט דיא לעהרע פֿיר גאַנצאָפּפֿער, פֿיר אָפּפֿערגאַבע

לדרתם: לז זאת התורה לעלה למנחה

אונד פֿיר זינדאָפּפֿער אונד פֿיר שולדאָפּפֿער, פֿיר דיא איינזעטצונגזאָפּפֿער

ולחטאת ולאשם ולמלואים

אונד פֿיר דיא פֿריידענאָפּפֿער, וועלכע בעפֿאָהלען האַט דער עוויגע דעם

ולזבח השלמים: לח אשר צוה יהוה את־

משה אויף דעם בערגע סיני, אַם טאַגע דאַ ער בעפֿאַהל דען קינדערן ישראל

משה בהר סיני ביום צותו את־בני ישראל

דאַרצובריגען איהרע אָפּפֿער דעם עוויגען, אין דער וויסטע סיני.

להקריב את־קרבניהם ליהוה במדבר סיני: פ רביעי

---

1) ווער נעמליך פֿאָן איהנען עז דאַרבריגנט. 2) משחה אָדער משחה בעדייטעט עטוואַז בעשטימטעז, וויא לך נתתים למשחה (במדבר י"ח ח') אויך כמדת השער (יחזקאל מ' כ"ח) איבערזעטצט תרגו' יונתן כמשחת תרעא.

עז רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד שפראַך: נימ

ח א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ ב קַח אֶת־

אהרן אונד זיינע זעהנע מיט איהם, אונד דיא קליידער, אונד דאַז אָן

אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו אִתּוֹ וְאֵת הַבְּגָדִים וְאֵת שֶׁמֶן

דער זאַלבּונג, אונד דען שטיער דעז זינדאָפּפֿערז, אונד דיא בּיידען ווידדער,

הַמִּשְׁחָה וְאֵת ׀ פַּר הַחַטָּאת וְאֵת שְׁנֵי הָאֵילִים

אונד דען קאָרבּ דער אונגעזייערטען קוכען; אונד דיא גאַנצע געמיינדע פֿערזאַממלע

וְאֵת סַל הַמַּצּוֹת׃ ג וְאֵת כָּל־הָעֵדָה הַקְהֵל

פֿאָר דעם איינגאַנגע דעז שטיפֿטזצעלטעז. דאַ טהאַט משה וויא בעפֿאָהלען

אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ ד וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה

דער עוויגע איהם, אונד עז פֿערזאַממעלטע זיך דיא געמיינדע פֿאָר דעם איינגאַנגע

יְהוָה אֹתוֹ וַתִּקָּהֵל הָעֵדָה אֶל־פֶּתַח

דעז שטיפֿטזצעלטעז. עז זאַגטע משה צור געמיינדע, דיעזעז (איזט)

אֹהֶל מוֹעֵד׃ ה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעֵדָה זֶה

דיא זאַכע, וועלכע בעפֿאָהלען דער עוויגע צו טהון. דאַן פֿיהרטע הערבייא משה,

הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לַעֲשׂוֹת׃ ו וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה

דען אהרן אונד זיינע זעהנע, אונד וואוש זיא מיט וואַססער. דאַן גאַב ער

אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו וַיִּרְחַץ אֹתָם בַּמָּיִם׃ ז וַיִּתֵּן

אויף איהם 1) דען לייבראָק, אומגירטעטע איהן מיט דעם גירטעל, אוי' קליידעטע אַן

עָלָיו אֶת־הַכֻּתֹּנֶת וַיַּחְגֹּר אֹתוֹ בָּאַבְנֵט וַיַּלְבֵּשׁ

איהם, דאַז אָבערקלייד, גאַב דאַריבער דען אַמטעל, אומגירטעטע

אֹתוֹ אֶת־הַמְּעִיל וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת־הָאֵפֹד וַיַּחְגֹּר

איהן מיט דעם קונסטגעוועבטען גירטעלבאַנדע, אוי' בעפֿעסטיגטע דען אַמטעל אַן איהם דאַדורך;

אֹתוֹ בְּחֵשֶׁב הָאֵפֹד וַיֶּאְפֹּד לוֹ בּוֹ׃

לעגטע דאַרויף דאַז ברוסטשילד, אונד לעגטע אין דאַז ברוסטשילד

ח *וַיָּשֶׂם עָלָיו אֶת־הַחֹשֶׁן וַיִּתֵּן אֶל־הַחֹשֶׁן אֶת־

דיא אורים אונד דיא תומים; זעטצטע דען בונד אויף

הָאוּרִים וְאֶת־הַתֻּמִּים׃ ט וַיָּשֶׂם אֶת־הַמִּצְנֶפֶת עַל־

1) ד"ה ער לעגטע איהם אַן.

*חצי התורה בפסוקים.

דען צווייטען ווידדער, דען ווידדער דער איינזעטצונג, אונד עז לעגטען אהרן

אֶת־הָאַיִל הַשֵּׁנִי אֵיל הַמִּלֻּאִים וַיִּסְמְכוּ אַהֲרֹן

אונד זיינע זאֶהנע איהרע הענדע אויף דען קאָפּף דעז ווידדערז. עז שלאַכטעטע (איהן)

וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הָאָיִל׃ כג וַיִּשְׁחָט ׀

אונד עז נאַהם משה פאָן זיינעם בלוטע אונד גאַב עז אַן דאַז לאֶפּכען דעז אָהרעז

וַיִּקַּח מֹשֶׁה מִדָּמוֹ וַיִּתֵּן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן

פאָן אהרן, דאַז רעכטע (גענאַנט) אונד אַן דען דוימען זיינער רעכטען האַנד אונד אַן

אַהֲרֹן הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־

דיא גראָססע זעהע זיינעז רעכטען פוססעז. דאַן ליעס ער הינצוטרעטען דיא זאֶהנע אהרן'ז

בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית׃ כד וַיַּקְרֵב אֶת־בְּנֵי אַהֲרֹן

אונד עז גאַב משה פאָן דעם בלוטע אַן דאַז לאֶפּכען איהרעז רעכטען אָהרעז

וַיִּתֵּן מֹשֶׁה מִן־הַדָּם עַל־תְּנוּךְ אָזְנָם הַיְמָנִית

או' אַן דען דוימען איהרער רעכטען האַנד, או' אַן דיא גראָססעזעהע איהרעז רעכטען פוססעז;

וְעַל־בֹּהֶן יָדָם הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלָם הַיְמָנִית

דאַן שפרענגטע משה דאַז בלוט אַן דען אַלטאַר אומהער. ער נאַהם

וַיִּזְרֹק מֹשֶׁה אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ כה וַיִּקַּח

דאַז אונשליט אונד דאַז שוואַנצשטיק, אונד אַללעז אונשליט, וועלכעז (איזט)

אֶת־הַחֵלֶב וְאֶת־הָאַלְיָה וְאֶת־כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר

אַן דעם איינגעווידע, אונד דאַז נעטץ דער לעבער, אונד דיא ביידען ניערען

עַל־הַקֶּרֶב וְאֵת יֹתֶרֶת הַכָּבֵד וְאֶת־שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת

אונד איהר אונשליט, אונד דאַז רעכטע שולטערשטיק, אונד פאָן דעם קאָרבע

וְאֶת־חֶלְבְּהֶן וְאֵת שׁוֹק הַיָּמִין׃ כו וּמִסַּל

דער אונגעזייערטען קוכען, וועלכער וואַר פאָר דעם עוויגען, נאַהם ער אונגעזייערטען קוכען,

הַמַּצּוֹת אֲשֶׁר ׀ לִפְנֵי יְהוָה לָקַח חַלַּת מַצָּה

איינען, אונד בראָדקוכען מיט אֶהל, איינען, אונד פלאַדען איינען, אונד לעגטע עז

אַחַת וְחַלַּת לֶחֶם שֶׁמֶן אַחַת וְרָקִיק אֶחָד וַיָּשֶׂם

אויף דיא אונשליטשטיקע אונד אויף דאַז רעכטע שולטערשטיק. דאַן גאַב ער אַללעז

עַל־הַחֲלָבִים וְעַל שׁוֹק הַיָּמִין׃ כז וַיִּתֵּן אֶת־הַכֹּל

אויף דיא הענדע אהרן'ז אונד אויף דיא הענדע זיינער זאֶהנע, אונד ליעס אמלכען זיא

עַל כַּפֵּי אַהֲרֹן וְעַל כַּפֵּי בָנָיו וַיָּנֶף אֹתָם

אייכע שווענקונג 1) פֿאַר דעם עוויגען. דאַן נאַהם משה זיא אויז

תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃ כח וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֹתָם מֵעַל

איהרען האַנדען, אונד ליעס עז פֿערדאַמפֿען אויף דעם אַלטאַר נעבען דעם גאַנצאָפֿפֿער;

כַּפֵּיהֶם וַיַּקְטֵר הַמִּזְבֵּחָה עַל־הָעֹלָה

דאַז איינזעטצונגז־אָפּפֿער וואַרען זיא, צום אַנגענעהמען גערוך, איין פֿייעראָפּפֿער וואַר עז

מִלֻּאִים הֵם לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה הוּא

דעם עוויגען. דאַן נאַהם משה דיא ברוסט אונד אַכטע דאַרויט

לַיהוָה׃ כט וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הֶחָזֶה וַיְנִיפֵהוּ

אייכע שווענקונג פֿאַר דעם עוויגען; פֿאָן דעם איינזעטצונגזווידדער, דעם משה וואַרד דיעז

תְנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה מֵאֵיל הַמִּלֻּאִים לְמֹשֶׁה הָיָה

צו טהייל, וויא בעפֿאָהלען דער עוויגע דעם משה. דאַן נאַהם

לְמָנָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ שביעי ל וַיִּקַּח

משה פֿאָן דעם זאַלבעאָהל אונד פֿאָן דעם בלוטע, וועלכעז (וואַר) אויף דעם אַלטאַר

מֹשֶׁה מִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמִן־הַדָּם אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ

אונד שפּרענגטע אויף אהרן, אויף זייני קליידער, אונד אויף זייני זאָהנע, אונד אויף

וַיַּז עַל־אַהֲרֹן עַל־בְּגָדָיו וְעַל־בָּנָיו וְעַל־

דיא קליידער זייני זאָהנע מיט איהם; אונד היילינגטע (דאַדורך) אהרן,

בִּגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ וַיְקַדֵּשׁ אֶת־אַהֲרֹן אֶת־

זיינע קליידער, אונד זייני זאָהנע אונד דיא קליידער זייני זאָהנע מיט איהם.

בְּגָדָיו וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־בִּגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ׃

אונד עז שפּראַך משה צו אהרן אונד צו זיינען זאָהנען: קאָכעט

לא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו בַּשְּׁלוּ אֶת־

דאַז פֿלייש אַם איינגאַנגע דעז שטיפֿטזצעלטעז, אונד דאָרט זאָללט איהר עססען עז,

הַבָּשָׂר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְשָׁם תֹּאכְלוּ אֹתוֹ

אונד דאַז ברויט, וועלכעז איזט אים קאָרבע דער איינזעטצונג, וויא איך בעפֿאָהלען

וְאֶת־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר בְּסַל הַמִּלֻּאִים כַּאֲשֶׁר צִוֵּיתִי

אונד געזאַגט: אהרן אונד זייני זאָהנע זאָללען עז עססען. וואַז איבריג בלייבט פֿאָן פֿלייש

לֵאמֹר אַהֲרֹן וּבָנָיו יֹאכְלֻהוּ׃ לב וְהַנּוֹתָר בַּבָּשָׂר

1) ויינף תנופה איזט שפּראַכגעברויך אונד נור דעם זיננע נאַך איבערזעטצבאַר.

אונד מַן בראָד, אין פייער זָאלט איהר עז פערברעננען. אונד פָאן דעם איינגַאנגע

וּבַלָּ֑חֶם בָּאֵ֖שׁ תִּשְׂרֹֽפוּ׃ מפטיר לג וּמִפֶּ֩תַח֩

דעז שטיפטז־צעלטעז ניכט זָאלט איהר הינויזגעהען זיעבען טַאגע, ביז (אַן) דען טַאג

אֹ֨הֶל מוֹעֵ֜ד לֹ֤א תֵֽצְאוּ֙ שִׁבְעַ֣ת יָמִ֔ים עַ֚ד י֔וֹם

דער פָאללענדונג אייערער איינזעטצונגזטַאגע, דען זיעבען טַאגע פילֶען

מְלֹ֖את יְמֵ֣י מִלֻּאֵיכֶ֑ם כִּ֚י שִׁבְעַ֣ת יָמִ֔ים יְמַלֵּ֖א אֶת־

אייערע הֶענדע 1). ווִיא אַהן געטהאַן אַם היייטיגען טַאגע, האַט בעפָאהלען דער עוויגע

יֶדְכֶֽם׃ לד כַּאֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֖ה בַּיּ֣וֹם הַזֶּ֑ה צִוָּ֧ה יְהוָ֛ה

(פערנער) צו טהון, אום צו פערזָאהנען פיר אייך. אַם איינגַאנגע דעז שטיפטז־צעלטעז

לַעֲשֹׂ֖ת לְכַפֵּ֥ר עֲלֵיכֶֽם׃ לה וּפֶתַח֩ אֹ֨הֶל מוֹעֵ֜ד

זָאלט איהר בלייבען טַאג אונד נַאכט זיעבען טַאגע, אונד זָאלט בעאָבאַכטען

תֵּשְׁב֨וּ יוֹמָ֤ם וָלַ֙יְלָה֙ שִׁבְעַ֣ת יָמִ֔ים וּשְׁמַרְתֶּ֛ם

דיא פערָארדנונג גָאטטעז, דַאמיט ניכט איהר שטערבעט, דען זָא

אֶת־מִשְׁמֶ֥רֶת יְהוָ֖ה וְלֹ֣א תָמ֑וּתוּ כִּי־כֵ֖ן

איזט איר בעפָאהלען װָארדען. דַא טהאַט אהרן אונד זיינע זָאהנע אַללע

צֻוֵּֽיתִי׃ לו וַיַּ֥עַשׂ אַהֲרֹ֖ן וּבָנָ֑יו אֵ֚ת כָּל־

דיא דינגע, װעלכע בעפָאהלען דער עוויגע דורך משה. עז װַאר

הַדְּבָרִ֔ים אֲשֶׁר־צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה בְּיַד־מֹשֶֽׁה׃ ס ט * א וַיְהִי֙

אַם אַכטען טַאגע, (דַא) ריעף משה דען אהרן אונד זיינע זָאהנע

בַּיּ֣וֹם הַשְּׁמִינִ֔י קָרָ֣א מֹשֶׁ֔ה לְאַהֲרֹ֖ן וּלְבָנָ֑יו

אונד דיא עֶלטעסטען ישראל'ז. אונד שפראַך צו אהרן: נים דיר

וּלְזִקְנֵ֖י יִשְׂרָאֵֽל׃ ב וַיֹּ֣אמֶר אֶֽל־אַהֲרֹ֗ן קַח־לְךָ֞

איין קַאלב פָאם יונגען רינד צום זינדאָפפער, אונד איינען װידדער צום גַאנצאָפפער,

עֵ֤גֶל בֶּן־בָּקָר֙ לְחַטָּ֔את וְאַ֥יִל לְעֹלָ֖ה

אָהנע פעהל, אונד פיהרע זיא הינצו פָאר דעם עוויגען. אונד צו דען קינדערן

תְּמִימִ֑ם וְהַקְרֵ֖ב לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ ג וְאֶל־בְּנֵ֥י

ישראל רעדע װיא פָאלגט: נעהמעט איינען ציעגענבָאק צום זינדאָפפער,

יִשְׂרָאֵ֖ל תְּדַבֵּ֣ר לֵאמֹ֑ר קְח֤וּ שְׂעִיר־עִזִּים֙ לְחַטָּ֔את

*סדר שמיני

1) ד"ה אַנפֿילען אייך פָאללקָאממען אין אייער אַמטזפערריכטונג.

אונד איין קאַלב אונד איין לאַם, איינייאֶהריגע, אָהנע פֿעהל, צום גאַנצאָפּפֿער,
וְעֵגֶל וָכֶבֶשׂ בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם לְעֹלָה׃
אונד איינען אָכזען אונד איינען ווידדער צום פֿרידענסאָפּפֿער, אום זיא צו שלאַכטען פֿאָר
ד וְשׁוֹר וָאַיִל לִשְׁלָמִים לִזְבֹּחַ לִפְנֵי
דעם עוויגען, אונד איינע אָפּפֿערגאַבע איינגעריהרט מיט אֶהל, דען, הייטע, דער עוויגע
יְהוָה וּמִנְחָה בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן כִּי הַיּוֹם יְהוָה
ווירד ערשיינען אייך. אונד זיא בראַכטען1) דאַז וואַז בעפֿאָהלען משה,
נִרְאָה אֲלֵיכֶם׃ ה וַיִּקְחוּ אֵת אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה
פֿאָר דאַז שטיפֿטזצעלט, אונד עז טראַטען הינצו דיא גאַנצע געמיינדע
אֶל־פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּקְרְבוּ כָּל־הָעֵדָה
אונד זיא שטאַנדען פֿאָר דעם עוויגען. דאַ שפּראַך משה: דיעזע זאַכע,
וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי יְהוָה׃ ו וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדָּבָר
וועלכע בעפֿאָהלען דער עוויגע, זאָללט איהר טהון, זאָ ווירד ערשיינען אייך
אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה תַּעֲשׂוּ וְיֵרָא אֲלֵיכֶם
דיא הערר ליכקייט דעז עוויגען. דאַן זאַגטע משה צו אהרן: טריטט הין צום
כְּבוֹד יְהוָה׃ ז וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן קְרַב אֶל־
אַלטאַר, אונד בערייטע דיין זינדאָפּפֿער אונד דיין גאַנצאָפּפֿער, אונד פֿערזאֶהנע
הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת־חַטָּאתְךָ וְאֶת־עֹלָתֶךָ וְכַפֵּר
פֿיר דיך אונד פֿיר דאַז פֿאָלק; דאַן בערייטע דאַז אָפּפֿער דעז פֿאָלקעז אונד פֿערזאֶהנע
בַּעַדְךָ וּבְעַד הָעָם וַעֲשֵׂה אֶת־קָרְבַּן הָעָם וְכַפֵּר
פֿיר זיא, זאָ וויא בעפֿאָהלען דער עוויגע. עז טראַט הין אהרן צום
בַּעֲדָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃ ח וַיִּקְרַב אַהֲרֹן אֶל־
אַלטאַר, אונד שלאַכטעטע דאַז קאַלב צום זינדאָפּפֿער, וועלכעז וואַר פֿיר איהן.
הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשְׁחַט אֶת־עֵגֶל הַחַטָּאת אֲשֶׁר־לוֹ׃
אונד עז רייכטען דיא זאֶהנע אהרן'ז דאַז בלוט איהם, אונד ער טונקטע
ט וַיַּקְרִבוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת־הַדָּם אֵלָיו וַיִּטְבֹּל
זיינען פֿינגער אין דאַז בלוט, גאַב (דאַפֿאָן) אַן דיא האָרנער דעז אַלטאַרז, אונד
אֶצְבָּעוֹ בַּדָּם וַיִּתֵּן עַל־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־

1) לקח הייסט אויך ברינגען, וויא לך קח לי (בראשית כ"ז י"ג).

דאז (איבריגע) בלוט גאס ער אן דען גרונד דעז אלטארז. אונד דאז אונשליט אונד

הַדָּם יָצַק אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ׃ י וְאֶת־הַחֵלֶב וְאֶת־

דיא ניערען אונד דאז נעטץ פאן דער לעבער, פאן דעם זינדאפפער,

הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת מִן־הַכָּבֵד מִן־הַחַטָּאת

ליעס ער פערדאמפפען אויף דעם אלטאר, זא וויא בעפאהלען דער עוויגע דעם משה.

הִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

אבער דאז פלייש אונד דאז פעלל פערברענטע ער אין פייער, אויסערהאלב

יא וְאֶת־הַבָּשָׂר וְאֶת־הָעוֹר שָׂרַף בָּאֵשׁ מִחוּץ

דעז לאגערז. דאן שלאכטעטע ער דאז גאנצאפפער, אונד עז רייכטען דיא זעהנע

לַמַּחֲנֶה׃ יב וַיִּשְׁחַט אֶת־הָעֹלָה וַיַּמְצִאוּ בְּנֵי

אהרן'ז איהם דאז בלוט, אונד ער שפרענגטע עז אן דען אלטאר

אַהֲרֹן אֵלָיו אֶת־הַדָּם וַיִּזְרְקֵהוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ

אומהער. אונד דאז גאנצאפפער רייכטען זיא איהם, נאך זיינען שטיקען

סָבִיב׃ יג וְאֶת־הָעֹלָה הִמְצִיאוּ אֵלָיו לִנְתָחֶיהָ

אונד דען קאפף, אונד ער ליעס פערדאמפפען אויף דעם אלטאר. דאן וואוש ער

וְאֶת־הָרֹאשׁ וַיַּקְטֵר עַל־הַמִּזְבֵּחַ׃ יד וַיִּרְחַץ

דאז איינגעווידע אונד דיא קניעשטיקע אונד ליעס זיא פערדאמפפען בייא

אֶת־הַקֶּרֶב וְאֶת־הַכְּרָעָיִם וַיַּקְטֵר עַל־

דעם גאנצאפפער אויף דעם אלטאר. דאן בראכטע ער דאר, דאז אפפער דעז פאלקעז

הָעֹלָה הַמִּזְבֵּחָה׃ טו וַיַּקְרֵב אֵת קָרְבַּן הָעָם

אונד נאהם דען באק צום זינדאפפער, וועלכער וואר פיר דאז פאלק, שלאכטעטע איהן,

וַיִּקַּח אֶת־שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לָעָם וַיִּשְׁחָטֵהוּ

אונד בראכטע עז אלז זיהנאפפער וויא דאז ערזטע. דאן בראכטע ער דאר דאז גאנצאפפער

וַיְחַטְּאֵהוּ כָּרִאשׁוֹן׃ טז וַיַּקְרֵב אֶת־הָעֹלָה

אונד בערייטעטע עז נאך פארשריפט. דאן בראכטע ער דאר דיא אפפערגאבע

וַיַּעֲשֶׂהָ כַּמִּשְׁפָּט׃ שני יז וַיַּקְרֵב אֶת־הַמִּנְחָה

אונד נאהם פאלל זיינע האנד דאפאן, אונד ליעס עז פערדאמפפען אויף דעם אלטאר,

וַיְמַלֵּא כַפּוֹ מִמֶּנָּה וַיַּקְטֵר עַל־הַמִּזְבֵּחַ

אויסער דעם (געוואהנליכען) גאנצאפפער פיר דען מארגען. דאן שלאכטעטע ער

מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר׃ יח וַיִּשְׁחַט אֶת־

דען אָכזען אונד דען ווידדער אַלז אָפפערגאַבע דער פריידען, דער פיר דאַז פאָלק וואַר,
השור ואת־האיל זבח השלמים אשר לעם
אונד עז רייכטען דיא זאֶהנע אהרן'ז דאַז בלוט איהם, אונד ער שפרענגטע עז
וימצאו בני אהרן את־הדם אליו ויזרקהו
אַן דען אַלטאַר אומהער. אונד דיא אונשליטטטיקע פאָם אָכזען,
על־המזבח סביב׃ יט ואת־החלבים מן־השור
או׳ פאָן דעם ווידדער דאַז שוואַנצשטיק אונד דיא פעטטדעקע או׳ דיא ניערען או׳ דאַז נעטז
ומן־האיל האליה והמכסה והכלית ויתרת
דער לעבער. זיא לעגטען דיא אונשליטטטיקע אויף דיא ברוזטשטיקע,
הכבד׃ כ וישימו את־החלבים על־החזות
דאַן ליעס ער פערדאַמפפען דיא אונשליטטטיקע אויף דעם אַלטאַר. אַבער
ויקטר החלבים המזבחה׃ כא ואת
מיט דען ברוזטשטיקען אונד מיט דעם רעכטען שענקעלשטיק מאַכטע אהרן איינע שווענקונג
החזות ואת שוק הימין הניף אהרן תנופה
פאָר דעם עוויגען וויא בעפאָהלען משה. דאַן ערהאָב אהרן
לפני יהוה כאשר צוה משה׃ כב וישא אהרן*
זיינע הענדע געגען דאַז פאָלק אונד זעגנעטע זיא אַלז ער הערַאבגעקאָממען
את־ידיו אל־העם ויברכם וירד
פאָן דער לובעררייטונג דעז זינדאָפפערז אונד דעז גאַנצאָפפערז אונד דעז פריידענאָפפערז.
מעשת החטאת והעלה והשלמים׃
דאַן גינג משה אונד אהרן אין דאַז שטיפטזצעלט; אונד אַלז זיא הערויזקאַמען,
כג ויבא משה ואהרן אל־אהל מועד ויצאו
דאַ זעגנעטען זיא דאַז פאָלק, דאַן ערשיען דיא הערליכקייט דעז עוויגען דעם
ויברכו את־העם וירא כבוד־יהוה אל־
גאַנצען פאָלקע. אונד עז פוהר אויז איין פייער פאָן דעם עוויגען[1],
כל־העם׃ שלישי כד ותצא אש מלפני יהוה
אונד פערצעהרטע אויף דעם אַלטאַר דאַז גאַנצאָפפער אונד דיא אונשליטטטיקע
ותאכל על־המזבח את־העלה ואת־החלבים

1) נעמליך אויז דעם אַללערהייליגזטען.

*ידיו קרי

אלז עז זאה דאז גאנצע פאלק, דא יובעלטען זיא, אונד פיעלען אויף איהר אנגעזיכט.

וַיַּרְא כָּל־הָעָם וַיָּרֹנּוּ וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם׃

עז נאהמען דיא זאהנע אהרן׳ז נדב אונד אביהוא, יעדער

י א וַיִּקְחוּ בְנֵי־אַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אִישׁ

ווינערויכפפאננע, גאבען איין זיא פייער, לעגטען דאראויף רייכערווערק

מַחְתָּתוֹ וַיִּתְּנוּ בָהֵן אֵשׁ וַיָּשִׂימוּ עָלֶיהָ קְטֹרֶת

אונד בראכטען אלזא פאר דען עוויגען פרעמדעז פייער, וואז ניכט ער בעפאהלען איהנען.

וַיַּקְרִיבוּ לִפְנֵי יְהוָה אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם׃

אלז (נון) הערויז קאם דאז פייער פאן דעם עוויגען, פערצעהרטע עז זיא,

ב וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי יְהוָה וַתֹּאכַל אוֹתָם

אונד זיא שטארבען פאר דעם עוויגען. דא זאגטע משה צו אהרן,

וַיָּמֻתוּ לִפְנֵי יְהוָה׃ ג וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן

(דיעז איזט) עז, וואז גערעדעט דער עוויגע, אינדעם ער שפראך: דורך איינע נאהשטעהען 1)

הוּא אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה ׀ לֵאמֹר בִּקְרֹבַי

ווערדע איך געהייליגט, אונד פאר דעם גאנצען פאלקע ווערדע איך פערהערליכט ווערדען.

אֶקָּדֵשׁ וְעַל־פְּנֵי כָל־הָעָם אֶכָּבֵד

אונד עז בערוהיגטע זיך אהרן. דא ריעף משה דען מישאל

וַיִּדֹּם אַהֲרֹן׃ ד וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־מִישָׁאֵל

אונד דען אלצפן, דיא זאהנע עזיאל׳ז, פאטערברודער דעז אהרן,

וְאֶל אֶלְצָפָן בְּנֵי עֻזִּיאֵל דֹּד אַהֲרֹן

אונד זאגטע צו איהנען: טרעטעט הער! טראגעט אייערע פערוואנדטען

וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם קִרְבוּ שְׂאוּ אֶת־אֲחֵיכֶם

אויז דעם הייליגטהומע (הינוועג), אויסערהאלב דעז לאגערז הין. ה זיא טראטען היגצו

מֵאֵת פְּנֵי־הַקֹּדֶשׁ אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃ ס ה וַיִּקְרְבוּ

אונד טרוגען זיא וועג, אין איהרען ליבראקקען, אויסערהאלב דעז לאגערז הין, וויא

וַיִּשָּׂאֻם בְּכֻתֳּנֹתָם אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר

גערעדעט האטטע משה. דאן זאגטע משה צו אהרן אונד צו אלעזר

דִּבֶּר מֹשֶׁה׃ ו וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן וּלְאֶלְעָזָר

1) דורך דיא פריעסטער נעמליך, דיא איהם אם נאהסטען שטעהען.

אונד צו איתמר ויינען זעהנע: אייער הויפטהאאר לאזעט ניכט פערווילדערן

וּלְאִיתָמָר׀ בָּנָיו רָאשֵׁיכֶם אַל־תִּפְרָעוּ׀

או' איירע קליידר צעררייסעט ניכט1), דאמיט ניכט איהר שטערבעט, או' (ניכט2) איבער

וּבִגְדֵיכֶם לֹא־תִפְרֹמוּ וְלֹא תָמֻתוּ וְעַל

דיא גאנצע געמיינדע ער צירנע3); איירע ברידער אבער, דאס גאנצע הויז

כָּל־הָעֵדָה יִקְצֹף וַאֲחֵיכֶם כָּל־בֵּית

ישראל, זאללען בעווייכען דען בראנד, דען אנגעצינדעט דער עוויגע.

יִשְׂרָאֵל יִבְכּוּ אֶת־הַשְּׂרֵפָה אֲשֶׁר שָׂרַף יְהוָה׃

אונד אויז דעם איינגאנגע דעז שטיפטזצעלטעז ניכט זאללט איהר הינויזגעהען,

ז וּמִפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תֵצְאוּ

דאס איהר ניכט שטערבעט, דען דאז אל דער געטטליכען זאלבונג (איזט) אויף אייך.

פֶּן־תָּמֻתוּ כִּי־שֶׁמֶן מִשְׁחַת יְהוָה עֲלֵיכֶם

דא טהאטען זיא נאך דעם ווארטע משה'ז.

וַיַּעֲשׂוּ כִּדְבַר מֹשֶׁה׃ פ

עז רעדעטע דער עוויגע צו אהרן אונד שפראך: וויין אדער בערויטענדעז

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃ ט יַיִן וְשֵׁכָר

ניכט זאללזט דוא טרינקען, דוא אונד דיינע זעהנע מיט דיר, ווען איהר קאממעט

אַל־תֵּשְׁתְּ׀ אַתָּה׀ וּבָנֶיךָ אִתָּךְ בְּבֹאֲכֶם

אין דאז שטיפטזצעלט, דאמיט ניכט איהר שטערבעט; איין געזעטץ אויף עוויג

אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וְלֹא תָמֻתוּ חֻקַּת עוֹלָם

איזט עז פיר איירע נאכקאממען. אום צו אונטערשיידען צווישען דעם הייליגען אונד צווישען

לְדֹרֹתֵיכֶם׃ י וּלְהַבְדִּיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין

דעם געמיינען, צווישען דעם אונרייכען אונד צווישען דעם רייכען, אונד צו לעהרען

הַחֹל וּבֵין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר׃ יא וּלְהוֹרֹת

דיא קינדער ישראל אללע דיא געזעטצע, וועלכע אויזגעשפראכען

אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־הַחֻקִּים אֲשֶׁר דִּבֶּר

דער עוויגע צו איהנען דורך משה.

יְהוָה אֲלֵיהֶם בְּיַד־מֹשֶׁה׃ פ רביעי

---

1) וויא דיא ניעדערגעגענדען עז טהון. 2) דאז לא פאן ולא תמותו בעציעהט זיך אויף יקצף. 3) גאטט נאמליך

ער רעדעטע משה צו אהרן אונד צו אלעזר אונד צו

יב וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל אֶלְעָזָר וְאֶל־

איתמר, זיינען זאָהנען: דיא איבריג בליעבען: נעהמעט דיא אָפפערגאַבע,

אִיתָמָר ׀ בָּנָיו הַנּוֹתָרִים קְחוּ אֶת־הַמִּנְחָה

וועלכע איבריג בלייבט פאָן דען פייעראָפפערן דעז עוויגען, אונד עססעט זיא

הַנּוֹתֶרֶת מֵאִשֵּׁי יְהוָה וְאִכְלוּהָ

אַלז אונגעזייערטע ברָדע ביים אַלטאַר, דען איין אַללערהייליגסטעז (איזט) זיא.

מַצּוֹת אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא׃

איהר זאָללט עססען זיא אַן איינעם הייליגען אָרטע, דען דיין בעשטיממטעז

יג וַאֲכַלְתֶּם אֹתָהּ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ כִּי חָקְךָ

אונד דאַז בעשטיממטע דיינער זאָהנע (איזט) זיא פאָן דען פייעראָפפערן דעז עוויגען,

וְחָק־בָּנֶיךָ הִוא מֵאִשֵּׁי יְהוָה

דען זאָ בין איך בעאויפטראַגט. אַבער דיא ברוסט דער שווענקונג אונד

כִּי־כֵן צֻוֵּיתִי׃ יד וְאֵת חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֵת ׀

דאַז שולטערשטיק דער העבע, דירפט איהר עססען אַן (יעדעם) ריינען אָרט, דוא

שׁוֹק הַתְּרוּמָה תֹּאכְלוּ בְּמָקוֹם טָהוֹר אַתָּה

אונד דיינע זאָהנע אונד דיינע טאָכטער מיט דיר; דען אַלז דיין בעשטיממטעז

וּבָנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ אִתָּךְ כִּי־חָקְךָ

אונ' אַלז בעשטיממטעז דיינער זאָהנע זינד זיא געגעבען פאָן דען אָפפעראַהלען דער פריידען

וְחָק־בָּנֶיךָ נִתְּנוּ מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵי

דער קינדער ישראל. דאַז שולטערשטיק דער העבע אונד דיא ברוסט דער שווענקונג

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ טו שׁוֹק הַתְּרוּמָה וַחֲזֵה הַתְּנוּפָה

מיט דען פייעראָפפערן דער אונשליטשטיקע זאָללען זיא ברינגען, איינע שווענקונג

עַל אִשֵּׁי הַחֲלָבִים יָבִיאוּ לְהָנִיף

דאַמיט צו מאַכען פאָר דעם עוויגען, דאַן געהאָרע עז דיר אונד דיינען זאָהנען מיט דיר,

תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה וְהָיָה לְךָ וּלְבָנֶיךָ אִתְּךָ

אַלז בעשטיממטעז פיר עוויג, ווי בעפאָהלען האַט דער עוויגע. אונד

לְחָק־עוֹלָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃ חמישי טז וְאֵת ׀

ווענגען דעז בָקקעז צום זינדאָפּפער האַט שטרענג אונטערזוכט משה, אונד זיעהע!
שְׂעִיר הַחַטָּאת דָּרֹשׁ דָּרַשׁ* מֹשֶׁה וְהִנֵּה
ער וואַר פערבראַננט, דאַ צירנטע ער איבער אלעזר אונד איבער איתמר, זאָהנע
שֹׂרָף וַיִּקְצֹף עַל־אֶלְעָזָר וְעַל־אִיתָמָר בְּנֵי
אהרן'ז, דיא איבריג געבליעבען, אונד שפּראַך: וואַרום ניכט האַבט איהר געגעססען
אַהֲרֹן הַנּוֹתָרִם לֵאמֹר׃ יז מַדּוּעַ לֹא־אֲכַלְתֶּם
דאַז זינדאָפּפער אַם הייליגען אָרטע? דאַ איין אַללערהייליגסטעז עז איזט,
אֶת־הַחַטָּאת בִּמְקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא
אונד דיעזעז אַהן געגעבען אייך אום צו טראַגען דיא זינדע דער געמיינדע,
וְאֹתָהּ ׀ נָתַן לָכֶם לָשֵׂאת אֶת־עֲוֺן הָעֵדָה
צו פערזאָהנען פיר זיא פאָר דעם עוויגען. זעהעט! ניכט וואורדע געבראַכט
לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם לִפְנֵי יְהוָה׃ יח הֵן לֹא־הוּבָא
איהר בלוט אין דאַז הייליגטהום היניין, איהר האָטטעט עססען זאָללען עז
אֶת־דָּמָהּ אֶל־הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה אָכוֹל תֹּאכְלוּ אֹתָהּ
אים הייליגטהומע, וויא איך אַנבעפאָהלען. דאַ רעדעטע אהרן צו משה:
בַּקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוֵּיתִי׃ יט וַיְדַבֵּר אַהֲרֹן אֶל־מֹשֶׁה
זיעהע! הייטע האַבען זיא דאַרגעבראַכט1) איהר זינדאָפּפער אונד איהר גאַנצאָפּפער
הֵן הַיּוֹם הִקְרִיבוּ אֶת־חַטָּאתָם וְאֶת־עֹלָתָם
פאָר דעם עוויגען, וואָ עז טראַף איך אויך זאָלכע וויזע2); האָטטע נון איך געגעססען
לִפְנֵי יְהוָה וַתִּקְרֶאנָה אֹתִי כָּאֵלֶּה וְאָכַלְתִּי
זינדאָפּפער הייטע, וואָרע עז וואָהלגעפעלליג אין דען אויגען דעז עוויגען?
חַטָּאת הַיּוֹם הַיִיטַב בְּעֵינֵי יְהוָה׃
דיעס הערטע משה אונד עז געפיעל איהם.
כ וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּיטַב בְּעֵינָיו׃ פ ששי
עז רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד צו אהרן אונד זאַגטע
יא א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר
צו איהנען: רעדעט צו דען קינדערן ישראל אונד שפּרעכעט: דיעזעז איזט
אֲלֵהֶם׃ ב דַּבְּרוּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת

נראה השיטה והיא חצי התורה בתיבות

1) דיא זאָהנע אהרן'ז נעמליך. 2) דאַס איינע זאָהנע נדב אונד אביהוא שטאַרבען.

דיזע טהיער, וועלכע איהר עססען דירפט, פאן אללען פיעהע, וועלכע איזט אויף
הַחַיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל־
דער ערדע: אללעס וואס געטהיילטע הוף נעמליך דיא שפאלטע גאנץ דורכבראכען האט;
הָאָרֶץ׃ ג כֹּל ׀ מַפְרֶסֶת פַּרְסָה וְשֹׁסַעַת שֶׁסַע
צווייהופיג, או'אויך ווידערקייענד איזט 1), אונטער דעם פיעה; דיעזעס דירפט איהר עססען.
פְּרָסֹת מַעֲלַת גֵּרָה בַּבְּהֵמָה אֹתָהּ תֹּאכֵלוּ׃
יעדאך דיעזעס ניכט דירפט איהר עססען פאן דען ווידערקייענדען
ד אַךְ אֶת־זֶה לֹא תֹאכְלוּ מִמַּעֲלֵי הַגֵּרָה
אונד פאן דענען איט געטהיילטעם הופע: דאס קאמעעל, דען (נור) ווידערקייענד
וּמִמַּפְרִסֵי הַפַּרְסָה אֶת־הַגָּמָל כִּי־מַעֲלֵה גֵרָה
איזט עס, אבער דער הוף ניכט איזט דורכגעשפאלטען; אונריין (איזט) עס פיר אייך.
הוּא וּפַרְסָה אֵינֶנּוּ מַפְרִיס טָמֵא הוּא לָכֶם׃
אונד דאס קאנינכען, דען (נור) ווידערקייענד איזט עס, אבער דער הוף ניכט
ה וְאֶת־הַשָּׁפָן כִּי־מַעֲלֵה גֵרָה הוּא וּפַרְסָה לֹא
איזט דורכגעשפאלטען, אונריין איזט עס פיר אייך. אונד דען האזען, דען
יַפְרִיס טָמֵא הוּא לָכֶם׃ ו וְאֶת־הָאַרְנֶבֶת כִּי־
(נור) ווידערקייענד איזט ער, אבער דער הוף ניכט איזט דורכגעשפאלטען, אונריין
מַעֲלַת גֵּרָה הִוא וּפַרְסָה לֹא הִפְרִיסָה טְמֵאָה
איזט ער פיר אייך. אונד דאס שווין, דען (נור) איינען געטהיילטען הוף האט עס,
הִוא לָכֶם׃ ז וְאֶת־הַחֲזִיר כִּי־מַפְרִיס פַּרְסָה הוּא
דער גאנץ דורכבראכען איזט, דיא קלויע (נעמליך), דאס עס אבער דאס געקייעטע ניכט
וְשֹׁסַע שֶׁסַע פַּרְסָה וְהוּא גֵּרָה לֹא־
ווידערקייעט, אונריין (איזט) עס פיר אייך. פאן איהרעם פלייש ניכט זאללט איהר עססען
יִגָּר טָמֵא הוּא לָכֶם׃ ח מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכֵלוּ
אונד אן איהר אאס ניכט זאללט איהר אנריהרען, אונריין זינד זיא פיר אייך.
וּבְנִבְלָתָם לֹא תִגָּעוּ טְמֵאִים הֵם לָכֶם׃ ט אֶת־
דיעזעס דירפט איהר עססען פאן אללעם וואס אים וואססער איזט, אללעס, וועלכעס האט
זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל אֲשֶׁר בַּמָּיִם כֹּל אֲשֶׁר־לוֹ

---

3) ווערטליך הייסט עס: מעלת דאס הערויף ברינגט, גרה דאס געקייעטע.

פֿלָסֿפֿעדערן אונד טופפֿען, אים וואַססער, אין דען מעערען אונד אין דען פֿליססען, דיעזע
סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת בַּמַּיִם בַּיַּמִּים וּבַנְּחָלִים אֹתָם
דירפֿט איהר עססען. אַללעס אַבער, וואַס ניכט (האַט) פֿלָסֿפֿעדערן אונד טופפֿען,
תֹּאכֵלוּ׃ י וְכֹל אֲשֶׁר אֵין־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת
אין דען מעערען או' אין דען פֿליססען, פֿאָן אַללעם קריעכענדען דעס וואַססערס, או' פֿאָן יעדעם
בַּיַּמִּים וּבַנְּחָלִים מִכֹּל שֶׁרֶץ הַמַּיִם וּמִכֹּל
לעבענדען טהיערע, וועלכעס אים וואַססער (איזט), איין גרייעל זייען דיעזע אייך.
נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר בַּמָּיִם שֶׁקֶץ הֵם לָכֶם׃
אונד איין גרייעל בלייבען זיא פֿיר אייך, פֿאָן איהרעם פֿלייש ניכט זאָללט איהר עססען,
יא וְשֶׁקֶץ יִהְיוּ לָכֶם מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכֵלוּ
אונד איהר אַאַס זאָללט איהר פֿעראַבשייען. אַללעס, וואַס ניכט האַט פֿלָסֿפֿעדערן
וְאֶת־נִבְלָתָם תְּשַׁקֵּצוּ׃ יב כֹּל אֲשֶׁר אֵין־לוֹ סְנַפִּיר
אונד טופפֿען אים וואַססער, איין גרייעל זייא עס פֿיר אייך. אונד דיעזע
וְקַשְׂקֶשֶׂת בַּמָּיִם שֶׁקֶץ הוּא לָכֶם׃ יג וְאֶת־אֵלֶּה
זאָללט איהר פֿעראַבשייען, פֿאָם געפֿליגעל, ניכט דירפֿען זיא געגעססען ווערדען, איין גרייעל
תְּשַׁקְּצוּ מִן־הָעוֹף לֹא יֵאָכְלוּ שֶׁקֶץ
זיינען זיא: דען אַדלער אונד דען ביינברעכער אונד דען שוואַרצען אַדלער.
הֵם אֶת־הַנֶּשֶׁר וְאֶת־הַפֶּרֶס וְאֵת הָעָזְנִיָּה׃
אונד דען ווייססען האַביכט אונד דען שוואַרצען האַביכט נאַך זיינער אַרט. דאַז
יד וְאֶת־הַדָּאָה וְאֶת־הָאַיָּה לְמִינָהּ׃ טו אֵת
גאַנצע ראַבען=(געשלעכט) נאַך זיינער אַרט. אונד דען שטרויספֿאָגעל אונד
כָּל־עֹרֵב לְמִינוֹ׃ טז וְאֵת בַּת הַיַּעֲנָה וְאֶת־
דען פֿאַלקען אונד דען קוקוק אונד דען שפּערבער נאַך זיינען אַרטען. אונד
הַתַּחְמָס וְאֶת־הַשָּׁחַף וְאֶת־הַנֵּץ לְמִינֵהוּ׃ יז וְאֶת־
דען קויז, אונד דען פֿישרייגער אונד דאַז בלאַזהוהן. אונד
הַכּוֹס וְאֶת־הַשָּׁלָךְ וְאֶת־הַיַּנְשׁוּף׃ יח וְאֶת־
דען אוהו אונד דען פעליקאַן אונד דען גרינטשפּעכט. אונד
הַתִּנְשֶׁמֶת וְאֶת־הַקָּאַת וְאֶת־הָרָחָם׃ יט וְאֵת
דען שטאָרך, אונד דען רעהער נאַך זיינער אַרט, אונד דען אויערהאַהן אונד
הַחֲסִידָה הָאֲנָפָה לְמִינָהּ וְאֶת־הַדּוּכִיפַת וְאֶת־

דיא פֿעדערוויה. אַללעס קריעכענדע געפֿליגעל, וועלכעס געהט אויף פֿיערען,

הָעֲטַלֵּף׃ כ כֹּל שֶׁרֶץ הָעוֹף הַהֹלֵךְ עַל־אַרְבַּע

איין גרייעל זייא עס אייך. יעדאָך דיעזעס דירפֿט איהר עססען פֿאָן אַללעם

שֶׁקֶץ הוּא לָכֶם׃ כא אַךְ אֶת־זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל

קריעכענדען געפֿליגעל, וועלכעס געהט אויף פֿיערען, וועלכעס האַט שפּרינגפֿיססע

שֶׁרֶץ הָעוֹף הַהֹלֵךְ עַל־אַרְבַּע אֲשֶׁר־לֹא כְרָעַיִם

אָבערהאַלב זיינער פֿיססע, צו היפּפֿען דאַמיט אויף דער ערדע. דיעזע

מִמַּעַל לְרַגְלָיו לְנַתֵּר בָּהֵן עַל־הָאָרֶץ׃ כב אֶת־אֵלֶּה

דאַפֿאָן דירפֿט איהר עססען. דען ארבה נאָך זיינער אַרט אונד דען סלעם

מֵהֶם תֹּאכֵלוּ אֶת־הָאַרְבֶּה לְמִינוֹ וְאֶת־הַסָּלְעָם

נאָך זיינער אַרט, אונד דען חרגול נאָך זיינער אַרט אונד דען חגב

לְמִינֵהוּ וְאֶת־הַחַרְגֹּל לְמִינֵהוּ וְאֶת־הֶחָגָב

נאָך זיינער אַרט. אָבער אַללעס (איבריגע) קריעכענדע געפֿליגעל, וועלכעס האַט פֿיער

לְמִינֵהוּ׃ כג וְכֹל שֶׁרֶץ הָעוֹף אֲשֶׁר־לוֹ אַרְבַּע

פֿיססע, איין גרייעל (זייא) עס אייך. אונד דורך דיעזע זאָללט איהר פֿעראונרייניגט װערדען;

רַגְלָיִם שֶׁקֶץ הוּא לָכֶם׃ כד וּלְאֵלֶּה תִּטַּמָּאוּ

יעדער דער אַנריהרט אַן איהר אַאַז איזט אונריין ביז אַבענד. אונד יעדער

כָּל־הַנֹּגֵעַ בְּנִבְלָתָם יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃ כה וְכָל־

דער (עטוואַס) טראָגט פֿאָן איהרעם אַאַזע וואַשע זיינע קליידער אונד איזט אונריין ביז

הַנֹּשֵׂא מִנִּבְלָתָם יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־

אַבענד. אַללעס פֿיעה, וועלכעס האַט געטהיילטען הוף

הָעָרֶב׃ כו לְכָל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר הִוא מַפְרֶסֶת פַּרְסָה

דעססען שפּאַלטע אָבער ניכט דורכברעכען איזט אונד דאַז געקויעטע עס ניכט

וְשֶׁסַע ׀ אֵינֶנָּה שֹׁסַעַת וְגֵרָה אֵינֶנָּה

(ווידער) הערויף ברינגט; אונריין זינד דיעזע פֿיר אייך, יעדער דער אַנריהרט אַן איהנען

מַעֲלָה טְמֵאִים הֵם לָכֶם כָּל־הַנֹּגֵעַ בָּהֶם

איזט אונריין. אונד אַללעס וואַז דאַ געהט אויף זיינען טאַפּפֿען, בייא יעדעם טהיערע,

יִטְמָא׃ כז וְכֹל ׀ הוֹלֵךְ עַל־כַּפָּיו בְּכָל־הַחַיָּה

וועלכעס געהעט אויף פֿיערען, אונריין זינד זיא פֿיר אייך. יעדער, דער אַנריהרט

הַהֹלֶכֶת עַל־אַרְבַּע טְמֵאִים הֵם לָכֶם כָּל־הַנֹּגֵעַ

מן איהר אאז, איזט אונריין ביז אבענד. אונד ווער דאז טראגט איהר אאז

בנבלתם יטמא עד־הערב: כח והנשא את־נבלתם

זאלל וואשען זיינע קליידער אונד איזט אונריין ביז אבענד, אונריין זינד זיא

יכבס בגדיו וטמא עד־הערב טמאים המה

פיר אייך. אונד דיעזעז איזט פיר אייך דאז אונרייננע אונטער דעם קריעכענדען,

לכם: ס כט וזה לכם הטמא בשרץ

וועלכעז קריעכט אויף דער ערדע. דאז וויעזעל אונד דיא מויז אונד דיא שילדקראטע

השרץ על־הארץ החלד והעכבר והצב

נאך איהרער ארט. אונד דיא ליטענדע איידעקזע אונד דיא שטארקע איידעקזע

למינהו: ל והאנקה והכח

אונד דיא שטויב־איידעקזע אונד דער בלינדשלייך אונד דער מויללווארף. דיעזע זינד

והלטאה והחמט והתנשמת: לא אלה

דיא אונרייננען פיר אייך אונטער אללעם קריעכענדען; יעדער דער בעריהרט זיא

הטמאים לכם בכל־השרץ כל־הנגע בהם

נאך איהרעם טאדע, זאלל אונריין זיין ביז אבענד. אונד אללעז וואז פאללען ווירד

במתם יטמא עד־הערב: לב וכל אשר־יפל

דארויף, עטוואז פאן איהנען, נאך וויהרם טאד, זייא אונריין, פאן איר(ג)ענד איינעם געראטהע

עליו מהם ו במתם יטמא מכל־כלי

האלצערנעם אדער געוואנד אדער פעלל אדער זאק, יעדעז געראטהע וואמיט מאן פערריכטען קאן

עץ או בגד או־עור או שק כל־כלי אשר־יעשה

איינע ארבייט דאמיט, איינז מאזזער ווערדע עז געבראכט, אונד זייא אונריין ביז

מלאכה בהם במים יובא וטמא עד־

אבענד, דאן זייא עז ריין. אבער אללעז איירדענע געראטהע, ווען (עטוואז) פאללען ווירד

הערב וטהר: שביעי לג וכל־כלי־חרש אשר־יפל

פאן איהנען 1) אין זיין איננערעז, אללעז וואז דא איזט דארין, זייא אונריין, אונד עז (זעלבזט)

מהם אל־תוכו כל אשר בתוכו יטמא ואתו

זאללט איהר צערברעכען. פאן יעדער שפייזע2), וועלכע גענאססען ווירד, ווען

תשברו: לד מכל־האכל אשר יאכל אשר

---

1) פאן דיעזען אונרייננען טהיערען.
2) אין דעם איירדענען געפעססע.

דאַ קאָממט דאַרויף וואַססער, זייא עז אונריין. זאָ וויא אַללעז געטרענק, וועלכעז
יָבוֹא עָלָיו מַיִם יִטְמָא וְכָל־מַשְׁקֶה אֲשֶׁר
געטרונקען ווירד אויז איינעם געפֿעס 1) זאָלל אונריין ווערדען. אונד אַללעז, וואָ פֿאַללען ווירד
יִשָּׁתֶה בְּכָל־כְּלִי יִטְמָא׃ לה וְכֹל אֲשֶׁר־יִפֹּל
עטוואַז פֿאָן איהרעם אַאַזע דאַרויף, זאָלל אונריין זיין, אָפֿען אונד הערד
מִנִּבְלָתָם ׀ עָלָיו יִטְמָא תַּנּוּר וְכִירַיִם
ווירד איינגעשטאָססען; אונריין זינד זיא אונד אונריין בלייבען זיא פֿיר אייך.
יֻתָּץ טְמֵאִים הֵם וּטְמֵאִים יִהְיוּ לָכֶם׃
יעדאָך קוועללע אונד ברוננען, זאַמלע וואַססערבעהעלטער, בלייבען ריין;
לו אַךְ מַעְיָן וּבוֹר מִקְוֵה־מַיִם יִהְיֶה טָהוֹר
וואַז אַבער אַנריהרט 2) אַן איהר אַאַז, זייא אונריין. אונד ווען עטוואַז פֿאַללט
וְנֹגֵעַ בְּנִבְלָתָם יִטְמָא׃ לז וְכִי יִפֹּל
פֿאָן איהרעם אַאַזע אויף איר־גענד איינען זאַאמען צו זאָען, וועלכער געזאָעט ווירד
מִנִּבְלָתָם עַל־כָּל־זֶרַע זֵרוּעַ אֲשֶׁר יִזָּרֵעַ
ריין איזט ער. ווען אַבער געגעבען וואָרד וואַססער אַן דען זאַאמען, אונד עז פֿאַללט
טָהוֹר הוּא׃ לח וְכִי יֻתַּן־מַיִם עַל־זֶרַע וְנָפַל
פֿאָן איהרעם אַאַזע דאַרויף, אונריין איזט ער פֿיר אייך. אונד ווען
מִנִּבְלָתָם עָלָיו טָמֵא הוּא לָכֶם׃ ס לט וְכִי
דאַ שטירבט פֿאָן דעם פֿיעהע, דאַז (ערלויבט) איזט אייך צו עססען, ווער אַנריהרט
יָמוּת מִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר־הִיא לָכֶם לְאָכְלָה הַנֹּגֵעַ
אַן זיין אַאַז זאָלל אונריין זיין ביז אַבענד, ווער דאַ איססעט פֿאָן זיינעם אַאַזע,
בְּנִבְלָתָהּ יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃ מ וְהָאֹכֵל מִנִּבְלָתָהּ
זאָלל וואַשען זיינע קליידער אונד זאָלל אונריין זיין ביז אַבענד; אונד ווער דאַ טראָגט
יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב וְהַנֹּשֵׂא אֶת־
זיין אַאַז זאָלל וואַשען זיינע קליידער אונד אונריין זיין ביז אַבענד.
נִבְלָתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃
אונד יעדעז קריכענדע, דאַז קריכט אויף דער ערדע, איין גרייעל זייא עז, ניכט
מא וְכָל־הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ עַל־הָאָרֶץ שֶׁקֶץ הוּא לֹא

1) כאָלך אויז איינעם דורך דיעזע טהיערע פֿעראונרייניגטען אירדענען געפֿעססע.
2) וואָרע עז אויך אין זאָלכען וואַססערבעהעלטערן, וועיל נור דיא קוועללע אַללין ריין בלייב

ווערדע עז געגעזזען. אַללעז (וואַז) שלייכט אויף דעם בויכע אונד אַללעז (וואַז) געהט
יֵאָכֵֽל׃ מב כֹּל֩ הוֹלֵ֨ךְ עַל־גָּח֜וֹן וְכֹ֣ל ׀ הוֹלֵ֣ךְ
אויף פֿיערן, ביז (אויף) יעדעז פֿיעלפֿיסיגע, אַללעז קריעכענדע
עַל־אַרְבַּ֗ע עַ֚ד כָּל־מַרְבֵּ֣ה רַגְלַ֔יִם ׀ לְכָל־הַשֶּׁ֖רֶץ
וואַז קריעכט אַן דער ערדע, ניכט זאָללט איהר זיא עזזען, דען איין גרייעל זינד זיא.
הַשֹּׁרֵ֥ץ עַל־הָאָ֖רֶץ לֹ֣א תֹאכְל֑וּם כִּי־שֶׁ֥קֶץ הֵֽם׃
ניכט מאַכעט צום גרייעל אייערע פערזאָנען דורך אירגענד עטוואַז קריעכענדעז,
מג אַל־תְּשַׁקְּצוּ֙ אֶת־נַפְשֹׁ֣תֵיכֶ֔ם בְּכָל־הַשֶּׁ֖רֶץ
וועלכעז קריעכט, אונד ניכט פֿעראונרייניגעט אייך דורך זיא, דאַס איהר אונריין ווירדעט
הַשֹּׁרֵ֑ץ וְלֹ֤א תִֽטַּמְּאוּ֙ בָּהֶ֔ם וְנִטְמֵתֶ֖ם
דורך זיא. דען איך דער עוויגע בין אייער גאָטט, איהר איזט אייך אַלזאָ הייליג האַלטען,
בָּֽם׃ מד כִּ֣י אֲנִ֣י יְהוָה֮ אֱלֹֽהֵיכֶם֒ וְהִתְקַדִּשְׁתֶּם֙
דאַס איהר בלייבט הייליג, דען הייליג בין איך, דאַרום ניכט זאָללט איהר פֿעראונרייניגען
וִהְיִיתֶ֣ם קְדֹשִׁ֔ים כִּ֥י קָד֖וֹשׁ אָ֑נִי וְלֹ֤א תְטַמְּאוּ֙
אייערע פערזאָנען דורך אירגענד עטוואַז קריעכענדעז, וועלכעז זיך רעגט אויף
אֶת־נַפְשֹׁ֣תֵיכֶ֔ם בְּכָל־הַשֶּׁ֖רֶץ הָֽרֹמֵ֥שׂ עַל־
דער ערדע. דען איך דער עוויגע (בין עז), דער הערויף פֿיהרטע אייך
הָאָֽרֶץ׃ מפטיר מה כִּ֣י ׀ אֲנִ֣י יְהוָ֗ה הַֽמַּעֲלֶ֤ה אֶתְכֶם֙
אויז דעם לאַנדע מצרים, צו זיין אייך אַלז גאָטט, דאַרום איזט איהר זיין
מֵאֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם לִהְיֹ֥ת לָכֶ֖ם לֵאלֹהִ֑ים וִהְיִיתֶ֣ם
הייליג, דען הייליג בין איך. דיעזעז איזט דאַז געזעטץ, פֿאָן דעם פֿיעה,
קְדֹשִׁ֔ים כִּ֥י קָד֖וֹשׁ אָֽנִי׃ מו זֹ֣את תּוֹרַ֤ת הַבְּהֵמָה֙
אונד דעם געפֿליגעל, אונד אַללעם לעבענדיגען וועזען, דאַז זיך רעגט אים וואַזזער
וְהָע֔וֹף וְכֹל֙ נֶ֣פֶשׁ הַֽחַיָּ֔ה הָֽרֹמֶ֖שֶׂת בַּמָּ֑יִם
אונד אַללעם בעזעעלטען, דאַז קריעכט אויף דער ערדע; צו אונטערשיידען
וּלְכָל־נֶ֖פֶשׁ הַשֹּׁרֶ֥צֶת עַל־הָאָֽרֶץ׃ מז לְהַבְדִּ֕יל
צווישען דעם אונרייכען אונד דעם רייכען, אונד צווישען דעם טהיערע,
בֵּ֥ין הַטָּמֵ֖א וּבֵ֣ין הַטָּהֹ֑ר וּבֵ֤ין הַֽחַיָּה֙
וועלכעז דאַרף געגעזזען ווערדען, אונ׳ דעם טהיערע, וועלכעז ניכט דאַרף געגעזזען ווערדען.
הַֽנֶּאֱכֶ֔לֶת וּבֵין֙ הַֽחַיָּ֔ה אֲשֶׁ֖ר לֹ֥א תֵאָכֵֽל׃ פ

אונד עז רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד שפראך: רעדע

יב א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: ב דַּבֵּר

צו דען קינדערן ישראל אונד זאגע (איהנען): איינע פרויא וועלכע בעפרוכטעט ווירד

אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תַזְרִיעַ

אונד געבאהרעט איין מענליכעס (קינד), זאָלל זיא אונריין זיין זיעבען טאגע,

וְיָלְדָה זָכָר וְטָמְאָה שִׁבְעַת יָמִים

אַלז דיא טאגע דער אבזאָנדערונג בייא איהרער (ווייבליכען) קראנקהייט זאָלל זיא אונריין זיין.

כִּימֵי נִדַּת דְּוֺתָהּ תִּטְמָא:

אונד אם אכטען טאגע זאָלל מאן אבשניידען דאז פלייש זיינער פאָרהויט.

ג וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשַׂר עָרְלָתוֹ:

אונד דרייא אונד דרייסיג טאגע זאָלל זיא פערווײלען אין דעם בלוטע

ד וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בִּדְמֵי

דער רייניגונג; אן קיינעם הייליגען ניכט זאָלל זיא אנריהרען אונד אין דאז הייליגטהום ניכט

טָהֳרָה בְּכָל־קֹדֶשׁ לֹא־תִגָּע וְאֶל־הַמִּקְדָּשׁ לֹא

זאָלל זיא קאָממען, ביז פאָללענדעט זינד דיא טאגע איהרער רייניגונג. ווען אבער

תָבֹא עַד־מְלֹאת יְמֵי טָהֳרָהּ: ה וְאִם־

איין ווייבליכעס (קינד) זיא געבאָהרט, זאָ זאָלל זיא אונריין צווייא וואָכען,

נְקֵבָה תֵלֵד וְטָמְאָה שְׁבֻעַיִם

ווי בייא איהרער (געוועהנליכען) אבזאָנדערונג, אונד זעכז אונד זעכציג טאגע

כְּנִדָּתָהּ וְשִׁשִּׁים יוֹם וְשֵׁשֶׁת יָמִים

זאָלל זיא פערווײלען אין דעם בלוטע דער רייניגונג. אונד ווען זיא פאָללענדעט זינד

תֵּשֵׁב עַל־דְּמֵי טָהֳרָה: ו וּבִמְלֹאת

איהרע רייניגונגסטאגע פיר איינען זאָהן אָדער פיר איינע טאָכטער, ברינגע זיא איין לאם,

יְמֵי טָהֳרָהּ לְבֵן אוֹ לְבַת תָּבִיא כֶּבֶשׂ

איינייאָהריג צום גאנצאָפפער, אונד איינע יונגע טויבע אָדער איינע טורטעלטויבע

בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה וּבֶן־יוֹנָה אוֹ־תֹר

צום זינדאָפפער אן דעם איינגאנגע דעז שטיפטזעלטעז צום פריעזטער.

לְחַטָּאת אֶל־פֶּתַח אֹהֶל־מוֹעֵד אֶל־הַכֹּהֵן:

אונד ער ברינגע עז דאר, פאָר דעם עוויגען, אונד פערזעהנע פיר זיא. ווירד זיא ריין

ז וְהִקְרִיבוֹ לִפְנֵי יְהוָה וְכִפֶּר עָלֶיהָ וְטָהֲרָה

פֿאָן איהרעם בלוטפֿלוסע. דיעזעס איזט דיא לעהרע פֿיר דיא געבֿעהרערין
מִמְּקֹר דָּמֶיהָ זֹאת תּוֹרַת הַיֹּלֶדֶת
ביא איינעם מעננליכען אָדער ביא איינעם ווייבליכען (קינדע). ווען אַבער ניכט דיא פֿינדעט
לַזָּכָר אוֹ לַנְּקֵבָה׃ ח וְאִם־לֹא תִמְצָא
איהר פֿערמאָגען היגרייכענד צו איינעם לאַממע, זאָ נעהמע זיא צוויא טורטעלטויבען אָדער
יָדָהּ דֵּי שֶׂה וְלָקְחָה שְׁתֵּי־תֹרִים אוֹ
צוויא יונגע טויבען, איינע צום גאַנצאָפפֿער אונד איינע צום זינדאָפפֿער,
שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה אֶחָד לְעֹלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת
אונד עס פֿערזאָהנע פֿיר זיא דער פריעסטער אונד זיא ווירד ריין.
וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן וְטָהֵרָה׃ פ
אונד עס רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד צו אהרן אונד שפראַך:
יג א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃
איין מענש, ווען זיין ווירד אַן דער הויט זיינעס פֿלייש איינע ענטצינדונג, אָדער
ב אָדָם כִּי־יִהְיֶה בְעוֹר־בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ־
איינע געשוואולסט, אָדער איין פֿלעקען, אונד עס קאָננטע ווערדען אַן דער הויט זיינעס פֿלייש
סַפַּחַת אוֹ בַהֶרֶת וְהָיָה בְעוֹר־בְּשָׂרוֹ
צום מאַהל 1) דעס אויסזאַטצעס, זאָ ווערדע ער געבראַכט צו אהרן דעם פריעסטער, אָדער
לְנֶגַע צָרָעַת וְהוּבָא אֶל־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אוֹ
צו איינעם פֿאָן זיינען זאָהנען דען פריעסטערן. ווען נון זיעהעט דער פריעסטער
אֶל־אַחַד מִבָּנָיו הַכֹּהֲנִים׃ ג וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־
דאַס מאַהל אַן דער הויט דעס פֿלייש, אונ' דאַס האַאַר אין דעם מאַהל האַט זיך פֿערוואַנדעלט
הַנֶּגַע בְּעוֹר־הַבָּשָׂר וְשֵׂעָר בַּנֶּגַע הָפַךְ ׀
(אין) וויס, אונד דאַס אויסזעהען דעס מאַהלס איזט טיעפֿער אַלס דיא הויט זיינעס פֿלייש,
לָבָן וּמַרְאֵה הַנֶּגַע עָמֹק מֵעוֹר בְּשָׂרוֹ
איין מאַהל דעס אויסזאַטצעס איזט עס; ווען דיעס זיעהט דער פריעסטער, ערקלאָרע ער פֿיר אונריין
נֶגַע צָרַעַת הוּא וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְטִמֵּא
איהן. ווען אַבער (נור) איין ווייסער פֿלעקען עס איזט אין דער הויט זיינעס פֿלייש,
אֹתוֹ׃ ד וְאִם־בַּהֶרֶת לְבָנָה הִוא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ

1) ד"ה צום צייכען.

אונד טיעפער ניכט איזט זיין אויזעהען אַלז דיא הויט, אונד זיין האָאר ניכט

וְעָמֹק אֵין־מַרְאֶהָ מִן־הָעוֹר וּשְׂעָרָה לֹא־

זיך פערוואַנדעלט האַט אין וייס, דאַ לאַססע פערשליעסען דער פריעזטער דאַז מאַהל 1)

הָפַךְ לָבָן וְהִסְגִּיר הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע

זיעבען טאַגע. דאַן בעזעהע עז וויעדער דער פריעזטער אַם זיעבענטען טאַגע, ווען נון

שִׁבְעַת יָמִים׃ ה וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהִנֵּה

דאַז מאַהל שטעהען בליעב אין זיינעם אויזעהען, ניכט זיך אויזבריטעטע דאַז מאַהל

הַנֶּגַע עָמַד בְּעֵינָיו לֹא־פָשָׂה הַנֶּגַע

אין דער הויט, זאָ לאַססע איהן פערשליעסען דער פריעזטער זיעבען טאַגע לום צווייטן מאָהל.

בָּעוֹר וְהִסְגִּירוֹ הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים שֵׁנִית׃*

דאַן בעזעהע דער פריעזטער איהן אַם זיעבענטען טאַגע נאָכמאַהלז, איזט נון

ו וְרָאָה הַכֹּהֵן אֹתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שֵׁנִית וְהִנֵּה

בלאַססער דאַז מאַהל, אונד ניכט אויזגעברייטעט איזט דאַז מאַהל אין דער הויט,

כֵּהָה הַנֶּגַע וְלֹא־פָשָׂה הַנֶּגַע בָּעוֹר

זאָ שפרעכע איהן ריין דער פריעזטער, איינע געשוואולזט איזט עז, ער וואַשע זיינע קליידער,

וְטִהֲרוֹ הַכֹּהֵן מִסְפַּחַת הִוא וְכִבֶּס בְּגָדָיו

דאַן איזט ער ריין. ווען אַבער זיך אויזגעברייטעט דיא געשוואולזט אין דער הויט, נאַכדעם

וְטָהֵר׃ ז וְאִם־פָּשֹׂה תִפְשֶׂה הַמִּסְפַּחַת בָּעוֹר אַחֲרֵי

זיא געצייגט וואָרדען דעם פריעזטער. אום איהן ריין צו שפרעכען, זאָ זיא געצייגט ווערדע,

הֵרָאֹתוֹ אֶל־הַכֹּהֵן לְטָהֳרָתוֹ וְנִרְאָה

נאָכמאַהלז דעם פריעזטער. ווען נון זיעהט דער פריעזטער, דאַס

שֵׁנִית אֶל־הַכֹּהֵן׃ ח וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה

אויזגעברייטעט איזט דיא געשוואולזט אין דער הויט, ערקלערע איהן פיר אונריין

פָּשְׂתָה הַמִּסְפַּחַת בָּעוֹר וְטִמְּאוֹ

דער פריעזטער, דער אויזזאַץ איזט עז.

הַכֹּהֵן צָרַעַת הִוא׃ פ

אין מאַהל דעז אויזזאַטצעז, ווען עז זיך ווירד אַם מענשען, ווערדע ער געבראַכט

ט נֶגַע צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא

*שני

---

1) נעמליך דיא דאַמיט בעהאַפטעטע פערזאָן.

צום פריעזטער. ווען (נון) זיעהט דער פריעזטער, דאס דא איזט איינע ווייסע ענטצינדונג
אֶל־הַכֹּהֵן׃ י וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שְׂאֵת־לְבָנָה
אין דער הויט, אונד דיעזע האט פערוואנדעלט דאז האאר אין וויס, אונד איין צייכען
בָּעוֹר וְהִיא הָפְכָה שֵׂעָר לָבָן וּמִחְיַת
פאן געזונדעם פליישע אין דער ענטצינדונג (זיך צייגט), איין פעראלטעטער אויזזאטץ
בָּשָׂר חַי בַּשְׂאֵת׃ יא צָרַעַת נוֹשֶׁנֶת
איזט עז אין דער הויט זיינעז פליישעז, אונד עז ערקלערע איהן פיר אונריין דער פריעזטער,
הִוא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְטִמְּאוֹ הַכֹּהֵן
ניכט לאססע ער איהן פערשליסען, דען אונריין בלייבט ער. ווען אבער
לֹא יַסְגִּרֶנּוּ כִּי טָמֵא הוּא׃ יב וְאִם־
(נאך) בליהעט דער אויזזאטץ אין דער הויט, אונד עז בעדעקט דער אויזזאטץ
פָּרוֹחַ תִּפְרַח הַצָּרַעַת בָּעוֹר וְכִסְּתָה הַצָּרַעַת
דיא גאנצע הויט דעז מאהלז, פאן זיינעם קאפפע ביז צו זיינען פיסען,
אֵת כָּל־עוֹר הַנֶּגַע מֵרֹאשׁוֹ וְעַד־רַגְלָיו
נאך דעם פאללקאממענען אויגענשיין דעז פריעזטערז, ווען דאן זיעהעט דער פריעזטער,
לְכָל־מַרְאֵה עֵינֵי הַכֹּהֵן׃ יג וְרָאָה הַכֹּהֵן
דאס נון בעדעקט האט דער אויזזאטץ זיינען גאנצען קערפער, ערקלערע ער פיר ריין
וְהִנֵּה כִסְּתָה הַצָּרַעַת אֶת־כָּל־בְּשָׂרוֹ וְטִהַר
דאז מאהל, ווירד אללעז פערוואנדעלט אין וויס, (זא איזט) ריין ער.
אֶת־הַנֶּגַע כֻּלּוֹ הָפַךְ לָבָן טָהוֹר הוּא׃
אבער אן דעם טאגע, ווען געזעהען ווירד דארין געזונדעז פלייש, איזט ער אונריין.
יד וּבְיוֹם הֵרָאוֹת בּוֹ בָּשָׂר חַי יִטְמָא׃
ווען עז זיעהעט דער פריעזטער דאז געזונדע פלייש, ערקלערע ער פיר אונריין איהן,
טו וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַבָּשָׂר הַחַי וְטִמְּאוֹ
דאז געזונדע פלייש אונריין (איזט) עז. איין אויזזאטץ איזט עז. אבער
הַבָּשָׂר הַחַי טָמֵא הוּא צָרַעַת הוּא׃ טז אוֹ
ווען זיך פעראנדערט דאז געזונדע פלייש אונד זיך פערוואנדעלט אין וויס, זא קאממע ער
כִּי יָשׁוּב הַבָּשָׂר הַחַי וְנֶהְפַּךְ לְלָבָן וּבָא
צום פריעזטער. ווען נון איהן זיעהט דער פריעזטער אונד זיעהע! עז איזט פערוואנדעלט
אֶל־הַכֹּהֵן׃ יז וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נֶהְפַּךְ

דאַס מאַהל אין ווייס, זאָ ערקלערע ריין דער פריעסטער דאַס מאַהל, ריין
הַנֶּגַע לְלָבָן וְטִהַר הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע טָהוֹר
איזט ער.
הוּא׃ פ שלישי

אונד איין קערפער, ווען זיין ווירד דאַראַן, אַן דעססען הויט, איין געשוויר,
יח וּבָשָׂר כִּי־יִהְיֶה בוֹ־בְעֹרוֹ שְׁחִין
דאַס געהיילט וואָרדען, אונד עס איזט אַן דער שטעללע דעס געשווירס,
וְנִרְפָּא׃ יט וְהָיָה בִּמְקוֹם הַשְּׁחִין
איינע ווייסע ענטצינדונג, אָדער איין פלעקקען ווייסראָטהליך,
שְׂאֵת לְבָנָה אוֹ בַהֶרֶת לְבָנָה אֲדַמְדָּמֶת
זאָ ווערדע עס געצייגט דעם פריעסטער. ווען נון זיעהט דער פריעסטער, דאַס דאַ איזט
וְנִרְאָה אֶל־הַכֹּהֵן׃ כ וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה
איהר שיין טיעפער אַלס דיא הויט, אונד איהר האַאַר פערוואַנדעלט זיך אין ווייס,
מַרְאֶהָ שָׁפָל מִן־הָעוֹר וּשְׂעָרָהּ הָפַךְ לָבָן
זאָ זאָלל ערקלערען אַלס אונריין איהן דער פריעסטער, איין מאַהל דעס אויססאַטצעס איזט עס,
וְטִמְּאוֹ הַכֹּהֵן נֶגַע־צָרַעַת הִוא
אַן דעם געשוויר אויסבליהענד. ווען אַבער זיא זיעהעט דער פריעסטער אונד
בַּשְּׁחִין פָּרָחָה׃ כא וְאִם ׀ יִרְאֶנָּה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה
ניכט איזט דאַרין ווייסעס האַאַר, אונד ניעדריגער זיא ניכט איזט אַלס דיא הויט,
אֵין־בָּהּ שֵׂעָר לָבָן וּשְׁפָלָה אֵינֶנָּה מִן־הָעוֹר
זאָנדערן זיא איזט בלאַססער, זאָ לאַססע איהן פערשליעססען דער פריעסטער זיעבען טאַגע.
וְהִיא כֵהָה וְהִסְגִּירוֹ הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים׃
ווען אַבער זיא זיך אויסברייטעט אין דער הויט, זאָ ערקלערע פיר אונריין
כב וְאִם־פָּשֹׂה תִפְשֶׂה בָּעוֹר וְטִמֵּא
דער פריעסטער איהן, איין מאַהל 1) איזט עס. ווען אַבער אַן זיינער שטעללע
הַכֹּהֵן אֹתוֹ נֶגַע הִוא׃ כג וְאִם־תַּחְתֶּיהָ
בלייבען ווירד דער פלעקקען, (אונד) ניכט זיך אויסברייטעט, דאַן דיא נאַרבע דעס געשווירס
תַּעֲמֹד הַבַּהֶרֶת לֹא פָשָׂתָה צָרֶבֶת הַשְּׁחִין

1) דעס אויססאַטצעס.

מיזט עז, אונד ערקלערע ריין איהן דער פריעזטער.
הוא וטהרו הכהן: ס רביעי שני אדער
כד או
איין קערפער ווען זיין ווירד האט ויינער הויט איין בראנדמאהל פאן פייער, אונד עז ווירד זיין
בשר כי־יהיה בערו מכות־אש והיתה
דאז אנגלייכען דעז ברהנדמאהלז איין פלעק ווייס = רעטהליך, אדער
מחית המכוה בהרת לבנה אדמדמת או
גאנץ ווייס, זא בעזעהע עז דער פריעזטער. ווען נון פערוואנדעלט איזט
כה לבנה: וראה אתה הכהן והנה נהפך
דאז האאר אין ווייס, אים פלעקען, אונד זיין אויזעהען טיעפער איזט אלז דיא הויט,
שער לבן בבהרת ומראה עמק מן־העור
דאן איין אויזשלאג עז איזט, דער אן דעם ברהנדמאהל בליהעט, אונד עז ערקלערע אונריין
צרעת הוא במכוה פרחה וטמא
איהן דער פריעזטער, איין אמאהל דעז אויזשלאגעז איזט עז. ווען אבער עז בעזיעהט
כו אתו הכהן נגע צרעת הוא: ואם יראנה
דער פריעזטער או' ניכט איזט אין דעם פלעקען וייסעז האאר או' ניעדריגער עז ניכט איזט
הכהן והנה אין־בבהרת שער לבן ושפלה איננה
אלז דיא הויט, אונד עז איזט בלאס, זא לאזזע איהן פערשליעסען דער פריעזטער זיעבען
מן־העור והוא כהה והסגירו הכהן שבעת
טאגע. דאן בעזעהע איהן דער פריעזטער אם זיעבענטען טאגע. ווען
כז ימים: וראהו הכהן ביום השביעי אם־
עז זיך האט אויזגעברייטעט אין דער הויט, זא ערקלערע פיר אונריין דער פריעזטער איהן,
פשה תפשה בעור וטמא הכהן אתו
דאז אמאהל דעז אויזשלאגעז איזט עז. ווען אבער אן זיינער שטעללע געבליעבען איזט
כח נגע צרעת הוא: ואם־תחתיה תעמד
דער פלעקען, ניכט זיך אויזברייטעטע אין דער הויט אונד ער איזט בלאס,
הבהרת לא־פשתה בעור והוא כהה
אויגע ענטצינדונג פאם ברהנדמאהל איזט עז, זא ערקלערע איהן ריין דער פריעזטער, דען
שאת המכוה הוא וטהרו הכהן כי־
דיא נארבע דעז ברהנדמאהלז איזט עז.
צרבת המכוה הוא: פ

אונד איינע מאַנז= אָדער פרויענספערזאָן, ווען זיין ווירד אַן איהר איין מאַהל אַם קאָפּפע

כט וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי־יִהְיֶה בוֹ נָגַע בְּרֹאשׁ

אָדער אַם באַרטע, זאָ זאָלל בעזעהען דער פריעזטער דאַז מאַהל. איזט נון

אוֹ בְזָקָן׃ ל וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע וְהִנֵּה

זיין אויזזעהען טיעפער אַלז דיא הויט, אונד דאַרין דאַז האָאַר גאָלדגעלב אונד דין,

מַרְאֵהוּ עָמֹק מִן־הָעוֹר וּבוֹ שֵׂעָר צָהֹב דָּק

זאָ ערקלערע פיר אונריין איהן דער פריעזטער, איין גרינד איזט עז, איין אויזזאַטץ

וְטִמֵּא אֹתוֹ הַכֹּהֵן נֶתֶק הוּא צָרַעַת

דעז קאָפּפעז אָדער דעז באַרטעז איזט עז. ווען אַבער זעהען ווירד דער פריעזטער

הָרֹאשׁ אוֹ הַזָּקָן הוּא׃ לא וְכִי־יִרְאֶה הַכֹּהֵן

דאַז מאַהל דעז גרינדעז, דאַס ניכט איזט זיין אויזזעהען טיעפער אַלז דיא הויט,

אֶת־נֶגַע הַנֶּתֶק וְהִנֵּה אֵין־מַרְאֵהוּ עָמֹק מִן־הָעוֹר

אַבער שוואַרצעז האָאַר ניכט איזט דאַרין, זאָ לאַססע פערשליעסען דער פריעזטער דאַז מאַהל

וְשֵׂעָר שָׁחֹר אֵין בּוֹ וְהִסְגִּיר הַכֹּהֵן אֶת־נֶגַע

דעז גרינדעז זיעבען טאַגע. דאַן בעזעהע דער פריעזטער דאַז מאַהל

הַנֶּתֶק שִׁבְעַת יָמִים׃ לב וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע

אַם זיעבענטען טאַגע. ווען נון ניכט אויזגעברייטעט איזט דער גרינד, אונד ניכט

בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהִנֵּה לֹא־פָשָׂה הַנֶּתֶק וְלֹא־

איזט דאַרין גאָלדגעלבעז האָאַר, אונד דאַז אויזזעהען דעז גרינדעז ניכט איזט טיעפער

הָיָה בוֹ שֵׂעָר צָהֹב וּמַרְאֵה הַנֶּתֶק אֵין עָמֹק

אַלז דיא הויט, זאָ זאָלל ער זיך שעערען, דען גרינד אַבער, ניכט זאָלל ער בעשעערען,

מִן־הָעוֹר׃ לג וְהִתְגַּלָּח וְאֶת־הַנֶּתֶק לֹא יְגַלֵּחַ

אונד עז לאַססע פערשליעסען דער פריעזטער דען גרינד זיעבען טאַגע

וְהִסְגִּיר הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּתֶק שִׁבְעַת יָמִים

נאָכמאַהלז. דאַן בעזעהע דער פריעזטער דען גרינד אַם זיעבענטען טאַגע,

שֵׁנִית׃ לד וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּתֶק בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי

ווען נון ניכט אויזגעברייטעט איזט דער גרינד אין דער הויט, אונד זיין אויזזעהען

וְהִנֵּה לֹא־פָשָׂה הַנֶּתֶק בָּעוֹר וּמַרְאֵהוּ

ניכט איזט טיעפער אַלז דיא הויט, זאָ ערקלערע ריין איהן דער פריעזטער, ער וואַשע

אֵינֶנּוּ עָמֹק מִן־הָעוֹר וְטִהַר אֹתוֹ הַכֹּהֵן וְכִבֶּס

זיינע קליידער אונד איזט ריין. ווען אַבער זיך אויזברייטעט דער גרינד אין דער הויט

בְּגָדָיו וְטָהֵר: לה וְאִם־פָּשֹׂה יִפְשֶׂה הַנֶּתֶק בָּעוֹר

נאַך זיינער ריינשפרעכונג, דאַן בעזעהע עז דער פריעזטער, אונד איזט נון

אַחֲרֵי טָהֳרָתוֹ: לו וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה

אויזגעברייטעט דער גרינד אין דער הויט, ניכט (ערזט) אונטערזוכע דער פריעזטער

פָּשָׂה הַנֶּתֶק בָּעוֹר לֹא־יְבַקֵּר הַכֹּהֵן

וועגען דעז גאָלדגעלבען האַארעז, אונריין איזט ער. ווען אַבער אין זיינער געשטאַלט

לַשֵּׂעָר הַצָּהֹב טָמֵא הוּא: לז וְאִם־בְּעֵינָיו

בלייבט דער גרינד, אונד שוואַרצעז האַאר געוואַכזען איזט דאַרין, דאַן איזט געהיילט

עָמַד הַנֶּתֶק וְשֵׂעָר שָׁחֹר צָמַח־בּוֹ נִרְפָּא

דער גרינד, ריין איזט ער, עז ערקלערע ריין איהן דער פריעזטער. אונד איין מאַן

הַנֶּתֶק טָהוֹר הוּא וְטִהֲרוֹ הַכֹּהֵן: ס לח וְאִישׁ

אָדער איינע פרויא ווען דאַ זינד אַן דער הויט איהרעז פלייזעז פלעקען,

אוֹ־אִשָּׁה כִּי־יִהְיֶה בְעוֹר־בְּשָׂרָם בֶּהָרֹת

ווייסע פלעקען. אונד עז זיעהעט דער פריעזטער, דאַס דאַ זינד אין דער הויט

בֶּהָרֹת לְבָנֹת: לט וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה בְעוֹר־

איהרעז פלייזעז פלעקען, דונקעלווייסע, איינע פלעכטע איזט עז,

בְּשָׂרָם בֶּהָרֹת כֵּהוֹת לְבָנֹת בֹּהַק הוּא

אויזגעשלאַגען אין דער הויט, ריין איזט ער. אונד יעמאַנד

פָּרַח בָּעוֹר טָהוֹר הוּא: ס ששי שלישי מ וְאִישׁ

ווען קאַהל ווירד זיין הויפט, איין גלאַטצקאָפּף (נור) איזט ער, ריין איזט ער.

כִּי יִמָּרֵט רֹאשׁוֹ קֵרֵחַ הוּא טָהוֹר הוּא:

אונד ווען אַן דער זייטע זיינעז אַנגעזיכטעז קאַהל ווירד זיין הויפט, איין פאָרדערגלאַטצקאָפּף

מא וְאִם מִפְּאַת פָּנָיו יִמָּרֵט רֹאשׁוֹ גִּבֵּחַ

איזט ער, ריין איזט ער. ווען אַבער זיין ווירד אין דער הינטערגלאַטצע, אָדער

הוּא טָהוֹר הוּא: מב וְכִי־יִהְיֶה בַקָּרַחַת אוֹ

אין דער פאָרדערגלאַטצע איין מאַהל ווייס־רעטהליך, איין אויזזאַטץ, דער אויזשלאָגט

בַגַּבַּחַת נֶגַע לָבָן אֲדַמְדָּם צָרַעַת פֹּרַחַת

איזט עז אין זיינער היכטערגלאַטצע אָדער אין זיינער פאָרדערגלאַטצע. דאַן בעזעהע

הִוא בְּקָרַחְתּוֹ אוֹ בְגַבַּחְתּוֹ׃ מג וְרָאָה

איהן דער פריעסטער, אונד איזט נון דיא ענטצינדונג דעס אויסזאַצעס ווייס = ראָטהליך,

אֹתוֹ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שְׂאֵת־הַנֶּגַע לְבָנָה אֲדַמְדֶּמֶת

אין זיינר היכטערגלאַטצע אָדער אין זיינר פאָרדערגלאַטצע, וויא דאַס אויסזעהען דעס אויסזאַצעס

בְּקָרַחְתּוֹ אוֹ בְגַבַּחְתּוֹ כְּמַרְאֵה צָרַעַת

(אין) דער הויט דעס פלייטעס, איין אויסזעטציגער מאַן איזט עס, אונריין

עוֹר בָּשָׂר׃ מד אִישׁ־צָרוּעַ הוּא טָמֵא

איזט ער, אַלזאָ פיר אונריין זאָלל איהן ערקלערען דער פריעסטער, אין זיינעם הויפטע

הוּא טַמֵּא יְטַמְּאֶנּוּ הַכֹּהֵן בְּרֹאשׁוֹ

איזט זיין אויסזאַץ. אונד דער אויסזעטציגע, וועלכער אין איהם איזט דאַס אויסזאַץ

נִגְעוֹ׃ מה וְהַצָּרוּעַ אֲשֶׁר־בּוֹ הַנֶּגַע

זיינע קליידער ווערדען צעררייסען אונד זיין הויפט ווערדע פערוואַלדערט,

בְּגָדָיו יִהְיוּ פְרֻמִים וְרֹאשׁוֹ יִהְיֶה פָרוּעַ

אונד ביז איבער דען ליפפענבאַרט זאָלל ער פערהיללט, אונד „אונריין! אונריין!“

וְעַל־שָׂפָם יַעְטֶה וְטָמֵא ׀ טָמֵא

זאָלל ער אויזרופען (פאָר זיך הער). דיא גאַנצע צייט, וואָ דאַס אויסזאַץ אין איהם איזט,

יִקְרָא׃ מו כָּל־יְמֵי אֲשֶׁר הַנֶּגַע בּוֹ

דאַס אונריין איזט, אונריין זייא ער, אייזאַם זאָלל ער וואָהנען, אויסערהאַלב דעס לאַגערס

יִטְמָא טָמֵא הוּא בָּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה

זייא זיין וואָהנזיטץ. אונד איין קלייד, ווען זיין ווירד דאַראַן

מוֹשָׁבוֹ׃ ס מז וְהַבֶּגֶד כִּי־יִהְיֶה בוֹ

איין אויסזאַץ דעס אויסזאַטצעס, אין איינעם וואָללענען געוואַנדע אָדער אין איינעם לייננענען געוואַנדע,

נֶגַע צָרָעַת בְּבֶגֶד צֶמֶר אוֹ בְּבֶגֶד פִּשְׁתִּים׃

אָדער אין דער קעטטע, אָדער אין דעם איינשלאַגע, פאָן ליינען אָדער פאָן וואָללע,

מח אוֹ בִשְׁתִי אוֹ בְעֵרֶב לַפִּשְׁתִּים וְלַצָּמֶר

אָדער אין לעדער, אָדער אין אירגענד איינער אַרבייט אויז לעדער. ווען נון איזט

אוֹ בְעוֹר אוֹ בְּכָל־מְלֶאכֶת עוֹר׃ מט וְהָיָה

דאַס אויסזאַץ גריינליך אָדער ראָטהליך, אים געוואַנדע אָדער אים לעדער, אָדער

הַנֶּגַע יְרַקְרַק ׀ אוֹ אֲדַמְדָּם בַּבֶּגֶד אוֹ בָעוֹר אוֹ

אין דער קעטטע אָדער אים אייכטלאַגע, אָדער אין איר געגנד אייגעם לעדערנען גערעֶטהע,

בשתי או־בערב או בכל־כלי־עור

איין מאַהל דעז אויזזאַטצעז איזט עז (דאַן), אונד זאָלל געצייגט ווערדען דעם פריעזטער.

נגע צרעת הוא והראה את־הכהן׃

עז בעזעהע דער פריעזטער דאַז מאַהל, אונד פערשליעססע דאַז מאַהל

י וראה הכהן את־הנגע והסגיר את־הנגע

זיעבען טאַגע. דאַן בעזעהע ער דאַז מאַהל אַם זיעבענטען טאַגע,

שבעת ימים׃ כא וראה את־הנגע ביום השביעי

ווען כון אויזגעברייטעט איזט דאַז מאַהל אים געוואַנדע אָדער אין דער קעטטע. אָדער

כי־פשה הנגע בבגד או־בשתי או־

אים איינטלאַגע, אָדער אים לעדער, אין אַללעם, וואָ פעראַרבייטעט ווירד דאַז לעדער

בערב או בעור לכל אשר־יעשה העור

נור קונזטאַרבייט, איין טאָדליכער אויזזאַטז (איזט) דאַז מאַהל, אונריין (איזט) עז.

למלאכה צרעת ממארת הנגע טמא הוא׃

מאַן פערברעננע דאַז געוואַנד, אָדער דיא קעטטע אָדער

כב ושרף את־הבגד או את־השתי ׀ או את־

דען איינטלאַג אין וואָללע אָדער אין לייגען, אָדער יעדעז לעדערנע גערעֶטה,

הערב בצמר או בפשתים או את־כל־כלי העור

וואָ זיין ווירד דאַרין דאַז מאַהל, וויל איין טאָדליכער אויזזאַטז עז איזט.

אשר־יהיה בו הנגע כי־צרעת ממארת הוא

אים פייער אוס עז פערבראַננט ווערדען. ווען אַבער זעהען ווירד דער פריעזטער

באש תשרף׃ כג ואם יראה הכהן

דאַס ניכט אויזגעברייטעט (איזט) דאַז מאַהל אים געוואַנדע אָדער אין דער קעטטע

והנה לא־פשה הנגע בבגד או בשתי

אָדער אים איינטלאַגע, אָדער אין יעדעם לעדערנען גערעֶטהע, זאָ בעפעהלע

או בערב או בכל־כלי־עור׃ כד וצוה

דער פריעזטער, דאַס מאַן וואַשע דאַז שטיק, וואָ דאַראַן איזט דאַז מאַהל, או' פערשליעססע עז

הכהן וכבסו את אשר־בו הנגע והסגירו

זיעבען טאַגע נאָכמאַהלז. דאַן זעהע דער פריעזטער

שבעת־ימים שנית׃ שביעי רביעי כה וראה הכהן

נאכדעם גוואשן ווארדן דאז אויסזאץ, ווען ניכט פערענדערט האט דאז אויסזאץ
אַחֲרֵי הֻכַּבֵּס אֶת־הַנֶּגַע וְהִנֵּה לֹא־הָפַךְ הַנֶּגַע
זיינע געשטאלט, אונד דאז אויסזאץ ניכט אויזגעברייטעט איזט, אונריין איזט עז דאן
אֶת־עֵינוֹ וְהַנֶּגַע לֹא־פָשָׂה טָמֵא הוּא
אים פייער אום זאלט איר עז פערברעננען, איינע לעהרונג איזט עז, אן זיינער ריקזייטע אדער
בָּאֵשׁ תִּשְׂרְפֶנּוּ פְּחֶתֶת הִוא בְּקָרַחְתּוֹ אוֹ
אן זיינער פארדערזייטע. ווען אבער זיעהעט דער פריעזטער דאס בלאס געווארדן
בְגַבַּחְתּוֹ׃ נו וְאִם רָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה כֵּהָה
דאז אויסזאץ, נאכדעם אהן געוואשן עז, זא רייסע אהן עז הערויז אויז דעם געוואנדע,
הַנֶּגַע אַחֲרֵי הֻכַּבֵּס אֹתוֹ וְקָרַע אֹתוֹ מִן־הַבֶּגֶד
אדער אויז דעם לעדער, אדער אויז דער קעטטע, אדער אויז דעם איינשלאגע.
אוֹ מִן־הָעוֹר אוֹ מִן־הַשְּׁתִי אוֹ מִן־הָעֵרֶב׃
ווען אבער עז ערשייננט נאכמאלז אים געוואנדע, אדער אין דער קעטטע, אדער
נז וְאִם־תֵּרָאֶה עוֹד בַּבֶּגֶד אוֹ־בַשְּׁתִי אוֹ
אים איינשלאגע, אדער אין אירגענד איינעם לעדערנען גערעטהע, וויעדער אויזשלאגענד
בָעֵרֶב אוֹ בְכָל־כְּלִי־עוֹר פֹּרַחַת
איזט עז, אים פייער זאללזט דוא עז פערברעננען (דאז שטיק) וואס דאראן איזט דאז אויסזאץ.
הִוא בָּאֵשׁ תִּשְׂרְפֶנּוּ אֵת אֲשֶׁר־בּוֹ הַנָּגַע׃
אבער דאז געוואנד, אדער דיא קעטטע, אדער דען איינשלאג, אדער יעדעז
נח וְהַבֶּגֶד אוֹ־הַשְּׁתִי אוֹ־הָעֵרֶב אוֹ־כָל־
לעדערנע גערעטה, וועלכעז דוא וואשעןווירזט, אונד עז ווייכט פאן איהנען דאז אויסזאץ,
כְּלִי הָעוֹר אֲשֶׁר תְּכַבֵּס וְסָר מֵהֶם הַנָּגַע
זא ווערדע עז געוואשען נאכמאלז אונד איזט ריין. דיעזעז איזט דיא לעהרע
וְכֻבַּס שֵׁנִית וְטָהֵר׃ נט זֹאת תּוֹרַת
פאן דעם אויסזאץ דעז אויזשלאגעז אן דעם וואללנען געוואנד אדער דעם לייננען, אדער
נֶגַע־צָרַעַת בֶּגֶד הַצֶּמֶר ׀ אוֹ הַפִּשְׁתִּים אוֹ
אין דער קעטטע, אדער דעם איינשלאגע, אדר אין אירגענד איינעם לעדערנען גערעטהע,
הַשְּׁתִי אוֹ הָעֵרֶב אוֹ כָּל־כְּלִי־עוֹר
עז ריין צו שפרעכען, אדער עז פיר אונריין צו ערקלערען
לְטַהֲרוֹ אוֹ לְטַמְּאוֹ׃ פ *מפטיר

עז רעדעטע דער עוויגע גאט משה אונד שפראך: דיזעז זייא
יד א וידבר יהוה אל־משה לאמר: ב זאת תהיה
דיא לעהרע פיר דען אויזזעטציגען אם טאגע זיינער רייניגונג, ווען ער געבראכט ווירד צום
תורת המצרע ביום טהרתו והובא אל־
פריעזטער, עז געהע היניז דער פריעזטער אויסערהאלב דעז לאגערז, ווען נון זיעהעט
הכהן: ג ויצא הכהן אל־מחוץ למחנה וראה
דער פריעזטער, דאס דא איזט געהיילט דאז איהל דעז אויזזאטצעז פאן דעם אויזזעטציגען,
הכהן והנה נרפא נגע־הצרעת מן־הצרוע:
זא בעפעהלע דער פריעזטער, דאס מאן נעהמע פיר דען זיך רייניגענדען צווייא פאגעל
ד וצוה הכהן ולקח למטהר שתי־צפרים
געזונד אונד ריין, אונד צעדערנהאלץ אונד האכראטהע וואללע אונד איזאפ.
חיות טהרות ועץ ארז ושני תולעת ואזב:
דאן בעפעהלע דער פריעזטער, דאס מאן שלאכטע דען איינען פאגעל אין
ה וצוה הכהן ושחט את־הצפור האחת אל־
איין אירדענעז געפעס, איבער קוועללוואססער. דען לעבענדיגען פאגעל
כלי־חרש על־מים חיים: ו את־הצפר החיה
דיזען נעהמע ער זאמט דעם צעדערנהאלץ אונד דער האכראטהען (וואללע) אונד
יקח אתה ואת־עץ הארז ואת־שני התולעת ואת־
דעם איזאפ, אונד טונקע זיא נעבזט דעם לעבענדיגען פאגעל, אין דאז בלוט
האזב וטבל אותם ואת | הצפר החיה בדם
דעז געשלאכטעטען פאגעלז, אונטער דעם קוועללוואססער. דאן שפרענגע ער אויף
הצפר השחטה על המים החיים: ז והזה על
דען זיך רייניגענדען פאן דעם אויזזאטצע, זיעבען מאל, אונד רייניגע איהן, או' ענטלאססע
המטהר מן־הצרעת שבע פעמים וטהרו ושלח
דען לעבענדיגען פאגעל אויפ'ז אפפענע פעלד (היגויז). דאן וואשע
את־הצפר החיה על־פני השדה: ח וכבס
דער זיך רייניגענדע זיינע קליידער. או' שעערע אב אללע זיין האאר, אונ' באדע זיך
המטהר את־בגדיו וגלח את־כל־שערו ורחץ
אין וואססער, דאן איזט ער ריין, הערנאך דארף ער קאממען איניז לאגער, דאך בלייבע ער
במים וטהר ואחר יבוא אל־המחנה וישב

אויסערהאַלב זיינעז צעלטעז זיעבען טאָגע. אונד עז זייא אַם זיעבענטען טאַגע

מִחוּץ לְאָהֳלוֹ שִׁבְעַת יָמִים׃ ט וְהָיָה בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי

שערע ער אַב, אַלל זיין האַאר, זיין הויפט אונד זיינען באַרט אונד

יְגַלַּח אֶת־כָּל־שְׂעָרוֹ אֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־זְקָנוֹ וְאֵת

זיינע אויגענבראַונען איבערהויפט אַלל זיין האַאר שערע ער אַב, אונד וואַשע

גַּבֹּת עֵינָיו וְאֶת־כָּל־שְׂעָרוֹ יְגַלֵּחַ וְכִבֶּס אֶת־

זיינע קליידער, אונד באַדע זיינען קערפער אין וואַססער, דאַנן איזט ער ריין.

בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת־בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָהֵר׃

אונד אַם אַכטען טאַגע נעהמע ער צווייא שאַפע אָהנע פעהל

י וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִקַּח שְׁנֵי־כְבָשִׂים תְּמִימִם

אונד איין וויבליכעז שאַף, אַלט איין יאַהר אָהנע פעהל, אונד דרייא צעהנטעל

וְכַבְשָׂה אַחַת בַּת־שְׁנָתָהּ תְּמִימָה וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים

פיינעז מעהל צור אָפפערגאַבע איינגעריהרט מיט אֶהל. אונד איין לוג1) אֶהל

סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְלֹג אֶחָד שָׁמֶן׃

אונד עז שטעללע דער פריעזטער דער דאַז רייניגט, דען מאַנן, דער זיך רייניגט

יא וְהֶעֱמִיד הַכֹּהֵן הַמְטַהֵר אֵת הָאִישׁ הַמִּטַּהֵר

אונד יענעז2) פאָר דעם עוויגען אַן דעם איינגאַנג דעז שטיפטזעלטעז. דאַן נעהמע

וְאֹתָם לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ יב וְלָקַח

דער פריעזטער דאַז איינע שאַף אונד ברינגע דאַר עז אַלז שולדאָפפער

הַכֹּהֵן אֶת־הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד וְהִקְרִיב אֹתוֹ לְאָשָׁם

נעבזט דעם לוג אֶהל, אונד מאַכע מיט איהנען איינע ווענדונג פאָר

וְאֶת־לֹג הַשָּׁמֶן וְהֵנִיף אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי

דעם עוויגען. דאַן שלאַכטע ער דאַז שאַף אַן דעם אָרטע, וואָ

יְהוָה׃ שני יג וְשָׁחַט אֶת־הַכֶּבֶשׂ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר

מאַן שלאַכטעט דאַז זינדאָפפער אונד דאַז גאַנצאָפפער, אַן דעם הייליגען אָרטע,

יִשְׁחַט אֶת־הַחַטָּאת וְאֶת־הָעֹלָה בִּמְקוֹם הַקֹּדֶשׁ

דען, וויא איין זינדאָפפער איזט דאַז שולדאָפפער פיר דען פריעזטער, איין אַללערהייליגזטעז

כִּי כַּחַטָּאת הָאָשָׁם הוּא לַכֹּהֵן קֹדֶשׁ קָדָשִׁים

---

1) איין געוויססעז מאַאס. 2) נעמליך דיא אָפפערטהיערע.

ווייזט עז; דאן נעהמע דער פריעזטער פאן דעם בלוטע דעז שולדאפפערז, אונ' עז געבע
הוּא׃ יד וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הָאָשָׁם וְנָתַן
דער פריעזטער (עז) אן דאז לאפפכען דעז אהרעז דעז זיך רייניגענדען, אן דאז רעכטע,
הַכֹּהֵן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית
אונ' אן דען דוימען זיינער רעכטען האנד אונד אן דיא גראסע צעהע זיינעז רעכטען פוסעז.
וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית׃
דאן נעהמע דער פריעזטער פאן דעם לוג אהל אונד גיעסע (עז) אין דיא האהלע האנד
טו וְלָקַח הַכֹּהֵן מִלֹּג הַשָּׁמֶן וְיָצַק עַל־כַּף
דעז פריעזטערז, אין דיא לינקע, אונד עז טונקע דער פריעזטער זיינען פינגער
הַכֹּהֵן הַשְּׂמָאלִית׃ טז וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶת־אֶצְבָּעוֹ
דער רעכטען האנד אין דאז אהל 1) וועלכעז (איזט) אויף זיינער האהלען לינקען האנד,
הַיְמָנִית מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ הַשְּׂמָאלִית
אונד שפרענגע פאן דעם אהלע מיט זיינעם פינגער זיעבען מאהל פאר דעם עוויגען.
וְהִזָּה מִן־הַשֶּׁמֶן בְּאֶצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה׃
אונ' פאן דעם איבריגען אהל, וועלכעז (איזט) אין זיינער האהלען האנד, געבע דער פריעזטער
יז וּמִיֶּתֶר הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ יִתֵּן הַכֹּהֵן
אן דאז לאפפכען דעז זיך רייניגענדען, אן דאז רעכטע, אונ' אן דען דוימען זיינער האנד
עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ
דער רעכטען אונ' אן דיא גראסע צעהע זיינעז רעכטען פוסעז, איבער דאז בלוט דעז שולדאפפערז.
הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית עַל דַּם הָאָשָׁם׃
אונד וואז איבריג איזט פאן אהל, וועלכעז (איזט) אין דער האהלען האנד דעז פריעזטערז,
יח וְהַנּוֹתָר בַּשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּף הַכֹּהֵן
געבע ער, אויף דען קאפף דעז זיך רייניגענדען, אונ' עז פערזעהנע פיר איהן דער פריעזטער
יִתֵּן עַל־רֹאשׁ הַמִּטַּהֵר וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן
פאר דעם עוויגען. דאן בערייטע דער פריעזטער דאז זינדאפפער, אונד פערזעהנע
לִפְנֵי יְהוָה׃ יט וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶת־הַחַטָּאת וְכִפֶּר
פיר דען זיך רייניגענדען וועגען זיינער אונרייניגקייט, אונד הערנאך שלאכטע ער
עַל־הַמִּטַּהֵר מִטֻּמְאָתוֹ וְאַחַר יִשְׁחַט אֶת־

1) וטבל מן השמן בעדייטעט וויא טבל בשמן, זיעהע היער דען ביאור פאן הרב מו"ה הירץ וויזל ז"ל.

דאַז גאַנצאָפפער. דאַן ברינגע דאַר, דער פריעזטער דאַז גאַנצאָפפער אונ' דיא מעהלאָפפערגאַבע
העלה: כ והעלה הכהן את־העלה ואת־המנחה
אויף דען אַלטאַר, אונד עז פערזאָהנע פיר איהן דער פריעזטער, איזט ער ריין. ווען אַבער
המזבחה וכפר עליו הכהן וטהר: ס * כא ואם
אַרם ער (איזט) אונד ניכט זיין פערמאָגען היגרייכענד (איזט), זאָ נעהמע ער איין שאַף
דל הוא ואין ידו משגת ולקח כבש אחד
אַלז שולדאָפפער צור שווענקונג, אום צו פערזאָהנען פיר איהן, או' איין צעהנטל פיינעז מעהל 1)
אשם לתנופה לכפר עליו ועשרון סלת אחד
איינגעריהרט מיט אֶל צור מעהלאָפפערגאַבע אונד איין לוג אֶל, אונד צווייא טורטעלטויבען
בלול בשמן למנחה ולג שמן: כב ושתי תרים
אָדער צווייא יונגע טויבען, וויא היגרייכט זיין פערמאָגען אונד עז זייא איינע (דאַפאָן)
או שני בני יונה אשר תשיג ידו והיה אחד
איין זינדאָפפער או' איינע איין גאַנצאָפפער. אונד ער ברינגע זיא אַם אַכטען טאַגע
חטאת והאחד עלה: כג והביא אתם ביום השמיני
זיינער רייניגונג צום פריעזטער אַן דען איינגאַנג דעז שטיפטזצעלטעז פאָר
לטהרתו אל־הכהן אל־פתח אהל־מועד לפני
דעם עוויגען. דאַן נעהמע דער פריעזטער דאַז שאַף דעז שולדאָפפערז אונד
יהוה: כד ולקח הכהן את־כבש האשם ואת־
דאַז לוג אֶל או' עז אַהלע איט איהנען דער פריעזטער איינע שווענקונג פאָר דעם עוויגען.
לג השמן והניף אתם הכהן תנופה לפני יהוה:
דאַן שלאַכטע אַן דאַז שאַף דעז שולדאָפפערז או' עז נעהמע דער. פריעזטער
כה ושחט את־כבש האשם ולקח הכהן
פאָן דעם בלוטע דעז שולדאָפפערז או' געבע עז אַן דאַז לאַפפלן דעז אָהרז דעז זיך רייניגענדן,
מדם האשם ונתן על־תנוך אזן־המטהר
דעז רעכטען, אונד אַן דען דוימען זיינער רעכטען האַנד אונד אַן דיא גראָסע צעהע
הימנית ועל־בהן ידו הימנית ועל־בהן
זיינעז רעכטען פוסעז. אונד פאָן דעם אֶלע גיעסע דער פריעזטער אויף
רגלו הימנית: כו ומן־השמן יצק הכהן על־

---

1) ועשרון סלת אחד בעדייטעט אַלז סטיכדע ועשרון אחד סלת, וויא דער גאַנצע
אָרט פערזעטצונגען זעהר אָפט פאָרקאָממען.

דיא האָהלע האַנד דעז פריזטרז, דיא לינקע. דאַן טפרענגע דער פריזטר איט זיינן פֿינגער

כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמָאלִית׃ כז וְהִזָּה הַכֹּהֵן בְּאֶצְבָּעוֹ

דער רעכטען (האַנד) פֿאָן דעם אֶלע, וועלכעז (איזט) אין זיינער האָהלען לינקען האַנד

הַיְמָנִית מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ הַשְּׂמָאלִית

זיבען מאַהל, פֿאָר דעם עוויגען. דאַן געבע דער פריעזטער פֿאָן דעם אֶלע,

שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה׃ כח וְנָתַן הַכֹּהֵן מִן־הַשֶּׁמֶן

וועלכעז איזט אין זיינער האָהלען האַנד, אַן דאַז לאָפּכען דעז אָהרעז דעז זיך רייניגענדען,

אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַּהֵר

דעז רעכטען, או' אַן דען דויאמן זיינער רעכטען האַנד, או' אַן דיא גראָססע צעהע זיינעז פֿוזעז

הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ

דעז רעכטען, אַן דען אָרט דעז בלוטעז פֿאָם שולדאָפּפֿער. אונד וואַז איבריג בלייבט

הַיְמָנִית עַל־מְקוֹם דַּם הָאָשָׁם׃ כט וְהַנּוֹתָר

פֿאָן דעם אֶלע וועלכעז (איזט) אין דער האָהלען האַנד דעז פריעזטערז, געבע ער אויף

מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן עַל־

דען קאָפּף דעז זיך רייניגענדען צו פֿערזאָהנען פֿיר איהן פֿאָר דעם עוויגען. דאַן אַכע ער

רֹאשׁ הַמִּטַּהֵר לְכַפֵּר עָלָיו לִפְנֵי יְהוָה׃ ל וְעָשָׂה

דיא איינע פֿאָן דען טורטעלטויבען אָדער פֿאָן דען יונגען טויבען, וויא נאַך

אֶת־הָאֶחָד מִן־הַתֹּרִים אוֹ מִן־בְּנֵי הַיּוֹנָה מֵאֲשֶׁר

עז היגרייכט זיין פֿערמאָגען. דאַז וואַז עררייכען ווירד זיין פֿערמאָגען,

תַּשִּׂיג יָדוֹ׃ לא אֵת אֲשֶׁר־תַּשִּׂיג יָדוֹ אֶת־

דיא איינע (זייא) איין זינדאָפּפֿער, או' דיא איינע איין גאַנצאָפּפֿער נעבזט דער אָפּפֿערגאַבע,

הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה עַל־הַמִּנְחָה

אונד עז פֿערזאָהנע דער פריעזטער פֿיר דען זיך רייניגענדען פֿאָר דעם עוויגען.

וְכִפֶּר הַכֹּהֵן עַל הַמִּטַּהֵר לִפְנֵי יְהוָה׃

דיעזעז (איזט) דיא לעהרע (פֿיר יענען), וואָ אַן איהם איזט איין אַהאַל דעז אויזזאַטצעז,

לב זֹאת תּוֹרַת אֲשֶׁר־בּוֹ נֶגַע צָרָעַת

וואָ ניכט היגרייכט זיין פֿערמאָגען בייא זיינער רייניגונג.

אֲשֶׁר לֹא־תַשִּׂיג יָדוֹ בְּטָהֳרָתוֹ׃ פ רביעי ששי

עז רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד צו אהרן אונד טפראַך: ווען

לג וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃ לד כִּי

איהר קאָממען װערדעט אין דאַז לאַנד כנען, װעלכעז איך געבע אייך

תָבֹאוּ אֶל־אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם

אַלז אייגענטהום, אונד איך לאַזזע ענטשטעהען איין מאַהל דעז אויזזאַטצעז אין איינעם הויזע

לַאֲחֻזָּה וְנָתַתִּי נֶגַע צָרַעַת בְּבֵית

אים לאַנדע אייערעז אייגענטהומז, זאָ קאָממע (דער), װאָ איהם געהאָרט דאַז הויז,

אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם׃ לה וּבָא אֲשֶׁר־לוֹ הַבַּיִת

אונד זאַגע צו דעם פריעזטער װיא פאָלגט: װיא איין מאַהלצייכען צייגט זיך מיר אים הויזע.

וְהִגִּיד לַכֹּהֵן לֵאמֹר כְּנֶגַע נִרְאָה לִי בַּבָּיִת׃

דאַן בעפעהלע דער פריעזטער דאַס מאַן אויזראייע דאַז הויז בעפאָר דאַ קאָממט

לו וְצִוָּה הַכֹּהֵן וּפִנּוּ אֶת־הַבַּיִת בְּטֶרֶם יָבֹא

דער פריעזטער צו בעזעהען דאַז מאַהל, דאַס ניכט אונריין װערדע אַללעז װאַז דאַ איזט

הַכֹּהֵן לִרְאוֹת אֶת־הַנֶּגַע וְלֹא יִטְמָא כָּל־אֲשֶׁר

אים הויזע, אונד נאַך דיעזעם קאָממע דער פריעזטער צו בעזעהען דאַז הויז.

בַּבָּיִת וְאַחַר כֵּן יָבֹא הַכֹּהֵן לִרְאוֹת אֶת־הַבָּיִת׃

דאַן בעטראַכטע ער דאַז מאַהל, װען כון ערטייכט דאַז מאַהל אין דען װאַנדען דעז הויזעז

לז וְרָאָה אֶת־הַנֶּגַע וְהִנֵּה הַנֶּגַע בְּקִירֹת הַבַּיִת

אַלז פערטיעפונגען, דונקעלגרין אָדער דונקעלראָטה, אונד איהר אויזזעהען טיעפער איזט

שְׁקַעֲרוּרֹת יְרַקְרַקֹּת אוֹ אֲדַמְדַּמֹּת וּמַרְאֵיהֶן שָׁפָל

אַלז דיא װאַנד, זאָ געהע הערויז דער פריעזטער אויז דעם הויזע פאָר דעם איינגאַנג

מִן־הַקִּיר׃ לח וְיָצָא הַכֹּהֵן מִן־הַבַּיִת אֶל־פֶּתַח

דעז הויזעז, אונד לאַזזע פערשליעסען דאַז הויז זיעבען טאַגע. דאַן קאָממע װיעדער

הַבָּיִת וְהִסְגִּיר אֶת־הַבַּיִת שִׁבְעַת יָמִים׃ לט וְשָׁב

דער פריעזטער אַם זיעבענטען טאַגע, או' זעהע נאַך, װען אויזגעברייטעט איזט דאַז מאַהל

הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְרָאָה וְהִנֵּה פָּשָׂה הַנֶּגַע

אַן דען װאַנדען דעז הויזעז, זאָ בעפעהלע דער פריעזטער דאַס מאַן הערויזציעהע

בְּקִירֹת הַבָּיִת׃ מ וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְחִלְּצוּ אֶת־

דיא שטיינע, װאָ מאַן איהנען איזט דאַז מאַהל, אונד מאַן װערפע זיא

הָאֲבָנִים אֲשֶׁר בָּהֵן הַנָּגַע וְהִשְׁלִיכוּ אֶתְהֶן אֶל־

אויסערהאַלב דער שטאַדט אַן איינען אונרייכען אָרט. אַבער דאַז הויז

מִחוּץ לָעִיר אֶל־מָקוֹם טָמֵא׃ מא וְאֶת־הַבַּיִת

לאַזזע ער אַבקראַטצען פֿאָן אינווענדיג רינגזאוואהער, אונד מאַן שיטטע דיא (קאַלק)=ערדע

יקצע מבית סביב ושפכו את־העפר

וועלכע מאַן אַבגעקראַטצט אויסערהאַלב דער שטאַדט, אַן איינען אונרייכען אָרט.

אשר הקצו אל־מחוץ לעיר אל־מקום טמא:

דאַן נעהמע מאַן אַנדערע שטיינע אונד ברינגע זיא אַן דיא שטעללע

מב ולקחו אבנים אחרות והביאו אל־תחת

יענער שטיינע, אויך אַנדערע (קאַלק=) ערדע נעהמע, מאַן אונד איבערטינכע דאַז הויז.

האבנים ועפר אחר יקח וטח את־הבית:

ווען דאַן וויעדערקעהרט דאַז אַההל אונד אויזשלאָגט אים הויזע, נאַכדעם

מג ואם־ישוב הנגע ופרח בבית אחר

מאַן הערויזגענאָמען דיא שטיינע, אונד נאַכדעם מאַן אַבגעקראַטצט דאַז הויז,

חלץ את־האבנים ואחרי הקצות את־הבית

אונד נאַכדעם עז איבערטינכט וואָרדען זאָ קאָממע דער פריעזטער אונד זעהע נאָך,

ואחרי הטוח: מד ובא הכהן וראה

ווען זיך אויזברייטעטע דאַז אַההל אַם הויזע, איין שטאָרנזיכער אויזזאַטץ איזט עז דאַן

והנה פשה הנגע בבית צרעת ממארת הוא

אַם הויזע, אונריין איזט עז. זאָ רייסע מאַן ניעדער דאַז הויז,

בבית טמא הוא: מה ונתץ את־הבית את־

זיינע שטיינע אונד זיינע העלצער, אונד אַללע (קאַלק)=ערדע דעז הויזעז,

אבניו ואת־עציו ואת כל־עפר הבית

אונד ברינגע היניוז (אַללעז) אויסערהאַלב דער שטאַדט אַן איינען אונרייכען אָרט.

והוציא אל־מחוץ לעיר אל־מקום טמא:

אונד ווער דאַ קאָממט אין דאַז הויז דיא גאַנצע צייט, דאַ מאַן פערשלאָססען עז,

מו והבא אל־הבית כל־ימי הסגיר אתו

זייא אונריין ביז אַם אַבענד; אונד ווער דאַ ליעגט אין דעם הויזע, דער וואַשע

יטמא עד־הערב: מז והשכב בבית יכבס

זיינע קליידער, אונד ווער דאַ איססעט אין דעם הויזע, וואַשע זיינע קליידער.

את־בגדיו והאכל בבית יכבס את־בגדיו:

ווען אַבער קאָממען ווירד דער פריעזטער אונד זיעהעט, דאַס ניכט

מח ואם־בא יבא הכהן וראה והנה לא־

זיך אויזגעברייטעט דאַז מאַהל אַם הויזע, נאָכדעם איבערטינכט וואַרד דאַז הויז,

פָּשָׂה הַנֶּגַע בַּבַּיִת אַחֲרֵי הִטֹּחַ אֶת־הַבָּיִת

זאָ ערקלערע ריין דער פריעסטער דאַז הויז, דען געהיילט איזט דאַז מאַהל.

וְטִהַר הַכֹּהֵן אֶת־הַבַּיִת כִּי נִרְפָּא הַנָּגַע׃

אונד ער נעהמע, אום זו ענטזינדיגען דאַז הויז, צוויא פֿאָגעל,

מט וְלָקַח לְחַטֵּא אֶת־הַבַּיִת שְׁתֵּי צִפֳּרִים

אונד צעדערנהאָלץ אונד האָכראָטהע (וואָללע) אונד איזאָפּ; אונד שלאַכטע

וְעֵץ אֶרֶז וּשְׁנִי תוֹלַעַת וְאֵזֹב׃ נ וְשָׁחַט אֶת־

דען איינען פֿאָגעל אין איין אירדענעז געפֿעס איבער קוועללוואַססער.

הַצִּפֹּר הָאֶחָת אֶל־כְּלִי־חֶרֶשׂ עַל־מַיִם חַיִּים׃

דאַן נעהמע ער דאַז צעדערנהאָלץ אונד דען איזאָפּ אונד

נא וְלָקַח אֶת־עֵץ־הָאֶרֶז וְאֶת־הָאֵזֹב וְאֵת ׀

דיא האָכראָטהע (וואָללע) אונד דען לעבענדיגען פֿאָגעל, אונד טונקע זיא

שְׁנִי הַתּוֹלַעַת וְאֵת הַצִּפֹּר הַחַיָּה וְטָבַל אֹתָם

אין דאַז בלוט דעז געשלאַכטעטען פֿאָגעלז אונד אין דאַז קוועללוואַססער, אונד שפּרענגע

בְּדַם הַצִּפֹּר הַשְּׁחוּטָה וּבַמַּיִם הַחַיִּים וְהִזָּה

אויף דאַז הויז זיעבען מאַהל; אונד ענטזינדיגע דאַז הויז

אֶל־הַבַּיִת שֶׁבַע פְּעָמִים׃ נב וְחִטֵּא אֶת־הַבַּיִת

מיט דעם בלוטע דעז פֿאָגעלז או' מיט דעם קוועללוואַססער או' מיט דעם לעבענדיגען פֿאָגעל

בְּדַם הַצִּפּוֹר וּבַמַּיִם הַחַיִּים וּבַצִּפֹּר הַחַיָּה

אונד מיט דעם צעדערנהאָלץ אונד מיט דעם איזאָפּ אונד מיט דער האָכראָטהען וואָללע

וּבְעֵץ הָאֶרֶז וּבָאֵזֹב וּבִשְׁנִי הַתּוֹלָעַת׃

דאַן ענטלאַססע ער דען לעבענדיגען פֿאָגעל הינויז פֿאָר דיא שטאַדט אין

נג וְשִׁלַּח אֶת־הַצִּפֹּר הַחַיָּה אֶל־מִחוּץ לָעִיר אֶל־

דאַז אָפֿפֿענע פֿעלד; זאָ פֿערזאָהנע ער פֿיר דאַז הויז אונד עז איזט ריין.

פְּנֵי הַשָּׂדֶה וְכִפֶּר עַל־הַבַּיִת וְטָהֵר׃ חמישי

דיעזעז איזט דיא לעהרע פֿיר יעדעז מאַהל דעז אויזזאַטצעז אונד פֿיר דען גרינד,

נד זֹאת הַתּוֹרָה לְכָל־נֶגַע הַצָּרַעַת וְלַנָּתֶק׃

אונד פֿיר דען אויזזאַטץ דעז קליידעז, אונד איינעז הויזעז, אונד פֿיר איינע ענטצינדונג.

נה וּלְצָרַעַת הַבֶּגֶד וְלַבָּיִת׃ נו וְלַשְׂאֵת

אונד פֿיר געשוואולסט, אונד פֿיר אייטער פֿלעקען, אום צו בעשטימען איט קראנקהייט 1)

וְלַסַּפַּחַת וְלַבֶּהָרֶת׃ נז לְהוֹרֹת בְּיוֹם

דאס אונרייניגע, אונד איט קראנקהייט דאס רייניגע. דיעזעס איזט דיא לעהרע דעס אויססאצעס.

הַטָּמֵא וּבְיוֹם הַטָּהֹר זֹאת תּוֹרַת הַצָּרָעַת׃ פ

עס רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד צו אהרן אונד שפראך:

טו א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

רעדעט צו דען קינדערן ישראל אונד זאגעט צו איהנען:

ב דַּבְּרוּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמַרְתֶּם אֲלֵהֶם

איר געגענד יעמאנד, ווען דאס זיין ווירד טריעפֿענד פֿאן זייענעם קערפער2) זיין אויספֿלוס,

אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה זָב מִבְּשָׂרוֹ זוֹבוֹ

אונריין איזט ער. אונד דיעזעס זייא זייענע אונרייניגקייט3) בייא זייענעם אויספֿלוססע:

טָמֵא הוּא׃ ג וְזֹאת תִּהְיֶה טֻמְאָתוֹ בְּזוֹבוֹ

לאסט טריעפֿען זיין קערפער זייענען אויספֿלוס, אָדער איזט פֿערשטאָפּפֿט זיין קערפער

רָר בְּשָׂרוֹ אֶת־זוֹבוֹ אוֹ־הֶחְתִּים בְּשָׂרוֹ

דורך זייענען אויספֿלוס, זייענע אונרייניגקייט איזט איזאער דיעזעלבע. יעדעס לאגער,

מִזּוֹבוֹ טֻמְאָתוֹ הִוא׃ ד כָּל־הַמִּשְׁכָּב

וואָ צו ליעגען פפֿלעגט דאראויף דער פֿלוססבעהאפֿטעטע זייא אונריין, אונד יעדעס געראטהע,

אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עָלָיו הַזָּב יִטְמָא וְכָל־הַכְּלִי

וואָ ער צו זיטצען פפֿלעגט דאראויף, זייא אונריין. אונד יעמאנד, וועלכער

אֲשֶׁר־יֵשֵׁב עָלָיו יִטְמָא׃ ה וְאִישׁ אֲשֶׁר

אנריהרט דאן זיין לאגער וואשע זייענע קליידער אונד באדע זיך אין וואססער

יִגַּע בְּמִשְׁכָּבוֹ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם

אונד זייא אונריין ביז אבענד. אונד ווער דא זיטצט אויף דעם געראטהע,

וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ ו וְהַיֹּשֵׁב עַל־הַכְּלִי

וואָ צו זיטצען פפֿלעגט דאראויף דער פֿלוססבעהאפֿטעטע, דער וואשע זייענע קליידער

אֲשֶׁר־יֵשֵׁב עָלָיו הַזָּב יְכַבֵּס בְּגָדָיו

אונד באדע זיך אין וואססער אונד זייא אונריין ביז אבענד. אונד ווער אנריהרט

וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ ז וְהַנֹּגֵעַ

1) ביום הייסט איט קראנקהייט, זאָ וויא מכרה כיום (בראשית כ״ה ל״א) נאך דער ערקלערונג פֿאן רש״י דאזעלבסט — אונד וויא דרש נא כיום את דבר ה׳ (מ״א כ״ב ה׳). 2) נעמליך פֿאן זייענעם גליעדע. 3) נעמליך דאס געזעטצט דאריבער.

אַן דען קערפער דעס פֿלוסבעהאַפֿטעטען, וואַשע זיינע קליידער אונד באַדע זיך אין וואַססער

בִּבְשַׂר הַזָּב יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם

אונד זייא אונריין ביז אַבענד. אונד ווען שפייען ווירד דער פֿלוסבעהאַפֿטעטע

וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ ח וְכִי־יָרֹק הַזָּב

אויף איינען רייגען, זאָ וואַשע דיעזער זיינע קליידער אונד באַדע זיך אין וואַססער

בַּטָּהוֹר וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם

אונד זייא אונריין ביז אַבענד. אויך יעדעס רייטצייג, וואָ צו רייטען פֿפֿלעגט

וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ ט וְכָל־הַמֶּרְכָּב אֲשֶׁר יִרְכַּב

דאַרויף דער פֿלוסבעהאַפֿטעטע, זייא אונריין. אונד יעדער, דער אַנריהרט אַן עטוואַס,

עָלָיו הַזָּב יִטְמָא׃ י וְכָל־הַנֹּגֵעַ בְּכֹל

דאַס צו זיין פֿפֿלעגט אונטער דעמזעלבען, זייא אונריין ביז אַבענד;

אֲשֶׁר יִהְיֶה תַחְתָּיו יִטְמָא עַד־הָעָרֶב

אַבער ווער דאַס טראָגט זייא1), וואַשע זיינע קליידער אונד באַדע זיך אין וואַססער

וְהַנּוֹשֵׂא אוֹתָם יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם

אונד זייא אונריין ביז אַבענד. אונד יעדער, ווען אַנריהרט אַן איהן

וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ יא וְכֹל אֲשֶׁר יִגַּע־בּוֹ

דער פֿלוסבעהאַפֿטעטע, אונד זיינע העגדע נאָך ניכט געשפיהלט האַטטע אין וואַססער2),

הַזָּב וְיָדָיו לֹא־שָׁטַף בַּמָּיִם

וואַשע3) זיינע קליידער אונד באַדע זיך אין וואַססער אונד זייא אונריין ביז אַבענד.

וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

אונ' איירדענעס געראֶטה, וואָ אַנריהרט דאַראַן דער פֿלוסבעהאַפֿטעטע ווערדע צערבראָכען,

יב וּכְלִי־חֶרֶשׂ אֲשֶׁר־יִגַּע־בּוֹ הַזָּב יִשָּׁבֵר

אַבער אַללעס העלצערנע געראֶטה ווערדע אַבגעשפיהלט אין וואַססער. אונד ווען ריין ווירד

וְכָל־כְּלִי־עֵץ יִשָּׁטֵף בַּמָּיִם׃ יג וְכִי־יִטְהַר

דער פֿלוסבעהאַפֿטעטע פֿאָן זיינעם פֿלוסע, זאָ צעהלע ער פֿיר זיך זיעבען טאַגע

הַזָּב מִזּוֹבוֹ וְסָפַר לוֹ שִׁבְעַת יָמִים

צו זיינער רייניגונג, דאַן וואַשע ער זיינע קליידער אונ' באַדע זיינען קערפער אין קוועללוואַססער

לְטָהֳרָתוֹ וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בְּמַיִם חַיִּים

---

1) אַללעס דיעזעס געגענשטענדע. 2) דער פֿלוסבעהאַפֿטעטע האַט זיך נאָך ניכט צור רייניגונג געבאַדעט. 3) דער בעריהרטע נעמליך.

איזט ער ריין. אַם אַכטטן טאַגע נעהמע ער פֿיר זיך צווייא טורטעלטויבען

וְטָהֵר׃ יד וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִקַּח־לוֹ שְׁתֵּי תֹרִים

אָדער צווייא יונגע טויבען, אונד קאָממע פֿאָר דען עוויגען צום איינגאַנגע

אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה וּבָא ׀ לִפְנֵי יְהוָה אֶל־פֶּתַח

דעז שטיפֿטזעלטעז אונד געבע זיא דעם פריעזטער. אונד עז בערייטע זיא

אֹהֶל מוֹעֵד וּנְתָנָם אֶל־הַכֹּהֵן׃ טו וְעָשָׂה אֹתָם

דער פריעזטער איינע (אַלז) זינדאָפפֿער או' איינע (אַלז) גאַנצאָפפֿער, או' עז פֿערזאָהנע

הַכֹּהֵן אֶחָד חַטָּאת וְהָאֶחָד עֹלָה וְכִפֶּר

פֿיר איהן דער פריעזטער, פֿאָר דעם עוויגען, וועגען זיינעז אויזפֿלוזזעז. אונד יעמאַנד,

עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה מִזּוֹבוֹ׃ ס ששי שביעי טז וְאִישׁ

ווען אַבגעהען ווירד פֿאָן איהם דער זאַאמענפֿלוז, דער באַדע איין וואַזזער

כִּי־תֵצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת־זָרַע וְרָחַץ בַּמַּיִם

זיינען גאַנצען קאָרפער, אונד זייא אונריין ביז אַבענד. אונד יעדעז געוואַנד,

אֶת־כָּל־בְּשָׂרוֹ וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ יז וְכָל־בֶּגֶד

אונד יעדעז לעדער, וואָ זיין ווירד דאַרויף זאַאמענפֿלוז, ווערדע געוואַשטען

וְכָל־עוֹר אֲשֶׁר־יִהְיֶה עָלָיו שִׁכְבַת־זָרַע וְכֻבַּס

איין וואַזזער אונד זייא אונריין ביז אַבענד. אונד איינע פֿרויא, ווען בעשלאַפֿען ווירד

בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ יח וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יִשְׁכַּב

איין מאַן זיא (מיט) בייאשלאַף צור פֿאָרטפפֿלאַנצונג, זאָללען זיך באַדען (ביידע) איין וואַזזער

אִישׁ אֹתָהּ שִׁכְבַת־זָרַע וְרָחֲצוּ בַמַּיִם

אונד זאָללען אונריין זיין ביז אַבענד.

וְטָמְאוּ עַד־הָעָרֶב׃

אונד איינע פֿרויא, ווען זיא זיין ווירד פֿלוזבעהאַפֿטעט, בלוט נעמליך ווירד זיין

יט וְאִשָּׁה כִּי־תִהְיֶה זָבָה דָּם יִהְיֶה

איהר אויזפֿלוז אַן איהרעם קאָרפער, זיעבען טאַגע זייא זיא אין איהרער אַבזאָנדערונג,

זֹבָהּ בִּבְשָׂרָהּ שִׁבְעַת יָמִים תִּהְיֶה בְנִדָּתָהּ

אונד יעדער דער אַנריהרט אַן זיא, זייא אונריין ביז אַבענד. אונד אַללעז, וואָ

וְכָל־הַנֹּגֵעַ בָּהּ יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃ כ וְכֹל אֲשֶׁר

זיא ליעגען ווירד דאַרויף אין איהרער אַבזאָנדערונג, זייא אונריין, אויך אַללעז, וואָ זיצען ווירד

תִּשְׁכַּב עָלָיו בְּנִדָּתָהּ יִטְמָא וְכֹל אֲשֶׁר־תֵּשֵׁב

דאַרויף, זייא אונריין. אונד יעדער, דער אַנריהרט פֿאָן איהרע לאַגערשטעטטע וואַשע
עליו יטמא: כא וכל־הנגע במשכבה יכבס
זיינע קליידער אונד באַדע זיך אין וואַססער, אונד זייא אונריין ביז אַבענד. אויך יעדער,
בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב: כב וכל־
וועלכער אַנריהרט אָן אירגענד איין גערעטהע, וואָ זיא זיטצען פפֿלעגט דאַרויף, וואַשע
הנגע בכל־כלי אשר־תשב עליו יכבס
זיינע קליידער אונ' באַדע זיך אין וואַססער אונד זייא אונריין ביז אַבענד. אונד ווען
בגדיו ורחץ במים וטמא עד־הערב: כג ואם
אויף דער לאַגערשטעטטע עז (איזט), אָדער אויף דעם גערעטהע, וואָ זיא זיטצט
על־המשכב הוא או על־הכלי אשר־הוא ישבת־
דאַרויף איינדעם ער אַנריהרט דאַראַן, זייא ער אונריין ביז אַבענד. ווען אַבער
עליו בנגעו־בו יטמא עד־הערב: כד ואם
בייגעשלאַפֿען ווירד איין מאַן זיא, זאָ זייא איהרע אַבזאָנדערונג (אויך) אַן איהם,
שכב ישכב איש אתה ותהי נדתה עליו
אונד ער זייא אונריין זיעבען טאַגע, אונד דיא גאַנצע לאַגערשטעטטע, וואָ ער ליעגט
וטמא שבעת ימים וכל־המשכב אשר־ישכב
דאַרויף, זייא אונריין. אונד איינע פֿרויא, ווען פֿליעססען ווירד דער פֿלוס
עליו יטמא: ס כה ואשה כי־יזוב זוב
איהרעז בלוטעז פֿיעלע טאַגע, ווען ניכט (איזט) דיא צייט איהרער אַבזאָנדערונג, אָדער,
דמה ימים רבים בלא עת־נדתה או
ווען עז פֿליעסט איבער איהרע (געוואָהנליכע) אַבזאָנדערונג, דיא גאַנצע צייט דעז אַבפֿליססעז
כי־תזוב על־נדתה כל־ימי זוב
איהרער אונרייניגקייט, וויא אין דען טאַגען איהרער אַבזאָנדערונג זייא זיא, אונריין איזט זיא.
טמאתה כימי נדתה תהיה טמאה הוא:
יעדע לאַגערשטעטטע, וואָ זיא ליעגט דאַרויף, אַללע דיא טאַגע איהרעז פֿלוססעז,
כו כל־המשכב אשר־תשכב עליו כל־ימי זובה
וויא דיא לאַגערשטעטטע איהרער אַבזאָנדערונג זייא זיא איהר, אונד אַללעז גערעטהע, וואָ
כמשכב נדתה יהיה־לה וכל־הכלי אשר
זיא זיטצט דאַרויף, אונריין זייא עז, וויא דיא אונרייניגקייט איהרער אַבזאָנדערונג. אונ' יעדר
תשב עליו טמא יהיה כטמאת נדתה: כז וכל־

דער אנריהרט פֿון דיעזע דינגע, זייא אונריין. אוי וואשע זיינע קליידר, באדע זיך אין וואססער.

הַנּוֹגֵעַ בָּם יִטְמָא וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם

אונד זייא אונריין ביז אבענד. אונד וועןן זיא ריין איזט פֿאן איהרעם פֿלוססע, נאהלע זיא

וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ כח וְאִם־טָהֲרָה מִזּוֹבָהּ וְסָפְרָה

זיך זיעבען טאגע, אונד הערנאך איזט זיא ריין, אונד אם אכטען טאגע

לָּהּ שִׁבְעַת יָמִים וְאַחַר תִּטְהָר׃ * כט וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי

נעהמע זיא זיך צווייא טורטעלטויבען אדער צווייא יונגע טויבען, אונד ברינגע

תִּקַּח־לָהּ שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה וְהֵבִיאָה

זיא דעם פריעסטער צום איינגאנגע דעס שטיפטצעלטעס. אונד עס בערייטע

אוֹתָם אֶל־הַכֹּהֵן אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ ל וְעָשָׂה

דער פריעסטער דיא איינע (אלס) זינדאפפער, אונד דיא איינע אלס גאנצאפפער,

הַכֹּהֵן אֶת־הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה

אונד עס פערזאהנע פֿיר זיא דער פריעסטער פֿאר דעם עוויגען, וועגען דעס פֿלוססעס

וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה מִזּוֹב

איהרער אונרייניגקייט. ענטפֿערנט זאללט איהר דיא קינדער ישראל

טֻמְאָתָהּ׃ מפטיר לא וְהִזַּרְתֶּם אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל

פֿאן איהרער אונרייניגקייט, דאס ניכט זיא אומקאממען דורך איהרע אונרייניגקייט,

מִטֻּמְאָתָם וְלֹא יָמֻתוּ בְּטֻמְאָתָם

אינדעם זיא פֿעראונרייניגען מיינען וואהנזיטץ, וועלכער אונטער איהנען. דיעס איזט

בְּטַמְּאָם אֶת־מִשְׁכָּנִי אֲשֶׁר בְּתוֹכָם׃ לב זֹאת

דיא לעהרע פֿיר דען פֿלוססבעהאפֿטעטען, אונד פֿיר דען, וואס אבגעהען ווירד פֿאן איהם

תּוֹרַת הַזָּב וַאֲשֶׁר תֵּצֵא מִמֶּנּוּ

דער זאמענפֿלוס, וואָ ער אונריין ווירד דאדורך. אונד פֿיר דיא טאערנליידענדע

שִׁכְבַת־זֶרַע לְטָמְאָה־בָהּ׃ לג וְהַדָּוָה

אין איהרער אבזאנדערונג, אוי פֿיר דען דער פֿליעסן לאססט זיינן פֿלוס, פֿיר איינע מאננספערזאן

בְּנִדָּתָהּ וְהַזָּב אֶת־זוֹבוֹ לַזָּכָר

אוי פֿיר איינע פֿרויענספערזאן, אוי פֿיר יענען, וועלכער ליעגן ווירד בייא איינער אונרייגען.

וְלַנְּקֵבָה וּלְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עִם־טְמֵאָה׃ פ

ערעדעטע דער עוויגע צו משה נאך דעם טאדע דער ביידען זאהנע

טז * א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי

*שביעי *סדר אחרי מות

אהרן'ס, אלז זיא היכגעטרעטען וואָרען פֿאָר דען עוויגען או' דערעהאַלב טטערבען וומטען.

אהרן בקרבתם לפני־יהוה וימתו׃

דא טפראַך דער עוויגע צו משה: רעדע צו אהרן, דיינעם ברודער,

ב ויאמר יהוה אל־משה דבר אל־אהרן אחיך

דאס ניכט ער קאָממע אללע צייט אין דאז היילִיגטהום, אינגערהאַלב דעז פֿאָרהאַנגעז

ואל־יבא בכל־עת אל־הקדש מבית לפרכת

פֿאָר דען דעקעל, וועלכער איזט אויף דער לאַדע, דאַמיט ניכט ער טטערבע; דען

אל־פני הכפרת אשר על־הארן ולא ימות כי

אין איינער וואָלקע ווערדע איך ערשיינען איבער דעם דעקעל. מיט פֿאָלגענדעם זאָלל קאָממען

בענן אראה על־הכפרת׃ ג בזאת יבא

אהרן אין דאז היילִיגטהום, מיט איינעם טטיער פֿאָן יונגעם ריגד, צום זינדאָפּפֿער,

אהרן אל־הקדש בפר בן־בקר לחטאת

או' איינעם ווידדער צום גאַנצאָפּפֿער. איינען לייכענען לייבראָק דעז היילִיגטהומז לעגע ער אַן,

ואיל לעלה׃ ד כתנת־בד קדש ילבש

אונד לייכענע בייגקליידער זייען אַן זיינעם קאָרפּער, מיט איינעם לייכענען גירטעל

ומכנסי־בד יהיו על־בשרו ובאבנט בד

אומגירטע ער זיך, או' מיט איינעם לייכענען בונדע אומוויקלע ער זיין הויפּט, קליידונגזטטיקע

יחגר ובמצנפת בד יצנף בגדי־

היילִיגע זינד זיא, דאַרום באַדע ער ערזט אין וואַססער זיינען קאָרפּער, דאַן לעגע ער זיא אַן.

קדש הם ורחץ במים את־בשרו ולבשם׃

אונד פֿאָן דער געמיינדע דער קינדער ישראל נעהמע ער צוויא ניגענבעקע

ה ומאת עדת בני ישראל יקח שני־שעירי עזים

צו זינדאָפּפֿער, אונד איינען ווידדער צום גאַנצאָפּפֿער. אונד עז ברינגע דאַר אהרן דען

לחטאת ואיל אחד לעלה׃ ו והקריב אהרן את־

טטיער דעז זינדאָפּפֿערז, וועלכער פֿיר איהן (געהאָרט) אונד פֿערזאָהנע פֿיר זיך אונד פֿיר

פר החטאת אשר־לו וכפר בעדו ובעד

זיין הויז. דאַן נעהמע ער דיא ביידען באָקקע, אונד טטעלע זיא

ביתו׃ ז ולקח את־שני השעירם והעמיד אתם

פֿאָר דען עוויגען, אַם איינגאַנגע דעז טטיפֿטזצעלטעז. אונד עז לעגע אהרן אויף

לפני יהוה פתח אהל מועד׃ ח ונתן אהרן על־

דיאביידען בעקע, לאָזע, איין לאָז פיר דען עוויגען אונד איין לאָז

שני השעירם גרלות גורל אחד ליהוה וגורל אחד

פיר עזאזל. אונד עז בריננע דאַר אהרן דען באָק, וואָ געקאָממען איזט

לעזאזל: ט והקריב אהרן את־השעיר אשר עלה

אויף איהן דאַז לאָז פיר דען עוויגען, אונד בערייטע איהן צום זינדאָפפער. אַבער דער באָק,

עליו הגורל ליהוה ועשהו חטאת: י והשעיר

וואָ געקאָממען איזט דאַרויף דאַז לאָז פיר עזאזל, ווערדע געשטעללט לעבענדיג

אשר עלה עליו הגורל לעזאזל יעמד־חי

פאָר דען עוויגען, אום צו פערזאָהנען איבער איהן 1), אונד דאַן צו שיקקען איהן פיר עזאזל

לפני יהוה לכפר עליו לשלח אתו לעזאזל

נאַך דער וויסטע. דאַן בריננע דאַר, אהרן, דען שטיער דעז זינדאָפפערז,

המדברה: יא והקריב אהרן את־פר החטאת

וועלכער געהאָרט פיר איהן, אונד פערזאָהנע פיר זיך אונד פיר זיין הויז,

אשר־לו וכפר בעדו ובעד ביתו

ער שלאַכטעט (נעמליך) דען שטיער דעז זינדאָפפערז וועלכער געהאָרט פיר איהן.

ושחט את־פר החטאת אשר־לו:

דאַן נעהמע ער, פאָלל דיא רויכפפאַננע מיט גליהענדען קאָהלען פאָן דעם אַלטאַרע

יב ולקח מלוא־המחתה גחלי־אש מעל המזבח

דער פאָר דעם עוויגען איזט, אונד פאָלל זיינע הענדע מיט רייכערווערק פאָן שפעצעריין,

מלפני יהוה ומלא חפניו קטרת סמים

קליין געשטאָסען, אונד בריננט עז איננערהאַלב דעז פאָרהאַנגעז; אונד גיבט

דקה והביא מבית לפרכת: יג ונתן את־

דאַז רייכערווערק אויף דאַז פייער פאָר דעם עוויגען, דאַס בעדעקע דיא וואָלקע

הקטרת על־האש לפני יהוה וכסה | ענן

דעז רייכערווערקז דען דעקעל, וועלכער איזט איבער דעם צייגניס, דאַמיט ניכט

הקטרת את־הכפרת אשר על־העדות ולא

ער שטערבע. דאַן נעהמע ער פאָן דעם בלוטע דעז שטיערז, אונ' שפרענגט מיט זיינם פינגער

ימות: יד ולקח מדם הפר והזה באצבעו

---

1) נעמליך דורך זינדענבעקעננטניס דער קינדער ישראל גלייכזאַם וויא זיין הויפט צו לעגען.

פֿאַן דיזע אָבערפֿלעכֿע דעז דעקעלז געגען דיזע פֿאָרדערזייטע, אוי' אונטען פֿאָר דעם דעקעל

עַל־פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת קֵדְמָה וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת

שפרענגט ער זיעבען מאַהל פֿאָן דעם בלוטע מיט זיינעם פֿינגער. דאַן שלאַכטע ער

יַזֶּה שֶׁבַע־פְּעָמִים מִן־הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ׃ טו וְשָׁחַט

דען באָק לום זינדאָפּפֿער, וועלכֿער איזט פֿיר דאַז פֿאָלק, אונד ברינגט זיין בלוט

אֶת־שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לָעָם וְהֵבִיא אֶת־דָּמוֹ

איננערהאַלב דעז פֿאָרהאַנגז, אונד טהוט מיט זיינעם בלוטע, וויא ער געטהאַן

אֶל־מִבֵּית לַפָּרֹכֶת וְעָשָׂה אֶת־דָּמוֹ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה

מיט דעם בלוטע דעז שטיערז, אונד שפרענגט עז אויף דען דעקעל אונד פֿאָר

לְדַם הַפָּר וְהִזָּה אֹתוֹ עַל־הַכַּפֹּרֶת וְלִפְנֵי

דען דעקעל. אונד פֿערזאָהנט פֿיר דאַז היילִיגטהום, וועגען דער אונרייניגקייטען

הַכַּפֹּרֶת׃ טז וְכִפֶּר עַל־הַקֹּדֶשׁ מִטֻּמְאֹת

דער קינדער ישראל אונד וועגען איהרער מיססעטהאַטען אין אַללען איהרען זינדען;

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפִּשְׁעֵיהֶם לְכָל־חַטֹּאתָם

אונד עבען זאָ טהוט ער דעם שטיפֿטזעלטע, דאַז דאַ רוהעט בייא איהנען מיטטען אונטער

וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאֹהֶל מוֹעֵד הַשֹּׁכֵן אִתָּם בְּתוֹךְ

איהרען אונרייניגקייטען. אונד אירגענד איין מאַן זאָלל ניכֿט זיין 1) אים שטיפֿטזעלטע

טֻמְאֹתָם׃ יז וְכָל־אָדָם לֹא־יִהְיֶה׀ בְּאֹהֶל מוֹעֵד

ווען ער (דער פריעסטער) היניין קאָממט, לו פֿערזאָהנען אים היילִיגטהום, ביז ער היניוז געהט,

בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ עַד־צֵאתוֹ

זאָ פֿערזאָהנט ער פֿיר זיך אונד פֿיר זיין הויז אונד פֿיר דיא גאַנצע פֿערזאַממלונג

וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל־קְהַל

ישראל׃ דאַן געהט ער היניוז לו דעם אַלטאַר, וועלכֿער איזט

יִשְׂרָאֵל׃ שני יח וְיָצָא אֶל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר

פֿאָר דעם עוויגען, אונד פֿערזאָהנט דאַרויף, ער נימט נעמליך פֿאָן דעם בלוטע

לִפְנֵי־יְהוָה וְכִפֶּר עָלָיו וְלָקַח מִדַּם

דעז שטיערז אונד פֿאָן דעם בלוטע דעז באָקעז, אונד גיבט עז אַן דיא האָרנער

הַפָּר וּמִדַּם הַשָּׂעִיר וְנָתַן עַל־קַרְנוֹת

1) ד״ה קיינער זאָלל זיין.

דעס אַלטאַרש רינגזאוהער. אונד שפרענגט אויף איהן פאָן דעם בלוטע
הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ יט וְהִזָּה עָלָיו מִן־הַדָּם
מיט זיינעם פינגער, זיעבענמאַל, אונד רייניגעט איהן אונד הייליגעט איהן
בְּאֶצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים וְטִהֲרוֹ וְקִדְּשׁוֹ
פאָן דען אונרייניגקייטען דער קינדער ישראל. ווען ער נון פאָללענדעט האַט צו זיהנען
מִטֻּמְאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ כ וְכִלָּה מִכַּפֵּר
דאַז הייליגטהום אונד דאַז שטיפטזעלט אונד דען אַלטאַר,
אֶת־הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ
זאָ פיהרע ער הערבייא דען לעבענדיגען באָק. אונד עז לעגע אהרן
וְהִקְרִיב אֶת־הַשָּׂעִיר הֶחָי׃ כא וְסָמַךְ אַהֲרֹן
זיינע ביידען הענדע אויף דען קאָפף דעס לעבענדיגען באָקעס, אונד בעקעננע
אֶת־שְׁתֵּי יָדָו* עַל־רֹאשׁ הַשָּׂעִיר הַחַי וְהִתְוַדָּה
אויבער איהם אַללע דיא פערגעהונגען דער קינדער ישראל, אונד אַללע
עָלָיו אֶת־כָּל־עֲוֺנֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת־כָּל־
איהרע מיססעטהאַטען, נאַך אַללען איהרען זינדען. אונד ברינגע זיא דאַדורך אויף דען קאָפף
פִּשְׁעֵיהֶם לְכָל־חַטֹּאתָם וְנָתַן אֹתָם עַל־רֹאשׁ
דעס באָקעס, אונד שיקע איהן דורך דיא האַנד איינעס בעשטיממטען מאַננעס אין דיא וויסטע.
הַשָּׂעִיר וְשִׁלַּח בְּיַד־אִישׁ עִתִּי הַמִּדְבָּרָה׃
זאָ טראָגט דער באָק אויף זיך, אַללע איהרע פערגעהונגען אין
כב וְנָשָׂא הַשָּׂעִיר עָלָיו אֶת־כָּל־עֲוֺנֹתָם אֶל־
איין פערוויסטעטעס לאַנד, אינדעם ענטזענדעט ווירד דער באָק אין דיא וויסטע.
אֶרֶץ גְּזֵרָה וְשִׁלַּח אֶת־הַשָּׂעִיר בַּמִּדְבָּר׃
דאַן קאָממע אהרן אין דאַז שטיפטזעלט 1) אונד ציעהע אויז,
כג וּבָא אַהֲרֹן אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וּפָשַׁט אֶת־
דיא לייגענען קליידער, דיא ער אַנגעלעגט האַט, אַלז ער קאַם אין דאַז הייליגטהום,
בִּגְדֵי הַבָּד אֲשֶׁר לָבַשׁ בְּבֹאוֹ אֶל־הַקֹּדֶשׁ
אונד לעגע זיא ניעדער דאַזעלבסט, אונד וואַשע זיינען קערפער אין וואַססער
וְהִנִּיחָם שָׁם׃ כד וְרָחַץ אֶת־בְּשָׂרוֹ בַמַּיִם

1) אום דאַז רייכערגעראַטהע אַבצוהאָלען, דאַז ער דאָרט שטעהען ליעס,
*ידיו קרי

אַן אײנעם הײליגען אָרטע, אונד זאָלגע אַן זײנע געוואֶהנליכען קלײדער, געהע הינויז

בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ וְלָבַשׁ אֶת־בְּגָדָיו וְיָצָא

אונד בערײטע זײן גאַנצאָפּפער אונד דאַז גאַנצאָפּפער דעז פֿאָלקעז, אונד פֿערזאָהנע

וְעָשָׂה אֶת־עֹלָתוֹ וְאֶת־עֹלַת הָעָם וְכִפֶּר

פֿיר זיך אונד פֿיר דאַז פֿאָלק. אונד דאַז אונשליט דעז זינדאָפּפערז

בַּעֲדוֹ וּבְעַד הָעָם׃ שלישי שני כה וְאֵת חֵלֶב הַחַטָּאת

זאָלל ער פֿערדאַמפּפען אויף דעם אַלטאַרע. אונד דער דאַ הינלײטעט דען באָק

יַקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה׃ כו וְהַמְשַׁלֵּחַ אֶת־הַשָּׂעִיר

פֿיר עזאזל, וואַשע זײנע קלײדער אונד באַדע זײנען קערפּער אין וואַססער,

לַעֲזָאזֵל יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת־בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם

אונד נאַכהער קאַנן ער קאָממען אין דאַז לאַגער. אונד דען שטיער

וְאַחֲרֵי־כֵן יָבוֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה׃ כז וְאֵת פַּר

דעז זינדאָפּפערז, אונד דען באָק דעז זינדאָפּפערז, וואָ געבראַכט וואָרדען

הַחַטָּאת וְאֵת ׀ שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר הוּבָא

איהר בלוט צו פֿערזאָהנען אים הײליגטהומע, ברינגע מאַן הינויז אויסערהאַלב

אֶת־דָּמָם לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ יוֹצִיא אֶל־מִחוּץ

דעז לאַגערז, אונד מאַן פֿערברעננע זיא אים פֿײער מיט איהרעם פֿעללע אונד מיט

לַמַּחֲנֶה וְשָׂרְפוּ בָאֵשׁ אֶת־עֹרֹתָם וְאֶת־

איהרעם פֿלײשע אונד מיט איהרעם מיזטע. אונד דער דאַ פֿערברעננט זיא,

בְּשָׂרָם וְאֶת־פִּרְשָׁם׃ כח וְהַשֹּׂרֵף אֹתָם

וואַשע זײנע קלײדער, אונד באַדע זײנען קערפּער אין וואַססער, אונד נאַכהער

יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת־בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם וְאַחֲרֵי־כֵן

קאַנן ער קאָממען אין דאַז לאַגער. דיעזעז זײא אײך צום געזעטץ

יָבוֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה׃ כט וְהָיְתָה לָכֶם לְחֻקַּת

אויף עוויג: אים זיעבענטען מאָנאַטע, אַם צעהנטען (טאַגע) דעז מאָנאַטז,

עוֹלָם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ

זאָללט איהר קאַסטײען אײערע קערפּער, אונד אירגענד אײנע אַרבײט ניכט

תְּעַנּוּ אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם וְכָל־מְלָאכָה לֹא

דירפֿט איהר פֿערריכטען, דער אײנהײמישע אונד דער פֿרעמדע, וועלכער וואָהנט

תַעֲשׂוּ הָאֶזְרָח וְהַגֵּר

אונטער אייך. דען אַן דיזעם טאַגע ווירד מאַן פֿערזאָהנען פֿיר אייך,

בְּתוֹכְכֶם׃ ל כִּי־בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם

אום צו רייניגען אייך, פֿאַן אַללען אייערן זינדען, פֿאָר דעם עוויגען

לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה

זאָללט איהר ריין ווערדען. איין רוהעטאַג האָהער פֿייער איזט עס פֿיר אייך,

תִּטְהָרוּ׃ לא שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן הִיא לָכֶם

וואָ איהר קאַזטייען זאָללט אייערע קערפּער, איין געזעטץ (איזט עס) אויף עוויג.

וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם׃

עס ווירד פֿערזאָהנען דער פּריעסטער, וועלכען מאַן זאַלבען ווירד1) אונד וועלכעם

לב וְכִפֶּר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר־יִמְשַׁח אֹתוֹ וַאֲשֶׁר

מאַן פֿיללען ווירד זיינע האַנדע2) אום פּריעסטערליך צו דיענען, שטאַטט זיינעס פֿאַטערז,

יְמַלֵּא אֶת־יָדוֹ לְכַהֵן תַּחַת אָבִיו

דיעזער לעגע אַן דיא לייננענען קליידער, דיא קליידער דעז הייליגטהומז,

וְלָבַשׁ אֶת־בִּגְדֵי הַבָּד בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ׃

אונד ער זיהנע דאַז אַללערהייליגזטע אונד דאַז שטיפֿטזצעלט

לג וְכִפֶּר אֶת־מִקְדַּשׁ הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד

אויך דען אַלטאַר זאָלל ער זיהנען; אויך פֿיר דיא פּריעסטער אונד פֿיר דאַז גאַנצע

וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ יְכַפֵּר וְעַל הַכֹּהֲנִים וְעַל־כָּל־

פֿאָלק דער פֿערזאַממלונג זאָלל ער פֿערזאָהנען. עס זייא דיעזעס אייך

עַם הַקָּהָל יְכַפֵּר׃ לד וְהָיְתָה־זֹּאת לָכֶם

צום געזעטץ אויף עוויג, צו פֿערזאָהנען פֿיר דיא קינדער ישראל וועגען אַללער

לְחֻקַּת עוֹלָם לְכַפֵּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל־

איהרער זינדען, איינמאַל אים יאַהרע. אונד מאַן טהאַט וויא בעפֿאָהלען דער עוויגע

חַטֹּאתָם אַחַת בַּשָּׁנָה וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה

דעם משה.

אֶת־מֹשֶׁה׃ פ רביעי

עס רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד שפּראַך: רעדע צו

יז א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ ב דַּבֵּר אֶל־

---

1) אשר הייסט: וועלכען, דאַז נאַכפֿאָלגענדע אותו איזט שפּראַכאייגענהייט אונד אונאיבערזעטצבאַר. 2) דאַז הייסט, דען מאַן איינזעטצען ווירד אין זיין אַמט.

אהרן אונד צו זיינען זאֶהנען אונד צו אַללען קינדערן ישראל'ז אונד זאַגע

אהרן ואל־בניו ואל כל־בני ישראל ואמרת

איהנען: דיעזעז איזט דער געגענשטאַנד, וועלכען בעפֿאָהלען דער עוויגע, נעמליך:

אליהם זה הדבר אשר־צוה יהוה לאמר:

יעדער מאַן אויז דעם הויזע ישראל'ז, וועלכער שלאַכטען ווירד איינען אָכזען

ג איש איש מבית ישראל אשר ישחט שור

אָדער איין שאַף אָדער איינע ציעגע אים לאַגער; אָדער וועלכער עז שלאַכטען ווירד

או־כשב או־עז במחנה או אשר ישחט

אויסערהאַלב דעז לאַגערז, אַבער צום איינגאַנגע דעז שטיפֿטזצעלטעז ניכט

מחוץ למחנה: ד ואל־פתח אהל מועד לא

ער עז געבראַכט האַט, דאַרצובריינגען אַלז אָפּפער דעם עוויגען פֿאָר דער וואָהנונג

הביאו להקריב קרבן ליהוה לפני משכן

דעז עוויגען, אַלז בלוטשולד ווערדע עז געררעכנעט דיעזעם מאַננע (אַלז ווען) בלוט

יהוה דם יחשב לאיש ההוא דם

ער פֿערגאָססען האֶטטע, אונד אויזגעראָטטעט ווערדע דיעזער מאַן אויז זיינעם פֿאָלקע.

שפך ונכרת האיש ההוא מקרב עמו:

דאַמיט דאַס זיא בריינגען, דיא קינדער ישראל, איהרע אָפּפער, וועלכע

ה למען אשר יביאו בני ישראל את־זבחיהם אשר

זיא (יעצט) שלאַכטען אויף דעם אָפֿפֿענען פֿעלדע, דאַס זיא זיא בריינגען דעם עוויגען

הם זבחים על־פני השדה והביאם ליהוה

צום איינגאַנגע דעז שטיפֿטזצעלטעז צום פריעזטער, או' דאַס מאַן שלאַכטע (אַלז) אָפּפער

אל־פתח אהל מועד אל־הכהן וזבחו זבחי

דער פֿריעדען דעם עוויגען זיא. אונד דאַס שפּרענגע דער פריעזטער דאַז בלוט

שלמים ליהוה אותם: ו וזרק הכהן את־הדם

אויף דען אַלטאַר דעז עוויגען אַם איינגאַנגע דעז שטיפֿטזצעלטז, או' ער פֿערדאַמפֿפֿען לאַססע

על־מזבח יהוה פתח אהל מועד והקטיר

דאַז פֿעטט צום אַנגענעהמען גערוך, דעם עוויגען (צו עהרען). או' דאַס ניכט זיא אָפּפֿערן

החלב לריח ניחח ליהוה: ז ולא־יזבחו

מעהר איהרע אָפפערמאַהלע דען וואַלדטייפעלן, וואָ זיא היינבוהלען איהנען נאַך(1).

עוֹד אֶת־זִבְחֵיהֶם לַשְּׂעִירִם אֲשֶׁר הֵם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם

איין געזעטץ פיר עוויג זייא דיעס איהנען פיר איהרע געשלעכטספאָלגע.

חֻקַּת עוֹלָם תִּהְיֶה־זֹּאת לָהֶם לְדֹרֹתָם׃ חמישי שלישי

פערנער צו איהנען זאַגע: יעדער מאַן, פאָן דעם הויזע ישראל׳ז אָדער פאָן

ח וַאֲלֵהֶם תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן־

דען פרעמדען, וועלכע וואָהנען אונטער איהנען, דער דאַרברינגט איין גאַנצאָפפער

הַגֵּר אֲשֶׁר־יָגוּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר־יַעֲלֶה עֹלָה

אָדער איין שלאַכטאָפפער, אונד צום איינגאַנגע דעס שטיפטזעלטעס ניכט עס ברינגט,

אוֹ־זָבַח׃ ט וְאֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֶנּוּ

צו בערייטען צו נאַהמען עס דעם עוויגען, זאָ ווערדע אויסגעראָטטעט דיעזער מאַן

לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לַיהוָה וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא

אויס זיינעם פאָלקע. אונד יעדער מאַן פאָם הויזע ישראל אונד פאָן דען פרעמדען,

מֵעַמָּיו׃ י וְאִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר

וועלכע וואָהנען אונטער איהנען, ווען ער עססען ווירד איירגענד עטוואַס בלוט,

הַגָּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יֹאכַל כָּל־דָּם

זאָ ווערדע איך ריכטען מיינען צאָרן, געגען דיא פערזאָן, וועלכע איססט דאַס בלוט

וְנָתַתִּי פָנַי בַּנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת אֶת־הַדָּם

אונד ווערדע אויזראָטטען זיא אויס דער מיטטע איהרעס פאָלקעס. דען דאַס לעבען

וְהִכְרַתִּי אֹתָהּ מִקֶּרֶב עַמָּהּ׃ יא כִּי נֶפֶשׁ

דעס פלייטעס איזט בלוט איזט עס, דאַהער איך עס בעשטיממטע פיר אייך(2) אויף דען אַלטאַר

הַבָּשָׂר בַּדָּם הִוא וַאֲנִי נְתַתִּיו לָכֶם עַל־הַמִּזְבֵּחַ

צו פערזעהנען פיר אייער לעבען, דען דאַס בלוט (איזט) עס, (וועלכעס) פיר דאַס לעבען

לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם כִּי־הַדָּם הוּא בַּנֶּפֶשׁ

פערזעהנט. דאַרום זאַגטע איך צו דען קינדערן ישראל: איירגענד איינע פערזאָן

יְכַפֵּר׃ יב עַל־כֵּן אָמַרְתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל־נֶפֶשׁ

פאָן אייך ניכט זאָלל עססען(3) בלוט, אויך דער פרעמדע, דער דאָ וואָהנט אונטער אייך,

מִכֶּם לֹא־תֹאכַל דָּם וְהַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם

---

1) ד״ה דעם געטצענדיענזטע נאַכהאָנגען. 2) נעמליך צור זיהנע פיר אייערע פערזאָן. 3) איירגענד איינע פערזאָן ניכט זאָלל עססען, היישט: קיינע פערזאָן זאָלל עססען.

ניכט זאָלל עססען בלוט. אונד יעדערמאַן פאָן דען קינדערן ישראל, אונד פאָן

לֹא־יֹאכַל דָּם׃ יג וְאִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן־

דען פֿרעמדען, וועלכע וואָהנען אונטער אייך, דער יאַגען ווירד איין ווילדבּרעט, איין טהיער

הַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יָצוּד צֵיד חַיָּה

אָדער איינען פֿאָגעל, וועלכעס געגעססען ווירד, דאַסס ער אויסגיססען זיין בלוט

אוֹ־עוֹף אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְשָׁפַךְ אֶת־דָּמוֹ

אונד בעדעקקע עס מיט ערדע. דען דאַס לעבען אַללעס פֿלייטעס איזט זיין בלוט,

וְכִסָּהוּ בֶּעָפָר׃ יד כִּי־נֶפֶשׁ כָּל־בָּשָׂר דָּמוֹ

מיט זיינעם לעבען איזט עס (פֿערבונדען), דאַרום זאַגטע איך צו דען קינדערן ישראל: דאַס בלוט

בְנַפְשׁוֹ הוּא וָאֹמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דַּם

אַללעס פֿלייטעס ניכט זאָללט איהר עססען, דען דאַס לעבען אַללעס פֿלייטעס זיין בלוט

כָּל־בָּשָׂר לֹא תֹאכֵלוּ כִּי נֶפֶשׁ כָּל־בָּשָׂר דָּמוֹ

איזט עס, יעדער דער עס איססעט, ווערדע אויסגעראָטטעט. אונ' יעדע פערזאָן. וועלכע

הִוא כָּל־אֹכְלָיו יִכָּרֵת׃ טו וְכָל־נֶפֶשׁ אֲשֶׁר

עססען ווירד איין אַאַס אָדער צעררייססענעס (פֿיעה) עס זייא איינהיימישער אָדער פֿרעמדער

תֹּאכַל נְבֵלָה וּטְרֵפָה בָּאֶזְרָח וּבַגֵּר

זאָלל וואַשען זיינע קליידער, זיך באָדען אין וואַססער, אונד אונריין זיין ביז אַבענד,

וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב

דאַן איזט ער ריין. ווען אַבער ניכט ער וואַשט (זיינע קליידער) אונ' זיינען לייב ניכט באַדעט,

וְטָהֵר׃ טז וְאִם לֹא יְכַבֵּס וּבְשָׂרוֹ לֹא יִרְחָץ

זאָ טראָגט ער זיינע שטראַפֿע.

וְנָשָׂא עֲוֺנוֹ׃ פ

עס רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד שפּראַך: רעדע

יח א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ ב דַּבֵּר

צו דען קינדערן ישראל אונד זאַגע איהנען, איך דער עוויגע

אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֲנִי יְהוָה

(בין) אייער גאָטט. וויא דיא טהאַט דעס לאַנדעס מצרים, וואָ איהר געוואָהנט האַבט

אֱלֹהֵיכֶם׃ ג כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ־מִצְרַיִם אֲשֶׁר יְשַׁבְתֶּם־

דאַרין, ניכט זאָללט איהר טהון, אונד וויא דיא טהאַט דעס לאַנדעס כנען, וואָ איך

בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ וּכְמַעֲשֵׂה אֶרֶץ־כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי

ברינגע איך דאַהין, ניכט זאָלט איהר טהון, אונד נאַך איהרען געזעטצען ניכט

מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה לֹא תַעֲשׂוּ וּבְחֻקֹּתֵיהֶם לֹא

זאָלט איהר וואַנדלען. איינע רעכטע זאָלט איהר אויסאיבען, או' איינע געזעצע

תֵלֵכוּ׃ ד אֶת־מִשְׁפָּטַי תַּעֲשׂוּ וְאֶת־חֻקֹּתַי

זאָלט איהר בעאָבאַכטען, לו וואַנדלען נאַך איהנען; איך דער עוויגע, (בין) אייער גאָטט.

תִּשְׁמְרוּ לָלֶכֶת בָּהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

דאַרום בעאָבאַכטעט איינע געזעטצע אונד איינע רעכטע, וואָ אויסאיבען אום

ה וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה

זיא דער מענש, דאַס ער לעבע (עוויג) דורך זיא; איך דער עוויגע, (פֿערזיכרע דיעזעז).

אֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם אֲנִי יְהוָה׃ ס ששי

יעדער מאַן לו אירגענד איינעם בלוטספֿערוואַנדטען ניכט זאָלט איהר אייך נאַהען1)

ו אִישׁ אִישׁ אֶל־כָּל־שְׁאֵר בְּשָׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ

אויפֿצודעקן דיא בלאָסע, איך, דער עוויגע, (פֿערביטע דיעזעז). דיא בלאָסע דיינעז פֿאַטערז

לְגַלּוֹת עֶרְוָה אֲנִי יְהוָה׃ ס ז עֶרְוַת אָבִיךָ

נעמליך דיא בלאָסע דיינער מוטטער, ניכט זאָלסט דוא אויפֿדעקן, דיינע מוטטער איזט זיא.

וְעֶרְוַת אִמְּךָ לֹא תְגַלֵּה אִמְּךָ הִוא

ניכט זאָלסט דוא אויפֿדעקן איהרע בלאָסע. דיא בלאָסע דער פֿרויא דיינעז פֿאַטערז2)

לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ׃ ס ח עֶרְוַת אֵשֶׁת־אָבִיךָ

ניכט זאָלסט דוא אויפֿדעקן, דיא בלאָסע דיינעז פֿאַטערז איזט עז. דיא בלאָסע

לֹא תְגַלֵּה עֶרְוַת אָבִיךָ הִוא׃ ס ט עֶרְוַת

דיינער שוועזטער, (נעמליך) דער טאָכטער דיינעז פֿאַטערז, אָדער דער טאָכטער דיינער מוטטער,

אֲחוֹתְךָ בַת־אָבִיךָ אוֹ בַת־אִמֶּךָ

געבאָרען אים הויזע אָדער געבאָרען אויסערהאַלב, ניכט זאָלסט דוא אויפֿדעקן

מוֹלֶדֶת בַּיִת אוֹ מוֹלֶדֶת חוּץ לֹא תְגַלֶּה

איהרע בלאָסע. דיא בלאָסע דער טאָכטער דיינעז זאָהנעז, אָדער דער טאָכטער

עֶרְוָתָן׃ ס י עֶרְוַת בַּת־בִּנְךָ אוֹ בַת־

דיינער טאָכטער, ניכט זאָלסט דוא אויפֿדעקן איהרע בלאָסע, דען דיינע (אייגנע) בלאָסע

בִּתְּךָ לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָן כִּי עֶרְוָתְךָ

---

1) ד'ה קיינער זאָלל זיך נאַהען. 2) דיינער שטיעפֿמוטטער.

(זינד) זיא. דיא בלאָסע דער טאָכטער פאָן דער פרויא דיינעס פאַטערס1), ערצייגט
הֵנָּה׃ ס יא עֶרְוַת בַּת־אֵשֶׁת אָבִיךָ מוֹלֶדֶת
פאָן דיינעם פאַטער, דיינע שוועסטער איזט זיא, ניכט זאָללסט דוא אויפדעקען איהרע בלאָסע.
אָבִיךָ אֲחוֹתְךָ הִוא לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ׃ ס
דיא בלאָסע דער שוועסטער דיינעס פאַטערס ניכט זאָללסט דוא אויפדעקען,
יב עֶרְוַת אֲחוֹת־אָבִיךָ לֹא תְגַלֵּה
איינע בלוטספערוואַנדטע דיינעס פאַטערס (איזט) זיא. דיא בלאָסע דער שוועסטער
שְׁאֵר אָבִיךָ הִוא׃ ס יג עֶרְוַת אֲחוֹת־
דיינער מוטטער ניכט זאָללסט דוא אויפדעקען, דען איינע בלוטספערוואַנדטע דיינער מוטטער
אִמְּךָ לֹא תְגַלֵּה כִּי־שְׁאֵר אִמְּךָ
איזט זיא. דיא בלאָסע דעס ברודערס דיינעס פאַטערס ניכט זאָללסט דוא אויפדעקען,
הִוא׃ ס יד עֶרְוַת אֲחִי־אָבִיךָ לֹא תְגַלֵּה
(נעמליך) צו זיינער פרויא, ניכט זאָללסט דוא נאַהען, דיינע באַזע (איזט) זיא. דיא בלאָסע
אֶל־אִשְׁתּוֹ לֹא תִקְרָב דֹּדָתְךָ הִוא׃ ס טו עֶרְוַת
דיינער שנור ניכט זאָללסט דוא אויפדעקקען, דיא פרויא דיינעס זאָהנעס (איזט) זיא, ניכט
כַּלָּתְךָ לֹא תְגַלֵּה אֵשֶׁת בִּנְךָ הִוא לֹא
זאָללסט דוא אויפדעקען איהרע בלאָסע. דיא בלאָסע דער פרויא דיינעס ברודערס
תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ׃ ס טז עֶרְוַת אֵשֶׁת־אָחִיךָ
ניכט זאָללסט דוא אויפדעקען; דיא בלאָסע דיינעס ברודערס (איזט) זיא. דיא בלאָסע
לֹא תְגַלֵּה עֶרְוַת אָחִיךָ הִוא׃ ס יז עֶרְוַת
איינער פרויא או' איהרער טאָכטער ניכט זאָללסט דוא אויפדעקן, דיא טאָכטער איהרעס זאָהנעס
אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תְגַלֵּה אֶת־בַּת־בְּנָהּ
או' דיא טאָכטער איהרער טאָכטער ניכט זאָללסט דוא נעהמען אויפצודעקן איהרע בלאָסע;
וְאֶת־בַּת־בִּתָּהּ לֹא תִקַּח לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ
בלוטספערוואַנדטע זינד זיא, אונצוכט (איזט) דיעס. אויך איינע פרויא צו איהרער שוועסטער
שַׁאֲרָה הֵנָּה זִמָּה הִוא׃ יח וְאִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ
ניכט זאָללסט דוא נעהמען, צו בעלייריגען זיא, אויפצודעקן איהרע בלאָסע נעבען איהר,
לֹא תִקָּח לִצְרֹר לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ עָלֶיהָ

---

1) נעמליך פאָן דיינער שטיעפמוטטער.

כייא איהרעם לעבען. אונד צו איינער פרויא וועהרענד דער אבזאנדערונג
בחייה: יט ואל־אשה בנדת
איהרער אונרייניגקייט ניכט זאללסט דוא נאהען אויפצודעקען איהרע בלאסע. אונד צור
טמאתה לא תקרב לגלות ערותה: כ ואל־
פרויא דיינעס נעבענמענשען ניכט זאללסט דוא געבען דיין בייאלאגער, צור פארטפפלאנצונג,
אשת עמיתך לא־תתן שכבתך לזרע
אונריין צו ווערדען דורך זיא. אונד פאן דיינעם נאכקאממען ניכט זאללסט דוא היגעבען
לטמאה־בה: כא ומזרעך לא־תתן
דורך צו פיהרען פיר דען מולך. דאמיט ניכט דוא ענטווייהעסט דען נאמען
להעביר למלך ולא תחלל את־שם
דיינעס גאטטעס; איך, דער עוויגע, (פערביעטע עס) או' בייא איינער אמנספערזאן
אלהיך אני יהוה: שביעי רביעי כב ואת־זכר
ניכט זאללסט דוא ליעגען, גלייך דעם בייאלאגער בייא איינעם ווייבע, איין גרייעל (איזט) עס.
לא תשכב משכבי אשה תועבה הוא:
או' בייא אירגענד איינעם פיעהע ניכט זאללסט דוא געבען דיין לאגער פעראונרייניגט צו ווערדען
כג ובכל־בהמה לא־תתן שכבתך לטמאה־
דאדורך; אויך איינע פרויא ניכט זאלל שטעהן פאר איינעם פיעהע צו איהרער בעגאטטונג,
בה ואשה לא־תעמד לפני בהמה לרבעה
איינע שאנדליכע פערמישונג (איזט) עס. ניכט זאללט איהר אייך פעראונרייניגן דורך אללעס
תבל הוא: כד אל־תטמאו בכל־
דיעזעס, דען דורך אללעס דיעזעס זינד פעראונרייניגט ווארדען דיא פעלקער, וועלכע
אלה כי בכל־אלה נטמאו הגוים אשר־
איך אויסטרייבע פאר אייך. אונד פעראונרייניגעט ווארד דאס לאנד, דא אהנדעטע איך
אני משלח מפניכם: כה ותטמא הארץ ואפקד
דיא אייסעטהאט, היא דאראויף (ווארר) 1) אונד עס האט אויסגעשפיען דאס לאנד
עונה עליה ותקא הארץ את־
זיינע בעוואהנער. דארום זאללט בעאבאכטען איהר איינע געזעטצע אונד
ישביה: מפטיר כו ושמרתם אתם את־חקתי ואת־

1) דיא גלייכזאם דאראויף געלעגען איזט.

אייגע רעכטע, אונד ניכטז זאָלט איהר טהון פֿאָן אַללען דיעזען גרייעלן,
מִשְׁפָּטַי וְלֹא תַעֲשׂוּ מִכֹּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה
דער איינהיימישע אונד דער פֿרעמדלינג, דער דאַ וואָהנט אונטער אייך. דען
הָאֶזְרָח וְהַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם׃ כז כִּי אֶת־
אַללע דיעזע גרייעלטהאַטען פֿעראיבטען דיא לייטע דעז לאַנדעז, דיא
כָּל־הַתּוֹעֵבֹת הָאֵל עָשׂוּ אַנְשֵׁי־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
פֿאָר אייך (דאַרין וואַרען), אונד עז ווארד פֿערונרייניגט דאַז לאַנד. דאַמיט ניכט
לִפְנֵיכֶם וַתִּטְמָא הָאָרֶץ׃ כח וְלֹא־
אויזשפייע דאַז לאַנד אייך, ווען איהר פֿערונרייניגעט עז, וויא
תָקִיא הָאָרֶץ אֶתְכֶם בְּטַמַּאֲכֶם אֹתָהּ כַּאֲשֶׁר
עז אויזגעשפיען דאַז פֿאָלק, דאַז פֿאָר אייך (דאַרין וואַר). דען אַללעז,
קָאָה אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם׃ כט כִּי כָּל־
וועלכע טהון ווערדען (איינעז) פֿאָן אַללען דיעזען גרייעלן,
אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִכֹּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה
אויזגעראָטטעט זאָללען ווערדען דיעזע פערזאָהנען, דיא (זאָלכעז) טהון, אויז איהרעם פֿאָלקע.
וְנִכְרְתוּ הַנְּפָשׁוֹת הָעֹשֹׂת מִקֶּרֶב עַמָּם׃
בעאָבאַכטעט אַלזאָ איינע פֿעראָרדנונג, ניכטז צו טהון
ל וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־מִשְׁמַרְתִּי לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת
פֿאָן דען גרייעלפֿאָללען געזעטצען, דיא אויזגעפֿיהרט ווארדען פֿאָר אייך, אוי' דאַס ניכט
מֵחֻקּוֹת הַתּוֹעֵבֹת אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ לִפְנֵיכֶם וְלֹא
איהר אייך פֿערונרייניגט דורך זיא, איך, דער עוויגע, אייער גאָטט, (בעפֿעהלע דיעזעז).
תִטַּמְּאוּ בָּהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ פ

סדר קדושים.

עז רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד שפראַך: רעדע צו
יט וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ ב דַּבֵּר אֶל־
דער גאַנצען געמיינדע דער קינדער ישראל אונד זאַגע איהנען: הייליג
כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדֹשִׁים
זאָלט איהר זיין, דען הייליג בין איך, דער עוויגע, אייער גאָטט. יעדער,
תִּהְיוּ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ ג אִישׁ
זיינע מוטטער אונד זיינען פֿאַטער זאָלט איהר עהרפֿירכטען, אונד איינע רוהעטאַגע
אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת־שַׁבְּתֹתַי

זָאלְט איהר בעאָבאַכטען; איך, דער עוויגע, אייער גאָטט, (בעפעהלע עס). ניכט

תִּשְׁמֹרוּ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ ד אַל־

ווענדעט איך צו דען געטצען, אונד געגאָססענע גאָטטער פאָן גוססווערק ניכט זאָלט איהר מאַכען

תִּפְנוּ אֶל־הָאֱלִילִם וֵאלֹהֵי מַסֵּכָה לֹא תַעֲשׂוּ

אייך; איך, דער עוויגע, (בין) אייער גאָטט. אונד ווען איהר שלאַכטען וואָללט

לָכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ ס ה וְכִי תִזְבְּחוּ

פריידענאָפפער דעם עוויגען, נאַך אייערעם וואָהלגעפאַללען קאָננט איהר עס שלאַכטען.

זֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה לִרְצֹנְכֶם תִּזְבָּחֻהוּ׃

אַם טאַגע אייערער אָפפערונג ווערדע עס געגעססען אונד טאַגס דאַרויף;

ו בְּיוֹם זִבְחֲכֶם יֵאָכֵל וּמִמָּחֳרָת

דאָך וואַס איבריג איסט ביס אויף דען דריטטען טאַג, אים פייער ווערדע עס פערבראַננט.

וְהַנּוֹתָר עַד־יוֹם הַשְּׁלִישִׁי בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף׃

ווען אַבער יאָ דאַפאָן געגעססען ווערדען אַם דריטטען טאַגע, פערוואָרפען איסט עס דאַן,

ז וְאִם הֵאָכֹל יֵאָכֵל בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פִּגּוּל הוּא

ניכט ווירד עס וואָהלגעפאַללינג זיין. אונ' ווער דאַפאָן איסט, זיינע שטראַפע זאָל ער טראַגען. דען

לֹא יֵרָצֶה׃ ח וְאֹכְלָיו עֲוֹנוֹ יִשָּׂא כִּי־

דאַס היילינטהום דעס עוויגען ענטווייהעטע ער, אונ' אויסגעראָטטעט ווערדע דיעזע פערזאָן

אֶת־קֹדֶשׁ יְהוָה חִלֵּל וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא

אויס איהרעם פאָלקע. אונד ווען איהר ערנטעט דיא ערנטע אייערעס לאַנדעס, ניכט

מֵעַמֶּיהָ׃ ט וּבְקֻצְרְכֶם אֶת־קְצִיר אַרְצְכֶם לֹא

זאָלזט דוא גאַנץ דאַס ענדע דיינעס פעלדעס אַבערנטען 1), אונ' דיא נאַכלעזע דיינער ערנטע

תְכַלֶּה פְּאַת שָׂדְךָ לִקְצֹר וְלֶקֶט קְצִירְךָ

ניכט זאָלזט דוא אויפלעזען. ניכט זאָלזט דוא אַבפפליקען,

לֹא תְלַקֵּט׃ י וְכַרְמְךָ לֹא תְעוֹלֵל

אונד דיא איינצעלנען טרויבען דיינעס ווייכבערגס ניכט זאָלזט דוא אויפלעזען; דעם אַרמען

וּפֶרֶט כַּרְמְךָ לֹא תְלַקֵּט לֶעָנִי

אונ' דעם פרעמדען זאָלזט דוא איבערלאַססען זיא, איך דער עוויגע אייער גאָטט (בעפעהלע עס).

וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

---

1) תכלה לקצור איזט נאַך העברעאישעם שפראַכגעברויך צו נעהמען גענעטצט אונד נור דורך איין נעבענוואָרט איבערזעטצבאַר.

ניכט זאָללט איהר שטעהלען, או׳ ניכט זאָללט איהר אַבלייגנען, או׳ ניכט זאָללט איהר בעליגן

יא לא תגנבו ולא־תכחשו ולא־תשקרו

יעמאַנד זיינען נעבענמענשען. אויך ניכט זאָללט איהר שוועָרן בייא מיינעם נאַמען אויף פֿאַלשעז,

איש בעמיתו׃ יב ולא־תשבעו בשמי לשקר

דען דוא ענטהייליגעזט דען נאַמען דיינעז גאָטטעז, איך, דער עוויגע (פֿערביטע עז). ניכט

וחללת את־שם אלהיך אני יהוה׃ יג לא־

זאָללזט דוא בעפֿאָרטהיילען דיינען נעכזטען, אונד ניכט זאָללזט דוא רויבען, אונד ניכט

תעשק את־רעך ולא תגזל לא־

זאָללזט דוא איבערנאַכטען לאַזזען דען לאָהן דעז איעטהליכג בייא דיר ביז מאָרגען.

תלין פעלת שכיר אתך עד־בקר׃

ניכט זאָללזט דוא פֿלוכען איינעם טויבען, אונד פֿאָר איינעם בלינדען ניכט זאָללזט דוא לעגע

יד לא־תקלל חרש ולפני עור לא תתן

איין אַנשטאָס, דען פֿירכטען זאָללזט דוא דיך פֿאָר דיינעם גאָטט, איך דער עוויגע.

מכשל ויראת מאלהיך אני יהוה׃ שני חמישי

ניכט טהועט אונרעכט אים געריכטע; ניכט נעהמע ריקזיכט אויף דאַז אַנזעהען

טו לא־תעשו עול במשפט לא־תשא פני־

דעז אַרמען, או׳ ניכט דאַרפֿזט דוא אַכטען דאַז אַנזעהען איינעז גראָססען; נאַך גערעכטיגקייט

דל ולא תהדר פני גדול בצדק

זאָללזט דוא ריכטען דיינען נעבענמענשען. ניכט געהע הערום אַלז פֿערלייאדער

תשפט עמיתך׃ טז לא־תלך רכיל

אונטער דיינעם פֿאָלקע, אויך ניכט בלייבע רוהיג בייא דעם בלוטע 1) דיינעז נעכזטען; איך,

בעמיך לא תעמד על־דם רעך אני

דער עוויגע (בעפֿעהלע עז). ניכט האַססע דיינען ברודער אין דיינעם הערצען,

יהוה׃ יז לא־תשנא את־אחיך בלבבך

צורעכט ווייזען זאָללזט דוא דיינען נעבענמענשען, אַבער ניכט טראַגע איהם נאַך

הוכח תוכיח את־עמיתך ולא־תשא עליו

דיא שולד. ניכט ראַכע דיך, או׳ ניכט בעוואַהרע צאָרן געגען דיא קינדער דיינעז פֿאָלקעז;

חטא׃ יח לא־תקם ולא־תטר את־בני עמך

---

1) נעמליך בייא דער לעבענזגעפֿאַהר.

זיעבע דיינען נעכסטען וויא דיך זעלבסט, איך, דער עוויגע, (בעפעהלע עס).

וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ אֲנִי יְהוָֹה׃ יט אֶת־

אייערע געזעטצע זאללט איהר בעאבאכטען; דיין פיעה ניכט זאללזט דוא בעגאטטען לאססען

חֻקֹּתַי תִּשְׁמֹרוּ בְּהֶמְתְּךָ לֹא־תַרְבִּיעַ

פאן פערשיעדענען ארטען; דיין פעלד ניכט בעזאען, מיט פערשיעדענער ארט, אונד איין קלייד

כִּלְאַיִם שָׂדְךָ לֹא־תִזְרַע כִּלְאָיִם וּבֶגֶד

פאן פערשיעדענער ארט, געמישט פאן וואללע אונד לייגען, ניכט זאלל קאממען אויף דיינען קערפער.

כִּלְאַיִם שַׁעַטְנֵז לֹא יַעֲלֶה עָלֶיךָ׃

אונד יעמאנד ווען בעשלאפען וירד איינע פרויא מיט בייאשלאף דער פארטפפלאנצונג

כ וְאִישׁ כִּי־יִשְׁכַּב אֶת־אִשָּׁה שִׁכְבַת־זֶרַע

אונד זיא איזט איינע לייבאייגענע, דיא היינגעגעבען איזט איינעם אנדערן,

וְהִוא שִׁפְחָה נֶחֱרֶפֶת לְאִישׁ

אבער ניכט לאזגעקויפט ווארד, אדער דיא פרייהייט ניכט געגעבען ווארד איהר, ניכטיגונג

וְהָפְדֵּה לֹא נִפְדָּתָה אוֹ חֻפְשָׁה לֹא נִתַּן־לָהּ בִּקֹּרֶת

ווערדע איהר, (יעדאך) ניכט געטאדטעט ווערדען זיא, וויל ניכט זיא פרייא וואר.

תִּהְיֶה לֹא יוּמְתוּ כִּי־לֹא חֻפָּשָׁה׃

ער אבער בריגנע זיין שולדאפפער דעם עוויגען, צום איינגאנגע דעס שטיפטזעלטעס.

כא וְהֵבִיא אֶת־אֲשָׁמוֹ לַיהוָֹה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד

(נעמליך) איינען ווידדער אלס שולדאפפער. אונד עס פערזאהנע פיר איהן דער פריעסטער

אֵיל אָשָׁם׃ כב וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן

מיט דעם ווידדער דעס שולדאפפערס פאר דעם עוויגען, וועגען זיינער זינדע, דיא

בְּאֵיל הָאָשָׁם לִפְנֵי יְהוָֹה עַל־חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר

ער געזינדיגט, זא וירד פערציעהען איהם וועגען זיינער זינדע, דיא ער געזינדיגט.

חָטָא וְנִסְלַח לוֹ מֵחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא׃ פ *

אונד ווען איהר קאממעט אין דאס לאנד, אונד איהר פפלאנצעט אירגענד איינען בוים,

כג וְכִי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ וּנְטַעְתֶּם כָּל־עֵץ

דער שפייזע טרעגט, זאללט איהר אלס זיינע פארהויט אנזעהן 1) זיינע פרוכט; דרייא

מַאֲכָל וַעֲרַלְתֶּם עָרְלָתוֹ אֶת־פִּרְיוֹ שָׁלֹשׁ

---

1) והפדה לא נפדתה איזט העברעאישע שפראכאייגענהייט, אונד נור דעם זינע נאך איבערזעטצבאר. 2) דעזגל. איט וערלתם ערלתו. *שלישי

יאַהרע זײַא זיא אײַך אַלז פֿאָרהויט, ניכֿט װערדע זיא געגעססען.
שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל:

אונד אים פֿיערטען יאַהרע זײַא אַללע זײַנע פֿרוכֿט הײַליג נור לאָבפרײַזונג
כד ובשנה הרביעת יהיה כל־פריו קדש הלולים

דעם עוויגען. אַבער אים פֿינפֿטען יאַהרע קאָננט איהר געניעססען זײַנע פֿרוכֿט,
ליהוה: כה ובשנה החמישת תאכלו את־פריו

װעלכֿע פֿעראעהרען װירד אײַך זײַנען ערטראַג, איך, דער עוויגע,
להוסיף לכם תבואתו אני יהוה

אײַער גאָטט (פֿערזיכֿערע דיעז). ניכֿט האַלטעט מאַהלצײַט בײַם בלוטע; ניכֿט אַכֿטעט
אלהיכם: כו לא תאכלו על־הדם לא

אויף טאַגעגענבעוועגונג, אונד ניכֿט אַכֿטעט אויף דען װאָגעלזאַנג 1). ניכֿט רונדעט אַב,
תנחשו ולא תעוננו: כז לא תקפו

דיא עקע אײַרעז הויפטהאַאַרעז אונד ניכֿט טילגע דיא עקע
פאת ראשכם ולא תשחית את פאת

דײַנעז באַרטעז. אונד אײַנען אײַנשניטט װעגען אײַנער פֿערשטאָרבענען פֿערזאָן ניכֿט
זקנך: כח ושרט לנפש לא

מאַכֿעט אין אײַרעם פֿלײַשע, אונד אײַנגעאָצטע טריפֿט ניכֿט מאַכֿעט אַן אײַך,
תתנו בבשרכם וכתבת קעקע לא תתנו בכם

איך, דער עוויגע, (פֿערביעטעט עז). ניכֿט ענטווײַהע דײַנע טאָכֿטער,
אני יהוה: כט אל־תחלל את־בתך

זיא נור בוהלערײַא צו פֿיהרען, דאַס ניכֿט בוהלע דאַז לאַנד, אונד פֿאָלל װערדע דאַז לאַנד
להזנותה ולא תזנה הארץ ומלאה הארץ

מיט שאַנדטהאַט. מײַנע רוהעטאַגע בעאָבאַכֿטעט אונד מײַן הײַליגטהום
זמה: ל את־שבתתי תשמרו ומקדשי

זאָללט איהר עהרפֿירכֿטען, איך, דער עוויגע, (בעפֿעהלע עז). ניכֿט װענדעט אײַך
תיראו אני יהוה: לא אל־תפנו

אַן טאָדטענבעשװערער אונד אַן צײַכֿענדײַטלער; ניכֿט זוכֿעט אײַך צו פֿערונרײַניגען
אל־האבת ואל־הידענים אל־תבקשו לטמאה

---

1) איהר זאָללט נאַאך, ניכֿט שכֿטען אויף אַבערגלױביטע פֿאָרבעדײַטונג.

דורך זיא, איך, דער עוויגע, אייער גאָטט (וואַרנע דאַפאָר). פאַר דעם גרויען הויפטע

בהם אני יהוה אלהיכם׃ לב מפני שיבה

שטעהע אויף, אונד עהרע דאס אַנזעהען איינעס אַלטען, דאַמיט דוא עהרפורכט בעציינסט

תקום והדרת פני זקן ויראת

דיינעם גאָטטע, איך בין דער עוויגע. אונד ווען זיך אויפהאָלט

מאלהיך אני יהוה׃ ס רביעי ששי לג וכי־יגור

בייא דיר איין פרעמדער אין אייערעם לאַנדע, ניכט דריקעט איהן. וויא איין איינהיימישער

אתך גר בארצכם לא תונו אתו׃ לד כאזרח

פאָן אייך זייא איך דער פרעמדע, דער זיך אויפהאָלט בייא אייך, או׳ דוא אולסט ליעבען

מכם יהיה לכם הגר ׀ הגר אתכם ואהבת

איהן וויא דיך זעלבסט, דען, פרעמדלינגע וואַרעט איהרט אים לאַנדע מצרים, איך,

לו כמוך כי־גרים הייתם בארץ מצרים אני

דער עוויגע, בין אייער גאָטט. ניכט טהועט אונרעכט אים געריכטע,

יהוה אלהיכם׃ לה לא־תעשו עול במשפט

אים פאָלענמאַס, אים געוויכטע או׳ אין דעם נעזעלמאַס1). ריכטיגע וואַגע,

במדה במשקל ובמשורה׃ לו מאזני צדק

ריכטיגע געוויכטשטיינע, ריכטיגעז טראָקענמאַס או׳ ריכטיגעז פלינגענמאַס זייא בייא אייך;

אבני־צדק איפת צדק והין צדק יהיה לכם

איך, דער עוויגע, אייער גאָטט, דער איך הערויזגעפיהרט האַבע אייך אויז דעם לאַנדע

אני יהוה אלהיכם אשר־הוצאתי אתכם מארץ

מצרים, (בעפעהלע עז). בעאָבאַכטעט אַללע איינע געזעטצע אונד אַללע

מצרים׃ לז ושמרתם את־כל־חקתי ואת־כל־

איינע רעכטע אונד איבעט אויז זיא; איך, דער עוויגע, (בעפעהלע עז).

משפטי ועשיתם אתם אני יהוה׃ פ חמישי

עז רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד שפראַך: צו דען קינדערן

כ א וידבר יהוה אל־משה לאמר׃ ב ואל־בני

ישראל זאַגע: יעדער אַמן פאָן דען קינדערן ישראל, אָדער פאָן דען פרעמדלינגען,

ישראל תאמר איש איש מבני ישראל ומן־הגר

1) דאס איזט וואָן אַמס פיר פליסיגע אונד טראָקקענע דינגע.

וועלכער וואָהנט אונטער ישראל, דער דאַ היגיבט פֿאָן זיינעם זאַמען דעם (גאָטצן) מולך,

הַגָּר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתֵּן מִזַּרְעוֹ לַמֹּלֶךְ

זאָלל געטאָדטעט ווערדען, דאַז פֿאָלק דעז לאַנדעז ווערפֿע איהן צו טאָדטע מיט שטיינען.

מוֹת יוּמָת עַם הָאָרֶץ יִרְגְּמֻהוּ בָאָבֶן׃

אונ' איך ווערדע ריכטען איינען צאָרן געגען דיעזען מאַן, אונד ווערדע אויזראָטטען איהן

ג וַאֲנִי אֶתֵּן אֶת־פָּנַי בָּאִישׁ הַהוּא וְהִכְרַתִּי אֹתוֹ

אויז דער מיטטע זיינעז פֿאָלקעז, וויל פֿאָן זיינעם זאַמען ער געגעבען דעם מולך, אום

מִקֶּרֶב עַמּוֹ כִּי מִזַּרְעוֹ נָתַן לַמֹּלֶךְ לְמַעַן

צו פֿעראונרייניגען איין היילגטהום אונד צו ענטווייהען, איינען היילגען נאַמען1).

טַמֵּא אֶת־מִקְדָּשִׁי וּלְחַלֵּל אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי׃

ווען נאַמליך אבווענדען ווערדען דאַז פֿאָלק דעז לאַנדעז, איהרע אויגען

ד וְאִם הַעְלֵם יַעְלִימוּ עַם הָאָרֶץ אֶת־עֵינֵיהֶם

פֿאָן דיעזעם מאַננע, ווען ער דאַהין גיבט פֿאָן זיינעם זאַמען דעם מולך ניכט

מִן־הָאִישׁ הַהוּא בְּתִתּוֹ מִזַּרְעוֹ לַמֹּלֶךְ לְבִלְתִּי

צו טאָדטען איהן, זאָ ווערדע ווענדען איך איינען צאָרן געגען דיעזען מאַן

הָמִית אֹתוֹ׃ ה וְשַׂמְתִּי אֲנִי אֶת־פָּנַי בָּאִישׁ הַהוּא

אונ' געגען זיין געשלעכט, אונ' ווערדע אויזראָטטען איהן, אונ' אַללע, דיא דאַ בוהלען

וּבְמִשְׁפַּחְתּוֹ וְהִכְרַתִּי אֹתוֹ וְאֵת ׀ כָּל־הַזֹּנִים

איהם נאַך, היכצובוהלען נאַך דעם מולך, אויז דער מיטטע איהרעז פֿאָלקעז.

אַחֲרָיו לִזְנוֹת אַחֲרֵי הַמֹּלֶךְ מִקֶּרֶב עַמָּם׃

אונד דיא פערזאָן, וועלכע זיך ווענדען ווירד אַן טאָדטענבעטוואָרער אונד אַן

ו וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תִּפְנֶה אֶל־הָאֹבֹת וְאֶל־

צייכענדייטלער, היכצובוהלען נאַך איהנען, ווערדע איך ריכטען איינען צאָרן

הַיִּדְּעֹנִים לִזְנֹת אַחֲרֵיהֶם וְנָתַתִּי אֶת־פָּנַי

געגען דיעזע פערזאָן, אונד ווערדע אויזראָטטען זיא אויז דער מיטטע איהרעז פֿאָלקעז.

בַּנֶּפֶשׁ הַהִוא וְהִכְרַתִּי אֹתוֹ מִקֶּרֶב עַמּוֹ׃

איהר זאָללט אייך היילג האַלטען, דאַס איהר בלייבעט היילג. דען איך דער עוויגע (בין)

ז וְהִתְקַדִּשְׁתֶּם וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים כִּי אֲנִי יְהוָה

1) שם קדשי בעדייטעט, אַלזאָ טטינדע שמי הקדש.

אייער גאטט. איהר איזט בעאבאכטען אייגע געזעטצע

אֱלֹהֵיכֶם׃ ששי שביעי ח וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־חֻקֹּתַי

אונד אויזאיבען זיא, איך בין דער עוויגע, דער אייך הייליגעט. דאס יעדערמאן

וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם אֲנִי יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם׃ ט כִּי־אִישׁ אִישׁ

וועלכער פלוכען ווירד זיינעם פאטער אדער זיינער מוטטער ווערדע געטאדטעט,

אֲשֶׁר יְקַלֵּל אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ מוֹת יוּמָת

זיינעם פאטער אדער זיינר מוטטר האט ער געפלוכט, זיינע בלוטשולד האפטעט אן איהם.

אָבִיו וְאִמּוֹ קִלֵּל דָּמָיו בּוֹ׃

אונד יעדער, וועלכער עהעברוך טרייבט מיט דעם ווייבע איינעז אנדערן, דער

י וְאִישׁ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת־אֵשֶׁת אִישׁ אֲשֶׁר

עהעברוך טרייבט מיט דעם ווייבע זיינעז נאכזטען, זאלל געטאדטעט ווערדן דער עהעברעכר

יִנְאַף אֶת־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ מוֹת־יוּמַת הַנֹּאֵף

אונד דיא עהעברעכערין. יעמאנד דער דא ליעגט בייא דעם ווייבע זיינעז פאטערז,

וְהַנֹּאָפֶת׃ יא וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת־אֵשֶׁת אָבִיו

דיא בלעסע זיינעז פאטערז האט ער אויפגעדעקט, זיא זאללען געטאדטעט ווערדןביידע,

עֶרְוַת אָבִיו גִּלָּה מוֹת־יוּמְתוּ שְׁנֵיהֶם

איהרע בלוטשולד האפטעט אן איהנען. אונד יעמאנד ווען ליעגט בייא

דְּמֵיהֶם בָּם׃ יב וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת־

זיינר שוויעגערטאכטר, זאללן זיא געטאדטעט ווערדען ביידע, איינע טאנדליכע פעראיטונג

כַּלָּתוֹ מוֹת יוּמְתוּ שְׁנֵיהֶם תֶּבֶל

האבען זיא, איהרע בלוטשולד האפטעט אן איהנען. אונד יעמאנד דער דא ליעגט

עָשׂוּ דְּמֵיהֶם בָּם׃ יג וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב

בייא איינער מאננזפערזאן, גלייך דעם בייאלאגר בייא איינער פרויענזפערזאן, איינען גרייעל

אֶת־זָכָר מִשְׁכְּבֵי אִשָּׁה תּוֹעֵבָה

האבען זיא אויז, ביידע, געטאדטעט זאללען זיא ווערדען, איהרע בלוטשולד

עָשׂוּ שְׁנֵיהֶם מוֹת יוּמָתוּ דְּמֵיהֶם

האפטעט אן איהנען. אונד יעמאנד דער נעהמען ווירד איינע פרויא אונד

בָּם׃ יד וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת־אִשָּׁה וְאֶת־

איהרע מוטטער, אונצוכט איזט דיעס, אים פייער זאלל מאן פערברעננען, איהן אונד זיא,

אִמָּהּ זִמָּה הִוא בָּאֵשׁ יִשְׂרְפוּ אֹתוֹ וְאֶתְהֶן

דאמיט ניכט זייא אונצוכט אונטער אייך. אונד יעמאנד, וועלכער געבען ווירד

וְלֹא־תִהְיֶה זִמָּה בְּתוֹכְכֶם׃ טו וְאִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן

זיין בייאלאגער בייא איינעם פיעה, געטאֶדטעט ווערדע ער, אונד אויך דאז פיעה

שְׁכָבְתּוֹ בִּבְהֵמָה מוֹת יוּמָת וְאֶת־הַבְּהֵמָה

זאָללט איהר אומברינגען. אונד איינע פרויא, וועלכע זיך נאַהען ווירד צו אירגענד

תַּהֲרֹגוּ׃ טז וְאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרַב אֶל־כָּל־

איינעם פיעה, דאַס עז זיך בעגאַטטע מיט איהר, דאַ זאָללסט דוא אומברינגען דיא פרויא

בְּהֵמָה לְרִבְעָה אֹתָהּ וְהָרַגְתָּ אֶת־הָאִשָּׁה

אונד דאַז פיעה; געטאֶדטעט זאָללען זיא ווערדען, איהרע בלוטשולד האַפטעט אַן איהנען.

וְאֶת־הַבְּהֵמָה מוֹת יוּמָתוּ דְּמֵיהֶם בָּם׃

אונד איין מאַן, וועלכער נעהמען ווירד זיינע שוועסטער, דיא טאָכטער זיינעז פאַטערז,

יז וְאִישׁ אֲשֶׁר־יִקַּח אֶת־אֲחֹתוֹ בַּת־אָבִיו

אָדער דיא טאָכטער זיינער מוטטער, אונד ער זיעהעט איהרע בלאֶסע, אונד זיא

אוֹ בַת־אִמּוֹ וְרָאָה אֶת־עֶרְוָתָהּ וְהִיא

ווירד זעהען זיינע בלאֶסע, איינע בלוטשאַנדע איזט דאַז, זיא זאָללען אויזגעראָטטעט ווערדען

תִרְאֶה אֶת־עֶרְוָתוֹ חֶסֶד הוּא וְנִכְרְתוּ

פאָר דען אויגען דער קינדער איהרעז פאָלקעז, דיא בלאֶסע זיינער שוועסטער האַט ער ענטהיללט,

לְעֵינֵי בְּנֵי עַמָּם עֶרְוַת אֲחֹתוֹ גִּלָּה

זיינע שטראַפע מוס ער טראַגען. אונד איין מאַן, וועלכער ליעגען ווירד בייא

עֲוֹנוֹ יִשָּׂא׃ יח וְאִישׁ אֲשֶׁר־יִשְׁכַּב אֶת־

איינער בלוט־קראַנקען פרויא, אונד דעקט אויף איהרע בלאֶסע; איהרע קוועללע

אִשָּׁה דָּוָה וְגִלָּה אֶת־עֶרְוָתָהּ אֶת־מְקֹרָהּ

האַט ער ענטבלאֶסט, אונד זיא האַט אויפגעדעקט דען קוועלל איהרעז בלוטעז,

הֶעֱרָה וְהִוא גִּלְּתָה אֶת־מְקוֹר דָּמֶיהָ

אויזגעראָטטעט זאָללען זיא ווערדען בײדע אויז דער מיטטע איהרעז פאָלקעז.

וְנִכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם מִקֶּרֶב עַמָּם׃

אויך דיא בלאֶסע דער שוועסטער דיינער מוטטער, אָדער דער שוועסטער דיינעז פאַטערז,

יט וְעֶרְוַת אֲחוֹת אִמְּךָ וַאֲחוֹת אָבִיךָ

ניכט זאָללסט דוא אויפדעקען, דען, ווען יעמאַנד זיינע בלוטספערוואַנדטען ענטבלאֶסט,

לֹא תְגַלֵּה כִּי אֶת־שְׁאֵרוֹ הֶעֱרָה

איהרע שטראַפֿע מיסען זיא טראַגען. אונד יעמאַנד, וועלכער ליעגן ווירד ביא זיינער באַזע,

עֲוֺנָ֥ם יִשָּֽׂאוּ׃ כ וְאִ֗ישׁ אֲשֶׁ֤ר יִשְׁכַּב֙ אֶת־דֹּ֣דָת֔וֹ

דיא בלאָסע זיינעס אָהייאַס האַט ער אויפֿגעדעקט, איהרע זינדע זאָללן זיא ביסן, קינדערלאָס

עֶרְוַ֥ת דֹּד֖וֹ גִּלָּ֑ה חֶטְאָ֥ם יִשָּׂ֖אוּ עֲרִירִ֥ים

זאָללען זיא שטערבען; אונד יעמאַנד, וועלכער נעהמען ווירד דיא פֿרויא זיינעס ברודערס,

יָמֻֽתוּ׃ כא וְאִ֗ישׁ אֲשֶׁ֥ר יִקַּ֛ח אֶת־אֵ֥שֶׁת אָחִ֖יו

פֿערוואָרפֿענהייט איזט דיעס, דיא בלאָסע זיינעס ברודערס האַט ער אויפֿגעדעקט קינדערלאָס

נִדָּ֣ה הִ֑וא עֶרְוַ֥ת אָחִ֛יו גִּלָּ֖ה עֲרִירִ֥ים

זאָללען זיא זיין. זאָ זאָללט איהר בעאָבאַכטען אַללע מיינע געזעטצע אונד אַללע

יִֽהְיֽוּ׃ כב וּשְׁמַרְתֶּ֤ם אֶת־כָּל־חֻקֹּתַי֙ וְאֶת־כָּל־

מיינע רעכטע, אונד זאָללט אויסאיבען זיא, דאַמיט ניכט אויסשפייע איך

מִשְׁפָּטַ֔י וַעֲשִׂיתֶ֖ם אֹתָ֑ם וְלֹֽא־תָקִ֤יא אֶתְכֶם֙

דאַס לאַנד, וואָ איך ברינגע אייך דאַהין, צו וואָהנען

הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁ֨ר אֲנִ֜י מֵבִ֥יא אֶתְכֶ֛ם שָׁ֖מָּה לָשֶׁ֥בֶת

דאַרין. ניכט זאָללט איהר וואַנדלען אין דען געזעטצען דעס פֿאָלקעס, דאַס איך

בָּֽהּ׃ שביעי כג וְלֹ֤א תֵֽלְכוּ֙ בְּחֻקֹּ֣ת הַגּ֔וֹי אֲשֶׁר־אֲנִ֥י

ווענטשיקע פֿאָר אייך, דען אַללעס דיעזעס טהאַטען זיא, דאַרום פֿאַנד איך עקעל

מְשַׁלֵּ֖חַ מִפְּנֵיכֶ֑ם כִּ֤י אֶת־כָּל־אֵ֙לֶּה֙ עָשׂ֔וּ וָאָקֻ֖ץ

אַן איהנען, נון זאַגע איך צו אייך, איהר זאָללט ערבען איהר לאַנד,

בָּֽם׃ כד וָאֹמַ֣ר לָכֶ֗ם אַתֶּם֮ תִּֽירְשׁ֣וּ אֶת־אַדְמָתָם֒

אונד איך וויל עס איינגעבען אייך, אין בעזיטץ צו נעהמען עס, איין לאַנד איבערפֿליסענד

וַאֲנִ֞י אֶתְּנֶ֤נָּה לָכֶם֙ לָרֶ֣שֶׁת אֹתָ֔הּ אֶ֛רֶץ זָבַ֥ת

פֿאָן מילך אונד האָניג. איך בין דער עוויגע, אייער גאָטט, דער איך אַבגעזאָנדערט

חָלָ֖ב וּדְבָ֑שׁ אֲנִ֗י יְהֹוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֔ם אֲשֶׁר־הִבְדַּ֥לְתִּי

אייך אויס דען פֿעלקערן. דאַרום זאָללט איהר אַבזאָנדערן צווישען

אֶתְכֶ֖ם מִן־הָֽעַמִּֽים׃ מפטיר כה וְהִבְדַּלְתֶּ֞ם בֵּֽין־

דעם ריינען פֿיעה אונד דעם אונריינען, צווישען דעם אונריינען געפֿליגעל

הַבְּהֵמָ֤ה הַטְּהֹרָה֙ לַטְּמֵאָ֔ה וּבֵין־הָע֥וֹף הַטָּמֵ֖א

אונד דעם ריינען, דאַמיט ניכט איהר צום גרייעל מאַכעט אייערע פערזאָהנען,

לַטָּהֹ֑ר וְלֹֽא־תְשַׁקְּצ֨וּ אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶ֜ם

דורך פיעה אונד דורך געפליגעל אונד דורך אללעס, וואס קריעכט אויף דער ערדע,

בַּבְּהֵמָה וּבָעוֹף וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּרְמֹשׂ הָאֲדָמָה

דאס איך אויסגעזאָנדערט פיר אייך אלז פערוואונרייניגענד. איהר זאָללט זיין מיר

אֲשֶׁר־הִבְדַּלְתִּי לָכֶם לְטַמֵּא׃ כו וִהְיִיתֶם לִי

געהייליגעט, דען הייליג בין איך, דער עוויגע, אונד האבע אבגעזאָנדערט אייך

קְדֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהֹוָה וָאַבְדִּל אֶתְכֶם

אויז דען פעלקערן צו געהערען מיר. אונד איינע מאננספערזאָן אָדער איינע וויבספערזאָן

מִן־הָעַמִּים לִהְיוֹת לִי׃ כז וְאִישׁ אוֹ־אִשָּׁה

ווען זיא1) זיין ווירד אונטער איהנען טאָדטענבעשווערער אָדער צייכענדייטלער

כִּי־יִהְיֶה בָהֶם אוֹב אוֹ יִדְּעֹנִי

זאָללען זיא געטאָדטעט ווערדען; מיט שטיינען זאָלל מאן צו טאָדע ווערפען זיא,

מוֹת יוּמָתוּ בָּאֶבֶן יִרְגְּמוּ אֹתָם

איהרע בלוטשולד (הינפטעט) אן איהנען.

דְּמֵיהֶם בָּם׃ פ סדר אמור

עז זאגטע דער עוויגע צו משה: שפרעכע צו דען פריעסטערן,

כא א וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־הַכֹּהֲנִים

דען זאָהנען אהרן'ז אונד זאגע איהנען: אן איינער טאָדטען פערזאָן ניכט

בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לְנֶפֶשׁ לֹא־

זאָלל מאן זיך פערוואונרייניגען, אונטער זיינעם פאָלקע; זאָנדערן נור

יִטַּמָּא בְּעַמָּיו׃ ב כִּי אִם־

אן זיינעם בלוטספערוואנדטען דער נאהע איזט איהם, אן זיינער מוטטער אָדער אן זיינעם פאטער

לִשְׁאֵרוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו לְאִמּוֹ וּלְאָבִיו

אָדר אן זיינעם זאָהן, אָדר אן זיינער טאָכטער, אָדר אן זיינעם ברודער; אויך אן זיינער שוועסטער

וְלִבְנוֹ וּלְבִתּוֹ וּלְאָחִיו׃ ג וְלַאֲחֹתוֹ

דער יונגפרויא, דיא נאהע פערוואנדט איזט איהם, דיא נעמליך נאָך ניכט אנגעהערטע

הַבְּתוּלָה הַקְּרוֹבָה אֵלָיו אֲשֶׁר לֹא־הָיְתָה

איינעם מאננע, אן איהר דארף ער זיך פערוואונרייניגען. ניכט אבער דארף זיך פערוואונרייניגען

לְאִישׁ לָהּ יִטַּמָּא׃ ד לֹא יִטַּמָּא

1) דיעזע פערזאָן.

דער הערר1) אין זיינעם פאָלקע, זיך צו ענטווייהען. ניכט זאָללען זיא זיך טערען

בעל בעמיו להחלו׃ ס ה לא־יקרחה*

איינע גלאַטצע פאָן איהרעם הויפטע אוי׳ דיא עקקע איהרעס באַרטעס ניכט זאָללען זיא אַבשערען,

קרחה בראשם ופאת זקנם לא יגלחו

אונד אין איהרעם פלייטע ניכט זאָללען זיא איינשניידען איינשניטטע. הייליג

ובבשרם לא ישרטו שרטת׃ ו קדשים

זאָללען זיא זיין איהרעם גאָטטע, דאַמיט ניכט זיא ענטווייהען דען נאַמען איהרעס גאָטטעס;

יהיו לאלהיהם ולא יחללו שם אלהיהם

דאַ דיא פייעראָפפער דעס עוויגען, דיא (אָפפער=)שפייזע איהרעס גאָטטעס, זיא

כי את־אשי יהוה לחם אלהיהם הם

דאַרברינגען, דאַרום זייען זיא הייליג. איין פרויענציממער, דאַס איינע הורע

מקריבם והיו קדש׃ ז אשה זנה

אָדער איינע געשוואָכטע איזט, ניכט דירפען זיא נעהמען, אונד איינע פרויא פערטריעבען

וחללה לא יקחו ואשה גרושה

פאָן איהרעם מאַננע, ניכט זאָללען זיא נעהמען, דען הייליג איזט ער2) זיינעם גאָטטע.

מאישה לא יקחו כי־קדש הוא לאלהיו׃

הייליג זאָלסט דוא איהן האַלטען, וויל דיא (אָפפער=)שפייזע דיינעס גאָטטעס ער

ח וקדשתו כי־את־לחם אלהיך הוא

דאַרברינגט, הייליג זייא ער דיר, דען הייליג בין איך, דער עוויגע,

מקריב קדש יהיה־לך כי קדוש אני יהוה

דער איך הייליגעט. אונד דיא טאָכטער איינעס פריעסטערליכען מאַננעס, דיא

מקדשכם׃ ט ובת איש כהן כי

זיך ענטווייהעט דורכ אונצוכט3), איהרען פאַטער זיא ענטווייהעט, אים פייער

תחל לזנות את־אביה היא מחללת באש

ווערדע זיא פערבראַננט. אונד דער פריעסטער, דער פאָרציגליכסטע

תשרף׃ ס י והכהן הגדול

פאָן זיינען ברידערן, וואָ געגאָססען ווארד אויף זיין הויפט דאַס זאַלבונגסאָהל,

מאחיו אשר־יוצק על־ראשו ׀ שמן המשחה

1) נעמליך דאַס אָבערהויפט, נאַך דער מיינונג דעס הרב המבאר מו״ה הירץ וויזעל מיט ריעס דער האָהעפריעסטער. 2) יעדער פריעסטער נעמליך. 3) נעמליך אונצוכט צו טרייבן.

חונד דער געזאלבט האט זיינע הענדע1), דאס ער אנליעהען דארף דיא קליידער2),

וּמִלֵּא אֶת־יָדוֹ לִלְבֹּשׁ אֶת־הַבְּגָדִים

זיין הויפט ניכט זאלל ער פערווילדערן לאססען3) חונד זיינע קליידער ניכט

אֶת־רֹאשׁוֹ לֹא יִפְרָע וּבְגָדָיו לֹא

זאלל ער צערייסען. חונד צו אירגענד איינעם טאדטען קערפער ניכט קאממע ער;

יִפְרֹם׃ יא וְעַל כָּל־נַפְשֹׁת מֵת לֹא יָבֹא

זעלבסט אן זיינעם פאטער חונד אן זיינער מוטטער ניכט דארף ער זיך פערחונרייניגען.

לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטַּמָּא׃

חונד אויז דעם היילגטהומע ניכט זאלל ער הערויזגעהען, דאס ניכט ער ענטווייהע דאז

יב וּמִן־הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא יְחַלֵּל אֵת

היילגטהום זיינעז גאטטעז, דען דיא קראנע דעז זאלבאלז זיינעז גאטטעז

מִקְדַּשׁ אֱלֹהָיו כִּי נֵזֶר שֶׁמֶן מִשְׁחַת אֱלֹהָיו

איזט אויף איהם, איך, דער עוויגע, (געביעטע עז). חונד ער, איינע פרויענספערזאן

עָלָיו אֲנִי יְהוָה׃ יג וְהוּא אִשָּׁה

אין איהרעם יונגפערשטאנדע זאלל ער נעהמען (צור עהע). איינע וויטטווע,

בִבְתוּלֶיהָ יִקָּח׃ יד אַלְמָנָה

אדער איינע פערשטריבענע אדער איינע געשוואכטע, אדער איינע הורע, דיעזע ניכט

וּגְרוּשָׁה וַחֲלָלָה זֹנָה אֶת־אֵלֶּה לֹא

דארף ער נעהמען; זאנדערן נור איינע יונגפרויא אויז זיינעם פאלקע, זאלל ער נעהמען

יִקָּח כִּי אִם־בְּתוּלָה מֵעַמָּיו יִקַּח

צור פרויא. דאמיט ניכט ער ענטווייהע זיינע נאכקאממען אונטער זיינעם פאלקע; דען

אִשָּׁה׃ טו וְלֹא־יְחַלֵּל זַרְעוֹ בְּעַמָּיו כִּי

איך, דער עוויגע, היילגע איהן. עז רעדעטע דער עוויגע

אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשׁוֹ׃ ס שני טז וַיְדַבֵּר יְהוָה

צו משה חונד שפראך: רעדע צו אהרן חונד זאגע: יעדער

אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ יז דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר אִישׁ

פאן דיינען נאכקאממען נאך איהרען געשלעכטספאלגען, ווען זיין ווירד אן איהם

מִזַּרְעֲךָ לְדֹרֹתָם אֲשֶׁר יִהְיֶה בוֹ

1) ד"ה אין זיין אמט איינגעזעטצט איזט. 2) נעמליך דיא אבערפריעזטער־ליכען. 3) בייא איינעם טרויערפאללע.

איין געברעכען ניכט זאָל ער נאַהען דאַרצוברינגען דיא (אָפּפער=)שפייזע זיינעז גאָטטעז.

מוּם לֹא יִקְרַב לְהַקְרִיב לֶחֶם אֱלֹהָיו׃

דען יעדער, מאַן, וועו אַן איהם איזט איין געברעכען, ניכט דאַרף ער נאַהען

יח כִּי כָל־אִישׁ אֲשֶׁר־בּוֹ מוּם לֹא יִקְרָב

איין בלינדער מאַן אָדער איין לאַהמער, אָדער איין פּלאַטטנאַזיגער אָדר איין לאַנגגלידריגער;

אִישׁ עִוֵּר אוֹ פִסֵּחַ אוֹ חָרֻם אוֹ שָׂרוּעַ׃

אָדער איין מאַן, וואָ זיין ווירד אַן איהם איין ברוך דעז פוסעז, אָדער איין ברוך

יט אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר־יִהְיֶה בוֹ שֶׁבֶר רָגֶל אוֹ שֶׁבֶר

דער האַנד; אָדער איין בוקליכטער אָדער איין צווערג, אָדער וויסגעפלעקט אים אויגע,

יָד׃ כ אוֹ־גִבֵּן אוֹ־דַק אוֹ תְּבַלֻּל בְּעֵינוֹ

אָדער איט טראָקנער קרעצע אָדער איט פייכטער קרעצע, אָדר איט צערקוועטשטען האָדן.

אוֹ גָרָב אוֹ יַלֶּפֶת אוֹ מְרוֹחַ אָשֶׁךְ׃

יעדער מאַן, וועו אַן איהם איזט איין געברעכען, נאַך פאָן דעם נאַכקאָממען

כא כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־בּוֹ מוּם מִזֶּרַע

אהרן'ז דעז פריעזטערז, ניכט טרעטע ער הינצו דאַרצוברינגען דיא פייעראָפּפר דעז עוויגן,

אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לֹא יִגַּשׁ לְהַקְרִיב אֶת־אִשֵּׁי יְהוָה

איין געברעכען איזט אַן איהם, דיא אָפּפערשפייזע זיינעז גאָטטעז ניכט טרעטע ער הינצו

מוּם בּוֹ אֵת לֶחֶם אֱלֹהָיו לֹא יִגַּשׁ

דאַרצוברינגען. דיא (אָפּפער=) שפייזע זיינעז גאָטטעז פאָם אַלֶערהייליגזטען

לְהַקְרִיב׃ כב לֶחֶם אֱלֹהָיו מִקָּדְשֵׁי הַקֳּדָשִׁים

זאָ וויא פאָן דעם הייליגען דאַרף ער עזזען; יעדאָך צום פאָרהאַנגע ניכט

וּמִן־הַקֳּדָשִׁים יֹאכֵל׃ כג אַךְ אֶל־הַפָּרֹכֶת לֹא

קאָממע ער, אונ' צום אַלטאַר ניכט טרעטע ער הינצו, דען איין געברעכען איזט אַן איהם.

יָבֹא וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִגַּשׁ כִּי־מוּם בּוֹ

ניכט ענטווייהע ער מיינע הייליגטהימער, דען איך, דער עוויגע, הייליגע זיא.

וְלֹא יְחַלֵּל אֶת־מִקְדָּשַׁי כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשָׁם׃

זאָ רעדעטע משה צו אהרן אונד צו דעזזען זאָהנען אונד צו אַללען קינדערן

כד וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו וְאֶל־כָּל־בְּנֵי

ישראל.

יִשְׂרָאֵל׃

פ

עז רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד שפראַך: רעדע צו

כב א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ ב דַּבֵּר אֶל־

אהרן או' צו זיינען זאָהנען, דאַס זיא זיך ענטהאַלטען פאָן דען היילִיגטהיומערן דער קינדער

אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו וְיִנָּזְרוּ מִקָּדְשֵׁי בְנֵי־

ישראל [דאַמיט ניכט זיא ענטווייהען דען נאַמען מיינער היילִיגקייט] וועלכע דיעזע

יִשְׂרָאֵל וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי אֲשֶׁר הֵם

הייליגען מיר; איך, דער עוויגע, (געביעטע עז). זאַגע איהנען:

מַקְדִּשִׁים לִי אֲנִי יְהוָה׃ ג אֱמֹר אֲלֵהֶם

פיר אייערע געשלעכטספאָלגע, יעדערמאַן דער היכצוטרעטען ווירד פאָן אַללע

לְדֹרֹתֵיכֶם כָּל־אִישׁ ׀ אֲשֶׁר־יִקְרַב מִכָּל־

אייערן נאַכקאָממען, צו דען היילִיגטהיומערן, וועלכע הייליגען ווערדען דיא קינדער ישראל

זַרְעֲכֶם אֶל־הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יַקְדִּישׁוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל

דעם עוויגען 1), אונד זיינע אונרייניגקייט איזט אַן איהם, זאָלל אויסגעראָטטעט ווערדען

לַיהוָה וְטֻמְאָתוֹ עָלָיו וְנִכְרְתָה

דיעזע פערזאָן פאָן מיינעם אַנגעזיכטע הינוועג; איך, דער עוויגע. יעדער מאַן

הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִלְּפָנַי אֲנִי יְהוָה׃ ד אִישׁ אִישׁ

פאָן דען נאַכקאָממען אהרן'ז, ווען ער איזט אויסזעטציג אָדער פלוססבעהאַפטעט,

מִזֶּרַע אַהֲרֹן וְהוּא צָרוּעַ אוֹ זָב

פאָן דען היילִיגטהיומערן ניכט עססע ער ביז דאַס ער ריין איזט, אונד ווער דאַ אַנריהרט

בַּקֳּדָשִׁים לֹא יֹאכַל עַד אֲשֶׁר יִטְהָר וְהַנֹּגֵעַ

אַן אירגענד איינען אונרייניגען דורך איינע לייכע 2), אָדער יעמאַנד ווען אַבגעהט פאָן איהם

בְּכָל־טְמֵא־נֶפֶשׁ אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר־תֵּצֵא מִמֶּנּוּ

זאַמענפלוס, אָדער יעמאַנד וועלכער אַנריהרט אַן אירגענד עטוואַז קריעכענדעז,

שִׁכְבַת־זָרַע׃ ס אוֹ־אִישׁ אֲשֶׁר יִגַּע בְּכָל־שֶׁרֶץ

דאַז פערונרייניגט איהן, אָדער אַן איינען מענשען, דער אונריין מאַכט איהן,

אֲשֶׁר יִטְמָא־לוֹ אוֹ בְאָדָם אֲשֶׁר יִטְמָא־לוֹ

דורך אירגענד איינע אונרייניגקייט; איינע פערזאָן, וועלכע אַנריהרט דאַראַן, זייא אונריין

לְכֹל טֻמְאָתוֹ׃ ו נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תִּגַּע־בּוֹ וְטָמְאָה

1) אונד דאַפאָן איססט. 2) טמא נפש בעדייטעט אַן טטיכדע טמא בנפש.

ביז אבענד, אונד ניכט עססע (דיעזע פערזאָן) פאָן דען הייליגטהימערן, אויסער
עד־הערב ולא יאכל מן־הקדשים כי
ווען ער געבאַדעט זיינען קאָרפער אין וואַססער, ווען דאַן אונטערגעגאַנגען איזט דיא זאָננע,
אם־רחץ בשרו במים: ז ובא השמש
זיא ער ריין, אונד הערנאַך דאַרף ער עססען פאָן דען הייליגטהימערן, דען זיינע שפייזע
וטהר ואחר יאכל מן־הקדשים כי לחמו
איזט דיעס. געפאַללענעס אונד צעררייססענעס ניכט זאָלל ער עססען, אונד זיך צו ווערדען
הוא: ח נבלה וטרפה לא יאכל לטמאה
דאַדורך, איך, דער עוויגע. דען זיא זאָללען בעאָבאַכטען איינע פאָרשריפט, דאַמיט ניכט
בה אני יהוה: ט ושמרו את־משמרתי ולא
זיא לאַדען אויף זיך זינדע, אונד שטערבען דאַראַן, ווען זיא עס ענטווייהען 1), איך,
ישאו עליו חטא ומתו בו כי יחללהו אני
דער עוויגע, הייליגע זיא. אונד יעדער געמיינע 2), ניכט עססע ער הייליגעס;
יהוה מקדשם: י וכל־זר לא־יאכל קדש
דער הויזגענאָססע איינעס פריעסטערס אונד דער מיעטהלינג, ניכט דאַרף עססען הייליגעס.
תושב כהן ושכיר לא־יאכל קדש:
אַבער איין פריעסטער ווען דאַ קויפט איינע פערזאָן מאַן אַנקויף פיר זיין געלד, דיעזע
יא וכהן כי־יקנה נפש קנין כספו הוא
דאַרף עססען דאַפאָן, או' דיא געבאָרענען זיינעס הויזעס דיעזע דירפען עססען פאָן זיינער שפייזע
יאכל בו ויליד ביתו הם יאכלו בלחמו:
אַבער דיא טאָכטער איינעס פריעסטערס ווען זיא איזט דיא פרויא איינעס געמיינען מאַננעס, דיעזע
יב ובת־כהן כי תהיה לאיש זר הוא
פאָן דער העבע דער הייליגטהימער ניכט דאַרף עססען. יעדאָך דיא טאָכטער איינעס פריעסטערס
בתרומת הקדשים לא תאכל: יג ובת־כהן
ווען זיא איזט וויטווע, אָדער איינע געשידענע, או' קינדער ניכט זיא האַט, קעהרט זיא צוריק
כי תהיה אלמנה וגרושה וזרע אין לה ושבה
אין דאַס הויס איהרעס פאַטערס וויא אין איהרער יוגענד, או' פאָן דער שפייזע איהרעס פאַטערס
אל־בית אביה כנעוריה מלחם אביה

1) דאַס הייליגע נעמליך. 2) זר הייסט: איין פרעמדער, אונד אין בעצוג אויף דען פריעסטער הייסט יעדער ניכטפריעסטער: איין געמיינער.

דאַרף זיא עססען; אַבער איר געבענד איין געמיינער ניכט דאַרף עססען דאַפאָן. אונ' יעמאַנד

תֹּאכֵל וְכָל־זָר לֹא־יֹאכַל בּוֹ׃ יד וְאִישׁ

ווען עססען ווירד היילינגעס אויס אירטהום, פיגע ער דען פינפטען טהייל הינצו,

כִּי־יֹאכַל קֹדֶשׁ בִּשְׁגָגָה וְיָסַף חֲמִשִׁיתוֹ עָלָיו

אונ' ערשטאַטטע דעם פריעסטער דאַס היילינגע. ניכט אַבער זאָללען זיא (זעלבסט) ענטווייהען

וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת־הַקֹּדֶשׁ׃ טו וְלֹא יְחַלְּלוּ

דיא היילינגטהימער, דער קינדער ישראל, וועלכע זיא ענטהעבען דעם עוויגען

אֶת־קָדְשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת אֲשֶׁר־יָרִימוּ לַיהוָה׃

זיא מאַכטען לאַדען אויף זיך דיא שטראַפע דער פערשולדונג ווען זיא עססען

טז וְהִשִּׂיאוּ אוֹתָם עֲוֹן אַשְׁמָה בְּאָכְלָם אֶת־

איהרע היילינגטהימער, דען איך, דער עוויגע, הייליגע זיא.

קָדְשֵׁיהֶם כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשָׁם׃ פ שלישי

עס רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד שפראַך: רעדע צו אהרן

יז וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ יח דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן

אונד צו זיינען זאָהנען אונד צו אַללען קינדערן ישראל אונד זאַגע איהנען:

וְאֶל־בָּנָיו וְאֶל כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם

יעדער מאַן פאָן דעם הויזע ישראל אונד פאָן דען פרעמדלינגען אונטער ישראל,

אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר בְּיִשְׂרָאֵל

וועלכער דאַרברינגט זיין אָפּפער, וועגען איר געבענד עטוואַס אַנגעלאָבטעס,

אֲשֶׁר יַקְרִיב קָרְבָּנוֹ לְכָל־נִדְרֵיהֶם

אָדער וועגען איר געבענד עטוואַס פרייוויללינעס, וועלכעס זיא דאַרברינגען דעם עוויגען

וּלְכָל־נִדְבוֹתָם אֲשֶׁר־יַקְרִיבוּ לַיהוָה

צו גאַנצאָפּפער; אייך צור גנאַדע, איין פעהלרפרייעס מענגליכעס (זיא עס 1) פאָם רינדפיעה

לְעֹלָה׃ יט לִרְצֹנְכֶם תָּמִים זָכָר בַּבָּקָר

פאָן שאַפען אָדער פאָן ציעגען. אַללעס וואָס דאַראַן איזט איין פעהל ניכט

בַּכְּשָׂבִים וּבָעִזִּים׃ כ כֹּל אֲשֶׁר־בּוֹ מוּם לֹא

דירפט איהר דאַרברינגען, דען ניכט צור גנאַדע ווירד עס זיין פיר אייך. אונד יעמאַנד,

תַקְרִיבוּ כִּי־לֹא לְרָצוֹן יִהְיֶה לָכֶם׃ כא וְאִישׁ

---

1) מענליך, ווען עס גנאַדיג אויפגענאָממען ווערדען זאָלל.

וועך ער דאַרברינגט איין פֿריידענאָפּפֿער דעם עוויגען, צו וויהען איין אַנגעלאָבטעז
כִּֽי־יַקְרִ֥יב זֶֽבַח־שְׁלָמִ֖ים לַֽיהוָ֑ה לְפַלֵּא־נֶ֙דֶר֙
אָדער אַלז פֿרייוויליגעז פֿאָם רינדפֿיעה, אָדער פֿאָם קליינפֿיעה, אָהנעפֿעהל ווירד עז זיין
א֣וֹ לִנְדָבָ֔ה בַּבָּקָ֖ר א֣וֹ בַצֹּ֑אן תָּמִ֤ים יִֽהְיֶה֙
נור געהעדע; אירגענד איין געברעכען ניכט דאַרף זיין דאַראַן. בלינדעז אָדער
לְרָצ֔וֹן כָּל־מ֖וּם לֹ֥א יִֽהְיֶה־בּֽוֹ׃ כב עַוֶּ֩רֶת֩ א֨וֹ
געברעכליכעז, אָדער פֿערשטיאמעלטעז, אָדער וואַרציגעז, אָדער טראָקקען קרעטציגעז,
שָׁב֜וּר אֽוֹ־חָר֣וּץ אֽוֹ־יַבֶּ֗לֶת א֤וֹ גָרָב֙
אָדער פֿייכט קרעטציגעז, ניכט דירפֿט איהר דאַרברינגען דיעזע דעם עוויגען
א֣וֹ יַלֶּ֔פֶת לֹא־תַקְרִ֥יבוּ אֵ֖לֶּה לַֽיהוָ֑ה
אונד איין פֿייעראָפּפֿער ניכט דירפֿט איהר לעגען דאַפֿאָן אויף דען אַלטאַר, דעם עוויגען.
וְאִשֶּׁ֗ה לֹא־תִתְּנ֥וּ מֵהֶ֛ם עַל־הַמִּזְבֵּ֖חַ לַֽיהוָֽה׃
אונד איין אָכז אָדער לאַם איבערגליעדריג, אָדער קורצגליעדריג, אַלז פֿרייוויליגעז
כג וְשׁ֥וֹר וָשֶׂ֖ה שָׂר֣וּעַ וְקָל֑וּט נְדָבָ֙ה֙
קאַננסט דוא בערייטען עז, אַבער אַלז אַנגעלאָבטעז ניכט ווירד עז געהעריג אויפֿגענאָממען.
תַּעֲשֶׂ֣ה אֹת֔וֹ וּלְנֵ֖דֶר לֹ֥א יֵרָצֶֽה׃
או' דעזזען האָדען צערדריקט אָדער צערקוועטשט אָדער אַבגעריססען אָדער צעררישען זינד
כד וּמָע֤וּךְ וְכָתוּת֙ וְנָת֣וּק וְכָר֔וּת
ניכט זאָללט איהר דאַרברינגען דעם עוויגען, אונד אין אייערעם לאַנדע ניכט
לֹ֥א תַקְרִ֖יבוּ לַֽיהוָ֑ה וּבְאַרְצְכֶ֖ם לֹ֥א
דירפֿט איהר אַכלען דערגלייכען. אויך פֿאָן דער האַנד איינעז אויזלענדערז ניכט
תַעֲשֽׂוּ׃ כה וּמִיַּ֣ד בֶּן־נֵכָ֗ר לֹ֥א
זאָללט איהר דאַרברינגען דיזז אָפּפֿערשפייזע אייערעז גאָטטעז פֿאָן אַללען דיעזען, דען
תַקְרִ֛יבוּ אֶת־לֶ֥חֶם אֱלֹהֵיכֶ֖ם מִכָּל־אֵ֑לֶּה כִּ֣י
איהרע פֿערשטיאמלונג איזט אַן איהנען, איין געברעכען איזט אַן איהנען, ניכט
מָשְׁחָתָ֤ם בָּהֶם֙ מ֣וּם בָּ֔ם לֹ֥א
ווערדען זיא צור געהעדע אַנגענאָממען פֿיר אייך. עז רעדעטע
יֵרָצ֖וּ לָכֶֽם׃ ס כו וַיְדַבֵּ֥ר
דער עוויגע צו משה אונד שפראַך: איין אָכז-קאַלב אָדער שאַף-לאַם, אָדער
יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ כז שׁ֣וֹר אוֹ־כֶ֤שֶׂב אוֹ־

ליעגענלאַסן, ווען עז געבאָרען ווירד, זאָלל עז בלייבן זיעבען טאַגע ביים

עֵז כִּי יִוָּלֵד וְהָיָה שִׁבְעַת יָמִים תַּחַת

זיינער אוטטער; דאָך פאָם אַכטען טאַגע אונד ווייטער, ווירד עז גנעדיג אויפגענאָממען

אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וָהָלְאָה יֵרָצֶה

אַלז פייעראָפפער, דעם עוויגען צו עהרען. אונד איינען אָכזען אָדער איין שאַף,

לְקָרְבַּן אִשֶּׁה לַיהוָה׃ כח וְשׁוֹר אוֹ־שֶׂה

דאַזזעלבע זאַמט זיינעם יונגען, ניכט דירפט איהר שלאַכטען אַן איינעם טאַגע.

אֹתוֹ וְאֶת־בְּנוֹ לֹא תִשְׁחֲטוּ בְּיוֹם אֶחָד׃

אונד ווען איהר אָפפערט איין דאַנקאָפפער דעם עוויגען, צור גנאַדע פיר אייך

כט וְכִי־תִזְבְּחוּ זֶבַח־תּוֹדָה לַיהוָה לִרְצֹנְכֶם

שלאַכטעט עז. אַן דעמזעלבן טאַגע אוערדע עז געגעססען, ניכט דירפט איהר איבריג לאַססען

תִּזְבָּחוּ׃ ל בַּיּוֹם הַהוּא יֵאָכֵל לֹא־תוֹתִירוּ

דאַפאָן ביז מאָרגען, איך, דער עוויגע. בעאָבאַכטעט איינע געבאָטע,

מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר אֲנִי יְהוָה׃ לא וּשְׁמַרְתֶּם מִצְוֹתַי

אונד איבעט אויז זיא; איך, דער עוויגע. אונד ניכט זאָללט איהר ענטווייהען

וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם אֲנִי יְהוָה׃ לב וְלֹא תְחַלְּלוּ

איינען הייליגען נאַמען 1), דען איך וויל געהייליגט זיין אונטער דען קינדערן ישראל, איך בין

אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי

דער עוויגע, דער אייך הייליגעט, דער הערויזגעפיהרט אייך. אויז דעם לאַנדע

יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם׃ לג הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ

מצרים, צו זיין אייך צום גאָטט; איך, דער עוויגע.

מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה׃ פ רביעי

עז רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד שפראַך: רעדע צו

כג א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ ב דַּבֵּר אֶל־

דען קינדערן ישראל אונד זאַגע איהנען, דיא פעסטטאַגע דעז עוויגען, וואַז

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר־

איהר פערקינדען זאָללט אַן איהנען פערקינדיגונגען דער הייליגקייט, דיעזעז זינד איינע פעזטע.

תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדָי׃

---

1) שם קדשי בעדייטעט, אַלזאָ טטינרע שמי הקדש.

זעכז טאַגע קאַן פֿערריכטעט ווערדען אַרבייט, אַבער אַם זיעבענטען טאַגע

ג שֵׁשֶׁת יָמִים תֵּעָשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי

איזט איין האָהער פֿייערטאַג, פֿערקינדיגונג דער הייליגקייט, איירגענד איינע אַרבייט ניכט

שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלָאכָה לֹא

דירפֿט איהר פֿערריכטען, איין רוהעטאַג איזט עז דעם עוויגען, אין אַללען

תַעֲשׂוּ שַׁבָּת הִוא לַיהוָה בְּכֹל

אייערן וואָהנפּלעטצען.

מוֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ פ

דיעזעז זינד דיא פֿעסטטאַגע דעז עוויגען, פֿערקינדיגונגען דער הייליגקייט, וועלכע

ד אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר־

איהר פֿערקינדען זאָללט צו איהרער בעשטיממטען צייט. אים ערזטען מאָנאַטע,

תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם׃ ה בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן

אַם פֿיערצעהנטען טאַגע דעז מאָנאַטז, צווישען ביידען אַבענדען, איזט פסח־אָפּפֿער

בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעַרְבָּיִם פֶּסַח

דעם עוויגען צו עהרען. אונד אַם פֿיערצעהנטען טאַגע דיעזעז מאָנאַטז,

לַיהוָה׃ ו וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה

איזט דיא פֿייער דעז אונגעזייערטען ברָאָדעז, דעם עוויגען צו עהרען; זיעבען טאַגע

חַג הַמַּצּוֹת לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים

אונגעזייערטעז בראָד זאָללט איהר עססען. אַם ערזטען טאַגע

מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ׃ ז בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן

פֿערקינדיגונג דער הייליגקייט זייא בייא אייך; איירגענד איינע האַנדווערקזאַרבייט, ניכט

מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא

דירפֿט איהר פֿערריכטען. איהר זאָללט דאַרברינגען איין פֿייעראָפּפֿער דעם עוויגען,

תַעֲשׂוּ׃ ח וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה

זיעבען טאַגע (הינדורך). אַם זיעבענטען טאַגע איזט פֿערקינדיגונג דער הייליגקייט

שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ

איירגענד איינע האַנדווערקזאַרבייט ניכט דירפֿט איהר פֿערריכטען.

כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ פ

עז רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד שפּראַך: רעדע צו

ט וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ י דַּבֵּר אֶל־

דען קינדערן ישראל אונד זאגע איהנען: ווען איהר קאממעט אין
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי־תָבֹאוּ אֶל־
דאס לאנד, וועלכעס איך געבע אייך, אונד איהר ערנטעט דיא ערנטע דארין,
הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וּקְצַרְתֶּם אֶת־קְצִירָהּ
זאללט איהר ברינגען איין עומר1), (מאס) ערסטלינג אייערער ערנטע דעם
וַהֲבֵאתֶם אֶת־עֹמֶר רֵאשִׁית קְצִירְכֶם אֶל־
פריעסטער. ער מאכע איינע שווענקונג מיט דעם עומר פאר דעם עוויגען,
הַכֹּהֵן׃ יא וְהֵנִיף אֶת־הָעֹמֶר לִפְנֵי יְהוָה
צו אייערער בעגנאדיגונג. אן דעם מארגען נאך דעם רוהעטאגע2) מאכע דאמיט דיא שווענקונג
לִרְצֹנְכֶם מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת יְנִיפֶנּוּ
דער פריעסטער. איהר זאללט צובערייטען אן דעם טאגע, דא איהר דיא שווענקונג מאכט
הַכֹּהֵן׃ יב וַעֲשִׂיתֶם בְּיוֹם הֲנִיפְכֶם
מיט דעם עומר, איין לאמם אהנע פעהל, דאס איין יאהר צום גאנצאפפער, דעם עוויגען,
אֶת־הָעֹמֶר כֶּבֶשׂ תָּמִים בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה לַיהוָה׃
אונד דיא אפפערגאבע דאצו צווייא צעהנטעל פיינעס מעהל איינגעריהרט מיט אהל,
יג וּמִנְחָתוֹ שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
איין פייעראפפער דעם עוויגען, צום אנגענעהמען גערוך או' דאס טראנקאפפער דאצו, ווין
אִשֶּׁה לַיהוָה רֵיחַ נִיחֹחַ וְנִסְכֹּה* יַיִן
איין פיערטעל הין. אונד ברוד, אונד זאנגענמעהל אונד גריינע קערנער ניכט
רְבִיעִת הַהִין׃ יד וְלֶחֶם וְקָלִי וְכַרְמֶל לֹא
דירפט איהר עססען ביז אן עבען דיעזעם טאגע, ביז איהר ברינגעט דאס
תֹאכְלוּ עַד־עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה עַד הֲבִיאֲכֶם אֶת־
אפפער אייערעס גאטטעס. איין געזעטץ אויף עוויג, פיר אייערע געשלעכטספאלגע אין אללען
קָרְבַּן אֱלֹהֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל
אייערן וואהנפלעטצען. אויך זאללט איהר אבצעהלען אייך
מֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ ס טו וּסְפַרְתֶּם לָכֶם
פאם אנדערן מארגען דעס רוהעטאגעס אן, פאן דעם טאגע, דא איהר ברינגעט דען
מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הֲבִיאֲכֶם אֶת־

*ונסכו קרי

1) עומר הייסט איינע גארבע, אונד בעדייטעט אויך, איין געוויססעס מאאס, היער בעדייטעט עס, דיעזעס מאאס מיט געטריידע. 2) נאמליך אם טאגע נאך דעם ערסטען פייערטאגע.

עומר דער שווענקונג, זיעבען וואָכען, פֿאָללשטענדיג איזזען זיא זיין.

עֹמֶר הַתְּנוּפָה שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה׃

בִּיז צום אַנדערן מאָרגען נאַך דער זיעבענטען וואָכע זאָללט איהר צעהלען פֿינפֿציג

טז עַד מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִת תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים

טאַגע; דאַן ברינגעט איינע נייע אָפּפֿערגאַבע, דעם עוויגען.

יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה׃

אויז אייערן וואָהנפּלעטצען ברינגעט דאַז בראָד דער שווענקונג, צווייא שטיק,

יז מִמּוֹשְׁבֹתֵיכֶם תָּבִיאוּ ׀ לֶחֶם תְּנוּפָה שְׁתַּיִם

פֿאָן צווייא צעהנטעל פֿיינען מעהלעז זאָללען זיא זיין, דאַז געזייערטעז בראָד

שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת תִּהְיֶינָה חָמֵץ

ווערדען זיא געבאַקקען; דאַז ערזטלינגזאָפּפֿער דעם עוויגען צו עהרען. אויך ברינגעט דאַר,

תֵּאָפֶינָה בִּכּוּרִים לַיהוָה׃ יח וְהִקְרַבְתֶּם

נעבען דעם בראָדע זיעבען שאַפֿע אָהנע פֿעהל, אַלט איין יאַהר,

עַל־הַלֶּחֶם שִׁבְעַת כְּבָשִׂים תְּמִימִם בְּנֵי שָׁנָה

אונד שטיער פֿאָם יונגען רינדע איינען, אונד ווידדער צווייא; דיעזע זייען איין גאַנצאָפּפֿער

וּפַר בֶּן־בָּקָר אֶחָד וְאֵילִם שְׁנָיִם יִהְיוּ עֹלָה

דעם עוויגען. נעבזט איהרער אָפּפֿערגאַבע אונד איהרען טראַנקאָפּפֿערן, אַלז פֿייעראָפּפֿער

לַיהוָה וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם אִשֵּׁה

צום אַנגענעהמען גערוך דעם עוויגען. איהר זאָללט בערייטען איינען ציעגענבאָק

רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה׃ יט וַעֲשִׂיתֶם שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד

צום זינדאָפּפֿער, אונד צווייא לעממער, אַלט איין יאַהר צום פֿרידענזאָפּפֿערמאַהל

לְחַטָּאת וּשְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה לְזֶבַח שְׁלָמִים׃

עז אַללע איינע שווענקונג דער פּריעזטער מיט איהנען נעבזט דעם בראָדע דער ערזטלינגע

כ וְהֵנִיף הַכֹּהֵן ׀ אֹתָם עַל לֶחֶם הַבִּכֻּרִים

אַלז איינע שווענקונג פֿאָר דעם עוויגען, נעבזט דען ביידען לעממערן, געהייליגט

תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה עַל־שְׁנֵי כְּבָשִׂים קֹדֶשׁ

זאָללען זיא זיין דעם עוויגען או' דעם פּריעזטער (געהאָרען). איהר זאָללט פֿערקינדן (דאַז פֿעזט)

יִהְיוּ לַיהוָה לַכֹּהֵן׃ כא וּקְרָאתֶם

אַן עבען דיעזעם טאַגע, פֿערקינדיגונג דער הייליגקייט זייא ביא אייך, אירגענד

בְּעֶצֶם ׀ הַיּוֹם הַזֶּה מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־

איינע האַנדווערקזאַרבייט ניכט דירפֿט איהר פֿערריכטען. איין געזעטץ פֿיר עוויג, אויס עז

מלאכת עבדה לא תעשו חקת עולם

אין אַללען אייערן וואָהנפּלעטצען פֿיר אייערע געשלעכטספֿאָלגע. אונד ווען איהר ערנטעט

בכל־מושבתיכם לדרתיכם: כב ובקצרכם

דיא ערנטע אייערעס לאַנדעס, ניכט זאָללסט דוא פֿאָללענדס דיא עקקע דיינעס פֿעלדעס

את־קציר ארצכם לא־תכלה פאת שדך

אַפּערנטען 1), אויך דיא נאַכלעזע דיינער ערנטע ניכט דאַרפֿסט דוא אויפֿלעזען, דעם אַרמען

בקצרך ולקט קצירך לא תלקט לעני

אונד דעם פֿרעמדלינגע אוסט דוא איבערלאַססען וויא, איך, דער עוויגע,

ולגר תעזב אתם אני יהוה

אייער גאָטט, (בעפֿעהלע דיעס).

אלהיכם: פ חמישי

עס רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד טפראַך: רעדע צו דען קינדערן

כג וידבר יהוה אל־משה לאמר: כד דבר אל־בני

ישראל אוי' זאַגע (איהנען): אים זיעבענטען מאָנאַטע, אַם ערסטען (טאַגע) דעס מאָנאַטעס,

ישראל לאמר בחדש השביעי באחד לחדש

זייא בייא אייך איין רוהעטאַג, איינע געדעכטניספֿייער (מיט) הערנערטאָנן,

יהיה לכם שבתון זכרון תרועה

איינע פֿערקינדיגונג דער הייליגקייט. אירגענד איינע האַנדווערקזאַרבייט ניכט

מקרא־קדש: כה כל־מלאכת עבדה לא

דירפֿט איהר פֿערריכטען, אונ' איהר זאָללט דאַרברינגען איין פֿייעראָפּפֿער דעם עוויגען.

תעשו והקרבתם אשה ליהוה: ס

עס רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד טפראַך: דאָך אַם צעהנטען (טאַגע)

כו וידבר יהוה אל־משה לאמר: כז אך בעשור

דיעזעס זיעבענטען מאָנאַטעס, איין טאַג דער פֿערזאָהנונג זייא ער, איינע פֿערקינדיגונג

לחדש השביעי הזה יום הכפרים הוא מקרא־

דער הייליגקייט זייא בייא אייך, אונד איהר זאָללט קאַסטייען אייערע לייבער,

קדש יהיה לכם ועניתם את־נפשתיכם

1) תכלה בקצרך איזט זאָ וויא תכלה לקצר נאַך העברעאישעם שפראַכגעברויכע צו
זאַממענגעטטעללט, אונד נור דורך איין נעבענוואָרט איבערזעטצבאַר.

אונ' זאָלט דאַרברינגען איין פייעראָפּפער דעם עוויגען. אוי' אירגענד איינע אַרבייט ניכט
וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה׃ כח וְכָל־מְלָאכָה לֹא
דירפט איהר פערריכטען אַן עבען דיעזעם טאַגע. דען איין טאַג דער פערזאָהנונג
תַעֲשׂוּ בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה כִּי יוֹם כִּפֻּרִים
(איזט) ער, צו פערזאָהנען פיר אייך פאָר דעם עוויגען, אייערעם גאָטטע. דען
הוּא לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ כט כִּי
יעדע פערזאָן וועלכע ניכט זיך קאַזטייעט אַן עבען דיעזעם טאַגע
כָל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא־תְעֻנֶּה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה
דיא זאָלל אויזגעראָטטעט ווערדען אויז איהרעם פאָלקע. אונד יעדע פערזאָן, וועלכע
וְנִכְרְתָה מֵעַמֶּיהָ׃ ל וְכָל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר
פערריכטעט אירגענד איינע אַרבייט אַן עבען דיעזעם טאַגע, ווערדע איך פערטילגען
תַּעֲשֶׂה כָּל־מְלָאכָה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְהַאֲבַדְתִּי
דיעזע פערזאָן אויז איהרעם פאָלקע. אירגענד וועלכע אַרבייט
אֶת־הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקֶּרֶב עַמָּהּ׃ לא כָּל־מְלָאכָה
ניכט זאָלט איהר פערריכטען, איין געזעץ, אויף עוויג איזט עז פיר אייערע געשלעכטספאָלגע
לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם
אין אַללען אייערען וואָהנפלעטצען. איין רוהעטאַג האָהער פייער (איזט) עז פיר אייך,
בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ לב שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן הוּא לָכֶם
איהר זאָלט קאַזטייען אייערע לייבער, אַם נייכטען (טאַגע) דעז מאָנאַטז אַם אַבענד:
וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב
פאָן אַבענד ביז אַבענד זאָלט איהר פייערן אייערן רוהעטאַג.
מֵעֶרֶב עַד־עֶרֶב תִּשְׁבְּתוּ שַׁבַּתְּכֶם׃ פ ששי
עז רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד שפראַך: רעדע צו דען קינדערן
לג וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ לד דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
ישראל אונד זאַגע (איהנען), אַם פינפצעהנטען טאַגע
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם
דיעזעז זיעבענטען מאָנאַטז, (איזט) דאַז לויבהיטטענפעזט זיעבען טאַגע,
לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה חַג הַסֻּכּוֹת שִׁבְעַת יָמִים
דעם עוויגען (צו עהרען). אַם ערזטען טאַגע, איזט פערקינדיגונג דער הייליגקייט אירגענד
לַיהוָה׃ לה בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־

איינע האַנדוועַרקזאַרבייט ניכט דירפט איהר פערריכטען. זיעבען טאַגע
מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ לו שִׁבְעַת יָמִים
זאָללט איהר דאַרברינגען פייעראָפּפער דעם עוויגען. אַם אַכטען טאַגע פערקינדיגונג
תַּקְרִיבוּ אִשֶּׁה לַיהוָה בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מִקְרָא־
דער הייליגקייט זייא בייא אייך, או' איהר זאָללט דאַרברינגען איין פייעראָפּפער דעם עוויגען,
קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה
איין ענטהאַלטונגסטאַג1) איזט עס, אירגענד איינע האַנדוועַרקזאַרבייט, ניכט
עֲצֶרֶת הִוא כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא
זאָללט איהר פערריכטען. דיעזעס זינד דיא פעסטטאַגע דעס עוויגען, וואָ איהר פערקינדען זאָללט
תַעֲשׂוּ׃ לז אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ
אַן איהנען הייליגע פערקינדיגונגען, דאַרצוברינגען פייעראָפּפער דעם עוויגען, גאַנצאָפּפער
אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ לְהַקְרִיב אִשֶּׁה לַיהוָה עֹלָה
או' אָפּפערגאַבע, שלאַכטאָפּפער או' טראַנקאָפּפער, דאַס פעראָרדנעטע יעדעס אַן זיינעם טאַגע.
וּמִנְחָה זֶבַח וּנְסָכִים דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ׃
אויסער דען שבת־טאַגען דעס עוויגען אונד אויסער אייערן גאַבען אונד אויסער
לח מִלְּבַד שַׁבְּתֹת יְהוָה וּמִלְּבַד מַתְּנוֹתֵיכֶם וּמִלְּבַד
אַללען אייערן געליבדען, אונד אויסער אַללען אייערן פרייאוויליגען געשענקען, דיא
כָּל־נִדְרֵיכֶם וּמִלְּבַד כָּל־נִדְבֹתֵיכֶם אֲשֶׁר
איהר געבען ווערדעט דעם עוויגען. יעדאָך אַם פינפצעהנטען טאַגע דעס מאָנאַטס
תִּתְּנוּ לַיהוָה׃ לט אַךְ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ
דעס זיבענטען, ווען איהר איינגעבראַכט האַבט דיא פרוכט דעס לאַנדעס, זאָללט איהר פייערן
הַשְּׁבִיעִי בְּאָסְפְּכֶם אֶת־תְּבוּאַת הָאָרֶץ תָּחֹגּוּ
דאַס פעסט דעס עוויגען זיעבען טאַגע (לאַנג); אַם ערסטען טאַגע (איזט) רוהעטאַג,
אֶת־חַג־יְהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן שַׁבָּתוֹן
אונד אַם אַכטען טאַגע (ווידער) רוהעטאַג. איהר זאָללט נעהמען אייך אַם טאַגע
וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי שַׁבָּתוֹן׃ מ וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם

---

1) זיך האַלטער געטראָפּטע צוענטהאַלטען.

אַם ערזטען דיא פרוכט (אתרוג) פאָם בױמע הדר, דיא צווייגען פאָן פאַלמען1),

הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים

אונד אייכען צווייג פאָם בױמע עבות2) אונד באַכווײדען3), אונד זאָללט פרעהליך זיין

וַעֲנַף עֵץ־עָבֹת וְעַרְבֵי־נָחַל וּשְׂמַחְתֶּם

פאָר דעם עוויגען, אייערעם גאָטטע, זיעבען טאַגע. אונד איהר זאָללט פייערן

לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים׃ מא וְחַגֹּתֶם

עס (אַלס) איין פעסט דעם עוויגען (צו עהרן) זיעבען טאַגע אים יאַהרע; אַלס איין געזעטץ

אֹתוֹ חַג לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּשָּׁנָה חֻקַּת

אויף עוויג, פיר אייערע געשלעכטספאָלגע, אים זיעבענטען מאָנאַטע זאָללט איהר פייערן עס.

עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי תָּחֹגּוּ אֹתוֹ׃

אין לויבהיטטען זאָללט איהר וואָהנען זיעבען טאַגע, אַללע איינהיימישע אין ישראל

מב בַּסֻּכֹּת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים כָּל־הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל

זאָללען וואָהנען אין לויבהיטטען. דאַמיט וויסען זאָללען אייערע נאַכקאָממען, דאַס

יֵשְׁבוּ בַּסֻּכֹּת׃ מג לְמַעַן יֵדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם כִּי

אין לויבהיטטען איך וואָהנען ליעס דיא קינדער ישראל, אַלס איך הערויספיהרטע זיא

בַסֻּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם

אויס דעם לאַנדע מצרים, איך, דער עוויגע, אייער גאָטט. אונד עס מעלדעטע קונד

מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ מד וַיְדַבֵּר

משה דיא פעסטטאַגע דעס עוויגען דען קינדערן ישראל.

מֹשֶׁה אֶת־מֹעֲדֵי יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ שביעי

עס רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד שפראַך: בעפעהלע דען קינדערן

כד א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ ב צַו אֶת־בְּנֵי

ישראל, דאַס זיא נעהמען דיר אָליווענאָהל, קלאַר, געשטאָססען, צור ליכטונג,

יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כָּתִית לַמָּאוֹר

צו אונטערהאַלטען איין בעשטענדיגעס ליכט. אויסערהאַלב דעס פאָרהאַנגעס דעס צייגניססעס,

לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד׃ ג מִחוּץ לְפָרֹכֶת הָעֵדֻת

אים שטיפטסצעלטע זאָלל צורעכט מאַכען עס אהרן פאָן אַבענד ביס מאָרגען

בְּאֹהֶל מוֹעֵד יַעֲרֹךְ אֹתוֹ אַהֲרֹן מֵעֶרֶב עַד־בֹּקֶר

1) נעמליך דען לולב 2) דאַס איזט הדס אונד הייסט אירטהע. 3) ערבה.

פֿאָר דעם עוויגען אַנגעזיכט; אַלז איין געזעטץ אויף עוויג פֿיר אייערע געשלעכטספֿאָלגע.

לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם׃

אויף דעם ריינען לייכטער זאָללע ער צורעכט דיא לאַמפּען פֿאָר

ד עַל הַמְּנֹרָה הַטְּהֹרָה יַעֲרֹךְ אֶת־הַנֵּרוֹת לִפְנֵי

דעם עוויגען אימער.

יְהוָה תָּמִיד׃ פ

אויך נים פֿיינעז מעהל, אונד באַקע דאַרויז צוועלף קוכען;

ה וְלָקַחְתָּ סֹלֶת וְאָפִיתָ אֹתָהּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה חַלּוֹת

אויז צוויא צעהנטעל זאָלל זיין איין קוכען. אונד לעגע

שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים יִהְיֶה הַחַלָּה הָאֶחָת׃ ו וְשַׂמְתָּ

זיא אין צוויא שיכטען, זעקז (אויף) איינע שיכטע, אויף

אוֹתָם שְׁתַּיִם מַעֲרָכוֹת שֵׁשׁ הַמַּעֲרָכֶת עַל

דעם ריינען טישע פֿאָר דעם עוויגען. דאַן גיב אויף דיא שיכטע

הַשֻּׁלְחָן הַטָּהֹר לִפְנֵי יְהוָה׃ ז וְנָתַתָּ עַל־הַמַּעֲרֶכֶת

לויטערן ווייהרויך, דאַס עז זייא בייא דעם בראָדע איין געדעכטניס־אָפּפֿער איין פֿייעראָפּפֿער

לְבֹנָה זַכָּה וְהָיְתָה לַלֶּחֶם לְאַזְכָּרָה אִשֶּׁה

דעם עוויגען צו עהרען. אַן יעדעם שבת־טאַגע1) זאָלל ער צורעכט לעגען

לַיהוָה׃ ח בְּיוֹם הַשַּׁבָּת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת יַעַרְכֶנּוּ

פֿאָר דעם עוויגען אַנגעזיכט. פֿאָן דען קינדערן ישראל2) אַלז עוויגעז בינדניס.

לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד מֵאֵת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם׃

עז זייא פֿיר אהרן אונד פֿיר זיינע זֶעהנע, דאַס זיא עז עססען אַן איינעם הייליגען אָרטע,

ט וְהָיְתָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וַאֲכָלֻהוּ בְּמָקוֹם קָדֹשׁ

דען איין אַללערהייליגסטעז איזט עז פֿיר איהן, פֿאָן דען פֿייעראָפּפֿערן דעז עוויגען,

כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא לוֹ מֵאִשֵּׁי יְהוָה

אַלז איין בעשטיממטעז פֿיר עוויג. איינזט גינג הערויז דער זאָהן

חָק־עוֹלָם׃ ס י וַיֵּצֵא בֶּן

איינער איזראַעליטישען פֿרויא (ער וואַר דער זאָהן איינעז מצרישען מאַננעז) אונטער

אִשָּׁה יִשְׂרְאֵלִית וְהוּא בֶּן־אִישׁ מִצְרִי בְּתוֹךְ

---

1) דיא ווידערהאָהלונג דעז ביום השבת בעדייטעט: אַן יעדעם שבת־טאַגע.
2) ווערדע עז געגעבען.

דיא קינדער ישראל, אונד עז צאַנקטען זיך אים לאַגער דער זאָהן דער איזראַעליטין

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּנָּצוּ בַּמַּחֲנֶה בֶּן הַיִּשְׂרְאֵלִית

אונד איין איזראַעליטישער מאַן. דאַ שפראַך שמאָהענד אויז דער זאָהן

וְאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי׃ יא וַיִּקֹּב בֶּן

דער איזראַעליטישען פֿרויא דען נאַמען (גאָטטעז) אונד לעסטערטע,

הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרְאֵלִית אֶת־הַשֵּׁם וַיְקַלֵּל

אונד מאַן בראַכטע איהן פֿאָר משה. דער נאַמע זיינער מוטטער וואַר שלמית,

וַיָּבִיאוּ אֹתוֹ אֶל־מֹשֶׁה וְשֵׁם אִמּוֹ שְׁלֹמִית

דיא טאָכטער דעז דברי, פֿאָם שטאַממע דן. זיא לעגטען איהן אינז געפֿאָנגניס,

בַּת־דִּבְרִי לְמַטֵּה־דָן׃ יב וַיַּנִּיחֻהוּ בַּמִּשְׁמָר

ביז בעשטיעדען ווערדע איהנען נאַך דעם אויזשפרוכע דעז עוויגען.

לִפְרֹשׁ לָהֶם עַל־פִּי יְהוָה׃ פ

דאַ רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד שפראַך: לאַס הינויז פֿיהרען

יג וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ יד הוֹצֵא

דען לעסטערער אויסערהאַלב דעז לאַגערז, אונד עז זאָללען אויפֿלעגען אַללע,

אֶת־הַמְקַלֵּל אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְסָמְכוּ כָל־

דיא עז האָרטען, איהרע הענדע אויף זיין הויפט, דאַן זאָלל שטייניגען איהן

הַשֹּׁמְעִים אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁוֹ וְרָגְמוּ אֹתוֹ

דיא גאַנצע געמיינדע. אונד צו דען קינדערן ישראל זאָללסט דוא רעדען, אונד זאַגען:

כָּל־הָעֵדָה׃ טו וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר

יעדערמאַן, וועלכער לעסטערן ווירד זיינען גאָטט, דער ווירד טראַגען זיינע זינדע;

אִישׁ אִישׁ כִּי־יְקַלֵּל אֱלֹהָיו וְנָשָׂא חֶטְאוֹ׃

ווער אַבער טאָהענד אויזשפריכט דען נאַמען דעז עוויגען, זאָלל געטעדטעט ווערדען,

טז וְנֹקֵב שֵׁם־יְהוָה מוֹת יוּמָת

שטייניגען זאָללען זיא איהן דיא גאַנצע געמיינדע; זאָוואָהל דער פֿרעמדע

רָגוֹם יִרְגְּמוּ־בוֹ כָּל־הָעֵדָה כַּגֵּר

אַלז דער איינהיימישע, ווען ער טאָהענד שפריכט דען נאַמען 1) זאָלל ער געטעדטעט ווערדען.

כָּאֶזְרָח בְּנָקְבוֹ־שֵׁם יוּמָת׃

1) גאָטטעז.

או' איין מאן, דער ערשלאגט אירגענד איינע מענשליכע פערזאן, זאלל געטאדטעט ווערדען.
יז וְאִישׁ כִּי יַכֶּה כָּל־נֶפֶשׁ אָדָם מוֹת יוּמָת׃
ווער אבער ערשלאגט איין פיעהישעס וועזען, זאלל נור בעצאהלען לייב פיר
יח וּמַכֵּה נֶפֶשׁ־בְּהֵמָה יְשַׁלְּמֶנָּה נֶפֶשׁ תַּחַת
לייב1). אונד יעמאנד דער דא מאכט איינע פערלעטצונג זיינעם נעבענמענשען, וויא
נָפֶשׁ׃ יט וְאִישׁ כִּי־יִתֵּן מוּם בַּעֲמִיתוֹ כַּאֲשֶׁר
ער געטהאן זא זאללטע געטהאן איהם. (נעמליך) ברוך פיר ברוך, אויגע
עָשָׂה כֵּן יֵעָשֶׂה לּוֹ׃ כ שֶׁבֶר תַּחַת שֶׁבֶר עַיִן
פיר אויגע, צאהן, פיר צאהן, וויא ער געמאכט דיא פערלעטצונג אן איינעם מענשען,
תַּחַת עַיִן שֵׁן תַּחַת שֵׁן כַּאֲשֶׁר יִתֵּן מוּם בָּאָדָם
זא זאללטע געמאכט ווערדען איהם2). או' ווער דא ערשלאגט איין פיעה, מוס עס בעצאהלען,
כֵּן יִנָּתֶן בּוֹ׃ מפטיר כא וּמַכֵּה בְהֵמָה יְשַׁלְּמֶנָּה
ווער אבער ערשלאגט איינען מענשען, ווערדע געטאדטעט. איינערלייא רעכט זאלל זיין
וּמַכֵּה אָדָם יוּמָת׃ כב מִשְׁפַּט אֶחָד יִהְיֶה
ביא אייך, וויא דעם פרעמדען זא דעם איינהיימישען זייא עס, דען איך, דער עוויגע,
לָכֶם כַּגֵּר כָּאֶזְרָח יִהְיֶה כִּי אֲנִי יְהוָה
(בין) אייער גאטט. עס רעדעטע משה צו דען קינדערן ישראל,
אֱלֹהֵיכֶם׃ כג וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מאן בראכטע הינויס דען לעסטערער אויסערהאלב דעס לאגערס, או' זיא שטייניגטען
וַיּוֹצִיאוּ אֶת־הַמְקַלֵּל אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וַיִּרְגְּמוּ
איהן (מיט) שטיינען, אונד דיא קינדער ישראל טהאטען וויא בעפאהלען דער עוויגע
אֹתוֹ אָבֶן וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
דעם משה.
אֶת־מֹשֶׁה׃ פ סדר בהר

עס רעדעטע דער עוויגע צו משה אם בערגע סיני אונד שפראך:
כה א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר׃
רעדע צו דען קינדערן ישראל אונד זאגע איהנען: ווען איהר קאממען ווערדעט
ב דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ

---

1) נעמליך איין אנדערעס פיעה דאפיר ערשטאטטען. 2) ער זאללטע אבער שאדלאס־האלטונג.

אין דאַז לאַנד, וועלכעז איך איינגעבע אייך, זאָ זאָל פייערן דיא ערדע
אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וְשָׁבְתָה הָאָרֶץ
איינע פייער דעם עוויגען (צו עהרען). זעכז יאַהרע קאַננזט דוא בעזאָען דיין פעלד,
שַׁבָּת לַיהוָה׃ ג שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע שָׂדֶךָ
אונ' זעכז יאַהרע קאַננזט דוא בעשניידען דיינען וויינבערג, אונד קאַננזט איינזאַממלען
וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְמֹר כַּרְמֶךָ וְאָסַפְתָּ אֶת־
פרוכט דאַרין; אַבער אים זיעבענטען יאַהרע, איינע האָהע פייער זייא
תְּבוּאָתָהּ׃ ד וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן יִהְיֶה
פיר דאַז לאַנד, איינע פייער דעם עוויגען (צו עהרען), דיין פעלד ניכט זאָללזט דוא בעזאָען
לָאָרֶץ שַׁבָּת לַיהוָה שָׂדְךָ לֹא תִזְרָע
אונ' דיינען וויינבערג ניכט זאָללזט דוא בעשניידען; דען נאַכוואַכז דיינער (פֿאָריגען) ערנטע
וְכַרְמְךָ לֹא תִזְמֹר׃ ה אֵת סְפִיחַ קְצִירְךָ
ניכט זאָללזט דוא איינערנטען, אונד דיא טרויבען דיינער אונבעשניטטענען ווייגשטאָקע
לֹא תִקְצוֹר וְאֶת־עִנְּבֵי נְזִירֶךָ
ניכט זאָללזט דוא איינלעזען; איין פייעריאַהר זייא עז פיר דאַז לאַנד. אונד עז זייא
לֹא תִבְצֹר שְׁנַת שַׁבָּתוֹן יִהְיֶה לָאָרֶץ׃ ו וְהָיְתָה
דיא פייער דעז לאַנדעז פיר אייך צום גענוססען, פיר דיך אונד פיר דיינען קנעכט
שַׁבַּת הָאָרֶץ לָכֶם לְאָכְלָה לְךָ וּלְעַבְדְּךָ
אונ' פיר דיינע מאַגד, פיר דיינען טאַגעלאָהנער, אונ' פיר דיינען איינוואָהנער, דיא זיך אויפהאַלטען
וְלַאֲמָתֶךָ וְלִשְׂכִירְךָ וּלְתוֹשָׁבְךָ הַגָּרִים
בייא דיר. אויך פיר דיין פיעה, אונד פיר דאַז טהיער, וועלכעז אויז אין דיינעם לאַנדע,
עִמָּךְ׃ ז וְלִבְהֶמְתְּךָ וְלַחַיָּה אֲשֶׁר בְּאַרְצֶךָ
זייען אַללע זיינע פריכטע[1] צום עססען. פערנער זאָללזט דוא אַבצאַהלען
תִּהְיֶה כָל־תְּבוּאָתָהּ לֶאֱכֹל׃ ס ח וְסָפַרְתָּ
דיר, זיעבען פייעריאַהרע, (נעמליך) זיעבען יאַהרע זיעבען מאַל,
לְךָ שֶׁבַע שַׁבְּתֹת שָׁנִים שֶׁבַע שָׁנִים שֶׁבַע פְּעָמִים
דיעז זייען דיר דיא צייטרעכנונגען דער זיעבען פייעריאַהרע, (נעמליך) ניין אונ' פירציג
וְהָיוּ לְךָ יְמֵי שֶׁבַע שַׁבְּתֹת הַשָּׁנִים תֵּשַׁע וְאַרְבָּעִים

1) נעמליך דיא פריכטע דעז פייעריאַהרעז.

יאַהרע. דאַן לאַס דורכציעהען דיא טאָנענדע פאָזוינע1) אים זיעבענטען מאָנאַטע,

שָׁנָה׃ ט וְהַעֲבַרְתָּ שׁוֹפַר תְּרוּעָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִעִי

אַם צעהענטען (טאַגע) דעז מאָנאַטז, אַם פערזאָהנונגזטאַגע, לאַזעט דורכציעהען

בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בְּיוֹם הַכִּפֻּרִים תַּעֲבִירוּ

דיא פאָזוינע, אין אייערעם גאַנצען לאַנדע. איהר זאָללט הייליגען דאַז

שׁוֹפָר בְּכָל־אַרְצְכֶם׃ י וְקִדַּשְׁתֶּם אֵת

פינפציגסטע יאַהר 2), אונד זאָללט אויזרופען פרייהייט אים לאַנדע

שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וּקְרָאתֶם דְּרוֹר בָּאָרֶץ

פיר אַללע בעוואָהנער דאַרין, איין יובעליאַהר עז זאָלל זיין פיר אייך,

לְכָל־יֹשְׁבֶיהָ יוֹבֵל הִוא תִּהְיֶה לָכֶם

וואָ איהר צוריקקעהרט יעדער צו זיינעם אייגענטהומע, אונד יעדער צו זיינער פאַמיליע

וְשַׁבְתֶּם אִישׁ אֶל־אֲחֻזָּתוֹ וְאִישׁ אֶל־מִשְׁפַּחְתּוֹ

צוריקקעהרט. איין יובעליאַהר זייא עז דאַז פינפציגסטע יאַהר

תָּשֻׁבוּ׃ יא יוֹבֵל הִוא שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה

פיר אייך, ניכט זאָללט איהר זאָען, אונד ניכט זאָללט איהר ערנטען

(3 תִּהְיֶה לָכֶם לֹא תִזְרָעוּ וְלֹא תִקְצְרוּ אֶת־

דען נאַכוואוכז אונד ניכט זאָללט איהר אַבלעזען דיא אונבעשניטטענען וויינשטאָקע. דען

סְפִיחֶיהָ וְלֹא תִבְצְרוּ אֶת־נְזִרֶיהָ׃ יב כִּי

איין יובעליאַהר איזט עז, הייליג זאָלל עז זיין אייך; פאָם פעלדע קאָננט איהר פערצעהרען

יוֹבֵל הִוא קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לָכֶם מִן־הַשָּׂדֶה תֹּאכְלוּ

דעזזען ערטראַג. אין דיעזעם יובעליאַהר זאָללט איהר צוריקקאָממען

אֶת־תְּבוּאָתָהּ׃ יג בִּשְׁנַת הַיּוֹבֵל הַזֹּאת תָּשֻׁבוּ

יעדער צו זיינעם אייגענטהומע. אונד וועון איהר פערקויפעט איין קויפגוט

אִישׁ אֶל־אֲחֻזָּתוֹ׃ שני יד וְכִי־תִמְכְּרוּ מִמְכָּר

דעם נעבענמענשען, אָדער קויפט פאָן דער האַנד דעז נעבענמענשען, ניכט בעפאָרטהיילט

לַעֲמִיתֶךָ אוֹ קָנֹה מִיַּד עֲמִיתֶךָ אַל־תּוֹנוּ

איינער דען אַנדערן. נאַך אַנצאַהל דער יאַהרע, נאַך דעם יובעליאַהרע,

אִישׁ אֶת־אָחִיו׃ טו בְּמִסְפַּר שָׁנִים אַחַר הַיּוֹבֵל

---

1) ד״ה דורך דען טאָן דער פאָזוינע בעקאַננט מאַכען. 2) שנת החמשים, הייסט: דאַז פינפציגסטע יאַהר, דער צוזאַטץ שנה איזט אונאיבערזעטצבאַר. 3) יובל היא, הייסט: איין יובעליאַהר זייא עז, דאַז צוזאַטצוואָרט תהיה איזט ניכט איבערזעטצבאַר.

קויפֿע פֿאָן דיינעם נעבענמענשען, נאַך מַנְלָּחַה דער (קאָממענדען) ערטראַגס-יאַהרע

תִּקְנֶה מֵאֵת עֲמִיתֶךָ בְּמִסְפַּר שְׁנֵי־תְבוּאֹת

פֿערקויפֿע ער דיר. נאַך דער מענגע דיעזער יאַהרע, קאַננסט דוא פֿערמעהרען

יִמְכָּר־לָךְ׃ טז לְפִי ׀ רֹב הַשָּׁנִים תַּרְבֶּה

דען קויף-פרייז, אונד נאַך דער געריגגען מַנְלָּחַה דיעזער יאַהרע, זאָללסט דוא פֿערריגגערן

מִקְנָתוֹ וּלְפִי מְעֹט הַשָּׁנִים תַּמְעִיט

דען קויף-פרייז; דען (נור) זייגע מַנְלָּחַה פֿאָן ערנטען ער פֿערקויפֿט דיר.

מִקְנָתוֹ כִּי מִסְפַּר תְּבוּאֹת הוּא מֹכֵר לָךְ׃

ניכט בעפֿאָרטהיילעט אייגער דען אַנדערן, פֿירכטע דיינען גאָטט, דען

יז וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת־עֲמִיתוֹ וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ כִּי

איך, דער עוויגע, (בין) אייער גאָטט. איבעט אוויז אייגע געזעטצע,

אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ יח וַעֲשִׂיתֶם אֶת־חֻקֹּתַי

אונד אייגע רעכטע בעאָבאַכטעט אונד איבעט אויז זיא, זאָ ווערדעט איהר וואָהנען

וְאֶת־מִשְׁפָּטַי תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וִישַׁבְתֶּם

אים לאַנדע זיכער. עז ווירד געבען דאַז לאַנד זייגע פֿרוכט

עַל־הָאָרֶץ לָבֶטַח׃ שלישי שני יט וְנָתְנָה הָאָרֶץ פִּרְיָהּ

איהר ווערדעט עססען נור זאַטטיגונג, אונד איהר ווערדעט וואָהנען זיכער אויף דעמזעלבען.

וַאֲכַלְתֶּם לָשֹׂבַע וִישַׁבְתֶּם לָבֶטַח עָלֶיהָ׃

דאַ אַבער איהר זאַגען מאָכטעט: „וואַז זאָללען וויר עססען אים זיעבענטען יאַהרע?

כ וְכִי תֹאמְרוּ מַה־נֹּאכַל בַּשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת

זיעהע! ניכט זאָללען וויר אויזזאָען, אונד ניכט זאָללען וויר איינזאַממלען אונזערע ערנטע?

הֵן לֹא נִזְרָע וְלֹא נֶאֱסֹף אֶת־תְּבוּאָתֵנוּ׃

זאָ ווילל איך פֿערהייסען איינען זעגען איך אים זעכזטען יאַהרע,

כא וְצִוִּיתִי אֶת־בִּרְכָתִי לָכֶם בַּשָּׁנָה הַשִּׁשִּׁית

דאַס עז בריגגען ווירד איינע ערנטע אויף דריי יאַהר;

וְעָשָׂת אֶת־הַתְּבוּאָה לִשְׁלֹשׁ הַשָּׁנִים׃

אונד ווען איהר זאָען ווערדעט אים אַכטען יאַהרע, ווערדעט איהר (נאָך) עססען

כב וּזְרַעְתֶּם אֵת הַשָּׁנָה הַשְּׁמִינִת וַאֲכַלְתֶּם

פֿאָן דער (פֿאָריגען) ערנטע אַלטעז (געריידע), ביז אינז נייגטע יאַהר,

מִן־הַתְּבוּאָה יָשָׁן עַד ׀ הַשָּׁנָה הַתְּשִׁיעִת

ביז איינקאָממט דעזזען ערטראַג, ווערדעט איהר (נאָך) עזזען אַלטעס:

עַד־בּוֹא תְּבוּאָתָהּ תֹּאכְלוּ יָשָׁן׃

דאַז גרונדשטיק אַבער ניכט זאָלל פערקויפט ווערדען צור אונוויעדערברינגליכקייט, דען

כג וְהָאָרֶץ לֹא תִמָּכֵר לִצְמִתֻת כִּי־

איר געהאָרט דאַז לאַנד, דען פרעמדלינגע אונד איינזאַססען זייד איהר (נור) ביי מיר.

לִי הָאָרֶץ כִּי־גֵרִים וְתוֹשָׁבִים אַתֶּם עִמָּדִי׃

אין דעם גאַנצען לאַנדע איירעס אייגענטהומס, וויעדעראיינלאָזונג איסט איהר צוגעבען

כד וּבְכֹל אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם גְּאֻלָּה תִּתְּנוּ

פיר דאַז גרונדשטיק. ווען נאָטליך אַבקאָממט[1]) דיין ברודער,

לָאָרֶץ׃ ס רביעי כה כִּי־יָמוּךְ אָחִיךָ

אונד פערקויפט פאָן זיינעם אייגענטהומע, קאַן קאָממען זיין פערוואַנדטער, דער נאָכסטע

וּמָכַר מֵאֲחֻזָּתוֹ וּבָא גֹאֲלוֹ הַקָּרֹב

צו איהם, אונד קאַן איינלאָזען דאַז פערקויפטע (גוט) זיינעס ברודערס. אונד יעמאַנד ווען

אֵלָיו וְגָאַל אֵת מִמְכַּר אָחִיו׃ כו וְאִישׁ כִּי

ניכט זיין ווירד פיר איהן איין איינלאָזער, אַבער ער ערלאַנגט וויעדער זיין פערמאָגען, או' ערווירבט

לֹא יִהְיֶה־לּוֹ גֹּאֵל וְהִשִּׂיגָה יָדוֹ וּמָצָא

נאָך בעדאַרף זיינער איינלאָזונג, זאָ זאָלל ער אַברעכנען דיא יאַהרע זייט זיינעם פערקויפע,

כְּדֵי גְאֻלָּתוֹ׃ כז וְחִשַּׁב אֶת־שְׁנֵי מִמְכָּרוֹ

אונד זאָלל צוריקגעבען דען איבערשוס דעם מאַננע, וועלכעם ער עס פערקויפט האַט,

וְהֵשִׁיב אֶת־הָעֹדֵף לָאִישׁ אֲשֶׁר מָכַר־לוֹ

דאַן קאָממט ער צוריק צו זיינעם אייגענטהומע. ווען אַבער ניכט עררייכט זיין פערמאָגען

וְשָׁב לַאֲחֻזָּתוֹ׃ כח וְאִם לֹא־מָצְאָה יָדוֹ

דען בעדאַרף צוריקצוצאַהלען איהם, זאָ בלייבט זיין פערקויפטעס אין דער האַנד דעזזען דערגע-

דֵּי הָשִׁיב לוֹ וְהָיָה מִמְכָּרוֹ בְּיַד הַקֹּנֶה

קויפט עס, ביז צום יובעליאַהר; עס געהט אַבער (פרייא) אויס אים יובעליאַהר,

אֹתוֹ עַד שְׁנַת הַיּוֹבֵל וְיָצָא בַּיֹּבֵל

אונד ער געלאַנגט וויעדער צו זיינעם אייגענטהומע. אונד יעמאַנד

וְשָׁב לַאֲחֻזָּתוֹ׃ ס חמישי שלישי כט וְאִישׁ

---

1) פאָם פערמאָגען.

ווען ער פערקויפט איין וואהנהויז אין איינעם אומגעמויערטען שטאדט, זא דויערט

כִּי־יִמְכֹּר בֵּית־מוֹשַׁב עִיר חוֹמָה וְהָיְתָה

זיין ווידעראיינלעזונגסרעכט ביז פערגאנגען איזט דאז יאהר זיינעז פערקויפז; איין פאללעז יאהר

גְּאֻלָּתוֹ עַד־תֹּם שְׁנַת מִמְכָּרוֹ יָמִים

דויערט זיין ווידעראיינלעזונגסרעכט. ווען אבער ניכט עז איינגעלעזט ווירד ביז

תִּהְיֶה גְאֻלָּתוֹ׃ ל וְאִם לֹא־יִגָּאֵל עַד־

פאללענדעט איזט איהם איין גאנצעז יאהר, זא בלייבט דאז הויז, וועלכעז איזט

מְלֹאת לוֹ שָׁנָה תְמִימָה וְקָם הַבַּיִת אֲשֶׁר־

אין דער שטאדט, וועלכע האט איינע מויער, אויף איממער דעם, דער דאז קויפט עז,

בָּעִיר אֲשֶׁר־לֹא* חֹמָה לַצְּמִיתֻת לַקֹּנֶה אֹתוֹ

פיר זיינע געשלעכטספאלגע, ניכט געהט עז (פרייא) אויז אים יובעליאהר. אבער דיא הייזר

לְדֹרֹתָיו לֹא יֵצֵא בַּיֹּבֵל׃ לא וּבָתֵּי

דער דערפער, וועלכע ניכט האבען איינע מויער אומהער, דעם פעלדע

הַחֲצֵרִים אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם חֹמָה סָבִיב עַל־שְׂדֵה

דעז לאנדעז ווערדען זיא צוגערעכנעט, ווידעראיינלעזונגסרעכט איזט פיר דאזזעלבע,

הָאָרֶץ יֵחָשֵׁב גְּאֻלָּה תִּהְיֶה־לּוֹ

אונ' אים יובעליאהר געהט עז (פרייא) אויז. אונ' דיא שטאדטע דער לוים, אונד דיא הייזער

וּבַיֹּבֵל יֵצֵא׃ לב וְעָרֵי הַלְוִיִּם בָּתֵּי

איהרער איינגענטהומזשטאדטע, איינלעזונגסרעכט אויף עוויג בלייבט פיר דיא לוים.

עָרֵי אֲחֻזָּתָם גְּאֻלַּת עוֹלָם תִּהְיֶה לַלְוִיִּם׃

אונד ווען איינגעלעזט איינער דער לוים זעלבזט, זא געהט דאך ווידער צוריק דער פערקויף

לג וַאֲשֶׁר יִגְאַל מִן־הַלְוִיִּם וְיָצָא מִמְכַּר־

דעז הויזעז אדער דיא איינגענטהומזשטאדט אים יובעליאהר, דען דיא הייזר דער שטאדטע

בַּיִת וְעִיר אֲחֻזָּתוֹ בַּיֹּבֵל כִּי בָתֵּי עָרֵי

דער לוים זינד איהר איינגענטהום אונטער דען קינדערן ישראל. אבער דאז פעלד

הַלְוִיִּם הִוא אֲחֻזָּתָם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ לד וּשְׂדֵה

אין דעם בעצירקע איהרער שטאדטע ניכט ווערדע פערקויפט, דען עוויגעז איינגענטהום

מִגְרַשׁ עָרֵיהֶם לֹא יִמָּכֵר כִּי־אֲחֻזַּת עוֹלָם

איזט עז פיר זיא.

אונד ווען אבקאממט דיין ברודער אונד עז זינקט

הוּא לָהֶם׃ ס לה וְכִי־יָמוּךְ אָחִיךָ וּמָטָה

זיין פֿערמאָגען נעבען דיר, זאָללזט דוא אונטערשטיטצען איהן, פֿרעמדלינג או׳ איינהיימישען,

יָדוֹ עִמָּךְ וְהֶחֱזַקְתָּ בּוֹ גֵּר וְתוֹשָׁב

דאַס ער זיך ערהאַלטע בייא דיר. ניכט נעהמע פֿאָן איהם צינז אָדער איבערשוס,

וָחַי עִמָּךְ׃ לו אַל־תִּקַּח מֵאִתּוֹ נֶשֶׁךְ וְתַרְבִּית

דען פֿירכטען זאָללזט דוא פֿאָר דיינעם גאָטטע, דאַס זיך ערהאַלטע דיין ברודער נעבען דיר.

וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ וְחֵי אָחִיךָ עִמָּךְ׃

דיין געלד ניכט גיב איהם. אויף צינז, אונד אויף איבערשוס ניכט

לז אֶת־כַּסְפְּךָ לֹא־תִתֵּן לוֹ בְּנֶשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית לֹא־

זאָללזט דוא געבען דיינען אונדפֿאָררַאַטה. איך, דער עוויגע, אייער גאָטט 1), דער

תִתֵּן אָכְלֶךָ׃ לח אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־

איך הערויזגעפֿיהרט אייך אויז דעם לאַנדע מצרים, צו געבען אייך דאַז

הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לָתֵת לָכֶם אֶת־

לאַנד כנען, אום צו זיין אייך צום גאָטט. אונד ווען

אֶרֶץ כְּנַעַן לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים׃ ס ששי רביעי לט וְכִי־

פֿעראַרמט דיין ברודער נעבען דיר, אונד זיך פֿערקויפֿט דיר, ניכט אַרבייטע איט איהם

יָמוּךְ אָחִיךָ עִמָּךְ וְנִמְכַּר־לָךְ לֹא־תַעֲבֹד בּוֹ

דיא אַרבייט איינעז לייבאייגנען. ווייא איטטהלינג אונד וויא איינזאַסע זייא ער בייא דיר

עֲבֹדַת עָבֶד׃ מ כְּשָׂכִיר כְּתוֹשָׁב יִהְיֶה עִמָּךְ

ביז צום יובעלייאַהר קאַן ער דיענען בייא דיר. דאַן אַבער געהע פֿרייא אויז פֿאָן דיר,

עַד־שְׁנַת הַיֹּבֵל יַעֲבֹד עִמָּךְ׃ מא וְיָצָא מֵעִמָּךְ

ער אונד זיינע קינדער איט איהם, אונד קעהרע צוריק צו זיינער פֿאַמיליע, אונד צום

הוּא וּבָנָיו עִמּוֹ וְשָׁב אֶל־מִשְׁפַּחְתּוֹ וְאֶל־

אייגענטהום זיינער עלטערן קעהרע ער ווידער. דען איינע קנעכטע זינד זיא, דאַ

אֲחֻזַּת אֲבֹתָיו יָשׁוּב׃ מב כִּי־עֲבָדַי הֵם אֲשֶׁר־

איך הערויזגעפֿיהרט זיא אויז דעם לאַנדע מצרים, ניכט זאָללען זיא פֿערקויפֿט ווערדען,

הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לֹא יִמָּכְרוּ

וויענן טקלאַפֿענפֿערקויף. ניכט העררשע איבער איהן איט שטרענגע, או׳ פֿירכטע דיך

מִמְכֶּרֶת עָבֶד׃ מג לֹא־תִרְדֶּה בוֹ בְּפָרֶךְ וְיָרֵאתָ

---

1) בעפֿעהלע עז אייך.

פֿאָר דיינעם גאָטטע. אַבער דיין קנעכט אונד דיינע מאַגד, וועלכע בלייבען זאָללען דיר,

מֵאֱלֹהֶיךָ׃ מד וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ אֲשֶׁר יִהְיוּ־לָךְ

פֿאָן דען פֿאָלקערן, וועלכע אום אייך וואָהנען, פֿאָן איהנען קאָננט איהר קויפֿען קנעכט

מֵאֵת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיכֶם מֵהֶם תִּקְנוּ עֶבֶד

אונד מאַגד. אונד אויך פֿאָן דען קינדערן דער איינזאַססען, דיא זיך אויפֿהאַלטען בייא אייך,

וְאָמָה׃ מה וְגַם מִבְּנֵי הַתּוֹשָׁבִים הַגָּרִים עִמָּכֶם

אויז איהנען קאָננט איהר קויפֿען, אונד פֿאָן איהרער פֿאַמיליע, דיא בייא אייך איזט,

מֵהֶם תִּקְנוּ וּמִמִּשְׁפַּחְתָּם אֲשֶׁר עִמָּכֶם

וועלכע זיא געצייגט אין אייערעם לאַנדע, דיעזע בלייבען אייך צום אייגענטהומע

אֲשֶׁר הוֹלִידוּ בְּאַרְצְכֶם וְהָיוּ לָכֶם לַאֲחֻזָּה׃

איהר קאָננט פֿערערבען זיא, אייערן קינדערן נאָך אייך, צו בעזיטצען

מו וְהִתְנַחַלְתֶּם אֹתָם לִבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם לָרֶשֶׁת

אַלז אייגענטהום, אימאער (קאָננט איהר) דורך זיא שקלאַפֿענאַרבייט פֿערריכטען,

אֲחֻזָּה לְעֹלָם בָּהֶם תַּעֲבֹדוּ

אַבער אונטער אייערן ברידערן דען קינדערן ישראל, איינער איבער דען אַנדערן ניכט

וּבְאַחֵיכֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אִישׁ בְּאָחִיו לֹא־

זאָלל הערשען 1) מיט שטרענגע. ווען נונעהמען ווירד

תִרְדֶּה בוֹ בְּפָרֶךְ׃ ס שביעי מז וְכִי תַשִּׂיג

דאַס פֿערמאָגען דעס פֿרעמדלינגס אָדער דעס איינזאַססען בייא דיר, אונד עס פֿעראַרמט דיין ברודר

יַד גֵּר וְתוֹשָׁב עִמָּךְ וּמָךְ אָחִיךָ

נעבען איהם, אונד ער פֿערקויפֿט זיך אַן איינען פֿרעמדען אַנזאָססיגען בייא דיר, אָדער

עִמּוֹ וְנִמְכַּר לְגֵר תּוֹשָׁב עִמָּךְ אוֹ

אַן איינען אַבקאָממלינג פֿאָן דער פֿאַמיליע איינעס פֿרעמדען, נאַכדעם ער פֿערקויפֿט ווארד,

לְעֵקֶר מִשְׁפַּחַת גֵּר׃ מח אַחֲרֵי נִמְכַּר

איינלאָזונגס-רעכט בלייבע איהם, איינער פֿאָן זיינען ברידערן קאַן איהן איינלאָזען.

גְּאֻלָּה תִּהְיֶה־לּוֹ אֶחָד מֵאֶחָיו יִגְאָלֶנּוּ׃

ענטוועדער זיין אָהיים, אָדער 2) דער זאָהן זיינעס אָהיימס קאַן איהן איינלאָזען, אָדער

מט אוֹ־דֹדוֹ אוֹ בֶן־דֹּדוֹ יִגְאָלֶנּוּ אוֹ־

1) דאַס לייטוואָרט בו מוס ניכט איבערזעטצט ווערדען.

2) או — או בעדייטעט: ענטוועדער — אָדער.

יעמאנד פאָן זיינען בלוטספערוואנדטען, אויז זייכער פאמיליע קאן איהן אויסלעזען, אָדער
מִשְּׁאֵר בְּשָׂרוֹ מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ יִגְאָלֶנּוּ אוֹ־
ווען דאן צורייכט זיין פערמאָגען, קאן ער זעלבסט זיך אויסלעזען. אמן רעכנעט נעמליך מיט
הִשִּׂיגָה יָדוֹ וְנִגְאָל׃ נ וְחִשַּׁב עִם־
זיינעם קייפער פאָן דעם יאהרע אן, דאס ער פערקויפט ווארד איהם, ביז צום יובעליאהר,
קֹנֵהוּ מִשְּׁנַת הִמָּכְרוֹ לוֹ עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל
אונד עס זאָל דאס געלד זיינעס פערקויפס נאך אנצאהל דער יאהרע, אלז אָב דיעזע צייט
וְהָיָה כֶּסֶף מִמְכָּרוֹ בְּמִסְפַּר שָׁנִים כִּימֵי
איין איעטהליך ער האטטע זיין זאָלען בייא איהם. ווען נון נאָך פיעל זינד
שָׂכִיר יִהְיֶה עִמּוֹ׃ נא אִם־עוֹד רַבּוֹת
פאָן דיעזען יאהרען, נאך איהרער אנצאהל געבע אמן צוריק זיין לעזעגעלד, פאָן דעם געלדע
בַּשָּׁנִים לְפִיהֶן יָשִׁיב גְּאֻלָּתוֹ מִכֶּסֶף
זיינעס אנקויפס, אונד ווען נור ווענינ איבריג איזט אן יאהרען ביז
מִקְנָתוֹ׃ נב וְאִם־מְעַט נִשְׁאַר בַּשָּׁנִים עַד־
צום יובעליאהר, זאָ רעכנע ער עס איהם, נאך אנצאהל זייכער יאהרע געבע ער ווידער
שְׁנַת הַיֹּבֵל וְחִשַּׁב־לוֹ כְּפִי שָׁנָיו יָשִׁיב
זיין לעזעגעלד. ווירד איין איעטהליך פאָן יאהר צו יאהר זייא ער בייא איהם,
אֶת־גְּאֻלָּתוֹ׃ נג כִּשְׂכִיר שָׁנָה בְּשָׁנָה יִהְיֶה עִמּוֹ
ניכט זאָל ער איהן בעהערשען מיט שטרענגע פאָר דיינען אויגען1). ווען אבער ער ניכט
לֹא־יִרְדֶּנּוּ בְּפֶרֶךְ לְעֵינֶיךָ׃ נד וְאִם־לֹא
אויסגעלעזט ווירד דורך (איינס פאָן) דיעזען, געהע ער פרייא אויז אים יובעליאהרע;
יִגָּאֵל בְּאֵלֶּה וְיָצָא בִּשְׁנַת הַיֹּבֵל
ער אונד זיינע קינדער מיט איהם. דען אייר זינד דיא קינדער ישראל
הוּא וּבָנָיו עִמּוֹ׃ מפטיר נה כִּי־לִי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
קנעכטע, איינע קנעכטע זינד זיא, דאס איך הערויסגעפיהרט זיא אויז דעם לאנדע
עֲבָדִים עֲבָדַי הֵם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ
מצרים; איך, דער עוויגע, אייער גאָטט. ניכט זאָלט איהר אמאכען
מִצְרָיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ כו א לֹא־תַעֲשׂוּ

1) ד״ה דוא זאָלזט עס ניכט צוגעבען.

איך גאָטלען, אָדער בילד, אָדער שטאַנדזיילע ניכט זאָללט איהר ערריכטען אייך,
לָכֶם אֱלִילִם וּפֶסֶל וּמַצֵּבָה לֹא־תָקִימוּ לָכֶם
אונד איינען שויאשטיין ניכט זאָללט איהר זעטצען אין אייערעם לאַנדע, אייך דאַ בייגען
וְאֶבֶן מַשְׂכִּית לֹא תִתְּנוּ בְּאַרְצְכֶם לְהִשְׁתַּחֲוֺת
דאַפאָר, דען איך, דער עוויגע, בין אייער גאָטט. איינע רוהעטאַגע
עָלֶיהָ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ ב אֶת־שַׁבְּתֹתַי
בעאָבאַכטעט, אונד איין הייליגטהום עהרפירכטעט, איך דער עוויגע (בעפעהלע עס).
תִּשְׁמֹרוּ וּמִקְדָּשִׁי תִּירָאוּ אֲנִי יְהוָה׃ פ
ווען איהר אין איינען געזעטצען וואַנדעלן, איינע געבאָטע בעאָבאַכטען
ג אִם־בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ וְאֶת־מִצְוֺתַי תִּשְׁמְרוּ
אונד אויסאיבען ווערדעט זיא, זאָ ווערדע איך געבען רעגען אייך צור צייט,
וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם׃ ד וְנָתַתִּי גִשְׁמֵיכֶם בְּעִתָּם
אונד געבען ווירד דיא ערדע איהרען ערטראַג, אונד דער בוים דעס פעלדעס ווירד געבען
וְנָתְנָה הָאָרֶץ יְבוּלָהּ וְעֵץ הַשָּׂדֶה יִתֵּן
זיינע פרוכט. אונד רייכען ווירד בייא אייך דיא דרעשצייט ביז אַן דיא ווייןלעזע,
פִּרְיוֹ׃ ה וְהִשִּׂיג לָכֶם דַּיִשׁ אֶת־בָּצִיר
אונד דיא ווייןלעזע ווירד רייכען ביז צור זאַאַט, אונד איהר ווערדעט עססען אייער ברָד
וּבָצִיר יַשִּׂיג אֶת־זָרַע וַאֲכַלְתֶּם לַחְמְכֶם
צור זעטטיגונג, אונד ווערדעט וואָהנען זיכער אין אייערעם לאַנדע; דען איך געבע
לָשֹׂבַע וִישַׁבְתֶּם לָבֶטַח בְּאַרְצְכֶם׃ שני ו וְנָתַתִּי
פריעדען אים לאַנדע, דאַס איהר ליעגעט אונד ניעמאַנד (אייך) בעאונרוהיגעט,
שָׁלוֹם בָּאָרֶץ וּשְׁכַבְתֶּם וְאֵין מַחֲרִיד
איך ווערדע אויסראָטטען דאַס בעזע געוויללד אויס דעם לאַנדע, אונד איין שווערט ניכט
וְהִשְׁבַּתִּי חַיָּה רָעָה מִן־הָאָרֶץ וְחֶרֶב לֹא־
ווירד דורכציעהען אין אייערעם לאַנדע. אונד איהר ווערדעט פערפאָלגען
תַעֲבֹר בְּאַרְצְכֶם׃ ז וּרְדַפְתֶּם אֶת־
אייערע פיינדע, דאַס זיא הינפאַללען פאָר אייך אים שווערט. עס ווערדען פערייאַגען
אֹיְבֵיכֶם וְנָפְלוּ לִפְנֵיכֶם לֶחָרֶב׃ ח וְרָדְפוּ
פאָן אייך פינף איהרער הונדערט, אונד הונדערט פאָן אייך, ווערדען צעהנטויזענד
מִכֶּם חֲמִשָּׁה מֵאָה וּמֵאָה מִכֶּם רְבָבָה

פֿערטרייבען, דאַס הינפֿאַללען ווערדען אייערע פֿיינדע פֿאָר אייך ויינז טווערט

יִרְדְּפוּ וְנָפְלוּ אֹיְבֵיכֶם לִפְנֵיכֶם לֶחָרֶב׃

איך ווערדע איך ווענדען צו אייך, אונד ווערדע פֿרוכטבאַר אַמאַכען אייך,

ט וּפָנִיתִי אֲלֵיכֶם וְהִפְרֵיתִי אֶתְכֶם

אונד ווערדע פֿערמעהרען אייך, אונד ווערדע אויפֿרעכט ערהאַלטען איינען בונד

וְהִרְבֵּיתִי אֶתְכֶם וַהֲקִימֹתִי אֶת־בְּרִיתִי

מיט אייך. איהר ווערדעט עססען דען אַלטעסטען (פֿאָררַאטה), אונד דאַז אַלטע

אִתְּכֶם׃ י וַאֲכַלְתֶּם יָשָׁן נוֹשָׁן וְיָשָׁן

הינאויס פֿאָר דעם נייען היניווטשאַפֿפֿען איסען 1). אונד איך ווערדע געבען איינען רוהעזיטץ

מִפְּנֵי חָדָשׁ תּוֹצִיאוּ׃ יא וְנָתַתִּי מִשְׁכָּנִי

אונטער אייך, אונד ניכט ווירד פֿערווערפֿען איין וועזען אייך.

בְּתוֹכְכֶם וְלֹא־תִגְעַל נַפְשִׁי אֶתְכֶם׃

איך ווערדע וואַנדעלן אונטער אייך, אונד ווערדע זיין אייך צום גאָטט,

יב וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים

אונד איהר זאָללט זיין איר צום פֿאָלקע. איך, דער עוויגע, בין אייער גאָטט,

וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי לְעָם׃ יג אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם

דער איך הערויזגעפֿיהרט אייך אויז דעם לאַנדע מצרים, אום ניכט צו זיין

אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִהְיֹת

איהנען קנעכטע, אונד האַבע צערבראָכען דיא שטאַנגען אייערעס יאָכעס, או' ליעס וואַנדעלן

לָהֶם עֲבָדִים וָאֶשְׁבֹּר מֹטֹת עֻלְּכֶם וָאוֹלֵךְ

אייך אויפֿגעריכטעט 2).

אֶתְכֶם קוֹמְמִיּוּת׃ פ

ווען אַבער ניכט איהר געהאָרכעט איר, אונד ניכט אויזאיבעט אַללע

יד וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְלֹא תַעֲשׂוּ אֵת כָּל־

דיעזע געבאָטע, ווען איינע געזעטצע איהר פֿעראַכטעט אונד ווען

הַמִּצְוֺת הָאֵלֶּה׃ טו וְאִם־בְּחֻקֹּתַי תִּמְאָסוּ וְאִם

איינע רעכטע פֿערווערפֿען ווירד אייער געמיטה, דאַס ניכט איהר אויזאיבעט

אֶת־מִשְׁפָּטַי תִּגְעַל נַפְשְׁכֶם לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת

*שלישי חמישי

1) זאָ פֿיעל ווערדעט איהר ערנטען. 2) ר"ה איך האַבע אייך בעפֿרייעט
פֿאָן אייערעם שקלאַפֿענטהומע.

אַללע מיינע געבאָטע, דאַס איהר ברעכט אייערן בונד, אויך איך

אֶת־כָּל־מִצְוֺתַי לְהַפְרְכֶם אֶת־בְּרִיתִי׃ טז אַף־אֲנִי

ווערדע (דאַן) טהון זאָ געגען אייך, אונד ווערדע פֿעראָרדנען איבער אייך בעשטירצונג,

אֶעֱשֶׂה־זֹּאת לָכֶם וְהִפְקַדְתִּי עֲלֵיכֶם בֶּהָלָה אֶת־

דיא שווינדזוכט אונ' דאַז היטציגע פֿיעבער, וועלכע פֿערדערבען דיא אויגען אונ' בעטריבען

הַשַּׁחֶפֶת וְאֶת־הַקַּדַּחַת מְכַלּוֹת עֵינַיִם וּמְדִיבֹת

דאַז געמיטה, איהר ווערדעט זאָען פֿערגעבענז אייערן זאַאמן, דען פֿערצעהרן ווערדען איהן

נָפֶשׁ וּזְרַעְתֶּם לָרִיק זַרְעֲכֶם וַאֲכָלֻהוּ

אייערע פֿיינדע. אונ' איך ווערדע ריכטען איינען צאָרן ווידער אייך, איהר ווערדעט געשלאַגן

אֹיְבֵיכֶם׃ יז וְנָתַתִּי פָנַי בָּכֶם וְנִגַּפְתֶּם

פֿאָר אייערן פֿיינדן, הערשען ווערדן איבר אייך אייערע האַססער, אונ' איהר ווערדעט פֿליהען,

לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם וְרָדוּ בָכֶם שֹׂנְאֵיכֶם וְנַסְתֶּם

ווען (אויך) ניעמאַנד פֿערפֿאָלגט אייך. אונד ווען ביז אַלז דעם ניכט

וְאֵין־רֹדֵף אֶתְכֶם׃ יח וְאִם עַד־אֵלֶּה לֹא

איהר געהאָרכן ווערדעט איר, ווערדע איך פֿאָרטפֿאַהרן צו שטראַפֿען אייך זיבענפֿאַך1)

תִשְׁמְעוּ לִי וְיָסַפְתִּי לְיַסְּרָה אֶתְכֶם שֶׁבַע

וועגען אייערער זינדען. אונד ווערדע ברעכען אייערן אַללמעכטיגען האָכמוטה2),

עַל־חַטֹּאתֵיכֶם׃ יט וְשָׁבַרְתִּי אֶת־גְּאוֹן עֻזְּכֶם

אינדעם איך מאַכע אייערן היממעל ווי אייזען, אונד אייערע ערדע ווי ערץ.

וְנָתַתִּי אֶת־שְׁמֵיכֶם כַּבַּרְזֶל וְאֶת־אַרְצְכֶם כַּנְּחֻשָׁה׃

פֿערשווענדעט ווירד פֿערגעבענז אייערע קראַפֿט, דען ניכט געבען ווירד אייער באָדען

כ וְתַם לָרִיק כֹּחֲכֶם וְלֹא־תִתֵּן אַרְצְכֶם אֶת־

זיינען ערטראַג, אונ' דער בוימע דעז לאַנדעז ניכט ווירד געבן זיינע פֿרוכט. ווען אַבר דענואָך

יְבוּלָהּ וְעֵץ הָאָרֶץ לֹא יִתֵּן פִּרְיוֹ׃ כא וְאִם־

איהר וואַנדעלן ווערדעט געגען איך ווידערשפענסטיג, אונ' ניכט ווערדעט וואָללן געהאָרכן

תֵּלְכוּ עִמִּי קֶרִי וְלֹא תֹאבוּ לִשְׁמֹעַ

איר, זאָ ווערדע איך הייפֿען ווייטער אייך פּלאַגען, זיבענפֿעלטיג נאָך אייערן זינדען.

לִי וְיָסַפְתִּי עֲלֵיכֶם מַכָּה שֶׁבַע כְּחַטֹּאתֵיכֶם׃

1) זיעבען, דריקט אויז, אים העבראַאישען, איינע אונבעשטיממטע פֿיעלהייט.
2) גאון עזכם בעדייטעט אַלז שטיינדע נאונגם העז.

אונד איך ווערדע טיקקען איבער אייך דאז געווילד דעז פעלדעז,

כב וְהִשְׁלַחְתִּי בָכֶם אֶת־חַיַּת הַשָּׂדֶה

עז ווירד קינדערלאז מאכען אייך, אונד ווירד אויזראטטען אייער פיעה,

וְשִׁכְּלָה אֶתְכֶם וְהִכְרִיתָה אֶת־בְּהֶמְתְּכֶם

ווירד פעראינדערן אייך זעלבזט, זא ווערדען פעראדען אייערע העערשטראססען. או' ווען אויך

וְהִמְעִיטָה אֶתְכֶם וְנָשַׁמּוּ דַּרְכֵיכֶם׃ כג וְאִם־

דאדורך ניכט איהר געצילטיגעט ווערדעט איר, אונד ווערדעט וואנדעלן געגען איך

בְּאֵלֶּה לֹא תִוָּסְרוּ לִי וַהֲלַכְתֶּם עִמִּי

ווידערשפענזטיג, זא ווערדע וואנדעלן אויך איך ווייך צו־ווידער,

קֶרִי׃ כד וְהָלַכְתִּי אַף־אֲנִי עִמָּכֶם בְּקֶרִי

אונד איך ווערדע שלאגען אייך אויך איך זיעבענפאך וועגען אייערר זינדען.

וְהִכֵּיתִי אֶתְכֶם גַּם־אָנִי שֶׁבַע עַל־חַטֹּאתֵיכֶם׃

אונד ווערדע ברינגען איבער אייך דאז ראכעשווערט, (נור) ראכע דעז בונדעז,

כה וְהֵבֵאתִי עֲלֵיכֶם חֶרֶב נֹקֶמֶת נְקַם־בְּרִית

דאז איהר אייך צוזאממען ציעהען ווערדעט, אין אייערע שטאדטע, ווא איך זענדן ווערדע

וְנֶאֱסַפְתֶּם אֶל־עָרֵיכֶם וְשִׁלַּחְתִּי

דיא פעזט אין אייערע איטטע, דאס איהר היגגעגעבן ווערדעט אין דיא האנד דעז פיינדעז.

דֶבֶר בְּתוֹכְכֶם וְנִתַּתֶּם בְּיַד־אוֹיֵב׃

אינדעם איך צערברעכע אייך דען בראדשטאב1), דאס באקען ווערדען צעהן פרויען2)

כו בְּשִׁבְרִי לָכֶם מַטֵּה־לֶחֶם וְאָפוּ עֶשֶׂר נָשִׁים

אייער בראד אין איינעם אפען אונד צוריקברינגען ווערדען אייער בראד

לַחְמְכֶם בְּתַנּוּר אֶחָד וְהֵשִׁיבוּ לַחְמְכֶם

נאך דעם געוויכטע, איהר ווערדעט עזזען אונד ניכט זאטט ווערדען. ווען אבער

בַּמִּשְׁקָל וַאֲכַלְתֶּם וְלֹא תִשְׂבָּעוּ׃ ס כז וְאִם

אויך דאדורך ניכט איהר געהארכעט איר, אונד וואנדעלט איר צו־ווידער,

בְּזֹאת לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וַהֲלַכְתֶּם עִמִּי בְּקֶרִי׃

זא ווערדע איך וואנדעלן געגען אייך אים צארן ענטגעגענער, אונד ווערדע צילטיגען

כח וְהָלַכְתִּי עִמָּכֶם בַּחֲמַת־קֶרִי וְיִסַּרְתִּי

---

1) ד"ה יעדע שטיטצע אירגענד איינער נאהרונג ענטציעהען. 2) אויך דיזא נאהז
נעהן דריקט אויז אים העברעאישען, זא וויא זיעבען, איינע אונבעשטיממטע פיעלהייט.

חייך, אויך איך, זיעבענפאַך אָב אייערער זינדען. איהר ווערדעט עססען.

אֶתְכֶם אַף־אָנִי שֶׁבַע עַל־חַטֹּאתֵיכֶם׃ כט וַאֲכַלְתֶּם

דאַז פֿלייש אייערער זֶהנע, אונד דאַז פֿלייש אייערער טאָכטער ווערדעט איהר עססען.

בְּשַׂר בְּנֵיכֶם וּבְשַׂר בְּנֹתֵיכֶם תֹּאכֵלוּ׃

איך ווערדע פֿערטילגען אייערע גאָטצענהעהען או' ווערדע פֿערניכטען אייערע זאָננענזיילען,

ל וְהִשְׁמַדְתִּי אֶת־בָּמֹתֵיכֶם וְהִכְרַתִּי אֶת־חַמָּנֵיכֶם

אונד ווערדע ווערפֿען אייערע אָזער, אויף דיא קערפער אייערער אונווירדיגען גאָטצען,

וְנָתַתִּי אֶת־פִּגְרֵיכֶם עַל־פִּגְרֵי גִּלּוּלֵיכֶם

אונד פֿערווערפֿען ווירד מיין וועזען אייך. איך ווערדע מאַכען אייערע שטעדטע

וְגָעֲלָה נַפְשִׁי אֶתְכֶם׃ לא וְנָתַתִּי אֶת־עָרֵיכֶם

צור וויזטעניי, או' ווערדע צערשטאָרען אייערע היילינגטהימער, או' ניכט ווערדע איך ריכען

חָרְבָּה וַהֲשִׁמּוֹתִי אֶת־מִקְדְּשֵׁיכֶם וְלֹא אָרִיחַ

אייערע ליעבליכען גערוכע1). אונד צערשטאָרען ווערדע איך דאַז לאַנד,

בְּרֵיחַ נִיחֹחֲכֶם׃ לב וַהֲשִׁמֹּתִי אֲנִי אֶת־הָאָרֶץ

דאַס זיך ענטזעטצען דאַריבער (זעלבסט) אייערע פֿיינדע, וועלכע וואָהנען ווערדען דאַרין.

וְשָׁמְמוּ עָלֶיהָ אֹיְבֵיכֶם הַיֹּשְׁבִים בָּהּ׃

אייך אַבער ווערדע איך צערשטרייען אונטער דיא פֿעלקר, אונ' ווערדע ציקקען הינטער אייך

לג וְאֶתְכֶם אֱזָרֶה בַגּוֹיִם וַהֲרִיקֹתִי אַחֲרֵיכֶם

דאַז שווערט. ווען (נון) זיין ווירד אייער לאַנד עֶדע, אונד אייערע שטעדטע

חָרֶב וְהָיְתָה אַרְצְכֶם שְׁמָמָה וְעָרֵיכֶם

זיין ווערדען וויזטע, דאַן ווירד ערשטאַטטען דיא ערדע איהרע פֿייער-יאַהרע,

יִהְיוּ חָרְבָּה׃ לד אָז תִּרְצֶה הָאָרֶץ אֶת־שַׁבְּתֹתֶיהָ

דיא גאַנצע צייט איהרער פֿעראָדונג, וואָ איהר זיין ווערדעט אים לאַנדע אייערער פֿיינדע. דאַן

כֹּל יְמֵי הָשַּׁמָּה וְאַתֶּם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיכֶם אָז

ווירד פֿייערן דיא ערדע אונד ווירד ערשטאַטטען איהרע פֿייער-יאַהרע.

תִּשְׁבַּת הָאָרֶץ וְהִרְצָת אֶת־שַׁבְּתֹתֶיהָ׃

דיא גאַנצע צייט איהרער פֿעראָדונג, זאָלל זיא פֿייערן, דאַז, וואַז ניכט זיא געפֿייערט

לה כָּל־יְמֵי הָשַּׁמָּה תִּשְׁבֹּת אֵת אֲשֶׁר לֹא־שָׁבְתָה

---

1) ד. ה. אייערע אָפּפער ניכט גנאָדיג אויפֿנעהמען.

אין אייערן פייערלייטען אַלז איהר וואָהנטעט דאַרויף. אונד דען איבריגבלייבענדען

כְּשַׁבְּתֹתֵיכֶם בְּשִׁבְתְּכֶם עָלֶיהָ׃ לו וְהַנִּשְׁאָרִים

אונטר אייך, ווערד' איך ברינגען פייגהייט אין איהר הערץ, אין דען לאַנדערן איהרער פיינדע,

בָּכֶם וְהֵבֵאתִי מֹרֶךְ בִּלְבָבָם בְּאַרְצֹת אֹיְבֵיהֶם

דאַס יאַגען ווירד זיא דיא שטיממע איינעס רויטענדען בלאַטטעס, זיא פליעהען ווערדען

וְרָדַף אֹתָם קוֹל עָלֶה נִדָּף וְנָסוּ

אַלז פלאָהען זיא פאָר דעם שווערדע, או' פאַללען ווערדען ווען אויך ניעמאַנד נאַכיאַגט.

מְנֻסַת־חֶרֶב וְנָפְלוּ וְאֵין רֹדֵף׃

זיא ווערדען שטירצען איינער איבער דען אַנדערן, (פליעהענד) וויא פאָר דעם שווערטע,

לז וְכָשְׁלוּ אִישׁ־בְּאָחִיו כְּמִפְּנֵי־חֶרֶב

ווען אויך פערפאָלגער ניכט (איזט), אונד ניכט ווירד זיין פיר אייך איין אויפקאָממען פאָר

וְרֹדֵף אָיִן וְלֹא־תִהְיֶה לָכֶם תְּקוּמָה לִפְנֵי

אייערן פיינדען; איהר ווערדעט אומקאָממען אונטער דען פעלקערן, אונ' פערצעהרן ווירד

אֹיְבֵיכֶם׃ לח וַאֲבַדְתֶּם בַּגּוֹיִם וְאָכְלָה

אייך דאַז לאַנד אייערער פיינדע. דיא איבריגען אונטער אייך.

אֶתְכֶם אֶרֶץ אֹיְבֵיכֶם׃ לט וְהַנִּשְׁאָרִים בָּכֶם

ווערדען הינשווינדען אין איהרער זינדע אין דען לאַנדערן אייערער פיינדע, אונד אויך

יִמַּקּוּ בַּעֲוֺנָם בְּאַרְצֹת אֹיְבֵיכֶם וְאַף

אין דען זינדען איהרער פאָטער (דיא נאָך) בייא איהנען (זינד), ווערדען זיא הינשווינדען.

בַּעֲוֺנֹת אֲבֹתָם אִתָּם יִמָּקּוּ׃

דאַן ווערדען זיא בעקעננען איהרע זינדע אונד דיא זינדע איהרער פאָטער,

מ וְהִתְוַדּוּ אֶת־עֲוֺנָם וְאֶת־עֲוֺן אֲבֹתָם

וועגען איהרער טרייאָלאָזיגקייט, דאַ זיא טרייאָלאָז געהאַנדעלט אַן מיר, וויא אויך דאַס

בְּמַעֲלָם אֲשֶׁר מָעֲלוּ־בִי וְאַף אֲשֶׁר־

זיא האַנדעלטען מיר נו-ווידער; אויך איך ווערדע וואַנדעלן איהנען נו-ווידער,

הָלְכוּ עִמִּי בְּקֶרִי׃ מא אַף־אֲנִי אֵלֵךְ עִמָּם בְּקֶרִי

או' ווערדע ברינגען זיא אין דאַז לאַנד איהרער פיינדע. פיעללייכט דאַן ווירד געדעמיטיגט

וְהֵבֵאתִי אֹתָם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם אוֹ־אָז יִכָּנַע

איהר פערשטאָקטעס הערץ, אונד דאַן זיא גענאַדע ערווירקען פיר איהרע זינדע.

לְבָבָם הֶעָרֵל וְאָז יִרְצוּ אֶת־עֲוֺנָם׃

זאָ ווערדע איך דענקען אַן מיינען בונד (מיט) יעקב אונד אויך אַן מיינען בונד

מב וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקוֹב* וְאַף אֶת־בְּרִיתִי

(מיט) יצחק, אונד אויך אַן מיינען בונד (מיט) אברהם ווערדע איך דענקען

יִצְחָק וְאַף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר

אונד דאַס לאַנד ווערדע איך בדענקען. דאַ דאַס לאַנד פֿערלאַססען זיין וירד פֿאָן איהנען,

וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר׃ מג וְהָאָרֶץ תֵּעָזֵב מֵהֶם

זאָ וירד עס ערשטאַטטען זיינע פֿייערטאַהרע, דאַ עס פֿערהֶערעט איזט פֿאָן איהנען,

וְתִרֶץ אֶת־שַׁבְּתֹתֶיהָ בָּהְשַׁמָּה מֵהֶם

אונ' זיא ווערדען געגאַדע ערווירקען פֿיר איהרע זינדע, וויל אונד אין זאָ פֿערן מיינע רעכטע,

וְהֵם יִרְצוּ אֶת־עֲוֹנָם יַעַן וּבְיַעַן בְּמִשְׁפָּטַי

זיא פֿעראַכטעטען, אונד מיינע געזעצע פֿערוואָרפֿען האַט איהר געמיטה. אַללײן

מָאָסוּ וְאֶת־חֻקֹּתַי גָּעֲלָה נַפְשָׁם׃ מד וְאַף־

אויך ווען זיא זיין ווערדען אין דעם לאַנדע איהרער פֿיינדע, ניכט ווערדע איך זיא פֿעראַכטען,

גַּם־זֹאת בִּהְיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם לֹא־מְאַסְתִּים

אונ' ניכט ווערד' איך זיא פֿערווערפֿען, זיא אויפֿצורייבען, צו פֿערניכטען מיין בינדניס מיט איהנען,

וְלֹא־גְעַלְתִּים לְכַלֹּתָם לְהָפֵר בְּרִיתִי אִתָּם

דען איך, דער עוויגע, בין איהר גאָטט. איך דענקע איהנען דען בונד

כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃ מה וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית

מיט דען ערזטען 1), דיא איך העראויסגעפֿיהרט אויס דעם לאַנדע מצרים

רִאשֹׁנִים אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם

פֿאָר דען אויגען דער פֿעלקער, צו זיין איהנען צום גאָטט, איך, דער עוויגע.

לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לִהְיוֹת לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה׃

דיעזעס (זינד) דיא געזעטצע אונד דיא רעכטע אונד דיא לעהרען, דיע געגעבען

מו אֵלֶּה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים וְהַתּוֹרֹת אֲשֶׁר נָתַן

דער עוויגע 2) צווישען זיך אונד דען קינדערן ישראל אויף דעם בערגע סיני דורך

יְהוָה בֵּינוֹ וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי בְּיַד־

משה.

מֹשֶׁה׃ פ רביעי ששי

*מלא וי"ו

1) מיט איהרען פֿאָרעלטערן. 2) אַלס איינען בונד.

עס רעדעטע דער עוויגע צו משה אונד שפראך: רעדע צו

כז א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ ב דַּבֵּר אֶל־

דען קינדערן ישראל אונד זאגע איהנען, יעמאנד ווען (עטוואז) וויהעט דורך געליבדע,

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ כִּי יַפְלִא נֶדֶר

נאך דער שאטצונג1) דער פערזאנען דעם עוויגען (צו עהרען), איזט (זא)

בְּעֶרְכְּךָ נְפָשֹׁת לַיהוָה׃ ג וְהָיָה

דיא שאטצונג פיר איינע מאננספערזאן, אים אלטער פאן צוואנציג יאהרען ביז צום אלטער

עֶרְכְּךָ הַזָּכָר מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְעַד בֶּן

פאן זעכציג יאהרען, זא זייא דיא שאטצונג פינפציג שקל זילבער

שִׁשִּׁים שָׁנָה וְהָיָה עֶרְכְּךָ חֲמִשִּׁים שֶׁקֶל כֶּסֶף

נאך דעם געוויכטע דעס היילגטהומס. אונד ווען איינע פרויענספערזאן עס (איזט), זייא

בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃ ד וְאִם־נְקֵבָה הִוא וְהָיָה

דיא שאטצונג דרייסיג שקל. ווען אבער (עס איזט) אים אלטער פאן פינף יאהרען,

עֶרְכְּךָ שְׁלֹשִׁים שָׁקֶל׃ ה וְאִם מִבֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים

ביז צום אלטער פאן צוואנציג יאהרען, זא זייא דיא שאטצונג (פיר) דיא מאננספערזאן

וְעַד בֶּן־עֶשְׂרִים שָׁנָה וְהָיָה עֶרְכְּךָ הַזָּכָר

צוואנציג שקל, אונד פיר איינע פרויענספערזאן צעהן שקל.

עֶשְׂרִים שְׁקָלִים וְלַנְּקֵבָה עֲשֶׂרֶת שְׁקָלִים׃

אונד ווען עס איזט פאם אלטער איינעס מאנאטס ביז צום אלטער פאן פינף יאהרען, זא זייא

ו וְאִם מִבֶּן־חֹדֶשׁ וְעַד בֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים וְהָיָה

דיא שאטצונג (פיר) דאס מאננליכע פינף שקל זילבער, אונד פיר דאס ווייבליכע

עֶרְכְּךָ הַזָּכָר חֲמִשָּׁה שְׁקָלִים כָּסֶף וְלַנְּקֵבָה

דיא שאטצונג דרייא שקל זילבער. ווען אבער (עס איזט) פאם אלטער

עֶרְכְּךָ שְׁלֹשֶׁת שְׁקָלִים כָּסֶף׃ ז וְאִם מִבֶּן

(פאן) זעכציג יאהרען אונד דאריבער, אונד (עס איזט) איין מאן, זא זייא דיא שאטצונג

שִׁשִּׁים שָׁנָה וָמַעְלָה אִם־זָכָר וְהָיָה עֶרְכְּךָ

פינפצעהן שקל אונד פיר איינע פרויענספערזאן צעהן שקל.

חֲמִשָּׁה עָשָׂר שָׁקֶל וְלַנְּקֵבָה עֲשָׂרָה שְׁקָלִים׃

---

1) דאס ך אין בערכך איזט נור צוואנגבוכשטאבע, דאהער עס ניכט איבערזעצט וי

וועןאָבער ער אונפֿערמעגענד איזט (מיאוס) פֿיר דיא שאַטצונג,

ח וְאִם־מָךְ הוּא מֵעֶרְכֶּךָ

זאָ שטעללע מאַן איהן פֿאָר דען פריעסטער, אונד עס שאַטצע איהן דער פריעסטער נאָך

וְהֶעֱמִידוֹ לִפְנֵי הַכֹּהֵן וְהֶעֱרִיךְ אֹתוֹ הַכֹּהֵן עַל־

פֿערהעלטניס, אַלזאָ היגרייכען ווירד דאַס פֿערמאָגען דעס געלאָבענדען, זאָ זאָלל איהן שאַטצען

פִּי אֲשֶׁר תַּשִּׂיג יַד הַנֹּדֵר יַעֲרִיכֶנּוּ

דער פריעסטער. אונד ווען

הַכֹּהֵן׃ ס ט וְאִם

איין פֿיעה (עס איזט) וואָ מאַן דאַרברינגען קאַנן דאַפֿאָן איין אָפּפֿער דעם עוויגען, אַללעס

בְּהֵמָה אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ מִמֶּנָּה קָרְבָּן לַיהוָה כֹּל

וואַס מאַן היגיבט דאַפֿאָן דעם עוויגען, זייא היילִיג. ניכט

אֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ לַיהוָה יִהְיֶה־קֹּדֶשׁ׃ י לֹא

דאַרף מאַן עס פֿערוועכזלען אוּ׳ ניכט דאַרף מאַן פֿערטוישן עס, איין גוטעס מיט איינעם שלעכטען

יַחֲלִיפֶנּוּ וְלֹא־יָמִיר אֹתוֹ טוֹב בְּרָע

אָדער איין שלעכטעס מיט איינעם גוטען. אונד ווען מאַן (דאָך) פֿערטוישט איין פֿיעה

אוֹ־רַע בְּטוֹב וְאִם־הָמֵר יָמִיר בְּהֵמָה

מיט דעם אַנדערען פֿיעה, זאָ זייא דיעס אונד דאַס דאַפֿיר געטוישטע זייא היילִיג.

בִּבְהֵמָה וְהָיָה־הוּא וּתְמוּרָתוֹ יִהְיֶה־קֹּדֶשׁ׃

אונד ווען איזגענד איין אונרייגעס פֿיעה (עס איזט), וואָ ניכט מאַן דאַרברינגען דאַרף

יא וְאִם כָּל־בְּהֵמָה טְמֵאָה אֲשֶׁר לֹא־יַקְרִיבוּ

דאַפֿאָן איין אָפּפֿער דעם עוויגען, זאָ שטעללע מאַן דאַס פֿיעה פֿאָר

מִמֶּנָּה קָרְבָּן לַיהוָה וְהֶעֱמִיד אֶת־הַבְּהֵמָה לִפְנֵי

דען פריעסטער, אונד עס שאַטצע דער פריעסטער דאַסזעלבע, עס זייא גוט אָדער

הַכֹּהֵן׃ יב וְהֶעֱרִיךְ הַכֹּהֵן אֹתָהּ בֵּין טוֹב וּבֵין

שלעכט, וויא עס דיר שאַטצט דער פריעסטער, זאָ בלייבע עס. אונ׳ ווען ער עס איינלעזען וויל,

רָע כְּעֶרְכְּךָ הַכֹּהֵן כֵּן יִהְיֶה׃ יג וְאִם־גָּאֹל יִגְאָלֶנָּה

זאָ פֿיגע ער הינצו זיין פֿינפֿטעל איבער דיא שאַטצונג. אונד יעמאַנד ווען ער היילִיגעט

וְיָסַף חֲמִישִׁתוֹ עַל־עֶרְכֶּךָ׃ יד וְאִישׁ כִּי־יַקְדִּשׁ

זיין הויז (אַלזאָ) היילִיגטהום דעם עוויגען, זאָ שאַטצע עס דער פריעסטער, עס זייא

אֶת־בֵּיתוֹ קֹדֶשׁ לַיהוָה וְהֶעֱרִיכוֹ הַכֹּהֵן בֵּין

גוט אָדער שלעכט, וויא דאַ שאָטצט עז דער פריעזטער, זאָ בלייבע עז.

טוֹב וּבֵין רָע כַּאֲשֶׁר יַעֲרִיךְ אֹתוֹ הַכֹּהֵן כֵּן יָקוּם׃

ווען אַבער דער היילגענדע איינלאָזען וויל זיין הויז, זאָ פיגע ער הינצו

טו וְאִם־הַמַּקְדִּישׁ יִגְאַל אֶת־בֵּיתוֹ וְיָסַף

דאַז פינפטען דעז שאָטצונגזגעלדעז דאַריבער, אונד עז געהאָרט איהם.

חֲמִישִׁית כֶּסֶף־עֶרְכְּךָ עָלָיו וְהָיָה לוֹ׃ חמישי שביעי

אונד ווען מאַן פאָן דעם פעלדע זיינעז אייגענטהומז היילגען וויְרד יעהאָוואַ דעם עוויגען,

טז וְאִם ׀ מִשְּׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ יַקְדִּישׁ אִישׁ לַיהוָה

זאָ זייא דיא שאָטצונג נאַך זיינער אויזזאַאַט; דיא אויזזאַאַט פאָן איינעם חמר

וְהָיָה עֶרְכְּךָ לְפִי זַרְעוֹ זֶרַע חֹמֶר

גערסטע, פיר פינפציג שקל זילבער ווען פאָן דעם יובעליאַהר אַן,

שְׂעֹרִים בַּחֲמִשִּׁים שֶׁקֶל כָּסֶף׃ יז אִם־מִשְּׁנַת הַיֹּבֵל

ער היילגעט זיין פעלד, נאַך דער שאָטצונג בלייבע עז. ווען אַבער נאַך דעם יובעליאַהר

יַקְדִּישׁ שָׂדֵהוּ כְּעֶרְכְּךָ יָקוּם׃ יח וְאִם־אַחַר הַיֹּבֵל

ער היילגעט זיין פעלד, זאָ זאָלל רעכנען איהם דער פריעזטער דאַז געלד נאַך

יַקְדִּישׁ שָׂדֵהוּ וְחִשַּׁב־לוֹ הַכֹּהֵן אֶת־הַכֶּסֶף עַל־

פערהעלטניס דער יאַהרע דיא איבריג זינד ביז צום יובעליאַהר, אונד עז געהט אַב

פִּי הַשָּׁנִים הַנּוֹתָרֹת עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל וְנִגְרַע

פאָן דער שאָטצונג. ווען נון איינלאָזען וויל דאַז פעלד דער געהייליגט

מֵעֶרְכֶּךָ׃ יט וְאִם־גָּאֹל יִגְאַל אֶת־הַשָּׂדֶה הַמַּקְדִּישׁ

עז, זאָ פיגע ער הינצו דאַז פינפטען דעז שאָטצונגזגעלדעז דאַריבער, אונד עז בלייבע

אֹתוֹ וְיָסַף חֲמִשִׁית כֶּסֶף־עֶרְכְּךָ עָלָיו וְקָם

איהם. ווען אַבער ניכט ער איינלאָזעט דאַז פעלד, אונד ווען מאַן האַט פערקויפט

לוֹ׃ כ וְאִם־לֹא יִגְאַל אֶת־הַשָּׂדֶה וְאִם־מָכַר

דאַז פעלד איינעם אַנדערן מאַננע, ניכט קאַן עז איינגעלאָזט ווערדען מעהר.

אֶת־הַשָּׂדֶה לְאִישׁ אַחֵר לֹא־יִגָּאֵל עוֹד׃

אונד עז בלייבט דאַז פעלד, ווען עז (פרייא) אויזגעהט אים יובעליאַהר, איין היילגטהום

כא וְהָיָה הַשָּׂדֶה בְּצֵאתוֹ בַיֹּבֵל קֹדֶשׁ

דעם עוויגען, וויא איין פעלד דער פערבאַננונג; דעם פריעזטער זאָלל געהאָרען עז

לַיהוָה כִּשְׂדֵה הַחֵרֶם לַכֹּהֵן תִּהְיֶה

אַלז זיין אייגענטהום. ווען אָבער זיין אַנגעקויפטעז פעלד1), דאַז ניכט אויז

אֲחֻזָּתוֹ׃ ששי כב וְאִם אֶת־שְׂדֵה מִקְנָתוֹ אֲשֶׁר לֹא

פאָן זיינען אייגענטהיאַמליכען פעלדערן2) ער היילִיגעט דעם עוויגען, זאָ רעכנע איהם

מִשְּׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ יַקְדִּישׁ לַיהוָה׃ כג וְחִשַּׁב־לוֹ

דער פריעסטער דיא געוואָהנליכע שאַטצונגזוואַהל ביז (צום) יובעליאַהר, אונד ער געבע

הַכֹּהֵן אֵת מִכְסַת הָעֶרְכְּךָ עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל וְנָתַן

דיעזע שאַטצונג אַן דעמזעלבען טאַגע (אַלז) איין היילִיגטהום דעם עוויגען (צו עהרען).

אֶת־הָעֶרְכְּךָ בַּיּוֹם הַהוּא קֹדֶשׁ לַיהוָה׃

אים יובעליאַהרע (אָבער) קעהרט צוריק דאַז פעלד, צו (יענעם) וואָ ער עז געקויפט

כד בִּשְׁנַת הַיּוֹבֵל יָשׁוּב הַשָּׂדֶה לַאֲשֶׁר קָנָהוּ

פאָן איהם, וואָ דאַ געהאָרט איהם, אַלז ערבאייגענטהום דאַז גרונדשטיק. אונד יעדע

מֵאִתּוֹ לַאֲשֶׁר־לוֹ אֲחֻזַּת הָאָרֶץ׃ כה וְכָל־

דיעזער שעטצונג זייא נאַך דעם שקל דעז היילִיגטהומז, צוואַנציג גרה אום (ווערטה) איין

עֶרְכְּךָ יִהְיֶה בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה יִהְיֶה

דער שקל. יעדאָך איין ערזטגעבאָרנעז, דאַז געווייהעט איזט3) דעם עוויגען,

הַשָּׁקֶל׃ כו אַךְ־בְּכוֹר אֲשֶׁר יְבֻכַּר לַיהוָה

ביים פיעהע (נעמליך), ניכט קאַן היילִיגען יעמאַנד דאַזזעלבע, אָב אָכזע אָדער לאַם,

בִּבְהֵמָה לֹא־יַקְדִּישׁ אִישׁ אֹתוֹ אִם־שׁוֹר אִם־שֶׂה

דעם עוויגען (געהאָרט) עז (אָהנע היין). אונד ווען פאָן אונרייגעם פיעהע (עז איזט)

לַיהוָה הוּא׃ כז וְאִם בַּבְּהֵמָה הַטְּמֵאָה

זאָ לעזע ער אויז, נאַך דער שאַטצונג אונד פיגע הינצו איין פינפטעל דאַרויף; ווען אָבער

וּפָדָה בְעֶרְכֶּךָ וְיָסַף חֲמִשִׁתוֹ עָלָיו וְאִם־

ניכט עז אייגעלאָזט ווירד, זאָ ווערדע עז פערקויפט נאַך דער שאַטצונג. יעדאָך אַללעז

לֹא יִגָּאֵל וְנִמְכַּר בְּעֶרְכֶּךָ׃ כח אַךְ כָּל־

געבאַננטע, וועלכעז באַננען ווירד יעמאַנד דעם עוויגען (צו עהרען), פאָן אַללעם וואַז

חֵרֶם אֲשֶׁר יַחֲרִם אִישׁ לַיהוָה מִכָּל־אֲשֶׁר־

איהם (געהאָרט), פאָם מענשען אָדער פיעה, אָדער פאָן זיינעם אייגענטהיאַמליכען פעלדע,

לוֹ מֵאָדָם וּבְהֵמָה וּמִשְּׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ

---

1) שדה מקנתו בעדייטעט, אַלז שטירע שדהו המקנה, וויא שם קדשי בעדייטעט שטירע שמי הקדש.

2) אחוזתו בעדייטעט [illegible]

ניכט פערקויפט ווערדע עז אוי' ניכט אויזגעלאזט. יעדעז געבאננטע איין אלז ערהייליגטעז
לא ימכר ולא יגאל כל חרם קדש קדשים
איזט עז, דעם עוויגען געהערט עז. אירגענד איין פערבאננטער, וועלכער פערבאננט ווירד,
הוא ליהוה: שביעי כט כל חרם אשר יחרם
אויז דעם מענשענגעשלעכטע, ניכט קאן ער אויזגעלאזט ווערדן, ער מוז געטאדטעט ווערדן.
מן האדם לא יפדה מות יומת:
אונד אללע צעהנטען דעז לאנדעז, פאן דער זאאט דער ערדע, (אונד) פאן דער פרוכט
ל וכל מעשר הארץ מזרע הארץ מפרי
דעז בוימעז, דעם עוויגען געהערט עז, (אלז) איין הייליגטהום דעם עוויגען. אונד ווען
העץ ליהוה הוא קדש ליהוה: לא ואם
איינלאזען וויל יעמאנד עטוואז פאן זיינעם צעהנטען, זיין פינפטעל פיגע ער הינצו
גאל יגאל איש ממעשרו חמשיתו יסף
דאריבער. אונד אללע צעהנטען פאן רינדפיעה, אונד קליינפיעה, יעדעז
עליו: מפטיר לב וכל מעשר בקר וצאן כל
וואז עז דורכגעהט אונטער דער רוטהע, דאז צעהנטע זייא הייליג
אשר יעבר תחת השבט העשירי יהיה קדש
דעם עוויגען (צו עהרען). ניכט אונטערזוכע מאן צווישען גוטעם אוי' שלעכטעם. אוי' ניכט
ליהוה: לג לא יבקר בין טוב לרע ולא
אויסטוישע מאן עז; ווען אבער מאן עז אויסטוישט, זא זייא דאזזעלבע
ימירנו ואם המר ימירנו והיה הוא
אוי' דאז דאפיר געטוישטע זייא הייליג, ניכט קאן עז אויזגעלאזט ווערדן. דיעזעז זינד
ותמורתו יהיה קדש לא יגאל: לד אלה
דיא געבאטע, וועלכע בעפאהלען דער עוויגע דעם משה פיר דיא קינדער
המצות אשר צוה יהוה את משה אל בני
ישראל, אם בערגע סיני.
ישראל בהר סיני:

חזק

סכום פסוקי דספר ויקרא שמנה מאות וחמשים ותשעה **נטף** סימן : וחצי
והנגע בבשר הזב. ופרשיותיו עשרה, **בא גד** סימן. וסדריו **כ"ג**, ובתורתו
יהגה יומם ולילה סימן. ופרקיו **כ"ז**, **ואהיה** עמך ואברכך סימן. מנין
הפתוחות **שתים וחמשים**, והסתומות **שש וארבעים**. הכל **שמנה
ותשעים פרשיות**, דודי **צח** ואדום סימן.